

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SİNAN YAGMUR

aşkın gözyaşları

HZ. MEVLÂNA

BİYOGRAFİK ROMAN

KB26 09

Ücretsiz

SİNAN YAGMUR

entey.org

Önsöz

*Aşıkların gönüllerinin
yanışıyla gözyaşları akmasaydı,
dünyada su da olmazdı, ateş
de...*

Gözyaşı kadar ılık olsun
sözlerim. Gözyaşı kadar yanık...

Gözyaşı kadar berrak. Aksın
gözyaşlarınız! Fırat kadar
hoyrat, Nil kadar pak... Yoksa
ağlayışınıza bir sebep, söyleyin
kuruyan damarlarınıza Mevlâna
adına Şems için çağlasın.
Gözyaşı rahmettir, rağbettir,
sadakattir. Gelin gözyaşlarında
tutuşsun yetim yüreklerimiz.

Mevlâna'nın bizlere getirdiği
ses, her türlü mantıki
dağınıklığın ötesinde bir başka
âleme açılma, bir perde
kaldırma, ilahî aşkın

sarhoşluğudur. Mevlâna, yandığı ateşlerin yalımlarını yazıya dökerek gönüllerimizi yakandır. Nâr olmadan nûr olunamazdı. Ateşleri yuttu, sustu. Ateşleri üfledi, sustu. Ateşleri avuç avuç taşıdı, " Ben yandım siz yanmayın" diyerek bizleri nur beldelerine çağırdı harf harf kelime kelime. Naz uykusundan Nur Mesnevi'sine uyandırdı.

Mevlâna, bizden başkası mıdır? İşi nedir? Niye geldi sanıyor sunuz? Yakmak,

alevlemek, ağlamak, erimek,
konuşmamak, durmak, yok
olmak, körler meclisini kendi
ateşi ile aydınlatmak, gözyaşları
ve yakıcı alevler yağmuru
altında varlığının derinliklerinden
cahillerin yüzüne bir tebessüm
kondurmak, kalabalık yığınların
arasında yalnız kalmak, her
meclisin ışığı olmak ama hiç
kimseye alışmamak; gözyaşı
tırnağı ile varlığını tirmalamak,
damla damla erimek...

gelen, Tevhid ikliminden, vahiy deryasından beslenmiş bir ruh olduğundan, kederi değil sevinci ve ümidi anlatması çok tabiidir.

Mevlâna'nın herhangi bir eserini okumaya başlayan kişi; muhtaç olanın kendisi, verici ve sunucu olanın ise Mevlâna olduğunun farkında olmalıdır. Mevlâna'yı Kur'an'ın şerefli bir kölesi, Hz. Muhammed'in ayağının bir tozu olabilme heyecanında bir âşık olarak okumayanlar, egoizm ve kendini

beğenmişlikle okuyanlar, hakiki
alemden vazgeçsinler hayali
aleme bağlansınlar daha iyi.
Sekiz yüzyıl önce doğmuş bir
büyük şahsiyetin aile hayatına
burun sokmaktan hoşlananlar da
Mevlâna'dan uzaklaşıp onu rahat
bıraksınlar. Mevlâna, mesnevinin
başlarında "7u biman ey hemçü-
yi tü pak nist" diyor."Sen kal, ey
temizlikte eşsiz olan..Şu halde
aşkın sırrına sadakat için
Mevlâna yeter. Mevlâna'yı
okuyan " Oğlu Alaeddin Çelebi

ile arası nasıldı, Şems'i tanıdıktan sonra ailesini ihmal mi etti?" sorularına cevap aramamalı. Bunalımda boğulan ruhunu mutlu kılabilmek için teselliyi Mevlâna'nın ruhunda aramalı. Şu halde "Mevlâna bende yaşıyor." diyen kişiler için, sözün renginin önemi yoktur.

Kuru kuruya "Mevlâna'yı seviyorum, anlıyorum" demek yetmez. Bir mânevi şahsiyeti bir dost görmek, ona sadece

bakmakla olmaz. Onun ruhunu, iç âlemini görmek, aslının aslını görebilmektir. Henüz ruhlarını aydınlatmamış olan, gece gibi karanlık ruhlu insanlar, en az bir şafak vakti aydınlığı kadar iç âlemlerine aydınlık getirmemişlerse dostlarına sadece bakarlar, onları tam anlamıyla göremezler. İlâhi sevgiye ulaşmak isteyenler, önce ruhlarına aydınlık getirmelidir.

vermektedir:" Bu âlem, ne de olsa yalnızlık yeri değil, sohbet, dostluk ve eğlenme yeridir. Fakat İlâhi güzellikten veya ondan haber getiren nurlu bir yüzden mahrum olursak hayatın tadı tuzu kalmaz. Aşk demek, çetin imtihanlardan geçmek, belayla karşılaşmaktır. Ben gönlümün ayağındaki bağı, zaten aşk peşinden koşsun diye çözdüğümünden, hayat yolunda yürürken, gönlümü belâ durağında bırakıp yürüdüm.

Bugün içime gelen bir ilham
esintisi

İlâhi güzelliğinden bir koku
getirdi teşekkür olarak şuurumun
akılla bağlarını çözerek,
yüreğimi, şuurumu tamamen o
aşk esintisine teslim ettim. Ey
akan gözyaşı ömrümün varı olan
sevgili, o bahçeme, o baharıma
o seyrettiğim güzelliğe de ki:
gecelerinden birinde gecelerimi
anarsan benim edep
noksanlıklarımı hiç düşünme,
aldırma.

En mahrem bir gecenin, en
matemli anında akıyordu
gözyaşları. Sırların habercileri
hızına yetişemiyordu
gözyaşlarının. Çok konuştuk,
biraz da susalım. Susalım ve
ağlaşalım...

Mukaddime-i Aşk

Mevlâna yalnızca Konya'nın değil, bütün bir Anadolu'nun, bütün îslâm diyarının sevgilisi, gönüller sultanı olmuştur. Ne ki bu sultana da bir gönül gerektir. Kendini seyredebileceği bir ayna; kesret içinde vahdeti, çok

içinde Tek'i yakından
seyredeceği; belki de kendi
aynasını arıtabileceği,
cilalayabileceği bir hakikat
aynası... Dâimi arayışlar, keder
buharıyla bulandırıyordu aynayı
ve berraklığı üzüntü tozuyla
yitirilmekteydi. Cilalanmazsa bir
ayna güzelliği nasıl
gösterebilsindi ki?..

Garip bir yabancı kesmişti
yolunu atının dizginine
yapışarak. Sualler soruyor,
cevaplar istiyordu ondan. Hayır

hayır, soru değildi bunlar derûnî
fırtınaların salı verilmesiydi
zirvelerden. Cevap cevap değildi
belki ömürlük sırların
kelimelerde köpürmesiydi.
Aralarında öyle rûhânî bir enerji
akışı vardı ki soran ne
sorduğunu, cevabı veren de neyi
cevapladığını bilmiyordu.
Konuşanlar lisan değil kalp idi,
konuşulanlar mesele değil ilham
idi. Şekil, tarifini kaybetmiş bir
tasvir olmuştu; renk özünü
yitirmiş bir hayale dönmüştü.

Hangisi avcıydı, hangisi av;
hangisi avlayandı hangisi
avlanan? İki denizin
kavuşmasına benzetenler bu
benzetmede haklıydılar. Aşk
havuzunu kurutan Şems, onu
gözyaşıyla doldurması gereken
Mevlâna. Şehri harap edecek
olan Şems, onu imar edecek
olan Mevlâna...

Derler ki Mevlâna yanmaya
hazır bir kandil idi; Şems geldi,
çerağı ile bu kandili tutuşturdu.
Bu doğru, ama yanan kandil

hem kendini hem çerağı yaktı,
ortada ikisinden de eser
kalmadı, yalnızca bir aşk çerağı
parladı ardından. Öyle bir çerağ
ki yüzyıllar boyunca yüz binlerce
gönlü aydınlattı, yaktı, kavurdu.
Onu sevenler pervaneler gibi
erağın etrafında döndüler,
dönerken yandılar. Şairin dediği
gibi:

*Döndüke etekler
yelpazelenir*

Döndüke gönölde aşk
Ücretsiz PDF Kitap Arşiv: <http://karakoy.org>

tazelenir.

Mevlâna'nın yolu hep bir aşk medeniyeti olarak yaşadı. "Aşk benden doğmadı, aşk beni doğurdu." diyordu. Aşk çocukları onun terbiyesinden geçerek yaşadı yüzyıllar boyunca. Ruhu şâd, sırrı kutsal olsun!..

Prof. Dr. İskender PALA
(Mevlâna)

Ömrüm: Kızlardan Öz Toplamak

*Mezarımın yanından geçen
sarhoş olur.*

*Mezarımın başında duransa
sonsuz kadar sarhoş olur.*

Mezarımın sarhoşu denize

dalsa,

*deniz sarhoş olur, taşar
köpürür.*

*Toprağa girse, mezar da
sarhoş olur lahit de.*

Mevlâna içeri girer, mendili
koklar eli titreyerek zarfı açar.
İçinden sarı kâğıda yazılmış bir
not çıkar:

"Başımı kesip kör kuyuya

atsalar. Şah damarımdan oluk
oluk kanı akıtsalar. Dokuz yurda
tenimi lime lime dağıtsalar. Yedi
çakal sürüsü vücuduma
saldırsalar. Kırmazdı acılar
beni, yorardı belki teni.
Özümsün; özümle ararım
Mevlâna'm seni. Yemin ederim
ki ölümümün gözlerinin önünde
olmasını isterdim. Gör ki aşk
için ölmek ne demekmiş."

Mevlâna olduğu yere düşüp
bayılmıştır.

Gecedir. Gökkubbe ha düştü
ha düşecektir. Mevlâna yatağın
içerisinde doğrurur. Kurumuş bir
dal gibi düşer yana kolları.
Avucundaki mendile bakar,
şems'in kan izleri hala tazedir
zümrüt yeşili mendilin ucunda.
"Yusuf gibi kuyuya mı attılar
seni, güneşi gökten koparıp
hançerleyenler kim? Bu nasıl sır,
adım atanın göğe yükseliyor
feryadı. Bu nasıl bir gömlek, kim
giyse gözlerine kan iniyor."
Kendine gelen Mevlana bir nara

atar." Allah'ım acılarımı örtme!"
Acı bir ağlamaya tutulur. Ağlar.
Ağlar. Gözyaşları ne sudur, ne
inci. Kerbela toprağıdır akan her
gözyaşı.

Yatağın içinde bağdaş
kurarak oturan Mevlâna elini
gözyaşlarından sıırıslıkla olmuş
sakalına dokundurur. Gözlerini
tavandaki küçük bir deliğe
çevirir, yolunu yitirmiş bir
yolcunun mazideki hatıralarını
yâd edercesine ömrünü
seyreder zihninde.

Cehennem Ateşini Gobi'den Tutuşturuyor

*Aşkın sırrı cehennemden
korkmamak ve cenneti*

*arzulamamaktır. Aşkın sırrı
su yerine susuzluğu aramaktır.*

Aşkın sırrı Allah'tan Allah'a

yakınlığı satın almaktır. Aşkın

*sırrı Rabb'imizin bize
duyduğu sevgiden*

*dolayı var olduğumuzu
bilmektir.*

*Aşkın sırrı hem âşık hem
mâşuk olmaktır.*

Asya bozkırları toz-duman...
Moğol atlılarının ilk hedefi
Horasan'dır. Ülkeler huzursuz,
Ücretsiz E-Kitap Arşivi: <https://ranney.org>

şehirler çalkantılı, kabileler telaşta. Akıl-izan sahipleri ağır düşüncelerle yasta. Müslüman Asya'nın çocuğu Beih; her dinden, her mezhepten ve meşrepten insanıyla sancılı. Bir kulağı dedikodularla uğuldarken, bir kulağı nal seslerinde...

Ucu bucağı kuş bakışı dahi gözükmeyen Gobi çölündeki sessizliği, keçi kılından yapılmış büyük çadırdaki Cengiz Han'ın sesi bozmuştu:

-Bu densizliğin bedelini
ödeteceğim. Elçilerimi ve
tacirlerimi insafsızca doğrayan
Otrar vâlisinin vücûdunu,
gözlerinizin önünde lime lime
etmezsem, Tibet dağları
üzerime devrilsin. Çabuk,
yazıcıımı çağırın! Harzemşah
sultanına son bir hak tanıyorum.
Mektubumu tez iletin.

Belh'te ayrı bir telaş vardır.
Sultan'ın eşi Türkân Hanım,
Otrar vâlisi yeğeninin çirkin
davranışını telafi etme

tedirginliğinde. Derdi yeğeninin başını kurtarmak. Sultani, ikna etmekte çaresiz. Umudunu danışmanlardan Fahrettin Râzi'ye bağlamış durumda. Sultanın sağında Fahrettin Râzi ve diğer danışmanlar, solunda dalkavuklar takımı... Destur istemeden konuşmaya başlar, her söz bir yangın, her kelime bir oktur kınından çıkmış.

-Bunca sene ekmeğini yedim, suyunu içtim, içimdekilerini söylemeden gidemeyeceğim.

-Ne gitmesi, ne söylemesi
Bilge Bahaaddin?

-Kıyamet yaklaşıyor, ateşten
bir top üzerinize geliyor ve
önüne ne çıkarsa yakacak, kül
edecek.

-Ne ateşi be adam?

-Cengiz Han ateşi... Söze
Fahrettin Râzi karışmak ister. O
söze başlamadan Bahaaddin
sesini yükselterek:

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
- Râzi sen bu işe karışma, bu

ilmi bir münazara değil, siyasi bir münakaşa. Sultanı yanlış telkinlerle yanılttınız. Dini biliyorum dersin, peki Otrar faciasının diyetini ödemek şeriatın emri değil mi? Suçsuz onlarca tüccarı katletmek, elçileri kılıçla doğrayıp biçmek, kitabın hangi ayetinde var? Türkan Sultan hanımın dudağına bakarak fetva verilmez! Nerede sizin vicdanınız? Mahkeme-i Kübrâ'yı, unutup işkembe-i kübrânızı şişirin sizler. Ben

Sultan Muhammed'e karşı
sorumluluğumu yerine
getiriyorum.

-Seni dinliyorum Baha Veled;
diğerleri sussun!

-Cengiz Han'ın derdi bu
topraklar değildi. O, dünyayı
Gobi çölünden ibaret sanıyor. İşi
gücü varsa yoksa Çinliler.Ticari
ilişkiler içinde dostluk kurmak
varken, valinin yaptığı densizlik
için özür dilemeniz gerekmeden
diyet ödeseniz daha iyi olurdu.

Uyuyan yılanı uyandırmak akii işi değil.

- Ne yani, koskoca ben, çadır kuzusu bir Moğol'dan mı çekineceğim?

-Sultan'ım mesele Cengiz Han değil, mesele Allah'ın gazabıdır.

-Ne demek bu şimdi?

-Dinin emrini çiğniyorsun. Masum tacirleri ve elçiye zeval olmaz prensibini çiğneyen valini korumak, Allah'ın adaletini

ihlaldir.

-Benim ordularım Moğoliarı
süpürür. Ben güçlüyümL

-Firavun ağzı ile konuşanları
İlâhi ceza helak eder. Bu halkın
suçu günahı ne? Onların başına,
Cengiz Han'ı bela olarak
getirmiş olacaksın. Şehirlerine,
silahlı gücüne güvenme.
Koskoca İskender de öyle
yapmıştı. Ne oldu şimdi?

-Bahaeddin Veled, geçmişteki

hizmetlerin olmasa şimdi seni
karşımda böyle
konuşturmazdım.

-Ben, müritlerim ve ailem yeni
bir vatan edinmek için yola
çıkıyoruz. Hakkımız var ise helal
hoş olsun...

Ailem

*Süleyman'ın tahtı toprak,
Belkıs'ın tacı toprak. Ben*

*aşkımla gözüm, göklerin
üzerinde, benim toprak. Aşkın*

*bulutlarından gözyaşı
dökmesini bil ki, senin*

gözyaşlarında

*topraklarda gül bahçesi
yeşertsin.*

Çocukluğum ve gençliğim ferah ve huzur dolu bir çağın içerisinde yeşermedi. Katliam ve kargaşa... Kardeş kavgaları, siyasî otorite boşluğu, mezhep çatışmaları, cemaat kavgaları, hizipçilik, isyanlar, sapık ve batıl düşüncelerin yayılması gibi buhranlı bir devrin gölgesinde geçti. Bilgin bir babanın, sâliha

bir annenin çocuğu olmak
bahtiyarlığındı. Okuduğum
kitaplar, feyz aldığım hocalar ile
gönöl dünyamı damla damla
dolduruyordum.

Anadolu'nun vaziyeti hiç de iç
açıcı değildi. Bir yandan iç
karışıklıklar, taht kavgaları,
diğer yandan Moğol zulmüne
mâruz kalmış sevgiye, barışa ve
huzura hasret kalmış Anadolu
insanı.

Soyum, baba yönüyle Hz. Ebu

Bekir (R.A.)'e dayanır.
Celâleddin Hüseyin Hatibî,
zamanının büyük
bilginlerindendir. Babam
Tacikistan'ın Vahş köyünde
doğmuş bir Türk'tür. İlim
öğrenmek için diyar diyar dolaşır
ve en sonunda "Ümmü'l-Bilâd"
diye meşhur olmuş, şehirlerin
anası sayılan Belh'e yerleşir.
İlmi, irfanı ve hatipliği ile saray
hocası olarak Sultan'a ilmi
danışmanlık görevinin yanı sıra
medresede talebeler de

yetiştirmektedir. Bütün halkın saygı ile andığı "Sultan'ül Ulema" diye taltif edilir.

Annem, Mümine Hatun, Beih Emiri Rukneddirîn kızıdır. Annem saliha bir kadındı. Züht ve takva içerisinde yaşayarak Allah'a karşı iyi bir kul, babama sâdık bir eş, ağabeyim Alaeddîn ve bana müşfik bir anne oldu. En sıkıntılı zamanlarda bizlere dâima yardımcı oldu. Karaman'da kaldığımız yıllarda ciğerlerindeki rahatsızlıktan

dolayı vefat etti.

Doğduğum şehir olan Belh, Eski ve Orta Çağ'da mühim bir şehirdir. Efsânelere göre Turan Hükümdarı Efrasiyab'ın başşehri, Zerdüştilerin kutsa! şehri. Hint, Çin, Türkistan, İran ticaret yollarının kesiştiği ova. İskender'i görmüş. Budizm, Mecusilik, Hristiyanlık, Mani dinlerini, Ak Hunları tanımış. İslâm'ın erken döneminde Müsiümanlar tarafından fethedilerek, İslâm dini ile

tanıştırılmıştır. Abbasiler, Gazneliler, Büyük Selçuklular ve Harzemşah Türklerinin idaresi altında büyük gelişme göstererek oraların en büyük, en kalabalık şehri haline gelmiştir. Belh, Horasan ilinin tahıl ambarıdır. İlk kâğıt burada imal edilmiştir. Kâğıda, kültüre, medeniyete dost bir belde... Bu meziyetler ona "İslâm'ın kubbesi" unvanını yakıştırır. ni vezir Nizaml Mülk'n "Nizamiye Medresesi" ile de Belh,

âlimlerinin cazibe merkezi olur. Bütün mezhepler ve meşreplere imkân sunan Belh, sûfî vâizleri, Hanefî fakîhleri, felsefe ve kelâmçıları ile meşhur olmuştur. Tasavvufun iklimi, buradan bütün Asya'ya ve Anadolu'ya yayılmıştır.

Belh'in etrafı yüksek surlarla çevrilidir. Öyle ki; bir kişi at ile surların etrafında dönüp dursa, günlerce bitiremez. Malzemesi sağlam, dik ve kaygan sivri surlardan sonra şehir istilalardan

yana rahat bir nefes alır.Ta ki Cengiz Han'a kadar... Biz Belh'ten ayrıldıktan iki sene sonra Moğol ordusu Belh'e gelir dayanır. Surları geçmeleri imkânsızdır. Aylar geçer, şehrin düşmesi mümkün değildir. Cengiz Han, Belh'in kuzeyinde akan nehrin kolunun şehre doğru çevrilmesini ister. Aylar sonra nehrin yatağını değiştirir, sularını şehre salar, surlar yıkılır böylece şehir seller altında kalır. Moğollar kıtanın en görkemli

şehrini yakar yıkar. Ayakta kalan birkaç yapıdan birisi de doğduğum evdir.

On iki yaşıma kadar yaşadığım Belh'te her çocuk gibi, zamana uygun; Kur'an, tecvit, hadis, hüsnü hat, cebir derslerini aldım. Ayrıca, kahramanlık destanları, masallar, öğütler, hikâyeler, aldığım eğitim ve terbiyenin yardımcı unsurlarıydı. Yaşıtlarım gibi oyun oynamaktan hoşlanmazdım.

Gece in cin uykuda iken,
gökyüzünde keşiflerde gözlerimi
dolaştırırdım. Günde bir öğün
yemekle yetinir. Oyuncak
istemezdim. Aklım fikrim
kitaplardadır. Babamın
misafirleri ile yaptığı İlmî
meclislere severek katılırdım.
Çocukluk arkadaşlarım Hüseyin
ve Tarık ne kadar ısrar etseler
de saklambaç, kör ebe gibi
oyunlara katılmazdım. Okumayı
ilk öğrendiğim üstadımdır
babam. Onun yanında

geçirdiğim anlar en mutlu anlarımdı. Babama öyle bağlıydım ki, gece gözüm uyku tutmadığında annemden hikayeler değil babamdan dini bilgiler dinlemek için ısrar ederdim.

Babamın medresesine gidip onu dinlemek çok keyif vericiydi. Medresedeki kütüphane, en çok sevdiğim yerlerin başında geliyordu bir de Sahabe'den Hz. Ukkaşe efendimizin türbesine gidip orada aldığım huzur ile

saatlerce düşüncelere dalmak,
kendimi ve zamanı unutmak.
Babam Hz. Ukkâşe'nin
peygamberimizin mübarek
sırtını öpebilmek için kurduğu
pianı anlattığında hayran
kalmıştım ve bahçemizin
yanındaki türbeye her gittiğimde
onun kabrini öperdim,
"Peygamberimizin kokusu var
mıdır?" diye.

Ruhumda kalıcı, derin izler
bırakan bu şehirden ayrılmak
yazgım izdi. Belh'ten Konya'ya

kadar on iki yıl süren hicretimiz
başlıyordu. Gözlerim ağlamaklı
doğduğum topraklara el
sallayarak veda ediyordum.
Babamın hemen yanında bir at
üzerindeydim. Yolculuk boyunca
hep babamın yanında gittim.
Belh'ten sabah namazlarını kılıp
çıkmiştık. Kervan öğle namazı
için bir bağda konaklamıştı.
Babam düşünceli bir şekilde bir
ağacın altında oturuyordu.
Yanına bağdaş kurup oturdum.
Belh'ten niçin ayrıldığımızı

sordum. Tek tek anlattı. Babam soru sormamdan çok hoşlanırdı. Buna güvenerek tekrar sordum:

- Babacığım, bu Moğol ve Harzemşah davasında kim haklı?

- Sıffin savaşındaki gibi bir hâl var evladım. Hz. Ali haklıydı, Muaviye de haksız değildi. Muhammed Harzemşah kötü bir idareci ve hatalarından ders almayan bir kuldu.

- Baba, doğru kulluk yapmayı nasıl öğreneceğim?

- Kulluk dört duvar arasında olmaz oğlum. Uzun bir yolculuğa çıkacağız, kitaplarda göremediklerini gökkubbe ve yeryüzü kitabından gözlemeyi ihmal etme. Sosyal hayatın mesajları kağıtlara değil insanların alınlarına ve sokaklara yazılmıştır. Kulluk, olmakla olmamak arasında kalmamaktır. Ya ol, ya ol...

- Kervandakiler seni çok seviyorlar babacığım, memleketlerini, akrabalarını bırakıp senin ardın sıra geldiler.

- Beni çok sevenler var, hamdolsun, ancak beni sevmelerinin hikmeti benden değildir, benim iyiliğimden de değildir. Bizi sevenler Allah rızası için sevmişlerdir.

- Baba, neden Anadolu'ya gidiyoruz?

- Anadolu, hem güvenilir hem de cevherin kıymetini bilen, ilmin hakkını veren, ancak maneviyata aç, barış ve huzura hasret bir diyardır. Anadolu için görevlendirildik evlat. Görevin ne olduğunu bizi Karaman'dan Konya'ya davet eden mektup gelince anlayacağız.

Sessizliğin İçinde Bir Belde: Nişabur

*Yolum der ki; “ Gel ve beni
izle, çünkü ben
senin geleceğimin. ” Ve ben
hem sana, hem de
yola derim ki; “Benim ne*

*geçmişim, ne de geleceğim
var.*

*Eğer kalırsam, kalışımda bir
ayrılış vardır;*

*gidersem, ayrılışımda bir
kalış.”...*

Yeni bir vatan edinme
yolculuğumuzda yalnız değildik.
Kalabalık bir ahali de bizi takip
ediyordu. İnsanlar, heyecan
içinde... Onlar baskı ve
düşmanlığı tanımışlar, haris

olmanın manasızlığını
yaşamışlardı. .. O uzun
kervanımızı bazen yağmurlar
kamçılıyor, bazen de soğuk
rüzgârların buzlu kanatları
sarmalayıp sağa sola
fırlatıyordu. Geceleri de
yıldızlar, o tuhaf dünyalar o uzun
yolda bize eşlik ediyorlardı.
Babam Bahaeddin Veled'in acı
dolu kalbi, ezici düşünceler
altında kahroluyordu. O artık,
Belh şehrinin bir sürgünü değildi.

O, kendisini o zamana kadar

bildiği, inandığı, hissettiği her
şeyden, kendinden dahi sürgün
eden bir kimse idi. Ben de ileriki
hayatımda sürgün içinde sürgün
yaşamanın ne demek olduğunu
bizzat yaşayarak öğrenecektim.
Bir çocuk kalbi ile bazen buruk
bazen hafif bir ümit içerisinde
yolun sonunun nereye
varacağını merak ediyordum.
Yolculuğumun çoğu at sırtında
geçtiğinden babamdan aldığım
kitapları okuyordum. Mola için
durduğumuzda bir ağaç altına

oturup kitaba devam ediyordum. Babam hâlimi gördükçe mutlu oluyordu kendince. Annem ise tedirgin, biraz da telaşlı bir ruh haliyle benim yaşıtlarımla oyun oynamamı istiyordu. Oyun ise bana yavan geliyordu, kitaplarda bir sıcaklık, tatlı bir huzur buluyordum.

Böylece bir gün o büyük beldeye, Nişabur'a gelmiştik. Mavi safirlerle bezenmiş, güzel evleri ve çiçek dolu bahçeleri olan Nişabur... Halk,

kervanımızın şehir kapılarına yaklaşmakta olduğu haberini alınca, bizi karşılamaya koşuşmuştu; en ön safta da bilginler vardı. Ağızlarından çıkan ilahiler aleve dönüşürken vecd içindeki haykırışlar, geniş bir ırmak misali etrafa yayılıyordu. Gördüklerinin karşısında babamın kalbinde bir huzur doğdu. Ben ise bu aşırı ilgiden hayrete düşmüş, çocukça bir sevince kapılmıştım. Kolay değil, aylardır yoldasınız

ve asıl yurdunuzdan
uzaklaşmanın burukluğunu
taşılmaktasınız.

İnsanlar arasında olup da,
onların, sana hürmet ettiklerine
tanık olmak öylesine güzel ki...
İnsanların düşünce ve tutkuları
ile duygularına, rüyalarına ve de
gündüzlerine ve gecelerine
hâkim olduğunu görmek...
Babası ile gurur duyan bir
çocuğun sevinciydi bunlar.

Mutlak sessizlik, babam

Bahaeddin Veleď'i adeta yalnız bırakmıştı. şimdi ise, şehir onu yeniden hürmet hırkası ile süslüyordu. Zamanın bilginler sultanı kaybetmiş olduğu heybetini yeniden kazanıyordu.

Karşılaştığı manzaradan mutlu olarak dönüp bana baktı. Hâla içinde hicran vardı, bakışları kararsız ve hüzünlüydü. Gerçekten de doğru yol bu mu idi? Yoksa, bir başkası mı? Bakışların sesini ruhumun derinliklerinde duydum.

Ancak, cevap verme zamanım henüz gelmemişti.

Bizi büyük bir medreseye götürdüler; çok güzel eski bir halıya oturtular ve bir rahlenin üstüne Kuran'ı Kerim'i açtılar. Orada bulunanlardan birisi aşr-ı şerif okudu. Babam hâla dalgın düşüncelerde yüzüyordu. Ruhunun diplerinde, hayallerinin en ücra derinliğinde saklanmış belli belirsiz ufacık bir çatlağı hissetti. Âdetleri üzere ilk söz misafire verildiğinden, önceleri

Belh'de yaptığı gibi, sohbetine başladı. Sesi gür ve tatlı akıyordu, meclisteki herkes akıcı konuşmasından adeta kendisinden geçmişti. Koca sarıklı ve uzun sakallı mollalar vecd içinde nefeslerini tutmuşlardı. Mollalar onu dinlediler ve sonra da düşündüler:"Ağzından Allah'ın kelâmı çıkıyor." Mollalar arasında Ferideddin Attar da vardı; o da huşû içinde dinledi ve "İşte, verimli toprak budur!"diye

mırıldandı.

Babam konuşmayı bitirdikten sonra meclise soru sormak için civar beldelerden gelenler söz istediler:

- Müsaade varsa merak ettiklerimizi sorabilir miyiz?

Babam:

- Biz konuğuz, suallerinize muhatap olmak buranın âlimlerine karşı edepsizlik olur, buyurun, ulema burada, sorunuz,

dedi. Vakar dolu bir yürüyüşle Ferîdüddîn Attar babamın yanına gelip eîni öpmek istedi, babam elini sakındı ve;

- Yaşça büyüğümüzsünüz, ev sahibimizsiniz, elimiz dudağınıza layık değildir. Ferîdüddîn Attar sadece büyük bir bilgin değil, aynı zamanda cezbeli bir şairdi de. Sırlar dünyasının anahtarını taşıyan tasavvuf ehli bir kişi idi:

- Siz bilginler sultanısınız, sizin yanınızda bizim cevap

vermemiz uygun düşmez.

- Hem misafiriz hem yorgunuz, bugünlük müsaade alıp dinlenmeliyim, daha burada çok konaklayacağız. Sohbet ve sorularla hasbıhalimiz olur inşallah.

Babam müsaade almak isteyince ben kulağına "Meclisteki sohbetleri dinlemek için kalabilir miyim, birazdan yanınıza gelirim" diye fısıldadım. Gülen gözleri ile "Tamam." diye

bakarak meclisten destur ile âdeti gereği insanlara sırtını dönüp gitmemek için geri geri adım atarak ayrıldı.

Soru sormak için gelenlerden birisi:

- Merakımızı giderin de kim giderirse gidersen. Ferîdüddîn Attar:

- Buyrunuz.

- Beldemizde bir hocamız var. Sürekli vaazlarında Allah'ın

varlığı üzerinde duruyor ve
üstelik sorumuz olunca da
bizden mahsûl, tavuk, kaz veya
para almadan cevaplamıyor. Siz
Kur'an'dan anlamazsınız, aklınız
yetmez kitabı ancak biz hocalar
anlar ve açıklarız, kitap sadece
camide dinlenir, diyor. Biz
Kur'an'ın bütün ayetlerinin
Allah'ın varlığı üzerinde durup
durmadığını merak ediyoruz,
üstelik din öğretilirse ücret,
zoraki hediye alınması caiz
midir?

Ferîdüddîn Attar meclisteki
diğer mollalara dönerek:

- Aranızda bu soruya cevap
verecek var mı? Yoksa ben
cevap vereceğim.

Mecliste kısa bir sessizlik
sonrası baktım ki kimse soruya
cevap vermeye yanaşmıyor.
Başımı utangaç bir şekilde
kaldırarak:

- Efendim, müsaadeniz olursa
ben cevap vermek isterim,

dedim. Mecliste bir
homurdanma, bir fısıltı aldı
başını gitti.

- Şuna bak çömez hali ile dini
konularda cevap verecekmiş.

- Haydi babası neyse de bu
çocuğa ne oluyor?

- Ağzı hâla süt kokuyor,
gelmiş bize fetva verecek.

- Bırakın cevaplasın.

- Ne olacak canım, zaten

terbiyeli davranıp müsaade istedi. Sesi ile homurdanmaları bastıran Ferîdüddîn Attar bana yaklaşıarak:

- Buyur evladım, söz senin.

- Hocanız yanılıyor, Kur'an-ı Kerim bir kainat kitabıdır ve hiçbir kimsenin şahsi kitabı değildir, üstelik manası bazılarına açık diğerlerine kapalı bir kitap da değildir. "Biz anlaşrism diye apaçık indirdik" ayeti aklıselim her insanın

anlayacağı bir kitap olduğunun müjdesidir. Biz sizin yerinize anlarız demek akla hakarettir. Allah'ın ayetleri sadece mushafda kayıtlı değildir, her şey yüce Rahmanın kelimasıdır. Peygamberimiz okuma yazma bilmiyordu, üstelik bilse dahi elinde okunacak bir metin de yoktu. O halde neden ard arda "Oku" emri ilk mesaj olarak verildi. Okumak hayatı, kendini ve yaratılan her şeyde ilahi manaları gözlemlemektir.

Kur'an-ı Kerim'de, Allah'ın varlığından çok birliği üzerinde durur ayetler. Müşriklerin Allah'ın var olduğundan yana problemleri yoktu, onların derdi, çoklu ilah düşüncesidir. Böylece sorumluluklarından kaçınacaklardı akılları sıra.Tevhid olmadan iman gelişemez. Kur'an sürekli bu çağrıyı yapar ki şirk illeti insanı kulluktan çıkarmasın.

Hocanız peygamberin yolundayım demiş ama henüz

peygamberi anlamamış ki yolundan yürümüş olsun. Peygamberlerin hepsi kavimlerine daima şu cümleyi söylemişlerdir: "Biz ücretimizi, mükafatımızı Allah'tan alırız. Sizden bir dünyalık arzumuz olamaz. "Din öğreticileri ne hakla ücret, hediye talep ediyor? Dini, tüccar kafası ile anlatan onu anlamamış demektir.

Oradakilerin hepsi "Helal olsun şu küçük yaşta ne büyük sözler sarfetti! Babasının ilim

rahlesinden nasiplenmiş" diyerek iltifat göstererek, alnımı öptüler. Baktım ki hepsinin gözleri buğulanmıştı.

Akşam sofrasında babamın yanına oturmuştum, olup biteni duyan babam beni kucakladı ve:

- Aylardır buruk olan yüreğimi güldürdün ya ömrüm sana feda olsun evladım, dedi. Bir evlat için sevdiklerinden takdir almanın mutluluğunu tadıyordum. Artık Nişabur'da ilim meclislerinin

asude havasından yayılan
aydınlatici geceler başlamıştı.

Babam, Ferîdüddîn Attar ve
ben... Sözler birbirini takip
ederken, bense; bir şeyi
kavramaya aklımın yetmediği
hallerde, ruhumda o güne kadar
bilmediğim yeni bir gücün var
olduğunu hissetmeye
başlamıştım. Üstad Attar, beni
odasına davet etti. Çok sade bir
odası vardı. Ben süslü eşyalarla
dolu bir oda beklemiştim. Yerde
keçeden yapılmış bir kilim, ince

iki küçük minder, bir testi ve rafta iki kitap vardı. Kitaplardan birisini eline aldı ve bana uzatarak:

- Kırk yılımı bu kitabı yazmak için harcadım. İlk sayfadan itibaren kitabı yazarken, içimde "Bu kitabı kendim için değil hak eden birisine hediye etmek için yazıyorum" düşüncesi doğmuştu. O kişi senden başkası olamaz evlat...

- Nasıl yani efendim, göz

nuru, gönül süruru
Esrarnâme'nizi bana mı
armağan edeceksiniz?

- Evet, senin ilim
meclislerindeki hararetli sözlerini
dinlediğimde "İşte beklediğim
hikmet aşığı"demiştim.

Helal hoş olsun eserim sana,
zaten ben de emanetteydi.
Şimdi sahibini bulduğu için o
kadar mesudum ki...

Kitabı besmele çekerek alıp

önce öptüm, sonra alnıma
değdirdim. Hayatımda aldığım
çok güzel hediyelerden biriydi. O
andan itibaren sürekli
Esrarnâme'yi okumaya
başladım. Kaç kez okuyup
bitirdiğimi saymadım bile.

Nişabur'dan üç ay sonra
ayrılmak zorunda kaldık. Hac
mevsimi yaklaşıyordu.
Mukaddes topraklarda olmamız
gerekiyordu. Başlarında Üstad
Attar olmak üzere şehrin ileri
gelenleri, mollalar ve halk bizi

uğurlamak için şehir sınırına
kadar geldiler. İçim tuhaf
duygularla taşkındı. Hem
üstadımdan ayrı kalmanın
üzüntüsü diğer yandan
mukaddes topraklara kavuşacak
olmanın tatlı heyecanı...

Üstad Attar, beni öpüp
kokladıktan sonra babama
sarıldı, gözleri yaşlı olarak:

- Bahaeddin Veled, bi! ki
senin oğlun bir damladır. Öyle
bir damla ki ummanları ardından

sürükleyecek ve cümle âlem tarafından sevilen, konuşulan bir bilge olacaktır, dedi. Helalleşip ayrıldık.

Nişabur'daki yaşadıklarım benim için, baba terbiyesinden sonra çok değerli yeni ufuklara doğru bir yolun kapısını açmış oluyordu.

Safir beldesini arkamızda bırakarak, huzur ve huşu içinde, yeniden yola koyulduk. Önümüzde yeni ufuklar açılıyordu. Yol devam ederken uğradığımız her noktada başka

başka buluşlar tadacaktım.
Kaderimin ağları adeta yollar
üzerinde örülmüştü.

Masallarımın Payitahtı: Bağdat

*Çocukluğumda masal
okudum. Yürüdüm
masal, üflediğim*

*masal, soluduğum masal;
aşkta yanıp tutuştum, sonunda*

ben masal oldum.

Dağdan dağa, zorlu geçitleri aşarak sonunda, masallar şehri Bağdat'a gelmiştik. Gizem ve güzellikle bezenmiş o şehre... Bahçelerde ağaç dalları meyvelerden yerlere kapanırken, gümüşü sularında yusuvarlak bakır kırmızısı mehtaplar oynaşıyordu; bol minareleri ise, gururlu vecdleri içinde, ince semaları yırtıp yukarılara doğru uzanıyorlardı. O günlerde Bağdat güzel ve güçlü

bir şehirdi. Dillere destan o şehir, İslâmiyet'in göz kamaştırıcı gerdanlığının pırıl pırıl yanan en değerli taşı olarak yükseliyordu. Ne var ki ileride Moğol kasırgası bu güzel şehri de kasıp kavuracak; bu ihtişamlı sokakları at nalları çiğneyip şehrin üzerini kapkara dumanlar kaplayacaktı.

Çarşısı rengârenk, sokakları şatafatlı bu şehir gerçekten insanda değişik meraklar uyandıran, etkileyici bir güzelliğe

sahipti. Arkadaşım Haşan ile Bağdat'ın meydanına gittiğimizde büyük bir kalabalık dikkatimizi çekti. Bu insanlar niçin toplanmıştı? Çekinerek aralarına sokulduk. Önlere doğru ilerledik. Meydanın tam orta yerinde bir darağacı kurulmuştu. Halk, idam infazını seyretmek için toplanmıştı. Hemen yanı başımızdaki birisine sordum:

- Kimi asacaklar darağacında?

- Fakir bir delikanlıyı.

- Neden? Bir hırsızlık mı yaptı?

- Hayır.

- Adam mı öldürmüştü?

- Hayır.

- Peki ne suç işlemiş ki onu asıyorlar?

-Valinin kızına aşk mektubu yazmış ve yakalanmış.

- Anlamadım. Ne yani vali, kızına aşk mektubu yazdı diye bir insanın canına mı kıyıyor?

- Evlat, ya susun ya da gidin buradan, valinin adamları var halkın arasında, canınız kırbaç yemek istemiyorsa vali hakkında ileri geri konuşmadan çekip gidin. Çoluk çocuk demez, kırbacı vurdurur.

Çocuk yaşta ne acıları tadıyordum. Yurdumdan ayrılışın acısı, arkadaşlarımdan

mahrum kalma acısı, insanların
kan revan içindeki perişan
halleri, Moğol korkusunun
insanları ne hale getirdiğini
görme acısı, savaş korkularının
üzerime gelen acısı ve bir kıza
aşk mektubu yazdı diye asılacak
olan yağız bir delikanlının
yüreğimdeki sızısı... Bütün
bunlar taze benliğime oturan acı
tortulardı. Aradan yıllar geçecek
ve ben gençliğimde ilim tahsili
için geldiğim Halep'te aynı vali ile
bir saray sohbetinde

karşılaşacaktım.

Halep valisi Halebiye Medresesi'ndeki bütün hocaları ve beni iftara davet etmişti. Valinin kim olduğunu bilmiyordum. Yemekten sonra yanımdaki kişiye valinin kim olduğunu sorduğumda öğrendim ki; Bağdat'ta kızına aşk mektubu yazan delikanlıyı idam ettiren vali. Bütün yediklerimi çıkaracak gibi oldum. Oradan hemen ayrılmak istedim fakat medresedeki arkadaşlarım

bunun şimdi uygun düşmeyeceğini, biraz daha kalmamızın iyi olacağını söyleyince sabrettim. Yemek sonrası vali ilmi sohbet için bazı sorular sormaya başladı, herkese değişik bir şey soruyordu. Sıra bana geldiğinde;

- Rum diyarından gelen konuğumuza da bir سوال yöneltmek isterim. Dinimizde en büyük günah nedir?

- En büyük günah sizin

varlığınızdır, diye cevap verdiğimde salonda buz gibi bir hava esti. Herkesin gözleri fal taşı gibi açıldı, hayretten şaşkına dönmüşlerdi. Vali:

- Anlamadım, misafirimizin dili eşek arısı gibi sivri ve acı.

- Bana dinimizdeki en büyük günahın ne olduğunu sordunuz, ben de söyledim. Aşkı katletmek en büyük günahdır. Bir delikanlının kızını sevip mektup yazdı diye onun canına kıydın,

ardından kızın bu üzüntüye dayanamayıp hastalandı ve öldü. İki yüreği çürütüp toprağa attığın için memnun musun? Kızının ve onu sevenin canını alandan büyük mücrim var mıdır? Vali ağlamaya başladı.

Ertesi gün validen hiçbir haber alınamadı. Tek başına kendini çöle vurduğunu görenlerin dışında kimse ondan bir daha haber alamamıştı. Vali ile olan tartışmam Halep ve civarında rüzgâr gibi yayıldı. Valinin

eziyetinden usanan halk
medreseye akın etti.
Arkadaşlarım kendilerini
izdihamdan zor kurtardı.

Şam'da ilmi zenginliğimi
geliştirdim. Nüfusun yarısını
teşkil eden Hristiyanları tanımış
oldum. Theredos isimli bir
Hristiyan arkadaş edindim.
Onunla İslâmiyet ve iseviyet
konularında fikir alış-verişinde
bulundum. Tartışmalarımız ilmi
nezaket içinde geçiyordu.
Şam'da Yahudi nüfus da

mevcuttu. Nitekim konakladığımız eve gelen Yahudi bir alim olan Haham Neftalim ile de uzun uzun sohbet etmiş, Tevrat üzerine bilgiler edinmiştim.

Asya ve Hint diyârından hareket eden kervanımız, Arap yarım adası, Mezopotamya, derken nihayet Anadolu topraklarına giriyordu. Erzincan, Malatya, Sivas, Kayseri derken yolumuz Karaman'a geldi durdu.

Tam beş yıl geçmişti Belh'ten ayrıldığımız günden Karaman'a gelene kadar. Kervanımız kimi şehirlerde aylarca, kimi şehirlerde yıllarca kalmıştı. Üç yüz kişi ile yola çıkmıştık, kala kala yirmi kişi kaldık. Bazısı ecelini yollarda buldu, kimisi uğradığımız şehirlerde kaldı, kimisi ise Kayseri'den sonra diğer Anadolu şehirlerine dağıldı.

Vahiy Kardeşliğinin Bereketli Yurdu: Medine

*Selam sana Alemlerin
İncisi'ne sahip şehir!*

*Mübarek ayakların izini
taşıyan, hicret kutluluğunda
doğan*

*şehir Yesrip. Güllerce selam
sana.*

Medine'ye yaklaştık.

- Burası mı Medine?

- Evet.

- Âlemlerin Efendisi burada mı?

- Evet. Olduğum yerden koşmaya başladım, herkes şaşırdı. Koşuyordum soluğum kesilene kadar. Ardımdan

kervandakiler de koşmaya başladı. Durumu babama bildirmişler.

- Bırakın oğlumu o ne yapıyorsa bir bildiğı vardır, demelerine rağmen üç beş kişi benim peşimden yetiştiler. Mescid-i Münewwere'ye vardım. Soluk soluğa duvara yapıştım. Arkamdan gelenler beni tuttular.

- Niye birden koştun, niye böyle yaptın? Bu ne acele?

- Rasulullah'ın makamına geze geze varılmaz. Bir saniye erken gelmenin, bir saniye daha fazla kalmanın tadını ah bir bilseniz koşmak ne kanatlanır uçardınız.

Cennetin Gülü Hz.
Peygamberimizin mübarek
mezarını ziyaret esnasında
ağlayan hacılar gördüm.
Peygamberimiz (s.a.v.)'e
seslendim:

"Âlemlerin Efendisinin

ziyaretçileri her girişte mescide,
huzur girer kalbe, sürür girer,
aşk girer. Rasulullah aşkı...
Gözler doyamaz mescidi
seyretmeye, çünkü kalp
gözüdür bakan, ten gözünü ney
leye? Bakan göreceğini görmüş,
doyamaz ama mutludur. Belki
ömür boyu sürececek bir mutluluğu
yudumluyordur sakince...

Ey Âlemlerin Efendisi! Din,
yetim dilinden yayıldı. Ne
zengindin, ne yalancı. Ne de
haksızlık yapardın. Emindin.

Yetimleri severim, hepsinde
senin kokun var."

Medine'de babamın
talebelerinden birisi ile
dolaşıyorduk. Bir dükkân
tezgâhının önündeki mekan
yüzünden iki kişi kavga
ediyordu. İri yarı olanı diğerinin
aman dilemesine karşın ona
vuruyordu. Onları kimse
ayırmaya bile yanaşmıyordu.
Dayanamadım:

- Kavga bile aşk ile olmalı.

Var mı aşkınız? O halde birbirinize vurmayınız. Aman diyene vurulmaz. Aman diyen "Muhammed" demektedir. Aman, peygamberimizin ismidir. Kavga edenler birbirlerinden af dileyerek barıştılar ve bana teşekkür ettiler.

Kervanımız Medine'den ayrılırken devenin üzerinde içimi bir gözyaşı seli kapladı, ağlıyordum. Yalvarıyordum. Yakarıyordum:

*Feryadıma ses versin dert
ortağım kubbeler,*

*Benim büyük devamı
anlayamaz habbeler!*

*Tezyin et ayetlerle, fikrime
derinlik ver!*

*Ey Medine, erdemim,
durağım, karar yerim!*

*Vahşetin mızrağına hedef
olmadan sinem,*

Sakla beni Medine'm, koru

beni Medine'm!

Allah'a ısmarladık ey Nebi,

*Emanetine gözün gibi bak ey
Medine'm.*

Medine'den ayrıldığımızda
babam atı ile yanıma geldi.
İsmimin neden Muhammed
olduğunun hikâyesini anlattı:

- Neden Muhammed ismini
verdim, biliyor musun oğlum?

- Merak ediyorum, neden?

Bizim değerli bir uestadımız vardı. Ders esnasında onca talebe arasından sadece bir tek kişi ile ilgilenir, gözünü ondan ayırmazdı. Hep ona soru sorar, hep ona hitap ederek konuşurdu. Sanki medresede tek öğrenci oymuş gibi davranırdı. Bir gün diğer talebeler bu duruma itiraz edince, uestad şöyle dedi: "Rasulullah'ın 'benim adımları taşıyanlara ikram edin diye buyurduğunu bilmiyor musunuz?"

Evet, o gencin ismi Muhammed'di. Ertesi gün sen doğmuştun, sağ kulağına ezan okuduğumda, tebessüm ediyordun, ismini tekbir getirerek okudum, kulağına üfledim.

Aşkın Mâbedî Sadâkatin Kiblesi: Mekke

*Allah'ı dilemek tevhidi
dilemektir:Kendi içinde Allah'ı*

*bulmak, tevhide varmak
demektir,:Tevhid, insan
hayatında*

*varılabilecek en yüksek
makamdır. Gaye, Allah 'ı
bilmek*

*değildir; O'nu bir âşık olarak
tanıyıp mahlûkuna olan aşk*

*ve muratlarına iştirak
etmektir. O zaman gaye,*

Aşkın Maliki'ne âşık olmaktır.

Alemlerin	Efendisi
Peygamberimizi	bağrında
saadetle taşıyan	Medine'ye
veda ettikten sonra,	kafilemiz

Mekke'ye doğru büyük bir heyecanla ilerliyordu. Hepimiz ilk kez kutlu topraklara yüz sürmenin tatlı telaşı içindeydik. Muhacir kervanının yeni menzili Mekke idi. Kâbe'ye gidip hayatımızın en heyecanlı ibadetini yaşayacaktık. Geçtiğimiz yerler güzeldi. Etraflarındaki hava gitgide hafifliyor, o uzaklarda kalmış ışıl ışıl Horasan'daki kadar olmasa da, geceler daha da parılıyordu. Yolların üzerinde

değişik insanlara rastlıyorduk;
ırklar çoğalıyor, mezhepler
yumaklaşıyor, medeniyetler
harmanlaşıyordu.

Kâbe. Aşkın evi... Sığınaksız
bir çölde kendisi bir sığınak olan
Beytullah. Melekuti ilhamla
yıkanmış örtüsüne sarılıp
ağlıyorum. İlâhi vahyin kokusu
hâla taze duruyor taşında,
duvarında. Güzel sırlar ocağı
Mekke'deyim. Kutlu diyarın
kokusu ile mest olmuşum,
baştan ayağa ıslanıyorum,

nefesim kesiliyor, göz kapaklarım ağırlaşıyor. Vahyin yağmurunda yıkıyorum ruhumu. Ne kadar açık, temiz ve aşk dolu bir lezzet bu. Dualar okuyorum. Aşk dileniyorum Rabbimden. O'ndan aşktan başka bir şey istemiyorum. Muhtacım aşkına ya Rabbi! Bir ihtiyaç ki, Allah'ın cennetindeki her şeyden müstağnidir. Hz. Ali Efendimizin yakarışı ile istiyorum. "Bir grup insan cennetini istiyor, diğer bir grup

insan cehennem korkusundan sana yakarıyor. Ben ise, cennet arzusu ve cehennem korkusu taşımaksızın aşk beslemek istiyorum. Aşk, bu âlemdeki tek "sebepsiz istenen" karşılıksız aşktır. Aşk,"için"sizdir. Âlemin bütün gayelerinin gayesinin "için"i olmaz.

Nur'a düşkün olanların tek sığınağı "Aşk"tır. Hristiyan ülkelerini dolaştım da baştan sona, arandım ama, çarmıhta "O" hiç görünmedi. "O" hiç

yoktu. Hinduların puta,
Mecusilerin de ateşe
tapındıkları mabetlerin
hiçbirinde.

Yollar aştım, Kabe'yi tavaf
ettim; yaşlıya, gence, kadına,
erkeğe, her yüreğe sığınak olan
Kâbe'de nurun aşka nasıl
dönüştüğünü gördüm ve elimi
açıp aşk dilendim: "Nâr
olmadan, nur olunmaz, nur
olunmadan aşka visal bulunmaz.
Yak beni Rabb'im!"

Kabe'de rükudayım. İkinci namazındayım. Kimi rükuyu kısa, kimi rükuyu uzun tutuyorum. Allah'ın huzurundayım. Önümden bir karınca geçti. Ona dedim ki:

-Geldin ha!

-Geldim. Ama sizler gibi atla, deveye gelmedim, yürüdüm kızgın kumlarda, süründüm de geldim. Ter döktüm de geldim. Git, benim de geldiğimi söyle; belki gelmeyenler utanır da "bir

karınca kadar bile olamadık" derler ve gelirler.

Kâbe'de dualar okudum, gözyaşlarım yanaklarımdan süzülüyordu.

"Ey Rabbimiz! Gece ve gündüz vakitlerimizi zikrinle canlandır, bizi kendi yolunda, hizmetinde tut ve amellerimizi kabul gören, rağbet edilenlerden eyle!.. Öylesine ki artık bütün amellerimiz ve zikirlerimiz tek zikir şekline dönüşsün ve bütün

hallerimiz senin hoşnutluğunda,
senin hizmetinde geçsin, ta ki bir
ucu cennet ve cemâline varana
dek...

Ey Rabb'imiz, bizleri yalancı
dünyanın, imtihan tecellîleri
karşısında ihlâsını koruyan,
firâset ve basîret sâhibi, takvâ
ehli âşık-ı sâdık kullarından
eyie! Ey dileyenlerin imdadına
yetişen! Ey sadık kalplerin
dostu! Ve ey alemlerin Rabb'i!
Ey ismi deva, zikri şifa ve itaati
zenginlik olan! Sermayesi ümit

ve sığınağı ağlamak olan bizlere
merhamet eyle!.."

Şunu söyleyebilirim ki,
Kâbe'nin siyah örtüsünü sabahın
hafif rüzgarı değil de, melekler
hareket ettiriyor gibiydi. Babam
tavaf öncesi kervandakilere
hitap etti:

"Allah'ın misafirleri, aziz
kardeşlerim; Bizleri burada,
huzurunda bir araya getiren
Yüce Rabb'ime hamdolsun!
Sevgili Peygamberimiz, gerçek

yol göstericimiz, gönüllerimizin
sultanı Muhammed Mustafa'ya
sonsuz salât ve selâm olsun!
Sanki bir ömür boyu bu
yolculuğu beklemişiz. Daha önce
belki defalarca kalbimizi oralara
göndermişiz, hayalen tavaflar
etmişiz. Ama şimdi, Allah nasip
etti, buradasınız. Kendi
ayaklarınızla buraya geldiniz.
Günde beş vakit yöneldiğimiz
kıblemize, Kâbe'mize
kavuştuk..."

Arafat'a vakfeye çıktık.

Babamın yanından ayrılmıyor, bu izdihamda onu kaybetmemek için ihramının ucundan tutuyordum. Arafat, buluşmak demekti. Hz. Âdem ve Hz. Hawa ayrı ayrı dünyaya gönderilmişlerdi. Yeryüzünde birbirlerini aradılar. Nihayet bu tepede karşılaşp, buluştular. O nedenle bütün hacılar insanlığın yeryüzünde birliği için burada vakfede bulunarak o buluşmayı yâd ediyorlardı.

Orada da dualar okudum.

"... Âdem Rabbine karşı geldi de yolunu şaşırdı. Sonra Rabbi, onu seçti de tevbesini kabull buyurdu ve ona doğru yolu gösterdi." buyurdun. İnsanlık tarihinin ta başlangıç noktasında olan biteni bizlere duyurdun. Biz de Hz. Âdem'in çocuklarıyız. Bizi de bağışla ya Rabb! Bu yerde, şu Arafât vadisinde sevgili Peygamberimizin ifadesiyle "Babamız İbrahim'in miras bıraktığı bu yerler" de vakfede bulunan bizler, senin sınırsız

rahmetini diliyoruz, mahrum eyleme ya Rabb! Bize müstehak olduğumuz hal ile değil de şanına lââyık bir surette, cemal tecellileriyle muamele eyle ya Rabb!"

Arafat'ta kendinizi sorguluyorsunuz; hayata gelişin gayesini, bu hayatın sonunun ne olacağını, âdeta hayatın amacını yeniden sorgulama imkânı buluyorsunuz. Peygamber Efendimiz, "Dünyada her an yolcu gibi

hareket et." buyuruyor. Dünyada ebedî kalacakmış gibi değil, bir yolda olduğunu düşünerek hareket et.

Vakfe gecesı babamla namaz kıldıktan sonra, her zamanki gibi sorularıma başladım:

- Baba insanlar hep, "cennet, cennet" diyorlar. Nedir cennet?

- Cennet, Allah'ın Cemâl isminin tecellisidir. Ne var ki insanlar aşkın hakiki tadına,

Allah'ın Cemâl, Vedûd ve Latîf isimlerini olduğu kadar, Mütekebbir, Aziz, Cebbar, Kahhar ve Celâl isimlerini de tecrübe ettiklerinde varabilirler. Kalbimizin tam kapasitesine varmak, kendi kıymetimizi ölçmek için insanlar bütün esmâyı kucaklamalı, dünyaya inmeli ve hemcinslerinin arasına girmeli; keder, keşmekeş, üzüntü, mücadele ile yüz yüze gelmelidirler. İki elle yaratılmış olan mahlûktan murat budur.

İnsan kendisini Cemâl ve Celâl sıfatlarının arasında bulur.

- İblis, cennetin meyvesi olan aşkı göremedi mi?

- İblis'in ilmi olmasına rağmen, din gayreti ve muhabbeti yoktu, o yüzden Âdem'i çamurda iz olarak gördü. Esrara mahzen olma nimetine erenler, aklın şeytandan, aşkın ise Âdem'den olduğunu bilirler.

- Şeytan'ın Âdem babamızla

meselesi neydi?

- Şeytan, Âdem'in saflık, irfan, güzellik ve yüksek makamına haset etmişti. Haset insandaki niteliklerinden ve hayvani niteliklerden bir tanesidir ve insanın kalbindeki her iyiliği yer bitirir. Haset iki arkadaş arasında öyle bir perde ki! Dün tek bir ruh gibiydiler, bugünse iki inatçı kurt gibiler.

Güneşin Göz Kırptığı Şehir: Şam

*Bu dünyadaki en büyük sır
insandır.*

*İnsanın var oluş sırrını aşikâr
etmek için aşk ateşine*

ihtiyaç vardır. İnsan tabiatının

gizliliklerini ortaya

*çıkarmak için derin muhabbet
ve yoğun özlem gerek,*

*yani hayatın sırrını açıklamak
için aşk gerek...*

Medine'den ayrılıp hac
vazifesini yapmanın huzuru ile
Şam'a yöneldik. Ancak,
kervandaki herkesin ruhu bir
sonbahar seması gibi bulutluydu.
Akıllarında memleketleri Belh,
onun güzelliği ve de yaşamaya

başladığı Moğol felaketi vardı. Çevremize koca bir kalabalık toplanmış olsa da, kendimizi yapayalnız hissediyorduk. Horasan yaylalarında, Nişabur'a varıncaya kadar develerle atlar, hamallar ve de çevremizdekiler epeyce yük taşımışlardı; ne var ki, baba ile oğul, daima, onlardan farklılaşmış ve yalnız kalmıştık. Gün geçtikçe, yalnızlıklarımız daha da artıyordu. Zaman geliyordu ki, etrafımızda taşlarla kuru

ağaçlardan ve kumlu topraklardan başka bir şey olmuyordu. Yolun sonu nereye varacak, bilmiyorduk. Yolculuk esnasında hep babamın yanımdaydım. Ona sürekli sorular yöneltiyordum. Tarih, coğrafya ve diğer bilgilerim artıyordu. Yolculuk bazen soru cevap şeklinde, bazen de sessizlik içinde, ağızımızdan tek kelime çıkmadan yol alıp gidiyorduk.

Şehre vardıklarında bütün

Şam ayağa kalktı. Şehrin ileri gelenleri ile ulema ve de talebe-i ulûm onları karşılamaya koştular.

- Kimlersiniz? Nereden geliyorsunuz?

Herkes habercilerle atlarına bakıyor ve susuyordu. Cevabı babam Bahaeddin Veled yumuşak sesi ile veriyordu:

- Allah'tan gelip Allah'a gidiyoruz! O'nun dışında hiçbir

güç yok!

Şam geceleri daima taze çiçekler ile dolu, daima yumuşaktır. O zamana kadar hiç tanımamış olduğum çok tuhaf, değişik bir ruhun kendi içimde doğarak etrafa dal budak sardığını hissetmeye başladım. Parlak yıldızların altında, nemli güller arasında tek başıma dolanır, aşk, edebiyat, hayatın güzelliği hakkında tatlı sözler etmiş olan şairlerin mısralarını okumaya başlardım. Hele Hakim

Senai ve Ahmet Mütenebbi'nin sözleri ruhumu okuyordu. Her bir kelime, içimde ekillenip gitgide beynimi sarıyordu:"Hr düşünürler boka bir ruhtan tesir alıp kendi ruhlarını güçlendirirler. İncilerle dolu o uçsuz bucaksız deniziz'." Hafif bir burukluk ve hüzün içinde, duymakta olduğum o tarifsiz sknetin tadını ıkarmaktaydım. "İnsanların bazıları uyurken bazıları uyumazlar. Bazıları doğarken bazıları lrler. Bir yerlerden

tutkulu bir şarkının ezgileri gelir.
Gecenin içinde kurtuluşunu
arayan esir bir hüzün..."

Kendi kendime şunu sorarım:
"Sonunda... Ben neyim ki? Artık
bilemiyorum..." Gözlerim açık,
yatağa uzanırım. Yanmakta olan
kandil uykusuzluğuma eşlik
ederdi. Kur'an-ı Kerim rahlede
sükûnet içinde durmaktadır. Onu
alıp göğsüme doğru çeker ve
ayetlerde mutlak huzuru
bulurdum. Bazen sabaha kadar
ezberimden sureler okur,

tefekküre daldım.

Yandaki odadan babamın o rahat ve huzurlu nefes alışverişleri gelir, bense ayetlerin kokusunda kendimden geçerdim.

Büyük bir saygı görerek Şam'da yaklaşık bir sene konakladık.

Kafile olarak, yeniden yollardayız: Malatya, Erzincan, Sivas ve Kayseri...

Annemi Defnettiğim Vatanım: Karamanım

*Aşkın hikâyesini,
durmaksızın feryâd eden
bûlbûle değil;*

*sessiz sedâsız can veren
pervanelere sor.*

*Dokunsam hangi buluta ateş
akıyor.*

*Nereden bilebilirdim! Sır dolu
kırık ayna ateşle
sınanmazmış...*

Baharı müjdeleyen Nevruz ile
Karaman'a girmiş olduk.
Uğradığımız yerlerin hiçbirinde
uzun kalmaya niyetimiz yoktu.
Kimi şehirde birkaç ay, kimi
şehirde de bir seneye yakın
konakladığımız olmuştu. Ama,

ne yaparsın ki, insan yazgısının, "kısmet" dedikleri o gücün çizmiş olduğu yol farklıydı. Lârende'de halkın çok saydığı, zengin ve bilge bir adam, Lala Şerafeddin oturuyordu. Ünlü Bahaeddin Veled ile oğlunun beldeye gelmiş olduklarının haberini aldığı anda, içinde büyük bir sevinç duyar. Kendisi çok yumuşak huylu, güler yüzlü ve misafirperver bir kişiydi. Böyle olunca, yeni gelenlerden din konusunda öğreneceği fazla bir

şey yoksa da, alacağı derslerin olacağını düşündü. Bizi karşılamaya koştı ve kendi evinde kalmamızı rica etti. Babam başta reddetti; ne var ki, Lala Şerafeddin öylesine nazik ve tatlı bir kişi idi ki, ricasını kıramadı. Evine gidip orada misafir olduk. Güzel ev çiçeklerle dolu bir bahçe ile çevrelenmişti. Lala Şerafeddin'in dillere destan güzellikte bir kızı vardı. Gevher Hatun idi adı. Lala Şerafeddin, kızı ile hep gurur

duymaktaydı. Babam ve annem de çok sevmişlerdi Gevher Banu'yu.

Babam artık evlenip bir yuva kurma zamanımın geldiğini söyledi. Benimse hiç böyle bir niyetim yoktu. Henüz evlenecek ve bir ailenin yükünü sırtlanacak hâlde olmadığım! söyledim. Babam fazla ısrar etmedi, ama gönlü de buruklaşmıştı. Torun sevmek istiyordu. Gelin olarak kimi düşündüklerini sorduğumda Gevher Hatun'u düşündüklerini

öğrendim. Razi oldum. İstemeye
gittiler, ancak henüz
yüzüklerimiz takılmamıştı.
Gevher'e haber saldım,
buluşmak istediğimi bildirdim.

Gevher'di ismi. Gül yanağına
bakıp bakıp hayran kalmıştım.
Görücü usuli idi evlilik adımız.
Hayatımı adayacağım bir
kadındı. Kadından öte yoluma
candı. Gözlerinde binlerce
kadının bakışını toplamış bir
ışık taşıyordu. Öyle bir ışık ki
içime işledikçe gözlerine

yandım. Yandım. Her şey
sadece yanmakla oluyordu. Bir
damla düşünce gökten
kıpkırmızı kesildi her yanımda.
Güneş sadece bir parça baktı
yüzüme, yandım. Damla damla
terledim, boğuldum. Ailesinin
verdiği isimden ziyâde
yüreğimden bir isim vermeliydim
ona: Gül Hatun. Gonca-i gülüm
diyordum, goncayı unuttum. Bir
cemre düştü tenime, yandım.
Nefesim kat be kat arttı,
heyecanım kilitledi perçinleşmiş

ellerimi ve gözlerim hep aynı;
sadece sevdasını bekler.
Bekler... Bekler... Ve bekler...

Yanı başındaki toprak kokusu
içine içine işler gülün. Gül
benim. Gül, sevdasızlığa
mahkûm olmuş gonca, sevda
güle meftun olsa da sadece
sevgili, maşuk. Gül sevdaya,
sevda da güle vurgun.

Gül Hatun ile ilk
buluşmamızda heyecan
içerisindeyim. Ay göklerin

kıyısına yaklaşmış, aniden
göklerin beyaz kâğıdı batı
dağlarının sivri uçlarına değmiş,
kırılmış ve ufukların görülmeyen
kale sırtlarına düşmüş. Şafak
vaktidir. Bülbüllerin şenlik
ötüşleri güllere yayılıyor.
Karaman'a bahar gelmiş.
Gönlüme Gül Hatun düşmüş.
Onu birkaç kez bahçelerinde
görmüştüm. Utangaç ve endamlı
yürüyerek bize ayran ikram
etmişti. Ceylan gözlerine baktım.
Mehtap çeşmesinin yanında

bekleyen asude kız telaşlı.
Yanına yaklaşıyorum, elimdeki
kırmızı gülü uzatıyorum. Onun
elinden önce kırmızı gülün
yaprakları titriyor. Terleyen
ellerine alıyor gülü, parmakları
ince, narin kristal yumağı hâlinde
gülü tutuyor. Kınalı avuçlarında
asude bir duanın "Âmin'lerini
taşımış gibi elleri titriyordu. Alnı
bir yayla serinliğinin edasında
bembeyazdı. Sesinde ıhlamur
kokusu... Avucumdaki firuze taşı
yüzüğü uzatıyorum.

- Yüzüğü Mümine annem versin, uygun olanı budur. Onun da yaşamak istediği mutluluklardan birisi de evladının yüzüğünü gelininin parmağına kendi elleri ile takmasıdır, dedi.

- Çok ince düşüncelisin. Bu benim hiç aklıma gelmemişti.

- Böyle buluşmalar beni rahatsız ediyor.

- O halde düğünümüze kadar mektuplaşalım.

- Ama ben güzel mektuplar yazamam ki.

- Olsun. Yüreğini birkaç kelime ile dök yeter.

İlk mektubu ben yazdım:

"Benim Gül'üme...

Zaman geçer... İnsan geçer...
Dünyada her şey geçer; zaman öyle bir zaman olur ki sevda da zamana ayak uyduramaz. Gönül sevdada geçer, gönüle yâr geçer. Çok değil, sadece

birazcık mevsim geçer, sıcak gelir, kış gelir; bahar geçer... Taşın yanında ağır olduğunu, ateşin ancak düştüğü yeri yaktığını yeni öğrendim. Aşk da ateş mi demektir, hani her-düştüğü gönlü yakar ya... Mevsimlerden gözyaşı değil henüz, mevsim aşk mevsimi. Ey sevdamın Gül Hatun'u, beşinci mevsimim sensin, sen sadece sen değilsin, bensin; bendensin, benimsin.

Katre katre sen kokarsın

toprağa nihayet düştüğümde.
Ruhumun arzu dolu meyvesi
sensin. Gül. Güle gülmek
yaraşır, sevdaya da gül. Hani
nerde aşkın sahibi gönü!? Dur,
yorulma! Sevdam sana, gülüm
sevdaya. Gülü sakın verme
başka sevdalara...

Bezm-i elestten beriyim
sevdada, o bende vaktinden
öncesinde, susma! Konuş,
haykır gülüne doyasıya sevdanı,
sevdaya da ancak bülbülleşmek
yaraşır. Bütün umutlar sende,

bütün aşk sende, sevda sende,
gül sende...

Ertesi gün ondan cevap geldi.
İlk görüşmemiz baharın müjdesi
cemreler düştüğü zamana denk
geldiği için bana "Cemrem" diye
hitap ediyordu:

"Cemre bakışlıma...

Bakışlarına hasret kaldım,
uzak diyarlarda ruhunu
soluduğum aşk-ı sevdam.
Ruhuma gel, yaşa tenime ve

bak usul usul, nefesini nefesim
duysun. Yoksun. Sevda da yok
ortalıkta. Aşk var, sevda olmasa
da sevda var. Suyuna can verip
damarlarımı diriltten; cansız
toprağın kucağında tohumuma
can veren ve sevdamı bana
bağlı kılan Yaradan, ruhuma can
verip sevdaya bağışladığın an
bittim, yeniden doğdum da
sevdamın gözlerinde dirildim.
Emelimi onda buldum, sevdayı
sevdanda gördüm. Taş üstünde
taş, baş üstünde baş

kalmamacasına ezelden ebede
ferman ferman yazılmış bahtsız
ruhumun mücerret rüyası,
gönlümün sevdâ-yı gülü...

Kimseler bilmez, kimseler
görmez bizi. Aşka değer bir aşk
mıdır beni benden alan, yoksa
cihanda görülmeyen seslerin
muhteşem ahengi midir kalpte
yanan? Sana daime varsa, ben
hepsini aşk bildim. Sevda bildim.
Seni sen bildim de sevdayı sana
bildim.

Aşka sen diye bakmadıktan
sonra ben aşkı neyleyeyim? Seni
ruhuma cemre diye
damlatmadıktan sonra ben bu
bedende neyleyeyim?

Aşk da sen, hasret de sen,
ben de sen..."

Ardından ben yazmaya
başladım:

"Suskunluğumu seninle
bozuyorum. Son nefes senin
adını sürüyorum dudaklarıma,

sonra kapatıyorum oruç
niyetine; iftarım senin adınla
oluyor yine. Aşkın adını sen
koydum, bütün sevdalar
kıskandı.

Aşkın yalın hâli ise sadece
ben. Yalın, yalnız, yapayalnız...
Sevda- sız yağmur bile eski bir
rüyadır. Aşkın içinde gül varsa
gül tekrar filizlenir, kıpkırmızı
kesilir. Sevdada gül varsa ancak
o zaman bulur aşk kendi hâlini.

Aşka dair ve sevdaya dair

seni çizsem, kitap niyetine
soluksuz okunur gönüllerin ulu
orta yerinde. Kitabın adını sen
koysam, "sevda sevda" dillenir
bütün gözler.

Her şey bittiği zaman
kainatta, gül ile sevda tekrar
dirilir, son bir kez yeşerir son
noktayı koyarcasına.... Sustum.
Sevda sustu, gül sustu. Sustum,
sevda müptelâsı gül coştukça
coştı. Aşk üç kelime ile aşk
oldu; Gül ve Sevda. Sevdaya
gül dâhil, sevda güle müdâhil.

Yaşamak sadece gülce,
sevdaca...

Aşkın adını hüsrân koyanlar
utansın, sevda tüten güllere inat.
Ruhun girdaplarını gül, sevda
koydum saklanıp çıkamayayım
diye. Güle değen bütün sözleri
kıskanırım. Sevdaya gelecek
ruhları parça parça dağıtırım.

"Ben sana Gül diye yazdıkça,
sen bana Cemrem diye
yazardın. Haklısın cemrenim
ben. Dördüncü cemre. Havaya,

toprağa ve suya düşer
cemreler. Ancak başka türlü
dördüncü bir cemre var ki
yüreğe düşer. Yakar. Kavurur.
Savurur. Cemre düştü toprağa
gözlerden. Toprağı diriltti, canı
verdi; canını yitirdi. Canını
yitirse de cemreliğini
kaybetmedi. Gözler önce
cemreyi gönderdi, sonra
kendileri de gitti. Eridiler, yok
oldular... Cemrenin kızgınlığı
zamanaydı, gözlereydi,
toprağaydı ve aşkaydı...

Zaman geçiyor. Ne cemre kalıyor, ne gözler kalıyor ne de toprak eski hâlinde kalıyor. Gönül buruksa ve vurgunsa kendi ruh hâlini hep koruyor, kaybetmiyor ama âsi oluyor. Aşka isyan ediyor, zamana isyan ediyor, mekâna isyan ediyor.

Gül, cemreye kavuşunca sevda doyuyor mutluluğa. Cemre sevdanın bir parçası, onun zerresi, onun katresi... Sevda hep güle cemreyle

yalvarıyor, gül gülüyor, sevda
binlerce kat daha sevdalanıyor...
Gül utanınca kırmızılaşıyor.

Sevdada isyankâr bakışlar,
gülde uslanmaz haykırışlar...
Mesafe uzak; gönüller bir,
gözler uzak; bakışlar bir...
Ayrılık girdi araya uzunca
zamandır.

*Rüzgâr, sevdayı gülden ayrı
savurdu, itti bütün gücüyle
gülden uzağa*

*apayrı... Zamanda mıydı
suç? Rüzgârda mı? Yok, başka
kimse yok*

göl ve sevdaya dair...

Cemre susuz...

Cemre yarsız...

Cemre gülsüz ve sevdasız...

Senin Cemren "

Mutlu bir evliliğimiz vardı,
yuvamızın iki tane cennet çiçeği
doğmuştu: Sultan Veled ve
Alaeddin.

Kavgacı Belarus'la Kardeş Oluşum

Karaman'da her inançtan insanı barındıran halk vardı; geçmişin kavgasını alevlendirebilen. Bunlar; Haçlı seferlerinin kalıntısını yaşatmak isteyenler ile Haçlılara hâlâ

nefretlerini taze tutanların sonu
gelmez kavgalarını
körüklüyordu. Bir gün eski
davaları yeniden açmış,
tartışıyorlardı. Bir grup Hristiyan
genç, tek başına yoldan geçen
bir Türk delikanlının önünü
kesmiş, onu tartaklamaya
başlamışlardı. Hemen müdahale
ettim. Kavgacı grubu uyarmama
rağmen İslâmiyet'e dil
uzatıyorlardı. Sonunda
dayanamadım:

- Dinmeyen bir kan ve servet

açlığı içinde dünyanın öbür ucundan kalkıp geldiniz. Ve yüz elli yıldır, ordularınızla Doğu'yu kasıp kavuruyorsunuz. Sizler buralara İsa uğruna gelmiyorsunuz... Doğu'yu ele geçirmek için; evlerimiz, bahçelerimiz, kadınlarımız, malımız ve mülkümüze sahip olmak hırsıyla geliyorsunuz.

- Sizler de bir yerlerden geldiniz. Sizler de yabancı bir toprakta vatan aramaktasınız. Herkes bir yerlerden gelir.

İçlerinden Belarus isimli
esmer delikanlı yumruğunu
sıkarak bağıırıyordu:

- Sizlerde kılıçtan geçirdiniz,
gasp ettiniz, yaktınız, tahrip
ettiniz, yok ettiniz. Bizler de,
Allah'ın kabul etmiş olduğu öcü
almaya geldik.

- Öç, kılıç ile alınmaz! Öç,
sevgi ile alınır. Kötülük dağın
tepesinde ufak bir tipi gibi
başlayıp aşağı doğru
yuvarlanırken gitgide büyüyen

ve korkunçlaşan, çığa dönüşen
kara benzer. Savaş, savaşı
davet eder! Asya toprakları kan,
gözyaşı ve acılarla doludur,
dedim. Bakışımı yeniden
Belarus'a yönelttim:

- Sen korktun. Benim sana
kötölük yapacağımı düşündün.
Gel de, elini ver bana!

Belarus, uyurgezer bir halde,
kalabalığın içinden ilerleyerek
yaklaştı. Kollarımı açıp şefkat
dolu duygularla Belarus'a

sarıldım. Herkes susuyordu. Büyük bir an yaşıanıyordu. Derin bir iç çekerek mırıldandım:

- Sevgiyi bana öğrettiğin için, şükürler olsun sana Rabb'im.

Vatanım Konya'ya Vuslatım

*Ancak büyük bir acı veya
büyük bir sevinç*

*senin gerçeğini açığa
çıkabilir. İşte böyle bir anda,
ya güneş altında sema et, ya*

da çarmıhını taşı.

Karaman tatlı hatıraları tattırmanın yanı sıra hayatımın onulmaz acılarını da yaşatmıştı: Anneciğim yakalandığı hastalık sonucu vefat etmişti. Aradan iki ay geçmeden ağabeyim Alaeddin de yakalandığı hastalığın pençesinden kurtulamamıştı. Yılların ve yolların çilesinde yoğrulan yüreğim, sevdiklerimi teker teker kaybetme mayası ile birlikte ruhuma şekil veriyordu. Sanki

ilahi imtihandan, sabır tüneline
geçiyordum. Annem ve
ağabeyimin acıları ile
bunalmıştım. Buhranıma
Konya'dan gelen mektup yetiştirdi.
Selçuklu Sultanı Alaeddin bizleri
Konya'ya davet etmişti.
Akşamleyin babam hepimizi
çağırdı, fikrimizi sordu. Gevher
Hatun, ailesinden uzak düşmek
istemiyordu. Bir tek o sustu.
Onun kalbi incinmesin
düşüncesiyle bende fikrimi
söylemedim. Babam kararını

vermişti: Konya yeni yurdumuz olacaktı. Hazırlıklar yapıldı ve yola koyulduk. Yedi yıl yaşadığım şirin Karaman'a veda ederken içim buruktu. Annem ve ağabeyimin kabirlerini güzel Karamanlılara emanet edip yavaş yavaş uzaklaştık.

Akşam düşmek üzere idi ki, şehir uzaktan gözüktü. Başşehir Konya, yüksek duvarları, süslü kuleleri ve derin hendeğiyle, dört kapısı da son derece iyi korunan, refah içinde bir

beldeydi. Ancak, sadece üç günlük at sürümü ötede İslâm'ın hilali, Moğolların ateşli atlılarıyla karşılaşıyordu. İşte kendimi burada bulacaktım.

Bir zamanlar Nişabur'da, Bağdat ve Şam'da, Karaman ve Lârende'de olduğu gibi burada da halk ve şehrin ileri gelenleri kfilemizi saygı ve heyecan içinde beklemekte idiler. Konya'nın ünlü sultanı Alaeddin, meşhur bilge Bahaeddin Veled'in şehre doğru gelmekte olduğunu

öğrendiğinde, onu karşılamak ve saraya davet etmek üzere ulaklarını göndermişti.

Selçuklular en zirvede oldukları devri yaşıyordu... Payitahtları Konya, bütün güzelliklerle şiirin, bilginin serdarı ve rehberi Alâeddin'in etrafında toplanarak Bizans ve Arap medeniyetlerinin harikulade bir şekilde harmanlandığı bir şehirdi. Konya Selçuklularına, güçlerinin bir zamanlar Bizans hâkimiyeti altında bulunan

beldelere de uzanmakta olması sebebiyle "Rumi" adi verilmekte idi.

Sultan Alaeddin, Konya'da sarayın gül bahçesi olarak kullandığı arazide bize bir dergâh vakfetti. Dergâhta kalacakların iaşesini de temin etmeye söz verdi. Babam, burada dinî ilimler ve tasavvuf bilgilerini gelenlere öğretecekti. Ben de İplikçi Câmii'nde vaaz vermekle vazifelendirildim.

Muharrem ayındaydık. Aşure günüydü. O gün vaazım Kerbelâ oldu.

"Kerbela'da şehit olanlar gerçekten şehit oldular, şâhit oldular. Onlar o gün Kerbela'da, hakikat adına, hak adına, mevki ve makama dair esirlik bağlarını kopardılar, masivaya ait zincirlerini kırdılar. Seher-i hilafete uyanmak yerine Şeb-i Arûs'a girdiler.

Körlerin gözleri bile o faciayı

gördü. Sağırkların kulakları bile,
Kerbela'da olup bitenleri işitti.
Siz şimdiye kadar, uyuyor
muydunuz? Faciayı yeni mi
duydunuz ki, yas tutuyor,
elbiselerinizi yırtıyorsunuz? Ey
uyuyakalanlar! Ey gaflet
uykusuna dalanlar! Hz.
Hüseyin'e değil, asıl siz
kendinize yas tutun! Hz.
Hüseyin'in ruhu, Hakk'a mensup
olan o yüce ruh, beden
zindanından kurtuldu. Ne diye
elbiselerinizi yırtıyor, elinizi

ısıırıyorsunuz? Hz. Hüseyin ve
etrafında bulunanlar, din-i
mübînin en ileri gelenleri,
hükümdarları idiler. Onlar esirlik
bağlarını kopardılar. Zincirleri
kırdılar. Onlar için mâtem değil,
bayram vakti geldi. Onlar zinciri
koparıp attılar, devlet sarayına
uçup gittiler. Onların hâlinden
zerre kadar haberin olsaydı,
bilirdin ki bugün, onların saltanat
günü, güzellik günü,
padişahların padişah oluşu
günü. Haber yoksa yürü git!

Kendi hâline ağla, feryat et.
Çünkü sen âhirete göçmeyi,
dirilip haşr olmayı inkâr
ediyorsun. Kendi yıkık gönlüne,
yıkık dinine ağla, feryat et!
Çünkü senin gönlün şu eski ve
köhne dünyadan başka bir şeyi
görmüyor. Eğer gönlün iyi
insanların öteki âlemde
kavuşacakları devlet ve saadeti
görüyorsa, neden o tarafa
yiğitçe yürümüyor? Niçin Hakk'a
itimât ve tevekkül kılmıyor? Niçin
kendini ona vermiyor? Neden

kalbini manen zenginleştirerek
hırs ve tamahtan kaçınmıyor?
Nerede imânın yüzüne
düşürdüğü nur? Nerede dinin
sana lütfettiğı mutluluk ve huzur,
Allâh'ın lütuf ve ihsan denizine
daldığın halde neden elin,
avucun boş? Nerede cömertlik?"

Câmiden çıktığımda hava
kavurucu derecede
sıcaktı. Terlemiştim. Hüseyin
isimli dervişim bana buz gibi
soğuk su getirdi.

- Soğuk su içemiyorum
Hüseyin'im.

- Midenizden mi rahatsızsınız
efendim?

- Hayır. Yüreğimden
rahatsızım.

- Yüreğinizden mi? Soğuk
suyun yüreğe ne zararı var ki?

- Ah Hüseyin'im! Hele otur
yanıma da anlatayım.
Çocukluğumda Belh'ten
çıktığımız hicret yolculuğunda,

yolumuz Necef ölü'ne,
Kerbela'ya da uğradı. Oraya
geldiğimizde, babam bana
Hüseyn Efendimizin hayatını ve
Kerbela katliamını anlattı. Kendi
kendime şöyle dedim: "Ey
ümme! Fatıma evladına bu
kadar zulmü nasıl reva
gördünüz. Hiç mi ciğeriniz
sızlamadı? Sonra babam dedi
ki: Hz. Hüseyn'in son sözü
şuydu: "Kim bir bardak soğuk su
içerse beni hatırlasın."

Hz. Hüseyn Efendimizin acısı

içime öyle oturdu ki; o gün bugündür soğuk su içemem. Sonraki yıllarda kitaplardan okumuştum; Hz. Hüseyin Efendimizin başını kesen gaddar Mişr denen hayırsız adam susuzluk çekmiş, desti desti su içmiş, kanmamış, hâla susuzluktan yanıyormuş, suları içe içe çatlayarak ölmüş.

- Efendim, ismini taşıdığım o güzel efendimizin ismini kim vermiş?

- Hz. Hüseyin'in ismini
Peygamber Efendimiz
koymuştu. Hz. Hüseyin doğduğu
zaman, Cebrail (a.s.)
gelerek "Yâ Muhammedi Rabb'in
sana selâm söylüyor. Oğluna,
şu Harun'un oğlunun ismini koy
diyor ve Peygamber Efendimiz
"Ey Cebrail! Harun'un oğlunun
ismi nedir?" diye soruyor. Cebrail
"Şebir" cevabını veriyor.
Peygamberimiz "Benim dilim,
Arapça" buyurunca. Cebrail
"Öyle ise, bunun Arapça

karşılığı olan Hüseyin ismini koy" ediyor.

Hz. Hüseyin, Hz. Peygamberimize çok benziyordu. Hz. Ali: "Haşan, Rasulullah'a göğsünden başına kadar olan kısmında, Hüseyin de bundan aşağı olan kısmında çok benzer"demiştir.

Hz. Peygamber (s.a.s) Hz. Haşan ve Hz. Hüseyin (r.a)'a son derece düşkün olup onları çok severdi. Onların hakkında,

"Allah'ım! Ben, bunları seviyorum. Sen de sev!"

"Haşan ve Hüseyin, benim dünyada kokladığım iki cennet çiçeğimdir."

"Haşan ve Hüseyin'i seven, beni sevmiştir; onlara kin tutan da bana kin tutmuştur."buyurdu. Peygamber Efendimiz, Hz. Haşan ve Hz. Hüseyin'in gönüllerince oynayıp eğlenmeleri için onlara eşlik eder, bir çocuk gibi onlarla birlikte oyunlar

oynardı. Hz. Hüseyin, Rasulullah'dan deve olmalarını istediklerinde hemen yere eğilir ve onları mübarek sırtına alırlardı. Arkasından da "Bundan güzel deve olabilir mi?" buyururlardı.

Peygamber Efendimiz, bir gün, cenazelerin konulduğu yerde oturuyordu. Hz. Haşan ile Hz. Hüseyin, güreşmeye başladılar. Peygamber Efendimiz gülerek "Ha gayret Haşan! Göreyim seni, yakala

Hüseyin'i!"diyerek Hz. Hasan'ı kayırınca, Hz. Ali:"Yâ Rasûlallah: Sen Hüseyin'i kayırmalı değil miydin? Haşan daha büyüktür." dedi. Peygamberimiz "Baksana, Cebrail de, Hüseyin'e: 'Ha gayret Hüseyin göreyim seni!'diyor." buyurdu.

- Bundan sonra ben de soğuk su içmem. Müsaade ederseniz terinizi mendilim ile sileyim.

- Sağol Hüseyin'im, terimiz

aksın ki çöl gülünü boncuk
boncuk hatırlayalım. Haydi Şimdi
usul usul dergâhımıza geçelim,
bizi bekleyenler vardır.

Sertâcımı Kaybediyorum

*Hz, Muhammed'in yolu aşk
yoludur. Biz aşkın çocuğuyuz.*

*Aşk da bizim anamızdır.
Benim yakınım, aşktan
doğandır.*

*Bundan daha güzel soy-sop
olabilir mi?*

*Hayatımın sertâcı babam,
seydâsı Seyyid Burhaneddin ve
sevdâsı Şems'tir.*

Ramazan'ın beşinci günüydü.
Sert bir kış yaşıyordu Konya.
Babam, Ateşbaz'ı yollayarak
beni ders görmekte olduğum
medreseden çağırttı. Dergâha
alelacele koştum, içimde
sabahtan bu yana varlığını
hissettiren ve sebebini

bilmediğim sıkıntı daha da fazlalaşmıştı. "Babamın başına bir şey mi geldi?" diye sormama rağmen Ateşbaz önce suskun kaldı, sonra "Rahatsızlandı aniden, yatağına yatırdık" diye cevap verdi.

Odasına girdiğimde, omuzlarında ve dizlerinde kalın şallar, bir de minderi kendine destek almış yatağın içinde oturuyordu. Yüzü solmuş ve ard arda boğazı yırtılırcasına öksürüyordu. Parmaklarının

derisi, sanki pamuklu eldivenmişçesine gevşekti. Bir defteri dizlerinin üzerinde tutuyordu:

- Gözlerin benimkilerden daha iyi, bu hesaplan bir gözden geçiriver. Söylediği gibi yaptım. Bitirdiğimde:

Hesabı inceledim, dergâh için yapılan harcamalardan dolayı hiçbir esnafa borcumuz kalmamış. Dervişlerin ailelerine iaşeleri ve bağışları dağıtılmış.

Bütün borçlar ödenmiş, dergâha yapılan yardımlar kaydedilmiş.

- Elhamdülillah, yüküm hafiflemiş, diyerek başını salladı ve ellerini uzattı. Defteri geri uzattım.

- Bana Kur'an'ımı getir.

Raftan Kuran'ı alıp ceylan derisi kılıfından çıkarttım. Titreyen elleri ile kudsî kitabı alıp öptü. Baha Veled Kuran'ı açmak için hiçbir harekette

bulunmadı. İçindekileri okumasına gerek yoktu, o bir hâfızdı, bütün Kuran'ı ezbere biliyordu, kelimeler kalbine yazılıydı.

Olduğum yerden yüzünü süzüyordum. Sedirdeki yatağında devrin kutbu, güzel insanı endişeyle seyrediyordum. Ramazan boyunca hasta olmasına rağmen, oruç tutmakta ısrar etmiş ve şimdi neredeyse dua bile edemeyecek kadar güçsüz bir hâle gelmişti.

İnanması güçtü ama bundan birkaç ay önce Baha Veled hayat doluydu. İnancı damarlarını ve kemiklerini dolduruyor, sakalına doğru damlıyordu. Câmide cemaat karşısında konuşurken kanatlanıp uçacak bir kartala benziyor, sesi duvarlardan ve avludan yayılıp akıyordu. O âlimlerin sultanıydı, şimdi ise asil başı kendisini taşıyamayacak kadar güçsüz boynunun üzerinde sallanıyordu. İri gözleri

kısıklıışmıştı.

- Ramazan Bayramı'ndan önce göçmüş olacağım. Beni defnedecek ve yerime sen geçeceksin, derken yorgun gözlerindeki gururu ve huzuru okudum.

Babamın söylediklerine karşı çıkmamak için dudaklarımı ısırđım. Nasıl ölebilirdi ki? Bu sadece ilkbahar güneşiiyle yok olacak geçici bir zayıflık, bir kış hastalığıydı. Bu sarsılan kafa

kendini toparlayacak, zayıflamış kasları düzenli alınan gıdayla tekrar güçlenecekti. Bedenen küçülmüş olsa da, onun ruhu hâlâ o azametli adamın ruhuydu. Bu kadar muazzam bir şey, nasıl bir hiçe dönüşebilirdi ki?

Oda soğumuştı, ocağın önüne eğildim ve alevlere üfleyerek zayıf ateşi canlandırmaya çalıştım. Hırkayı çıkarıp omzuna sardım, daha sonra yatağın ucuna oturup elini ellerimin arasına aldım. Sanki

tekrar hayatiyet
kazandıırabilirmişçesine
ovuşturdum.

Üzülme babacığım,
iyileşeceksin.

ölüm bana yabancı değildi.
Çocukken birçok yerde
cenazelere rastlamıştım.
Karaman'da anneciğimin ve
ağabeyimin ölüm acısını
tatmıştım. Ömrümün varı
babamı sanki hiç ölmeyecek gibi
düşünürdüm. Ona ölümü

yakıştıramazdım. O, benim sadece babam değil, yârenim, hocam, maneviyatım, soluğum, damarlarımda akan kanım, candan öte canımın özüydü.

- Daha hazır değilim baba, beni şimdi bırakamazsın!

Koca adam, parmaklarını ellerimden çekti, saçlarımı ve yanaklarımı okşadı. Titreyen parmakları yanaklarımdan çeneme doğru indi. Sakalımı sıvazladı ve o an, sadece bir tek

an için, babamın sağlıklı günlerine geri döndüğünü düşündüm. O kadar tanıdık, o kadar kısa bir okşamaydı ki, nefesimi içli içli çektim. Tek istediğim bu ânı yakalamak, sonsuza kadar durdurmak, asla büyümemek, asla yaşlanmamak, babamdan hiç ayrılmamaktı. Ciğerimin acısı, tek bir gözyaşı hâlinde yanağımdan aşağıya doğru süzülerek babamın parmağının üzerine damladı.

- Ağlama yavrum, insan yaşadığı hayata uygun bir şekilde ölür ve ölümüne yakışan bir şekilde uğurlanır. Ben huzur içinde leceğim. Ne kadar güçlü oldun, ne kadar çok umut vaad ediyorsun. Yüce Attar'ın söylediklerini hatırlıyor musun? Biz Nişabur'dayken, sen küçük bir ocuktun. Seni benim arkamdan yürürken görünce ne demişti, hatırlıyor musun?

- Hatırlıyorum baba.'Allah'a hamd olsun, işte büyük bir nehir,

arkasından kudretli bir okyanusu sürükleyerek geliyor.' demişti.

- Kudretli okyanus olacaksın ve bütün dünyayı aşk sularıyla bereketlendireceksin. Benim yerimi alacaksın, dünya susamış insanlarla dolu.

- Dine susamış insanlarla mı?"

Evet. Çoğu buna susamıştır. Tasavvuf kâsesi ile susuzluklarına su ver.

Elimi tuttu ve azalan gücünün izin verdiği kadar güçlü şekilde sıktı ama artık yorulmuştu.

- Şimdi Kur'an okuyacağım.

O gece secdeye varıp o kadar çok dua ettim ki, gözyaşlarımla sıırıslıklam olan sakalım donarak beton zemine yapışmıştı. Ama babam yine de aslî vatanımıza hicret etmişti. Sevgilisine kavuşmuştu. Annem, seneler önce beni öksüz bırakmıştı. Şimdi de yetim

kalmıştım.

Bahaeddin Veled'in vefatından sonra şehir halkı günlerce dualar, aşr-ı şerifler okuyarak mateme büründüler. Ramazan Bayramı kasvetli bir hava içerisinde geçiyordu. Beni kimsenin sözü teselli etmiyordu. Eşim Gül Hatun (Gevher Banu), bir yandan beni sakinleştirmeye çalışıyor, diğer yandan da kayınpederi için ağlıyordu. Babam, eşim için çok muhterem bir adamdı. Geline çok güzel

davranmış ve onun manevi terbiyesinde emek sarf etmişti.

Eşimin endişesi benim ruh halimdi. O kadar çok sevdiği adam gitmiş, yerine yüzü kül gibi olmuş biri gelmişti. Bu onun kocası değildi; onun kocası güçlü, genç, hayatı çehresi kadar yumuşak, kolay gülen, zor üzülen bir adamdı. Şimdiyse, onu rahatlatmak için gösterdiği her gayret, boş veya rahatsız olmuş bakışlarla karşılaşıyordu. Onun bir zamanlar mutlu bakan

gözlerinin, artık, acıya hiç sabrı kalmamış olduğumu gördüğü zaman, bu ölümün açtığı gediği fark ediyor ve ellerini yüzüne kapayıp acı dolu gözyaşları döküyordu.

Babamın vefatının üzerinden haftalar geçmişti. Sürekli dua ediyor, oruç tutuyor ve namazla yardım istiyordum. Bedenim zayıflamıştı. Dergâhın içinde babamdan yadigar kalan, göz nuru ile yazdığı Maarif kitabını bağrıma bastırmış oradan

buraya ayaklıyordum. Ateşbaz,
çorbalar, tirit, börekler
getiriyordu; yemiyordum.
İçimdeki acı, gün geçtikçe
derinleşiyordu. Dergâhın
avlusunda oturmuş, çocukluk
hatıralarımın gülen yüzü,
babamı yâd ederken eşim
yanıma gelmişti.

- Bugün nasılsın beyzadem?

- Dünyada hiç kimsem yok...

Yalnızım.

- Ben ne ciyim, eşin değil miyim?

- Evet eşimsin, ama dostum değilsin!

- Baban senin nasıl dostunmuş ki?

Sesinin acımtırak tonu benden merhamet istermişçesine içime işliyordu. Karların örttüğü avludaki kuşlara bakmaya başlamıştım. Minik serçeler bir yandan karınlarını

doyuracak yem arıyorlar, diğer yandan soğuktan büzüşmüş duruyorlardı.

- Üşüdüm. İçeriye geçelim mi?

- Olur, sobayı da ateşlemiştim, sana bir ıhlamur kaynatayım, iç, iyi gelir.

Odaya girdiğimde, yan odada oyun oynayan çocuklarımın sesi geliyordu. Gül Hatun çocukların odamızda bıraktıkları tahta

oyuncakları toplamakla meşguldü. Ona dönerek:

- Odamızı değiştirelim mi?
- Ayrı mı kalmak istiyorsun?

Sesi bu kez asabî tondaydı. Gülümseyerek ne anlatmak istediğimi yavaş yavaş açıkladım:

- Babamın odasına taşınalım. O odanın bende manevi bir değeri var, biliyorsun.

- Nerede sana yakışan rahatlık! Makamın gün geçtikçe yükselirken niçin rahatımız baş aşağı düşüyor?

- Çocukluk devri bitti, hanım. Oyuncaklarımızı arkamızda bırakmalıyız. Babam öldü. Ben onun halefiyim, sen de benim eşim. İnşallah iyi yaşar, Allah'a ve insanlara en iyi şekilde hizmet ederiz.

-Ya çocuklarımız?
Çocukluklarını yaşamaları mı?

Onlar da bahçeli, geniş konaklarda, eşyaları bol, mutfağı dolu bir şekilde yaşamaları mı?

Odanın penceresini örten örtüyü kaldırdım ve başımla eşime dışarıyı işaret ettim. Gece şiddetli bir kar fırtınası olmuş, kar şehrin bütün sokaklarını ve evlerin damlarını kaplamıştı. İkimiz de bu anî güzellik karşısında tutulup kaldık.

- Çocuklarımızı çağır.

- Sultan Veled! Alaeddin!..

Buraya gelin.

Çocuklar koşarak geldiler ve
aramıza yanaştılar. İkisine de
sarılıp başlarını okşadım. Onlar
da babalarını gülümserken
görmenin sevinciyle gülüştüler.

- Babam gibi bir baba olmak,
hayatımın gayesidir.

Çocuklar gözyaşlarımı
görmesinler diye başımı

evirdim. Gl Hatun, Baha Veled'in ölümünün benim için, bir cevizin sürgün verebilmek için çatlaması gibi acı verici ama aynı zamanda gerekli olduğunu biliyordu. Hiçbir erkek, babası ölünceye kadar gerçek olgunluğa kavuőamaz. Baha Veled gibi bir adamın oğlu da adını taőıdıėı kişiyi defnetmeden kendi hayatının gayesine tam olarak eremezdi. Baha Veled'in vefatı beni, artık kendim olmaya götürecek yolu açmıőtı.

Arkadaşım

Sadreddin

Konevî'nin medresesine gittim. Tasavvuf konusunda derin bilgileri vardı. Üvey babası Muhiddin Arabî öldüğünde benim gibi bir çıkmaza düşmüş müydü? Nasıl atlatabilmişti? Ondan bilgi ve tavsiye almam gerektiğini düşündüm.

- Ne yapmam lâzım gelir? Babamın makamı boş. Onu nasıl doldurmalıyım?

- Baban olamazsın ama

kendin olabilirsin. Niçin
endişeleniyorsun? Sen
Konya'nın en saygı duyduğu bir
babanın evladısın.

- Ama, hiçbir şey bilmiyorum.

- Konya'da, senden daha
fazla bilen hiç kimse yok.

- Ben hâlâ çırağım. Şam'a
gideceğim; terbiyemi
tamamlamama yardım edecek
bir şeyh bulacağım.

- Ama senin yerin burası.

Bekle! Allah seni yâr ve yardımcısız bırakmayacaktır. Dergâhı aç, halk eskisi gibi gelsin. İnsanlar dergâha, senin babana olan ihtiyacından daha çok muhtaç.

Babamın vefatından tam bir ay sonra dergâhın kapısını açtım. Yol gösterilmesi için haykıran insanlara, merhamet dolu gözlerimle baktım ve verdiğim kararın zorlaşacağını hissettim. Babamın, medresedeki yerini almam,

vaazlar verip, anlaşmazlıkları gidermem, gerekli fetvaları vermem, şu an yapacağımdan çok daha kolaydı ama yolum, önümde açıkça çizilmişti. Kitaba bağlı âlimlerin yolu bana göre değildi; babamın öğretmiş olduğu her şey beni bu seçim ânına hazırlıyordu ve yol her ne kadar engellerle kaplı olsa da ilk adımı attım.

Kalabalığı sakinleştirmek için ellerimi öne doğru uzatarak:

- Size öğretecek hiçbir şeyim yok, Konyalıları seviyorum ve inşallah bir gün babamın yerini alacağım ama o gün gelinceye kadar dudaklarım mühürlü kalmalı.

Dergahın dış kapısını kapatıp sanki kalabalığın yüklenmesini bekliyormuşçasına, kapının arkasına sırtımı dayadım, Olup bitenleri şaşkın bakışlarla seyreden Gül Hatun,

- Ne yapıyorsun? Çıldırdın

mı? Babanın medresedeki yerini almazsan nasıl geçiniriz?"

- Allah'ın yardımıyla...

Ne yaptığımı düşününce cesaretimi kaybeder gibi oldumsa da, emin olduğum tek şey bu insanlara bir yol gösterici olmaya hazır olmadığımды. Babamın bilgisinin sınırlarına dayanmış ve tek öğrendiği şey gerçek sınırların çok uzaklara, bilinen mesafelerin ötesine uzandığım olmuştu. Bir insan

kendisi kaybolmuşken insanları nasıl yönlendirebilirdi ki?

Böylece kitapların arasına gömölüp, kayıp bir yolcunun umutsuzca haritanın üzerine kapanıp yolunu araması gibi cevaplar aramaya başladım. Tasavvuf, hadis, fıkıh ve tefsir alanında ne kadar kitap varsa gün boyu, gece sonlarına kadar ezberlemeye çalışıyordum. Hakim Senâî, Ferîdüddîn Attar, Harakanî, Ahmet Mütennebî ve babamın Maarifi başta oimak

üzere kütüphanedeki kitaplarla
yatıyor, onlarla kalkıyordum,
içimdeki boşluğun cevaplarını
sayfa aralarında arıyordum.
Halk ise benim, babamın
vazifesini taşımaktan
korktuğumu düşünüyordu.
Konya durum değerlendirmesine
başlamıştı. Bazıları,"Babasının
faziletine sahip değil ve
utanıyor."dediler. Bazıları
"Babasına üzüldüğünden
katılaştı, yaralarının iyileşmesi
için rahat bırakın." dediler. "Ama

bize karşı görevleri var." diye karşı çıkanlara, bir kısmı şunları söylüyordu: "Hisleri her ne olursa olsun, onları bir kenara koymalı. Onun babası sadece Baha Veled değildi, hepimiz ona babalık yaptık. Onu giydirdik, doyurduk ve bugünler için yetiştirdik. Şimdi borcunu ödemeli."

Seydâm Geliyor

*Hoşlanmadığına tahammül
sabır değildir. Sevdğine*

*kavuşamayacağını bilsen de
kavuşacakmışçasına gayret
etmendir.*

Bırak, sabır sana sabretsin ki

acıyı bal eyleyesin.

Seyyid Burhaneddin, Belh şehrinde babamdan tasavvuf terbiyesi almıştı. O kadar başarılıydı ki, babam onu benim lalam (eğitici) olarak tuttu. Seyyid Burhaneddin ile aramızda hem hocanın hem de talebenin huzur duyduğu bir yakınlık vardı. Benim yetişmem için çok gayret gösteriyor; ne fazla zaman ayırmaktan, ne de fazla çaba harcamaktan şikâyet ediyordu. Hafızlığımı babam

sağlamıştı, lalam da ezberimdeki surelerin tefsirlerini anlatıyordu. Siyer-i Nebi derslerimizde peygamberimizi anlatırken gözyaşlarını tutamazdı. Peygamberimizin ve sahabenin hayat bilgilerini tastamam öğretmişti. Tasavvufa olan rağbetimi bildiğinden sürekli sûfi menkıbeleri anlatırdı. Sûflilik hikâyelerini anlatırken ağzından bal damlıyordu adeta. Arapça ve Farsça kitapları onunla birlikte okuyorduk. Seyyid

Burhaneddin dört yıl hocalığıını yaptı. Hiç evlenmemişti ve beni evladı gibi seviyordu. Bazen derslerimizi medresenin kubbesine yakın oturarak yapardık. O ise ders anlatırken uzaklara doğru dalar giderdi. Elini alına koyup gözlerini kısarak çöllere bakardı. Sanki çöl onu çağırıyordu. Sonunda Baha Veled'den görevinden âzad edilmeyi rica etti. Babam onun bu arzusunu geri çevirmedi. Vedalaşmak, helalleşmek İçin

bana geldiğinde arkadaşlarımla
hüsnü hat meşkindeydir.

- Celaleddin'im, çöllere
gidiyorum. Helalleşerek
vedalaşalım.

- Niçin gitmen gerekiyor?
Çölde ne var?

- Allah orada...

- Allah her yerdedir. Bize
şahdamarımızdan daha
yakındır.

- Bazı zamanlar vardır ki insanlarla geçirilmesi lazımdır, ama başka zamanlar vardır ki yalnızlık gerektirir. Şimdi benim yalnızlık zamanım. Yine buluşacağız.

Başıma hafifçe dokundu, alnımdan öptü ve dua okuyarak gözden kaybolup gitti. Kalbimi buruk bir hüznün kapladı. İçimden bir ses günün birinde yine karşılaşacağımı söylüyordu. Ardından dualar okudum, el salladım. Onunla çölde

karşılaşmış olanlar, yamalı
hırkasıyla çöllerde yalnız gezen
ve dostluk sunulduğunda ortadan
kaybolan bir adamdan başka bir
şey olduğunun farkına
varabildiler. Allah âşığı bu
adam, yıllar boyunca
durmaksızın, zemini süpürüp
geçen ve arkasında hiçbir şey
bırakmayan bir kum fırtınası gibi
çöllerde doiaşıp durdu. Zamanla
Seyyid Burhaneddin'in canının
cürufu yanıp gitti, ellerinden
ayaklarına kadar ışık saçmaya

başladı ve âşıklar kendilerini ona doğru cezb olurken buldular. Bu sefer o da onlara direnmedi. Kum fırtınası Seyyid Burhaneddin'i silmişti. Karınca yok olmuş, geride sadece sonsuzluğun örtüsü kalmıştı. Seyyid Burhaneddin adlı kişi ölmüştü ve onun yokluğundan doğan boşluğa diğer insanlar adım atabilirlerdi. İşte bu sıralarda kendisini Kûfe'de buldu.

Camide bir gün, ayağa

fırlayıp "Şeyhim Baha Veled öldü, oğlunun bana ihtiyacı var!" diye bağırdı. Kendisine duyulan yüksek saygıdan ötürü, yaptığı bu açıklama hiç kimse tarafından sorgulanmadı. Ertesi gün Seyyid Burhaneddin, Anadolu'ya yönelen adımlarını takip ederek geriye, öğrencisinin hayatına dönüş yolculuğuna başladı.

Yorucu ve uzun bir yolculuktan sonra Konya'ya vasil oldu ve ayaklarının ağrısına rağmen ilk

iş olarak medrese'nin yolunu
tuttu.

Kendimi dergâhın
kütüphanesine hapsetmiştim. Ne
dergâha, ne odama ne de
kütüphane'ye ailemden ve
Hüsamettin Çelebi'den başka hiç
kimseyi kabul etmiyordum.
Haftanın bazı günleri de
çilehâneye kapatıyordum
kendimi. Kapıyı içeriden
sürgülemiş, pencerelerin tahta
kepenklerini örtmüştüm.

Kapı vuruldu: "Tak tak!"
Destur istendi içeriden.

"Buyur!" sesi ile kapı aralandı.
Gelen yorgun bir yolcuydu.
Uzakların kokusu vardı
tozlanmış cüppesinde. Belli ki
durmaksızın, soluklanmaksızın
yol almıştı, sanki bir yere alel
acele yetişmek isteyen bir
telaşla gelmişti. Selam verdi.
Alındı selamı. Kelâmı nedir
beklenmeden Mevlâna
Celaleddin meçhul yolcuyu
sesinden tanır gibiydi.

Ayaktaydı. Onun huyuydu.
Babasından bellemişti. Yaşı ve
mevkii ne olursa olsun, ister
çocuk, ister kadın, isterse yaşlı,
her gelen ayakta
karşılanmalıydı. Misafire doğru
ilerledi. Yaklaştıkça burnuna
Horasan kokusu siniyordu.
Merakı tebessüme döndü.
Tanımişti geleni. Çocukluğunda
Belh'te lalalık yapmış, kendisine
sürekli şeker veren, nur sakallı
Seyyid Burhaneddin efendisiydi.
Sevinçle sarıldı, elini öptü,

sakalını kokladı, omzuna yaslanarak" Baha Veled Efendimizi aşk yurduna uğurladık" diyerek ağlamaya başladı. Gelen misafir, omzunda ağlayan delikanlıya "La tahzen, ben geldim, sen benim evladımsın, hocamın emanetisin, ben varım, için serinlesin gayri..." diyerek Mevlâna Celaleddin'în sakalına düşen yaşları siliyordu.

- Allah'a şükürler olsun, geldin lalam. Seni çok özledim. O

gündür bugündür çöllerde
miydin?

- Evet. Ben de gelme vaktini bekliyordum. Hocam rüyamda "Oğlum Konya'da yetim kaldı. Git ve ona sahip çık. Okyanusu mana diyarlarına taşı."dedi.

- Babamın bıraktığı boşluğu tamamlayamıyorum. Henüz bu görev için hazır değilim.

İrfan sadece bilgi ve ders görme değildir. Bütün bilgilerin

özüdür ve canın hatadan uzak olarak sonsuz aşk ile birlikteliğidir. Sen odana kapanıp, insanlardan uzaklaşarak büyük bir hata yaptın. Baban çok bilge bir insandı; üstelik sonsuz iyilik ve sevgisiyle her şeyi bilen anlayan bir ulemaydı. Sen onun yolunda ilerleyen bir evlatsın. Acımız büyük; ama bizler her şeyi olduğu gibi kabul etmeliyiz. İnsanlar senden babanın postunu devralmanı bekliyor.

-Tek başıma hiçbir şey yapamam.

- Ben sana yardım etmeye geldim. Tâlim ve terbiye tek başına olmaz. Mürebbiyeler ve muallimler çok mühimdir. Benim yetişmemde baban çok büyük bir yer tuttu. Ben de sana yardımcı olabilirsem çok mutlu olacağım.

- Ama gördüğün gibi ilmim çok fazla işime yaramıyor. Yarasaydı böyle boşluğa

düşmezdim.

- Seni çocukluğundan tanıyorum, yaşıtlarından kat kat zekiydın. Öğrettiğim her şeyi çabucak öğrenmiştin. Üstelik alimler sultanından feyzler aldın. Boş değilsin. Sadece iç dünyanın karma karışık. Baban söz ilminde, hem de hâl ilminde çok iyiydi. Sen de hâl ilmine giriş yapmalısın.

- Nasıl bir yol takip etmeliyim?

- Bana sufiliği baban öğretti.
Sufilik ile giriş yapabilirsin.

Bu sözleri duyunca ellerinin üzerine kapandım ve yüzümü cüppesinin eteğine dayadım. Seyyid Burhaneddin beni ayağa kaldırdı ve babamın makamını işaret etti. Gittim ve babamın postuna oturdum. Uzun bir ilim hasbıhali yaptık. Derin sorular soruyordu, uzun cevaplar veriyordum. Tebessüm ederek dinliyor ve tasdik edercesine başını sallıyordu. Seyyid

Burhaneddin sonunda ayağa kalktı. Elimden tutarak beni dergâh avlusuna çıkarıp dolaştırmaya başladı.

- İşte bu oda medresedeki en uygun halvet odası olur. Hoşuna gitti mi?

- Evet.

- İçeride kırk gün kalacaksın. Her günün oruçlu geçecek. Az uyuyacaksın. Abdestsiz kalmayacaksın. İftarın ve

sahurun kuru ekmek ve su olacak. Namazlarını hatim ile kılacaksın. Rabıta kuracaksın. Dayana bilir misin?

- Elbette... Allah'ın izni ile dayanacağım.

Bunun üzerine Seyyid Burhaneddin hemen odanın halvet için uygun hale getirilmesi işine girdi. Ateşbaz'ı ve dervişleri çağırıp onlardan odadaki eşyaların çıkarılması, bir tek kilim ve rahlenin

kalmasını istedi.

- Şimdi git, ailenle helalleş, çocuklarınla hasret gider, halvete gireceğini anlat. Tan yeri ağarmadan önce bu odaya gel. Duygularını bu halvette iyice kontrol edecek seviyeye geleceksin. Kontrol sende olunca önündeki bütün engelleri kaldıran fırtına olacaksın. Unutma, şiddetli aşk insana dağları deldirir. Sen Allah aşkıyla tutuşan birisin.

Vakit geldi, içimde tarifsiz bir merak, ilk kez halveti, riyazeti yaşayacaktım. Odaya girdim. Seyyid Burhaneddin odayı son kez kontrol edip çıkacağı sırada küçük pencereye doğru yürüdü. Kapı önünde bekleyen dervişe seslendi:

- Buraya koyu bir perde örtün.

Sonra kapıyı üzerime kapatıp dışarıdan kilitledi. Tek başıyındım. Üzerimde hocamın

hediye ettiği tennure vardı.
Bembeyaz tennure. Tennure
doğum ve ölüm demekti.
Tennure bebeklerin sarıldığı
kundak, ölünün sarıldığı kefendi.
Dış dünyaya kapalıydım. Dış
dünyaya kapanma insanın
duygularına hâkimiyetini
kolaylaştırır. Kendi duygularına
hakim olan başkalarının
duygularına da hükmeder.

Kırk gün sonra Seyyid
Burhaneddin kapının kilidini açıp
içeri girdi. Yere diz çökmüş, tam

bir huzur içerisinde, huşu ile oturuyordum. Beni dışarı çıkarmak için koluma yapıştı; ancak dışarı çıkmayı kabul etmedim.

- Aşk insana dağları deldirir demiştin. Ama henüz ben dağa tırmanamadım. Bir kırk gün daha istiyorum.

Seyyid Burhaneddin dileğimi kabul etti ve hızlı adımlarla dışarı çıkıp merak içinde bekleyenlere bir kırk gün daha

içeride kalacağımı söyledi.
Çilehanemin kapısında bekleyen
Gül Hatun,

- Bir kırk gün daha dayanabilir
mi?

- Ben ona güveniyorum,
gözlerinde ilahi aşkın açlığını
gördüm. O öyle bir aşk ateşinde
ki onu kimse kararından
döndüremez. Bu yüzden
beklemek zorundayız. Allah
yardım edecektir. Meraklanma,
için rahat olsun.

Böylece ikinci kırk günlük halvetim başladı.

Zaman hızla ilerledi. İkinci kırkıncı günün sabahında namaz kılarken kapı açıldı. Seyyid Burhaneddin odaya girdiğinde gözlerimin ıııııııı fark etti. Hafifçe yüzünü yüzüme yaklaştırdı ve dikkatlice baktı. Hayrete düşmüş gibiydi. Şaşkınlıktan ne diyeceğini bilemiyordu. Heyecandan yüreği gürp gürp atıyordu:

- Sen gizli sırları bulansın.
Allah'a hamd olsun ki, bana,
senin bu hâlini gösterdi.

- Hocam, şimdi mana alemine
destur ile başlamak için hazır
mıyım?

- Dahası da var: Sen benim
bildiklerimin çok ötesine
geçeceksin. Birlikte seyahat
edip, senin daha önce kimsenin
olmadığı kadar mutmain olman
için başka gönüller aramalıyız.

Seyyid

Burhaneddin

yaşlanmış, gözleri kısılmış, ama içinde bir ışık büyümeye başlamıştı:

- Oğlum, sana bildiğim her şeyi öğrettim, Allah'ın yolunda sana rehber olup, sırları gösterip, hocalarımdan bana aktardığı cümle hâzineleri sana verdim. Şimdi sen bir irfan aslanısın. Baban seni âlim yaptı, ben ârif yaptım. Artık buralardan gitme vaktim geldi.

- Babam öldüğünde yapayalnız kaldım. Şimdi yine mi yalnız kalmam lazım!

- Yalnız olmayacaksın. Çok büyük bir dost sana ayna olmaya gelecek. Akislerinin karşısında hayrete düşeceksin ve aşkını bütün dünya saygıyla karşılayacak. Seni tasavvufun nehri hâline getirdim. Şimdi bu nehir okyanusunu bulmalı. Aşk okyanusun ile vuslata ermelisin.

- Karşılaşman gereken bir

şeyh daha var. Kendisi ilahi aşk yolunda gönüldaşını arayan bir sufidir. İlmi ve derin irfânı olan bir zât. Aşk yolculuğundaki son yardımcın o olacak.

- Bundan sonraki kaderim nedir efendim?

- Oğul, gitmelisin.

- Nereye lalam, nefisten kaçış var mı?

- İmtihan her yerde oğul, doğrudur; lâkin bir vesileye

tutunmalı insan. Su yatağını bulmalı.

- Benim yatağım da menzilim de sensin lalam.

- Ben senin mâzinim, senin ikbalin bende değil.

- Nerde lalam, söyle akayım menzilime ama, de bana lalam, ben senin ellerini nasıl bırakırım, nasıl koparım eteğinden.

- Oğul, senin ellerini tutacaklar, eteğine sığınacaklar

kime gitsin; suyunu bekleyen
ırmak daha nice zaman
beklesin?

- Hangi memlekete gitmem
lazım hocam?

- Şam ve Halep...

- Git Celâleddin'im insandan
insana dolaş, eğleşme
buralarda, seni bulacak kişiyi
önce sen bul. Demem o ki
Çelebi'm, aşkta yakacak ateşte
kal."

Lalamın beyaz sakallarından
ihtiyar bir tebessüm döküldü.
Hocamın kendi murakâbesini
geciktirmek pahasına da olsa
benim için yapmış olduğu
fedakârlığı anladım. Seydâ'mın
elini öpüp alnıma koydum:

- Seni kaybetmenin acısı
büyüktür pîrim, ama ricanı
reddetmenin acısı daha da
büyük olacaktır. Şimdi ve
sonsuz kadar sen benim
Seydâ'msın.

- Sen dünyada evladım diye
baktığım tek cevherimsin.
Babanın bana yaptığı iyiliklerden
bir tanesini sana yapmış isem
ne mutlu! Hakkını helal eyle
oğul!

Seyyid Burhaneddin atına
bindi. Son kez onun ellerini
öperek Kayseri'ye uğurladım.
Ne var ki, lalam, hocam,
ömrümün Şeyda'sını
unutamıyordum. Üstadımın
bütün kitaplarını ve ders
notlarını topladım. Fîhi-Mâ Fîh

adlı eserimi yazdım. Eserimde
sık sık hocamdan alıntılar
yaptım. Beş yıl boyunca
medresede fıkıh ve hadis
okuttum, vaaz ve irşatlarımı
sürdürdüm.

Aşkın Kıvılcımına Kanadım Değiyor

*İnsanın toprağı aşk şebnemi
ile yoğruldu.*

*Ruhun damarına aşkın
neşteri vuruldu.*

Ondan bir damla aktı. Ve ona

da “gönül” adını verdiler.

Tam seksen gündür ailemden mahrumdum. Daha doğrusu onlar benden mahrumdu. Halvet sonrası eşimin koluna girip odama çekilirken Gül Hatunun suratı asık ve mahzun duruyordu.

- Benim adıma mutlu değil misin?

- Ârif bir adam olabilirsiniz ama bir baba ve eş olarak bizi ihmal

ediyorsun. Şimdi de uzaklara ilim yolculuğuna çıkacağını söylediler. Tek başımıza nasıl yaşarız burada?

- Sultan Veled büyüdü, dergahta hayatınızı sürdürecektir imkanlar var.

- Ben seni istiyorum yanı başımda.

- Beni o kadar seviyor musun?

- Senin uğruna gözümü

kırpmadan canımı verecek
kadar seviyorum!..

- Peki Hacer annemizi
hatırlıyor musun? Hani İbrahim
babamız onu ve henüz küçük
yaştaki oğlu İsmail'i çölde
yapayalnız bıraktığında annemiz
isyan etmiş miydi?

- Ben o kadar güçlü kuvvetli
değilim. Ne yapayım, senden
ayrı kalmaya dayanamıyorum!..

- Haydi hazırlık yapın, iki

oğlum ve Hüsameddin'i de alıp Şam'a gidelim. Bir ev kiralarız ve sen çocuklarla ilgilenirken ben medreselerde tahsilime devam ederim. Tıpkı buradaki gibi akşamlarımı aileme ayırırım.

Gül Hatun öyle sevindi ki, yanağımdan öptü:

- Allah'ım, sana binlerce kez hamd olsun.

Şam ve Halep'te yedi yıl kaldık. Oğullarım delikanlılık

çağına geldiler. Hüsamettin yanımdan ayrılmıyordu, kendini yanımda mutlu hissediyordu. İlmî derinliğe erişmek için oğlum ve Hüsamettin de heyecanlıydılar. Gündüz medresede neleri öğrenmişsem akşam onlarla paylaşıyordum.

Bu yedi yıl içerisinde farklı olaylar da yaşadım. Hristiyan ve Yahudi bilginlerle arkadaşlık kurdum. Tartışmalar, sohbetler ile birçok kişinin İslâm dinine girmelerine vesile olmuştum.

Medresede dersim olmadığı günler hanım ve çocukları alıp kır gezisine çıkardım. Ayrıca Şam'daki türbeleri ziyaret ederdik. Ziyaret esnasında türbede medfun olan zatların hayat hikâyelerini çocuklarıma anlatırdım. Bunlardan birisi de Sahabe'den Ebû'd-Derdâ hazretlerinin türbesiydi.

Ebû'd-Derdâ, ailesi içinde en son Müslüman olandır. Onun örtüyle örttüğü bir putu vardı. Kendisini İslâm'a dâvet eden

dostu ibn Revâha bir gün putunu o evde yokken parçaladı ve gitti. Ebû'd-Derdâ eve gelince önce çok kızmış, sonra şöyle demiştir: 'Eğer putta bir hüner olsaydı, kendini koruyabilecekti.'Ve sonra Peygamber Efendimize giderek Müslüman oldu.

Ebû'd-Derdâ önceleri ticaretle uğraşırken Müslüman olduktan sonra kendini tamamen zühd ve ibâdete vermiştir."Şam Fakihi"diye meşhurdur. Kendisi

bunu anlatırken şöyle der:

- Peygamber Efendimizin sayesinde hidâyete erdikten sonra hem ticaret, hem ibadet yapmak istedim. Fakat ikisinin bir arada olamayacağını anlayınca, ticareti bırakıp ibadete yöneldim.

Ebû'd-Derdâ, Rasûlullah'ın vefâtından sonra Hz. Ömer'in ona ısrarla bir memuriyet vermek istemesine rağmen o "Bana müsaade et, gidip halka

Rasûlullah'ın sünnetini öğreteyim, onlara namaz laldırayım" demiş, Hz. Ömer de ona müsaade etmişti. Hz. Ömer daha sonraları Şam'ı ziyaretinde Şam valisi Yezid b. Ebî Süfyân, Amr b. el-As, Ebû Musa el-Eş'ari'yi teftiş ettiğinde bu zatların kapılarının kilitli olduğunu, odalarının ipekle kaplı bulunduğunu, huzurlarına girenlerin kim olduklarını sorduklarını, müreffeh yaşadıklarını görmüş. Ebû'd-

Derdâ'ya gittiğinde ise onun kapısında kilit bulunmadığı, odasında ışık olmadığı, elbisesi hafif, soğuktan muzdarip, gelenin selâmını alan, kim olduğunu sormadan içeri kabul eden, altında bir keçe parçası bulunan bir hâlde bulunduğunu görmüştü. Hz. Ömer, Ebû'd-Derdâ'ya, "Ben seni Medine'de hoş tutmadım mil" deyince o, Rasûlullah'tan duyduğu şu hadisi hatırlatmıştır:

"Sizin dünyalığınız bir

yolcunun azığı kadar olsun!'

Şam'da yüzlerce hâfız yetiştirmiştir. Nerede bir kalabalık görse onlara sürekli olarak şu hadis-i şerifi okurdu:

"Size namazdan, oruçtan, sadakadan, faziletçe bir derece yüksek bir şey söyleyeyim mi? İnsanların arasını barıştırmak... Kıyamet günü insanın mizânında en ağır basan şey iyi ahlâktır, yani güzel huydur."

Ebû'd-Derdâ hastalandığı bir sırada arkadaşları yanına gelerek "Ey Ebû'd-Derdâ, nerenden şikayetçisin?" demişler; Ebû'd-Derdâ, "Günahlarımdan. .." diye cevap vermiş;

- Canın bir şey istemiyor mu? sorusuna,

-Canım Cennet istiyor demiş.

İlim hakkında Ebû'd-Derdâ şöyle demiştir:

-İlim ancak arayıp öğrenmekle olur. İlim için sabah çıkıp akşam dönmenin cihad olmadığını sanan kimsenin akli eksiktir.

Yaşadığım en tuhaf hadise şuydu: Bir gün Hüsamettin ve medreseden arkadaşlarım ile kalabalık bir grup çarşıda dolaşıyorduk. Kalabalığın içinden bir adam üzerime üzerime geldi. Öyle bir bakışları vardı ki ben ömrümde bu kadar keskin ve tesirli bakan göz

görmedim. Adamın hâli çok tuhaftı. Sanki beni tanıyormuş gibiydi. Gü lümseyerek yanıma geldi. Kolumu tutarak, "Ey dünya sarrafı, beni bul." dedi. Sonra birden gözümün önünden kayboldu. Tıpkı bir ha yal gibi... Bu hâli ben daha önce yaşadım yahut bu sözleri rüyamda görmüş gibiydim. Rengimin sarardığını fark eden Hüsamettin:

- Efendim, rahatsız mısınız?
Dilerseniz eve dönelim, yorgun

ve hasta gibisiniz.

- Hayır, rahatsız değilim. Az önceki adamı fark ettin mi çok tuhaf bir adamdı.

- Hangi adam?

- Hani az önce kolumdan tutan adam... Simsiyah saçları beline kadar sarkmış, siyah kıyafetli, meczup gibi gülerek yanıma yaklaşan adam...

- Ben, dediğiniz gibi bir adam görmedim.

- Peki kolumdan tutup bana söylediğini de mi işitmedin?

- Hayır. Hiçbirimiz görmedik...

- Neyse, yok bir şey; galiba sıcaktan olsa gerek, hayal gördüm.

O gece boyunca, çarşıda yaşadığım olayı düşündüm. Tesirini birkaç hafta atlatamadım. Sürekli aklımdaydı, kimdi bu adam? Derdi neydi? Ne anlatmak

istedi? Seyyid Burhaneddin hocamın bahsettiği zat yoksa bu adam mıydı?

Artık Konya'ya dönüş vakti gelip çatmıştı. Yola çıktık. Yolumuzun üzerindeki şehirlerde çocukluk zamanımda edindiğim dostlarımla yanına da uğruyor, eski günleri yâd ediyordum. Konya'ya yaklaştıkça eşim ve çocuklarımla sevinçleri artıyordu.

Gül Hatun'un Ölümü

*Mezarlığa gelen semirt ey
can! Orada ölü-ölgün*

*yatan benim. Senin
yokluğuna dayanmak zor
olurdu.*

Eğer ölen ikimiz

olmasaydık...

Konya'ya dönüş yolunda
Malatya'ya geldiğimizde Gül
Hatun rahatsızlandı. Hekimler
sıtmaya yakalandığını ve
bundan sonraki yolculuğun
sağlığı için tehlikeli olacağını
söyledi. Ne kadar ısrar etsem
de Konya'ya bir an önce
kavuşmak istediği belliydi:
"Öleceksem de orada can
vereyim" diyordu. Konya'ya
gelişimizden on gün sonra hayat
arkadaşım, sevdiceğim,

 ocuklarımın annesi, yüreğimin
G l Hatun'u Hakk'ın rahmetine
kavuştu. Sevdiklerim tek tek
benden önce yüce Allah'a
varıyordu.

Gözümün s rmesiydi G l
Hatun'um. Arada onun hatıraları
gözümün önüne geliyordu. Bir
keresinde sormuştu:

- Bu kadar  şıksın Mevl 'ya,
şükürler olsun bu  şkı yaşayıp
yaşatana! Peki bana ne kadar
 şıksın?

- Sen benim Yaradan'dan
ötürü yaradılanı sevişim, bir
adım gelene on adım gidişim ve
herkesi olduğu gibi kabul
edişimsin. Sen benim bugünüme
şükür ve yarınıma dua edişim,
azla yetinişim, çoğa göz
dikmeyişişimsin ve kapanmayan
avuç içimsin.

Bir kez daha yapayalnız
kalmıştım. Dergâhta
sohbetlerime katılanlar
çoğalmıştı. Ayrıca diğer
medreselerden de vaaz vermem

için davetler geliyordu. İplikçi Câmii'nde imamlık vazifesine başladım.

G n m n diğ r vakitlerinde çocuklarımla vakit geçiriyordum. Her geçen hafta müritlerim artmaya devam ediyordu. Ateşli vaazlarım ve m s mahalı tavrım Konya'nın yoksul mahallelerinden bir sürü insanı derg hıma çekiyordu. Çiftçiler, debbağlar ve sanatk rlar. Hepsi kabul görüyor, hiçbiri geri evrilmiyordu.

Vaazlarımda açık konuşuyor, yoldan sapanları, her kim olursa olsun, Sultan veya onun vezirleri de olsa fark etmiyor, tenkid ediyordum. Medreselere bağış yaparak kurtuluşu garantilemeye çalışan varlıklı kimseler geri çevriliyordu."Allah rüşvet kabul etmez, sessizliğim satın alınamaz!..." diye cevap veriyordum. Uyardığım bu insanlar yüzünden kısa zamanda düşman kitlem de büyüdü. Ama beni duymak ve tarafımdan

irşad edilmek için gelen kalabalık çok daha büyüktü. İnsanların sosyal mevkilerinin çektiği perdeyi aşarak onların gönüllerine bakıyor, onları alenen yaptıkları dindarlıklar veya derin bilgileri için değil de, her birinin yüreğinde titreşen o minnacık ilahi ışıktan ötürü seviyordum.

Bazı takipçilerin gizli gizli karşı çıkmalarına rağmen, Musevilerin ve Hristiyanların da gelip beni medresede dinlemelerine izin

veriyordum.

Her kim dergâha gelirse, çocuk da, dilenci de veya şehzâde de olsa fark etmiyor, anlatıyordum. İnsanların derdi ile dertlenmek tek gı- damdı. Geçmişte boşluğa düştüğüm demlerde insanlara kendimi ve kapımı kapamıştım. Ancak şimdi her şey farklıydı. Onlar için doldum taştım. Diyar diyar dolaşıp bal yapmak için çiçek çiçek beslendim. Şimdi paylaşmak zamanıydı.

Az zamanda talebelerimin sayısı babaminkini bile aştı. Bu kadarını beklemiyordum ve bu aşırı rağbet bir yandan da huzursuzluğumu büyütüyordu. Hüsameddin'e dergâhın defterini verdim. O da bu işlere şaşıırıyordu.

- Efendim, bu alâka böyle devam ederse bütün Konya buraya gelmek isteyecek ve dergâhımızın yanına yeni dergâhlar açmak zorunda kalacağız. Sizi çok seviyorlar.

- Niçin bana o kadar büyük bir hasretle bakıyorlar? Sadece bir insan olduğumu bilmiyorlar mı? Ben peygamberimizin ayağının tozuyum ve Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin dediğini diyorum: "Ben kum ekmek yiyen bir kadının çocuğuyum'." Beni neden bu kadar gözlerinde büyütüyorlar Hüsameddin yârenim?

Babamın bana gösterdiği özeni bende oğullarım Sultan Veled ve Alaeddin'e

gösteriyordum. Annelerinin ölümünden sonra daha da fazla ilgi göstermeye başladım. Sağ olsun, Hüsamettin de bana yardım ediyor, benim olmadığım zamanlarda, kardeş gördüğü çocuklarımla yakından alakadar oluyor beni aratmıyordu. Yavrularımın ikisinin birden âlim olarak halefim olması en büyük dileğimdi. Ancak onların çocukluktan genç erkeklığe geçişlerinde bile, birbirlerinden ne kadar farklı olacakları belli

oluyordu. Kardeşinden üç yaş büyük olan Sultan Veled, iyi bir talebeydi, yumuşak huyluydu ve gözlerinde daha şimdiden âlimlik kıvılcımı tutuşuyordu. Alaeddin ise ilmin dış kabuğunu öğrenmekte oldukça başarılı olmasına karşılık, manevi dünyayı hiçbir zaman bilemeyeceği açıktı. Dualarda sabırsız davranıyor, tasavvufi konuşmalar sırasında canı sıkılıyor, ofluyor, bunalıyordu... Sultan Veled kolayca yön

verilebilen uysal bir huydaydı, ilim âşığıydı. Elinden lokması alınsa şikâyet etmezdi. Alaeddin ise her zaman inatçı, kanaatsiz, kavgacı ve gözü sokakta hırçın bir delikanlı olmuştu. Beni deliler gibi sevse de benim yolumdan asla gitmeyecekti.

İkinci Yuvar: Kerra ile Evlilik

*Dünyada herkes sevgilisine
can verir. Fakat birinin sevgilisi*

*kan tulumundan ibarettir,
öbürünüñki güneştir, ışıktır.*

Konya eşrafından birçok kişi

aracılıkta bulunup yeniden evlenmem için gayret sarfetti. Sadreddin Konevî ziyaretine geldi. Kocasını vefat etmiş bir kadın varmış. Ona hem sahip çıkmam hem de bana bir hayat arkadaşı gereği beni onunla evlenmeye ikna etti. Ailesi aslen Bizans Rumlarından olan Kerra Hatun, Haçlı seferlerinin zulmünden Konya'ya kaçan ve Konya'da Müslümanlığı seçmiş olan bir babanın kızıdır. İlk eşi Şah Muhammed vefat edince

oğlu Yakup ve kızı Kimya ile dul kalır.

Evlenme teklifinden önce kendisi ile konuşmak istemiştim. Sadreddin Konevî'nin evinde buluştuk. Yanında iki yetimi ile geldi.

Bir an, birbirimize bakıyoruz, güzel ve masum gözleri gözlerime açılmış, göz kırpmıyor, sanki bakışları özür dilemekle dolu. Her ikimiz de sessiz duruyoruz, birbirimizin

bakışlarını okuyoruz. Sessizliği bozan ben oluyorum:

- Evlilikler bazen talak ile bazen ecel ile bitebiliyor. Biliyorum ki ölen eşim Gül Hatun'um gibi bana sâdık olursun. Ancak benim hayatım yorucudur. Evin dışında halkın dertleri ile meşguliyetim vardır. Günümü meseleleri çözmekle geçirir, sizleri ihmal edebilirim; bunu şimdiden bilmeni isterim.

- Efendim sizi öncelerden

tanıyor ve müşkil halinizi biliyorum. Sizin gibi herkesçe hürmet gösterilen bir âlimin eşi olmak bana şeref verir. Çocuklara olan sevginiz benim çocuklarıma da çok iyi bir baba olacağınızın işaretidir. Bu hususta şüphem yoktur. Mazimi bir kalemde silmiştim. Sizin hayat arkadaşınız olma teklifi içimde tarifsiz bir ferahlık oluşturdu.

- Çocuklar Allah'ın emaneti olan cennet çiçekleridir, senin-

benim çocuklar değil hepsi
çocuğumdur.

- Çocukların koştuğu bir
avludur kalbim, ağlayan-
ağlamayan bütün çocukların.

- Yanındaki ve içindeki
çocukları güldüreceğime emin
ol!

İnce bir tebessüm yayıldı ay
yüzünde:

- Ben, gülzârda yetişen bir gül
değilim; kışın soğuşunu, yazın

şiddetini yemiş bir gülüm. Beni
sevdiğin için teşekkür ediyorum
Mevlâna'mL

Kerra Hatun, güzellik ve
olgunlukta örnek bir kadındı.
Kızım Melike Hatun, en küçük
oğlum Emir Âlim Çelebi bu
evlilikten dünyaya gelmişlerdir.

Sohbet meclislerime katılır,
arka mahfilden benim dini
sohbetlerimi dinlerdi. Diğer
kadınlar gibi çarşı, pazar alış
veriş işlerini sevmezdi.

Neredeyse bana bir gölge gibiydi yanımdan ayrı kalmak istemezdi. Her kadın gibi ara sıra onu da kıskançlık tutuyordu. Kerra ile en çok tartışmamız Şems için olacaktı. Şemslî hayatım başlayınca herkes gibi başlangıçta Kerra da Şemsi anlayamayacaktı ama bana olan sevgisinden dolayı sessiz kalmayı yeğleyecekti. Arada sırada da bu konuda serzenişlerini bana iletenekti. Hatta bir keresinde bir gece

yatağa girdim, hemen arkasını döndü:

- Vaktini sürekli Şems'e harcıyorsun. Senin bir ailen var, galiba aklından çıktık!..

- İlahi aşk yolundaki gönüldaşımı sen de mi kıskanıyorsun?

- Şems'ten ayrıl, dünyanı da ahiretini de batıracaksın.

- Dünya ile nikah kıymak isteyenenden, dünya mehir olarak

dinini ister. Dinini hiç bir paraya
pula minnet etmeden satmayan,
âşıklardır.

- Şems'i kendinden uzak tut
ve ailene dön.

- Güzel eşim, bana bu kadar
eziyet etme; bu kadar inleme,
dertliyim deme, üzüntülüğüm
deme, senin yanına gelmeme
izin vermiyorlar deme, hayat
zordur deme, beni susuz
bırakıyorsun deme ve gündüz
gece sıkıntı içinde yaşadığından

dem vurma, yalnız kaldığını
söyleme, saatlerce odanın bir
köşesinde yapayalnız kaldığını
deme, beni düşünmüyorlar,
bana bakan yok deme, garip ve
zayıf kaldığını deme... Deme..
Deme.. Beni daha fazla üzme,
beni daha fazla yakma, yakınma
bana, senin her sitemin yaralı
kalbime vurulan kör bir bıçaktır.
Her şikâyetin kemiklerimi eriten
ateştir. Her tenkidin yüzüme inen
acımasız bir tokattır. Sende
gördüğüm her mahzun sessizlik,

bana bir kınama yağmurudur.
Ben, dostum, yarenim Şems
olmadan bu çirkin gurbetin çileli
yollarından nasıl geçerdim?
Bana kim teselli verdi? Me'yûs
ve muhtaç kalbimi kim
sevindirdi? Şems yetişmeseydi
imdadıma, akıbetim nasıl
olurdu? Şimdi diyeceksin ki "Ben
de yapabilirim Şems'in
verdiklerini." Sen benim
kamerimsin, Şems olamazsın,
Şemslik bambaşka bir keramet
Kerra Hatun'um. Dostluk başka,

zevcelik başka. Sana bile
açamadığım, sende bile
doyuramayacağım açlıklarım
var. İlahi aşkın yollarında
ateşlere sen dayanamazsın ki,
sırtında beni taşıyasın...
Tasavvufu bilmeden nasıl yola
düşersin bir tanem. Bana teselli
ver, dert yükleme yeter.

Yeni eşimin ve oğullarımın
bütün şikâyetlerine rağmen hâlâ
bana sunulan armağanların
hiçbirini kabul etmiyor, yalnızca
İplikçi Camisi'ndeki imamlık

hizmet karşılığı aldığım cüzî maaşla geçiniyorduk. Dergâha bağlı olan tüccarların vermeye çalıştıkları altın paralara sanki ne işe yaradıklarını bilmiyormuş gibi bakıyordum. Bu hâl karşısında onlar şöyle soruyorlardı:

- Fakat sana borcumuzu nasıl öderiz? Bize öyle çok şey veriyorsun ki...

-Allah'ı sevin yeter...

Kerra Hatun benim sağlığım için endişeleniyor ve saraydan gümüş tabaklar içinde gelen lezzetli yiyecekleri reddedip, onları yoksullara gönderişime şaşıırıyordu. Sadece yoğurt ve soğan yiyerek yaşııyordum. Arada sırada da Ateşbaz'ın yaptığı tiriten yediğim de oluyordu. Ateşbaz Veli çeşit çeşit çorba pişirip getiriyordu, ben de çorbaları dervişlere gönderiyordum. Beni doyurmak için ter döken sadece Ateşbaz

değildi, Kerra Hatun da gayret ediyordu ancak nafile. Kerra Hatun yaptığı lezzetli yemeklerle aklımı çelmeye çalışsa da, ben orali değildim.

- Sabahtan geceye kadar sohbet, medrese, cami, vaaz koşturman yetmiyormuş gibi dergâha gelen herkesin derdi dinlemekten takatin kesilecek. Lütfen beslenmene dikkat et.

- Peygamber Aleyhisselâm'ın gücü gıdâlardan gelmiyordu.

Yanaklarım çökmüş haldeki görünüşüm kendimi reddediş değil, unutuşumdu. Altın ile gümüşün parmaklarıma dokunmasını istememek bir gururdan değil, ona sahip olmanın ne demek olduğunu artık anlamıyor olmamdandı. Niçin herhangi bir şeye sahip olmaya çalışasın ki, her şey zaten şeninken? Yiyecek ambarının anahtarı şendeyken niçin doldurmaya çalışasın ki kilerini?

Sultan bir gün bana saraydan muhteşem bir Arap atı gönderdi. Ata hayranlıkla baktım ve üzerine binmem istenince de çocuk gibi güldüm. Seyise,

- Onu saraya geri götür.

- Dur! diye bağırdı Gül Hatun.

Diğerlerinin yanımdan uzaklaşması için işaret ettim.

- Mevlâna, bu senin yaptığın tamamen kibir. Sen de herkes gibi bir insansın. Daha sözler

ağzından dökülürken doğru olmadıklarını biliyordu ama çok kızgındı. Konuşmasına sesi çatallaşarak devam ediyordu.

- Sen artık bir şeyhsin; belli bir mevki ve itibarı olan bir zâtsın, bir dilenci değil!.. Makamına uygun olarak ata binmelisin.

Atı çağırdım ve yanağımı boynuna yaslayıp yumuşak sözler mırıldayarak onunla konuşmaya başladım. At,

kulaklarını dikmiş bir halde sanki boynuna doğru eğilmiş adam görmemişçesine giriş kapısına doğru bakıyorsa da atların dilinden anlayan biri onun beni dinlediğini anlayabilirdi. Önce bir ayağımı üzengiye doğru kaldırdım ama sonra fikrimi değiştirdim. Kısrağın böğrüne bir şaplak vurup dilini şaklatmak suretiyle, hayvanın ileri atılıp kapıdan sokağa çıkmasını sağladım. Seyis ardından koşup dizginlerinden yakaladı ama ona

hayvanı bırakmasını söyledim.
Olup bitenleri kızgınlık ve
hayretle seyreden Kerra Hatun'a
döndüm:

-Ait olduğum şu toprağın
üzerinde yürüyeceğim.
Başkalarının omuzlarının
üzerinde yalnızca cenaze
taşınır.

Ben Dünyada Değil Dünya Bende Dönmeli

*Dünyada herkes sevgilisine
can verir. Fakat birinin sevgilisi*

*kan tulumundan ibarettir,
öbürünüñki güneştir, ışıktır.*

Yalnızca camide veya

medresedeyken gerçekte
olduğum şahıs, yani her şeyden
öteye bir Allah âşığı
olabiliyordum. Cemaatin
karşısına geçtiğimde, kendimde
değil de daha öteye, cennet
bahçesinin taç kapılarına bakan
yüzleri gördüğümde dilim
çözülüyor ve saatlerce sözler
sözleri kovalıyordu. Buydu
çağrım; evim, aşım, emeğim,
suyum, insanları ilahi aşka
götürecek sohbetlerdi. Cumaları
camide vaaz verdiğimde Konya

sokakları boşalıyordu. Artık bana "Mevlâna'mız" diyorlardı. Bu unvandan kurtulmaya çalışsam da artık bana yapışmıştı. Kendi kendime "Her şeyim var: bana sadakatle bağlı bir eş, civan oğullarım, kibar, lâtif kızlarım, Konya halkının saygısı, yeterli yemek ve giyecek... Uzaklara gittim, çok öğrendim. Bacaklarım, kollarım ve bir sesim var. Niçin, hâlâ tatmin olamıyorum? İçimdeki tarifsiz boşluğun sebebi nedir?

Niye mutsuzum? Daha ne isteyebilirim? İlahi aşk için yeterince kitap okumadım mı? Memleket memleket, medrese medrese dolaşmadım mı? Yaşım kırka geldi dayandı, daha neyin derdindeyim?

Camide saatlerce dua ettiğim için de seccadenin üzerine koymaktan alnım kayış gibi olmuştu. Bir akşam medreseye bir haberci geldi: Seyyid Burhaneddin cennete uçmuştu. Gözyaşlarımı inci inci

seccadeye dökerken. "İkinci kez öldü, o dünyada iken zaten dünyasını öldürmüştü, ölmeden önce ölenlerdendi." diye düşündüm.

Müritlerimi çağırıp o gece sabaha kadar hocamın ruhuna dua etmelerini istedim.

Seyyid Burhaneddin gideli üç yıl olmuştu ama yokluğunu, gittiği ilk günkü gibi hissediyordum. Sanki sıcaklığına alışılmış ve orada

olduğu çoktan unutulmuş bir eşarbın çekilip alınmasıyla birlikte dünyevî işlerin buz gibi esintisi birden yüzüne çarpmıştı.

Karşımda saf saf duran iyi insanların yüzlerine bakarken, bana emek veren, yüreğini açan bir dostu ne kadar da özlediğimi fark ettim. Gözlerimi kapatıp sağa sola sallanırken yüreğim, bîr yandan Seyyid Burhaneddin gibi bir hocayı ihsan ettiği için şükreden, diğer yandan onun yerine koyabileceği birini bana

göndermesi için Allah'a
yalvardım.

Gün doğumunun ilk işareti
gökyüzünde belirmişti. Sessizce
ayağa kalktım. Müezzin ezana
başlarken ıssız sokaklardan
geçerek şehri çeviren doğu
duvarlarına doğru ilerledim. Bir
iki kişinin evlerinden camiye
gitmek üzere ayrılırken
evlerindeki lambaların yandığını
gördüm. Çoğununsa hâlâ
uyumakta olduğunu, komşularına
namazı evlerinde kıldıklarını

söyleyeceklerini biliyordum. Bunlar Allah korkusu taşıyan, iyi yürekli insanlardı ama yine de günde beş kere Allah'a dua edecek kadar bağlılığa sahip değillerdi. Sonsuza kadar yalnız olmaya mı mahkum edilmişti? En yakın müritlerim bile basit bir gece ibadetinde onu terk ediyorlardı.

Durup yerden biraz toprak alıp göğşe savurdum. Abdestimi aldım. Kible'ye dönüp ellerimi kulaklarıma kaldırarak"Yüce

Allah'ım bana senin aşkınla tanıştıracak dostumu gönder, Rabb'im, beni yalnız koyma!" dedim. İşte tam o sırada Seyyid Burhaneddin'in söylediği son sözleri hatırladım: "Yalnız olmayacaksın. Çok büyük bir dost sana ayna olmaya gelecek. Akislerin karşısında hayrete düşeceksin ve aşkını bütün dünya huşuyla karşılayacak. Seni yakacak ateş mutlaka gelecek ve ben seni o ateşin kıvamına hazırladım... "

-Yüce Allah'ım, bu sözler
gerçek olsun!

Şems'im Geldi

*Senin sevgin yüzündendir ki,
göz güneşten nur alır,
bulut topraktan su içer.*

Uzun yollardan geldim, sana
geldim. Yoruldum, duruldum bir
nehir bunca sene yatağını mı

arar? Aradım. Aktım.
Kimsesizim. Yalnızlığımda seni
biriktirmişim meğerse. Alnım
kırıştı. Her kırışıkta aradığımı
sakladım, görmesin yaban
gözler diye. Yabana değilim.
Kimsesizim ey Bahaddin'in oğlu.
Aç sadrını, sana geldim.
Beklediğin bendim. Aradığım
şendin. Ben Şems'inim."

Hayat hamdır, hamlığı elbet
bir pişiren vardır. Hayatın hamı,
Konya'nın yalnızı bekleyedursun,
bir güneş çölleri yararak, dağlar

aşarak yüreği ateş topu yolcu,
yolları tepeleyerek, tozlan
ardında sürükleyerek
gelmektedir.

Allah, yalnızlığı, yalnızlığın
ortağı olan dostluk olmaksızın
yaratmazdı. Havva'yı Adem'in
yalnızlığını bitirmek için
yaratmıştı. Ne merhemi
olmadan ağrı ne de doygunluk
olmadan açlık var olamaz.
Yalnızlığın ilacı beklemekten
geçer, çünkü yalnızlık sadece
zamanın bir oyunudur: Bir

bütünün parçaları yalnızca
anlarla birbirlerinden
ayrılmışlardır. Konya ile Tebriz'i,
bu iki parçaya acaba binlerce yıl
mı yoksa göz açıp kapatıncaya
kadar geçen an mı
ayırmaktadır? İki göğüste
çarpan aynı yürek, birbirlerinden
sadece altmış günlük yol ötede:
Mevlâna Celaleddin, Konya'nın
Gülü, yüreğin bir yarısı; Şems,
Tebriz'in İnsan-ı Kâmil'i, yüreğin
diğer yarısı. Aynı havayı
soluyan, aynı göğün altında dua

edip birbirlerine doğru sürüklenen bu iki can, suları kabaran iki nehir gibi aynı denize akıyorlardı. Merace'l Bahreyn kaçınılmaz kaderdi.

Şems-i Tebrizî, her ilmin âlimi, simyacı; bütün mukaddes kitapları hatmetmiş bir derya... Başkalarının dergâhında hikmet aradıysa da bulamadı ve Tebriz'de daha fazla duramadı. Bir gün, elinde ney'inden başka bir şeyi olmadan, rahatlığın ve mantığın eşliğini aşp, duyguları

coşan bir selmişçesine, evini terk etti. O Tebriz'den ayrılalı üç beş ay olmuştu ki evleri yandı, annesi babası yanan evin içinde uykuya yakalanıp diri diri yandılar. Şems İsfahan'daydı. Duyar duymaz koştu. Artık kan bağından dünyada kimsesi kalmamıştı. Gönül bağına ise ilahi kader kördüğümleri açarak birleştirecekti.

Yüklüğünü boşaltıp, Allah aşkıyla yüreğini yaktı. Alevlerin göğe uzanışını, mesajını

cennete ulaştırırcasına izledi."Aramakbenim hayatım, kendimi Sana adıyorum." dedi. Kendini bırakıp dünyanın üzerinde uçmasına izin vermekten ve kendi iradesinin çok üstünde bir şeye kapılıp yol almasından başka çare yoktu.

Günlerini düşünerek ve dua ederek geçirdi. Üzerindeki paçavralar ve darmadağınık görünüşüyle insanlar onu dilenci sanıyorlardı. Ama o asla cuma namazlarında caminin önünde

birikmiş diğer dilenciler ordusuyla beraber el açmamıştı. Bir s fi olmasına rağmen, dervişlerin ve tekkenin bütün bilgilerini, onların yoluna girmeyi reddediyordu. Şems'den başka adı, dünyadan başka da yeri yoktu. Allah'ın rahmetiyle yaşıyor, incirlerle, çöl meyveleriyle besleniyor, açlığa daha fazla dayanamadığından da Şam'ın su değirmenlerinde yevmiyesi bir iki kuru a çalışıyordu. Bazen de sanatı

olan sepetçilikten istifade sepet örerek günlük ihtiyacını karşılıyordu. Sırtındaki siyah feracesi, elindeki üflediği neyden başka dünyalık malı yoktu. Sanki bu dünyanın adamı değilmiş, başka âlemlerden gelmiş gibiydi. Ömründe hiç kimseden değil hediye, ödünç bir kuruş dahi almamıştı. Sert mizacı, sivri dili ile keskin bakışlı bir şahin gibiydi. Hayvanları çok severdi. Kuşlardan şahine bayılırdı. Kurdun serâzatlığına

ve gururuna hayrandı, "bir kemik için hürriyetini satan zavallıcıklar" tasmalı köpeklerden nefret ederdi.

Yıllar boyu yolculuklarını yaya yaptı. Bir tek Konya'dan kendini sürgüne attığında bir eşeğe binmişti, bir kez da Sultan Veled ile Şam'dan Konya'ya dönerken bir ata binmek zorunda kalmıştı. Artık yaşlanmıştı, bacakları vücudunu çekemiyordu. Yorulmuştu bedeni. Çünkü Şems kendini bedenli bir insanın

bu dünyaya ait olabileceği en alt seviyeye indirmişti.

Her ne kadar ismini, cismini insanlardan saklamaya da çalışsa, böylesine yanan bir ateş gizlenemez. şems adı çarşıda ve camide sık sık duyulur olmuştu. İnsanlar onun, nâminı şems-i Perende olarak mırıldanıyorlardı. Müzik ve semayla kendinden geçmiş bir meczup olduğunu düşünüyorlardı; tabii tehlikeliydi de! Ondaki yanışın kokusu

geliyor, insanlar çekinerek yanından uzaklaşıyorlardı. Öyle bir ateşle yanıyordu ki, çevresindeki hava sanki çatırıyordu.

İşte o gece, elmastan yıldızlarla bezeli gökyüzünün altındaki o soğuk ormanda, yanan odunların çıkardığı dumanın güzel kokusu etrafa yayılırken, Şems, Allah'a yakardı: "Sonsuza kadar yalnız olmaya mı, kâfir Moğolların toprağında bir seyyah olarak mı

kalmalıyım? Seni sevenlerden birine götür beni. Seni sadece umut ve korkuyla değil, güzelliğin için sevecek birine. Böylelikle sesim diğerlerinininkiyle birleşir. İzin ver de diğerlerinin anlamadığı bir dili konuşayım."

Şems'in sıradışı huylarından birisi de cami gasilhanesinde sabahlamak, mümkünse tabutun içine girip kapağı örtüp içinde uyuklamaktı. Yine bir gece böyle yaparak yattı. Rüyasında çölün ortasında kum fırtınasına

yakalanmış, sağa sola nereye gideceğini bilmez bir haldeydi. Yere düşer, kumlar üzerini kapatmaktadır, boğulmak üzeredir, elini semaya kaldırıp: "Al canımı Allah'ım, ama lütfen önce dostumun yüzünü bana göster." diye duaya başlar. Gaibden bir ses:

- Karşılığında Allah'a ne vereceksin? Diye seslenir. Şems tereddüt etmeden:

- Canımı, kanlara boyanacak

başımı.

- Anadolu'ya git, Belhli Baha Veled'in oğlunu bul...

Uyanır. Kan ter içindedir. Tabutun kapağını kaldırır. Abdestini alır ve Anadolu'ya doğru yola düşer. Uğradığı her yerde:

- Bahaeddin Veled hangi şehirdedir, yaşar mı, ölü müdür? diye sorar.

- Konya'dadır, ölmüştür.

Yerini oğlu Ceialeddin almıştır, cevabını alır.

Ömür boyu arayış insana sabırlı olmayı öğretir. Şems de bekleyip doğru zamanda hareket etmeyi bilecek kadar iyi tanıyordu sabrı.

Konya kışa hazırlanıyordu. Hava soğumaya başlamıştı, şehir sabahları sislerle teslim oluyordu. Ancak o gün bambaşka bir hava vardı. Neredeyse güneşli bir günü

görmeyeli günler olmuştu. O gün hava günlük güneşlikti. Dervişlerim, müritlerimle ve kalabalık bir cemaatle İplikçi Câmî'sine geçiyordum. Yorgun ve halsiz olduğum için bana binek olarak katır hazırlamışlar ve beni iki derviş, katıra bindirmişti.

Camiye yaklaşırken esnaf ve yoldaki halk hal hatır sormak için etrafıma toplandılar. Kalabalığımız iyice artmış, ben de camiye yaklaşmak

üzereydim. Yaşlı bir yabana kalabalığı yarıp katırın yanına yaklaştı. Gözlerim onu bir yerden tanıyacak gibiydi ama nereden? Meçhul yabancı aniden elimdeki yulara uzanıp katırın önüne geçerek bizi durdurdu. Ben şaşırılmış ne yapmaya çalıştığını anlamaya çalışırken bazı dervişlerim onun yakasına yapışmaya niyetlenmişlerdi. Onlara mâni oldum.

- Durun bakalım, derdi

neymiş, öğrenelim. Söyle ey yabancı, dilenci misin? Yardım istiyorsan namazdan sonra dergâha gel, ihtiyacın karşılansın. Şimdi ezan okunacak, namaza yetişeceğim, önümüzden çekil!

- Evet. Dilenciyim. Ama dünyalık değil ahiretlik istiyorum.

- Nasıl bir ahiretlik?

- Aşk istiyorum, var mıdır bana vereceğin aşk?

Bu sesler?.. Aman Allah'ım,
bu sesler yabancı değil. Daha
önce duyduğum bir ses... Nedir
bütün bu olanlar? Diye
düşünerek katırı cami avlusuna
doğru sürdüm. Arkamdan gür
bir ses ile:

- Sen, Baha Veled'in oğlu
Mevlâna Celaleddin misin?

- Evet, benim.

- Senin için Rum diyarının,
bütün Islâm topraklarının en

büyük âlimi diyorlar. Doğru mu?

- Hayır, ben kuru ekmek yiyen bir adamım, kimseden fazla bildiğim yoktur. Babamın makamını boş bırakmıyorum o kadar.

- Bir سوالim var. Bunun cevabını bulmak için dolaşmadığım memleket kalmadı. Semerkant'tan tut da Necef çölüne kadar İslâm topraklarında cevabını aradım.

- Neymiş sualin?

- Söyle bana, içlerinden hangisi daha büyüktü; ermiş Bâyezid-i Bistâmî mi yoksa Hz. Muhammed mi?

"Bu ne biçim sualdir? Ulu orta herkesin içinde sorulacak soru mudur? Benim olduğuma şükret be adam, yoksa bu halk sualinden dolayı linç ederdi seni!" diye düşünerek soru karşısında değil de halkın yabancıya tavrından çekindiğim

için afalladım.

- Nasıl bir سوال bu? Hiç şüphe yok ki Hz. Muhammed büyüktür.

- Peki, Hz. Muhammed daha büyükse neden "Seni daha bilmem gerektiği gibi bilemedim" dedi de, Bâyezid "Zafer benimdir! İtibarım ne büyüktür; çünkü sadece Allah'la doluyum!.." dedi?

- Hz. Muhammed hâlâ Allah'ı arıyordu. Ve bildikleri durmak

için ona yeterli gelmiyordu.
Bâyezid ise Allah'ın içinde
kaybolmuştu. O vardığını sandı
ama varmak diye bir şey yoktur.

Yabancı, kafasını bir aşağı
bir yukarı salladı:

- Babanın oğluymuşsun...

Her zaman yaptığım üzere
namazdan sonra vaaza
başladım. Cami tıklım tıklım
yine doluydu.

Vaaz mevzuu olarak

Kuran'dan bir ayet seçtim: "Söz, esasında onların karşısında doğruluğunu ispatladı ama onlar inanmıyorlar. "

Münafık gerçekte iman etmediği halde, kendini mümin gösteren kimsedir. Bu yönüyle, münafıklık, bir inanç sahtekârlığıdır. Mü'min kişi, inkârcı olmadığından dolayı; inkârcı ise münafık olmadığı için şükretmelidir. Çünkü münafıklık inkârcılıktan beterdir. Kur'an-ı Kerim'de Aşkın Mâlikî şöyle

buyurmaktadır: "Şüph yok ki münafıklar, cehennemin en alt tabakasındadırlar." dediğimde arka taraftan "Allahhhhhhh, Aşk Allahtır." diye bir feryat yükseldi. Sesin geldiği tarafa baktığımda o meçhul yabancıydı. Ayakta, durmadan elini havaya kaldırarak bağıırıyordu. Birden "Aşkkkk" diye inleyerek olduğu yere bayıldı.

Kürsüden hemen inip yanına vardım. Halının üzerine yüz üstü yığılmıştı. Dervişlerim de

yanıma gelmişti.

- Misafirimizdir, kucaklayın dergaha taşıyın, matbahın yanındaki odaya yatırın. Ben birazdan ardınızdan yetişeceğim.

Dergâha geldim, dervişlere sordum:

-Tembihlediğim gibi yaptınız mı?

- Evet efendim, dediğiniz gibi matbahın hemen yanı başındaki

odaya döşegi serdik ve yatırdık,
şimdi uyuyor. Belli ki çok uzun
yollardan dinlenmeksizin
gelmişçesine yorgun ve bîtâb...

- Ateşbaz'a söyleyin, çorbayı
erken pişirsin bu akşam. Bu
odada misafirim ile sofrada
olacağız. Üzeyir Hekim de
gelsin, belki muayene ettiririz
konuğumuzu.

Kapıyı hafifçe araladım,
uyanmasın diye çekinerek
usulca girdim içeri. Üzerinde

ince bir şilte örtülü, uyuyordu.
Ayaktaydım, umulmadık
zamanda, ulu orta meydanda
ateşi üşüten, suyu terleten suali
soran yabancıyı seyre
dalmıştım. Söyle bana yabancı,
in misin, cin misin? Nereden
gelirsin, nereye gidersin? Ay
mısın, yıldız mısın, güneş
misin? Alnında parlayan nurları
nereden biriktirdin ey yabancı?
Ne güzel uyuyorsun. Sessiz
çıgıllıkları biriktirmiş gibi şakağın,
her kıvrımı ayrı uçurumları

taşıymışçasına. Ne güzel sordun,
bu sualleri çok mu derinlerden
çekip aldın? Bunca yıl bu
sorularda mı kıvrandın?
Senelerce beklediğim sır mısın?
Ey yabancı, hangi denizleri
yuttun da geldin? Beni de
tufanına götürmeye mi geldin?
Uykusuz gecelerin yorgunluğu
saçlarına düşmüş, saçları
ağartan o güne beni
hazırlamaya mı geldin? Bir
bebek gibi uyuyan koca adam,
nedir ismin, dağların

yüklenmediğini taşıyor gibi
yorgun cismin. Hele bir uyan
bakalım, görelim Mevla'm hayır
eylemiş mi?

Dünyamı sarsmaya mı geldin
ey yolcu? Yolunu mu kaybettin
ey yabancı? İsmi henüz
bilmiyorum. Sana nasıl, ne diye
sesleneyim? Sen gelmeden
önce kurulu bir düzenim vardı.
Sen bu düzenimi dağıtmaya mı
geldin? Ta uzaklardan, çölleri
kavurdun da mı geliyorsun?

Belli ki yalnız bir adamsın. Yüzün güneşte yanmış, dudakların susuzluktan çatlamış, gözlerin göğün rengini kendisine almış ve alnın seni üzenleri perişan etmiş.

Bakışların tanıdık geldi. Sesini önceden de duymuştum. Neydi o soru öyle? Benimle nasıl konuştun? Daha önceki bir konuşmanın devamıymış gibi konuştun benimle. Nasıl bir yoldan geldin? Öyle bir yoldan gelmişsin ki korkunç çöllere

uzanan bir yol dikenli ve kayalıklarla dolu bir yol. Tufan seli, kurtların şimşek bakışı, çakalların uluması ile yankılanan ve haramilerin tuzak kurduğu bir yol bu.

Uyan yolcu. Bana geldiğin yolları anlat. Uyan yabancı. Bana getirdiğin sırrı üfle. Yoksa beklediğim değil misin?

- Evet hatırlıyorum. Sen Şam'da aniden ortaya çıkıp, kolumdan yakalayıp "Ey dünya

sarrafi beni bul"diyen o
adamdın. İyi de ben seni
bulacakken, sen beni buldun!

Kendine gelen adam,
çorbasını içtikten sonra yıkandı,
ona kıyafetlerimden verildi.
Kendisinin mazisini sorduğumda:

-Yavaş yavaş beni
tanıyacaksın, feracem de kurur
kurumaz getirilsin, onsuz kendimi
çıplak hissederim.

- Neden hep siyah

giyinmişsin? Tek elbisen bunlar mı?

- Libas bedendeki tendir. Senin çok mu tenin var? Siyahı severim. Ömrümde siyahın dışında libas giyinmedim. Dışım gece olsun ki içimim güneşi belli olsun.

- İsmi üzerine yani.

- Mevlanâ mı diyeyim sana Celaleddin mi?

- Hangisini dilersen söyle.

Celaleddin ya da Mevlâna...

Bak sen dedin, hangisini istersen söyle diye, sen kelimecilik, şekilcilikten uzaksın. İnsanların makamına, nişanına göre değerlendirmeyensin öyle değil mi?

- Elbette.

- O zaman sana ne elbisemin renginden, feracemden? Bunlara takılırsan daha çok beklersin. Geç kılık, kıyafeti. Öze bak,

seninle yolculuğumuz işte orada başlayacak.

- Derûnî yolculuk mu?

- Evet.

- Ben gençliğimde derûnî yolculuğa çıktım. Tekrar yapmamın ne gereği var.

- Peki aşkın dağında bir tünel kazıp, ışığı ucundan bile olsa görebildin mi?

- Hayır.

- Sen yolu seyretmişsin, yolda yürümemişsin. Gidenleri seyre dalmak senin de aynı yolculuğu yaptığın manasına gelmez.

- Halvetim olmamış yanı?..

- Senin yaptığın halvet değil, uzlet. Uzleti peygamberler yapar. Hz. Yusuf kuyuda, Hz. Musa çölde, Hz. İsa ağacın üzerinde ve âlemlerin efendisi mağarada uzlet yapardı. Çünkü uzlet tek kişilik yalnızlıkta yanmak, ermektir. Bizimkisi

halvet, iki kişilik yalnızlıkta az yemek, mümkünse visal orucu tutmak, az konuşmak, çok zikretmek, secdeden miraca çıkmaktır.

- Şimdilik hazır değilim.

- Ben sana bir ateş atayım da yapar mısın, yapmaz mısın, sen bilirsin...

**Havuz mu Beni İçti,
Ben mi Havuzu İçtim,
Bilemedim!**

*Herkesin bir hikâyesi vardır.
Hüzünlü veya mutlu...*

*Benim hikâyem
bambaşkadır.*

*Başlangıcı da sonu da
Şems'dedir hikâyemin.*

Dergâhın avlusundaki havuzun kenarında oturup su şırıltıları altında kitap okumayı çok severdim. Koltuğumun altında kitapları taşımayı severdim. Kitaplarıma kimsenin dokunmasını istemezdim. Hepsinin haritası vardı. Bilhassa Hakim Senai, babam, Ferîdüddîn Attar ve Ahmet Mütenebbi'nin kitapları manevi bakımdan çok kıymetliydi.

Aslında senelerdir birçok kez tekrar tekrar okuduğum için yazılanlar ezberimdeydi. Ancak kitapların kokusu manevi mihmandarlarımın kokusunu taşıyordu. O gün yine kucağıma birkaç kitap aldım, havuzun kenarına geçtim. Kitaplara dalmıştım. Şems çıkageldi. Yanı başıma oturdu:

- Bu kitaplar nelerden bahsediyor?

- Dağınık ilimlerden

bahsediyor, sen bilemezsin.

- Haklısın ben bilmem, ancak bildiğim bir şey var ki, onu da bu kitaplar bilmez. Versene şu kitapları bana.

Eline verdiğim kitapları hiç açmadan ayağa kalktı, havuza doğru bütün kitapları uzattı.

- Ne yapıyorsun? Suya düşerse mahvolurum maazallah!..

- Mahvolur musun?

- Evet.

- O halde mahvol!

Kitapların hepsini havuzun sularına fırlattı. Etraftaki dervişler olup bitene üzüldüğümü görünce Şems'in başına toplandılar. Hepsi onun üzerine çullanmak için benden işaret bekler gibiydiler. Onlara bağırmak zorunda kaldım:

- İşinize gücünüze bakın. Karışmayın siz. Dağılın! Çabuk!

Sonra Şems'e yöneldim:

- Ne yaptın? Bunlar tek nüsha yazma eserler. Sen onları bozdun!

- Senin için çok mu değerli onlar?

- Elbette!

- Sen öyle sanıyorsun. Sen bunlara esir düşmüş, hayatı sayfalarda arayan birisi olmuşsun. Hayat bizzat hayatın içindedir. Kitaplar sadece ışığa

yaklaştırır. Iřıĝın kendisi deĝildir.

O konuşurken ben havuzda yüzen kitaplara bakarak aĝlıyordum. şems sözü bitince feracesini diz kapaĝına kadar topladı, havuza girdi. Kitapları tek tek aldı. Havuzdan çıktı. Kitapları teker teker bana uzattı. O da ne?.. Az önce havuza atılmış kitaplar daha yeni raflarından alınmış gibi kupkuruydu. Grdklerime inanamıyordum; bizi merakla

takip eden dervişler de
şaşırmıştı.

- Bütün bunlar nasıl oldu?

- Bu kalp ilmidir. Onu sen
bilmiyorsun.

- Öğretir misin?

- Kitap okumakla öğrenilmez.

- Ya nasıl olacak?

- Kalbini aç, gerisini bana
bırak.

- Celaleddin beni anlamak için kendini fazla yorma. Zaman ver yüreğine. Ben üçüncü çeşit bir yazıyım.

- Nasıl yani?

- Bir hattatın üç çeşit yazısı vardır. Birincisini kendisi okur, başkaları okuyamaz; İkincisini kendisi okumaz başkası okur, üçüncüsü ne ona ne de başkalarına okunur. İşte ben o üçüncü yazıya aidim.

Öyle kuru lafla muttakıy olunmaz. Önce dilimizi gıybetten koruyacağız. Az yiyip, az konuşup, az uyuyacağız. Tasavvuf ehline, abdestsiz yatmak yakışmaz.

Aşkın ışıǒı, kerametle bilinmez. O nur, âşıklıǒın takvası ve sadakati ile bilinir.

- Bu zahitliklerin ve dini pratiklerin hedefi nedir?

- Delillere ve peygambere

gelene saygılı olmaktır.

- Bu dışla alâkalıdır.

- Peki madem dışla alâkalı, bunun ötesinde ne vardır?

- Mârifet var. Yani meçhulden bilinene geçiş var. Senin çok beğendiğin, elinden düşürmediğin belli ki çokça okumana rağmen öğrenemediğin kitaptan bir söz söylememi ister misin?

- Buyur.

- Şayet marifet benliğini kendin için kaybettirmezse; cehalet, böyle bir bilgiden daha iyidir.

- Bu Senai'inin cümlesi. Oysa okumuştum. Nasıl fark edemedim manayı.

- Dedim ya, kitaplar kalbe inmedikçe kumdaki yazılardır. Aşk kitap okumakla öğrenilmez, aşkı kâğıtlar da bildirmez.

- Bana marifeti öğret. Bana

aşkı öğret.

- Sabret. Önce sabretmesini becer. Halveti duyunca ayağın titremişti. Şimdi halvetin meyvelerine talipsin. Hele biraz bekle bakalım, her şeyin vakti var. Beklemenin vakti takvimlerde kayıtlı değildir. Ben bunca sene seni beklemişim. Sen üç güne benim altmış yılımı sığdırmamı istiyorsun. Çok uyanıksın Mevlâna, çooook...

Aşkın Simurgu Ateşe Rüzgar Oluyor

Mürşid mi arıyorsun?

Etrafındaki ette kemikte arama!

*Yüreğini bir yokla hele, ıssız
mı, sessiz mi haykırıışları.*

İşte ben soluğun olacağım, tâ

içinin içinden seni

*çıkartacağım Celaleddin.
Oyalandın. Oyaladı gölgeler
seni.*

*Gel gör bendeki senleşen
seni Ben senelerdir*

*sendeydim de senin haberin
yoktu...*

Halvet, dış dünyadan uzak
kalıp, olup bitenden kopup,
sıradan hayatın gürültüsüne
kulağı tıkayıp iç sesi dinlemeye

çekilmektir. Tasavvufta "Kendini bilen, Rabb'ini bilebilirdi." Kendini bilmenin yolu, yalın ve yalnız kalıp yanıp tutuşarak yürek aynanda iç yürüyüşünü yapmaktır. İki kişi birbirine ayna olmalıdır. Aynîleşmelidir. Allah'ın kelamını duymak için yüreğini kabartmaktır.

Nihayet içimdeki sesi, yüreğimdeki fırtınayı dindiremedim. Şems'e vardım:

- Ben halvete hazırım.

- Halvet heyecan aramak işi değildir, aşk işidir, biliyorsun değil mi?

- Evet. Biliyorum.

- Dört duvar arasında haftalarca kalacağız. Ailen, arkadaşların ve ulema tabakasından çekinmiyorsun değil mi?

- İlk zamanlarda herkesin dudağına bakıyordun. Çıkan sese göre yön alıyordun.

Başkalarının ağzı ile konuşuyordun. Şimdi değişen ne?

- Ben de bilmiyorum.

- Halvetin öncesi kolaydır. Halvetin sonrası mahşer gibi ter attırır bilesin.

- Nasıl? Halvette öğreneceğim hikmetler, elde edeceğim marifetler, aşkın yolunda işimi kolaylaştırmayacak mı?

- Aksine, daha da zorlaştıracak.

- Yani?

- Halvet sonrası sen bile seni tanıyamayacaksın. Gökte mi, yerde misin bilemeyeceksin.

- İnsanların bakışı çok mu kötü olacak?

- Her Allah aşkı hizmetkârının kaderi seni de bulacak.

- Nasıl yani?

- Sana deli diyecekler.

- Olsun...

- Sapık diyecekler. Geçmişi ile kavgalı diyecekler.

-Olsun...

- Büyü yapılmış diyecekler.

- Desinler...

- Fitneci, bozguncu, huzuru kirleten diyecekler.

- Desinler.

- Uzaktan daha çok yakından,
dışarıdan, elaleminden çok
ailenden konuşan olacak.

- Konuşsunlar.

- Sırrı öğrenmede bu kadar
iştahlısın öyle mi?

- Evet...

- Ciddîsin, değil mi?

- Hiç olmadığım kadar...

- Emin misin?

- Özümle de sözümle de
eminim...

Biz, geceyle gündüzün
ortasında, dört duvar arasında,
koştururuz duyan olmaz.
Bilmezsiniz, sabahtan akşama
kadar miskin miskin
oturduğumuzu sanırsınız.
Görmezsiniz, siz gökkubbe
altında yaşarken, biz kubbelerin
gölgesinin altından âlemlere
kanat çırpıyoruz. Halvet aşk

muhabbetinin rahlesidir. Halvet aşk niyazının yönsüz kıblesidir.

"Dönmehtir sanırsın marifet; arş dönüyor, yıldızlar dönüyor dersin.

Zahirdir gördüğün, zahirde dönersin. Marifet dönmek değil, bulmaktır; bilesin."

Halvet günlerimiz başladı. Odaya sadece bir rahle, iki seccade, Kur'an-ı Kerim ve Şems'in çocukluğundan beri

elinden düşürmediği neyi aldık. Ateşbaz üç günde bir bize bir tas çorba, iki bardak su ve bir tane tandır ekmeği bırakacaktı. Üç günde bir iftar açacaktık. Sahur da ona göre idi.

Şems söze âyet ile başladı:" İçinizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülükten meneden bir topluluk bulunsun(Âl-i İmrân, 104)

- Görüyorsun ya Mevlâna, emr-i bi'l-maruf nahy-i ani'l-

münker farzdır.

- Herkes şimdi şerde yarışıyor ve insanlar kötülüğe teşvik ediliyor.

- Güzel konuştun. Sen bu şer kapılarını kıracak kelamı duyuracaksın işte. Senin dergâhının diğer dergâhlarda farkı burada, herkese kucak açıyor, kaybetme değil kazanma peşinde insanlara ümit dağıtıyorsun. Aşk seni sevmeyeni de sevmeye

çalışmaktır.

- Zalim kimdir Mevlâna?

- Aşka isyan ile yetinmeyerek insanları aşktan soğutandır. Allah'ın aşk kapısını insanların suratına çarpanlardır. "Doğrusu Allah, pişmanlıkla kendisine yönelenleri ve özlerini (aşklarını) temiz tutanları sever." (Bakara/222)

- Yani inabete ihanet edenler zulüm işleyenlerdir demek

istedin.

- Elbette. Benliğinin kölesi olan, dini tüccarlığının sermayesi sanır ve insanları günahlarla korkutur. Bu korku insanların iliklerine kadar işler ve insanlar azap titreyişi ile bağışlanmanın bahçesinden ürkerler. Aşkın mayası aftır, aftan mahrum etmek, aşka hainlik yapmak, tevbe yolunu tıkamak, şeytan hamaratlığıdır. Şeytana hamal olanlarda zalimdir.

- Benliğinin günahkârı olan en tehlikeli zalimdir. İşte bundan dolayı peygamberimiz her gün yüz kere istiğfar ediyordu. Benliğin tuzağına kapılmamak için âlemlerin efendisi istiğfar ederken enaniyet gösterenlere şaşıırıyorum. Benliğine köle olmayan, Allah'a döner ve kimseye zulmetmez. Peygamberimiz inabet sahiplerini şöyle müjdeler: "Allah'ın öyle kıymetli dostları, velileri vardır ki, onların bedenleri dünyada,

kalpleri ise arşın altındadır."

-Tıpkı Hz. Ömer'in söylediği gibi: "Kalbim, Rabb'imigördü"

Halvetimizde ayrıca tasavvufun deryasında yüzerek hasbihalimize renk katıyorduk. Tasavvuf, Taif'te taşlanırken başını, alnını yarıp kanatan taşı yerden alıp "Yâ Aşk" diye öpüp güle dönüştürerek, sana taş atana gül uzatmaktır. Tasavvufta kadınlarla erkekler ya da farklı

ırklar veya milliyetler arasında katiyen hiçbir manevi ayırım yapılmaz. Tasavvuf, Allah'a güvenmektir. Seni her şey terk eder, hatta seni en başta sen terk edersin. Seni terk etmeyen Yüce Aşk'tır. Allah ile kul arasında hiçbir perde yoktur ancak kul ile Allah arasında yetmiş bin perde vardır. Nefis perde örücüdür, tasavvuf bu perdeleri kaldırandır. Tasavvuf, dünyayı terk et demez. Aksine elin dünya ile yüreğin Allah ile

meşgul olsun ister. Tasavvuf, bulunduğumuz yerden bizi alarak, fenâfillâh makamına götüren yoldur, yoldaki çamura batmadan, nura ulaşmak yüreği aşk ile doldurmakla mümkündür. İçimizdeki hâzineleri tasavvuf aynasında görürüz.

- Mevlâna'm, insanlar neden içlerinde med-cezir yaşarlar?

- İçimizde bir Musa yaşarken bir de firavun besleriz de ondan. Hz. Musa ve firavun kıssasında

alacağımız bir çok hikmetli dersler vardır. Meseia Hz. Musa, kavmini hür bırakmasını istemek için firavuna tekrar tekrar gitmek zorundaydı. Firavun, Hz. Musa'daki ilahi gücü tanımış ve isteğini kabul etmişti. Ancak sonra, tam Hz. Musa oradan ayrılmak üzereyken fikrini değiştirirdi. Sürekli böyle yapıyordu. Bizde manevi nimetler ve nusretlerin hakikatini kabul ediyoruz ve hayatımızı farklı yaşıyacağımıza söz

veriyoruz. Ancak daha neredeyse verdiğimiz kararın mürekkebi kurumadan, eski huylarımıza geri dönüyoruz. Med-cezir yaşamak istemeyen, içindeki Musa'yı büyütmeli, o vakit firavun zaten ölmüş olur...

Halvet halinde ibadetlere doymak ne mümkün! Namaz kılmak, kıyamda aşkın makamına saygıda bulunmak, rükû da zikrullah kokusu ile mest olmak ve secdelerde halden hale geçerek mekânsız zamansız

kalmak. Her namaz sonrası
şöyle dua ediyorduk:

"Rabb'im, sınırlar mı ki, biz
secde ederken, taş, toprağa
baş koyarız? Hayır, eğilen
başımız, o kaskatı yerde senin
aşkının yumuşak dalgalarına
karışır."

Namazdan sonra zikir
yapıyorduk kendi hâlimizce.
Sonra tasavvuf sohbetlerimiz,
soru cevap hasbıhalimiz devam
ediyordu.

- Benim Şems'imın zikir anlayışı nasıldır?

- Zikir, Allah'ı anmaktır. Zikir sadece dil ile yapılır diyenler, Allah'ı tanımamış demektir. Zikir, yüreğin teşbihidir. İlk sufi Hz. Âdem'dir. Allah, ona bütün Esmâ'yı öğretti. Esmâ kâinata yayılmıştır. Dağa bakmak da zikirdir. Taş da zikreder, bakıra vuran çekiç de zikreder. Bir yetimin başını okşamak, yerdeki taşı kimseye zarar dokunmasının niyeti ile kaldırmak, bir hayvanın

susuzluğuna çare bulmak da zikirdir. Birisini Allah için sevmek, eline teşbih alıp bin kez Allah demekten daha tatminkâr zikirdir.

- Evet, haklısın şems'im. İnsan sevdiğinin adını çok anar. Tasavvuftaki zikrullahın da ana sebebi budur: Sevdiğinin adını anarsın.'aşk aşk' diye kıvrananlar, bedenlerinin arzularını aşk zannedenlerdir. Aşk, kemalin sebebidir. Kulun, adam olmasının birinci

basamağıdır. Zikir için sayı, boncuk, seccade şart değil. Kâinat, yer gök zikir ile taşıp coşuyor.

- Çok güzel konuştun Mevlâna'm. Şuura yükselmenin yoludur aşk. Sana şah damarından daha yakın olan Allah'ın o yakınlığının şuuruna yükselmeye Allah'a ulaşmak denir. Bu yolculuğun en hızlı vasıtası aşktır.

- Biz insanları Allah'tan alan

her şey nefsindendir. Nefsi bırak, gönüle tabi ol. Aşk, iki beden arasındaki değil, iki gönül arasındaki temastır, gönülde cinsiyet yoktur. Cinsiyet sadece dünyada lazımdır, ahirette yoktur. Kabre konulduğumuz zaman Münker-Nekir "Dişi misin, erkek misin?" diye soracak mı?

- Mevlâna sence zikir esnasında musiki caiz midir?

- Zikrin musikisi yaratılışın musikisini temsil eder. Bu musiki

Cennet'ül Adn'da düşen
yaprakların sesidir.

- Aferin inan seni dinledikçe
yanında kendimi çömez
hissettiğim oluyor. Sen
mürşidsin ben dervişim. Oh, ne
güzel dervişliktir bu.

- Dervişlik dedin de Şems'im,
dervişliğin yasası, asâsı var
mıdır?

- Dervişlik eline asâ, sırtına
aba alıp dolaşmak değildir.

Üzerine hem doğrunun hem de günahkârın bastığı toprak gibi olmadıkça, her şeyi içinde gizleyen bulut gibi olmadıkça ve sevsin sevmesin her şeye hayat sunan yağmur gibi olmadıkça, derviş olunamaz.

Halvetlerimiz kimi zaman sual-cevap, kimi zaman benim konuşup Şems'in dinlediği, kimi zaman onun konuşup benim huşu ile dinlediğim, kimi zaman da her ikimizin sustuğu hâllerde devam ediyordu. Âleme dair ne

varsa konuşuyorduk. Aşka ait ne
varsa yudumluyorduk. Alev alev,
her bir alevi dev yalımlar taşıyan
ateşli sorularına verdiğim
cevaplar Şems'i memnun
ediyordu. Kendi kendine şöyle
mırıldanıyordu:" Boşuna
beklememişim, boşuna
gelmemişim. "Halvetlerimizde
odanın duvarlarında sözler
yankılanıyordu. Kim söyledi, ne
zaman söyledi, belli olmuyordu.
Aynı anda zikredercesine
konuştuğumuz da oluyordu.

Aklına, aşkının hafızasına ne düşmüşse dudaktan duvarlara aksediyordu.

O kapı mı ki bana açılan, sen misin beni içeri alacak olan ey akıl? Vurdum gitti kilidine anahtarı... Anahtar dediğim ben, açar mı sana seni? Bak yine şendeyim, ulurum itler gibi: Aç, aç, aç!.. Gireyim içeri, aç! Anahtar sende dersin... Ne ben anahtar ne sen kilit... Ne kapı bırakırım sana ne duvar... Yeter ki sen de aç... Ben hasretine

dilenirim sen hâlâ bana kapıyı
aç.

Halvet Mi Kıyamet Mi Belli Değil

*İnsanın kalbi Allah'ın
yarattıklarının arasında en*

*üstünüdür, çünkü ilahi bir
aynadır. Esas vazifesi Allah'ın
nurunun güzelliğini*

aksettirmektir.

Tam iki ay boyunca dünyadan ve Konya'dan kopmuş bir halde, Şems ile inzivaya çekilerek, karşılıklı akisler gösteren yüz yüze iki ayna misali çile çektik. Müritlerim, hocalarının daha önce de sık sık bir iki hafta süren inzivalara çekilip ama daha sonra gözleri dalgın, adımları belirsiz bir şekilde ortaya çıktığını bilirlerdi. Bu halvete alışık değillerdi, geçmeyen zaman da onları

meraktan çatlatmıştı. Üstelik bu sefer ne kapıyı çalışmalarına bir cevap alabiliyorlar, ne de içeriden, ney üfleyişinden çıkardığı seslerden, yani Allah'a yakarıştan başka bir şey duyabiliyorlardı. Kepenkleri örtülü pencerelere bıraktıkları yemekler tembihe rağmen fazla konuyordu ve yemeklerin çoğuna el değmediğini görüyorlardı. Oruç tutmanın inceliklerini biliyorduk; başka insanları öldürebilecek olan bu sıkıntılar

bize dokunmuyordu bile. Ancak biz içeride manevi iklimlerde soluk alırken, dışarıda bekleyen müritlerinin de, eşim Kerra ve Konya ulemasının da endişeleri artmaya başladı.

Kerra Hatun bir gün bu birlikteliğin gizliliğine daha fazla dayanamaz olur. Eline bahane olsun diye bir tepsi tatlı alıp, odanın kapısındaki anahtar deliğinden içeri göz atmaya gelir. Bir müddet sonra tam karşıdaki duvarın açıldığını

görür. Duvardan birbiri ardına altı gölgenin içeri süzüldüğünü görünce çığlık atar.

Gölgeler"in midir, cin midir" diye merakla tekrar odanın içini delikten gözetlemeye koyulur. Gölgelerin bizi çevreleyip hepsinin Şems ve bana sarıldığını gördüğünde düşüp bayılmamak için kapı pervazına tutunur.

Gördüğü manzara müthişti: Eşi imam, Şems sağında, diğer

altı gayb gölgesi arka safta
namaz kılıyorlardı. Sekiz cân
Kible'ye yönelip secde ettiler.
Eşinin güzelim sesi duayı
başlattı, diğerleri de onu takip
ettiler. Dualar bittikten sonra
siluetler tek bir varlıkmişçasına
ayağa kalkıp önce Şems'i, sonra
Mevlâna'yı selamlayıp, sanki
açık bir kapıymışçasına
duvardan geçip geldikleri yere
döndüler.

Kerra Hatun bir derin uyku
hâlinden çıkarmış gibi şaşkın bir

halde kemerinin tokasını
yanlışlıkla kapıya çarpar.
Yüzümün kendisine doğru
döndüğünü fark edince hemen
kapıdan uzaklaşmak istedi.
Kapının altından uzatılan bir şey
fark eder: bir çiçek sapı.
Sunulan şeyi almak için yere diz
çöküp çiçeğin kendisi belirinceye
kadar sapı nazikçe çeker. Kerra
Hatun daha önce hiç görmediği
yaprakları kar beyaz ve ışığa
çevrildiklerinde parıldayan,
kokusu çok farklı büyüleyici

güzellikteki       alıp, hizmetçisi ile Kimya'yı      pazarına gönderip,     nin nerede yeti ti ini, isminin ne olduğunu    renmek ister.

Hizmetçi ile ak ama kadar             dolaşan Kimya, annesine gelir:

- Konya'da hiç kimse böyle bir      daha önce görmemiş, kışın ortasında bu      nereden buldu umuzu merak ediyorlar. Hintli bir baharat

satıcısı çiçeği elimizde görünce yanımıza koştı:

Yüksek fiyat vereyim, bana satın, bu benim memleketimin çiçeği, burada ne geziyor? Soğuk iklime bir gün dayanamaz ve Hindistan'ın dışına çıkarılamaz, hemen solar. Bu ise taptaze, toprağından az önce koparılmış gibi...

Kapılar açıldı, şaşkın bakışlar üzerimize çevrildi. Şems ile el ele halvet odasından avluya

doğru yürürken ikimizin de gözü normal zamanlardaki gibiydi; ne yanma vardı, ne de kamaşma. Bizim odadan çıktığımızı ilk gören oğlum Sultan Veled oldu. Bize doğru koştu; sarıldık, koklaştık. Her ikimizin de elini öperek annesine müjdeyi vermek için hızlıca odaya gitti.

Bize göre "halvet odası", müritlerime göre"çilehâne"den çıktığımız haberi hızla yayılır ve dergahın önünde büyük bir kalabalık toplanır.

Beni ziyaret ettiklerinde kafaları karışıyordu. Neredeydi Bahaeddin Veled'in evladının o güzel sözleri? Neydi bu sessizlik? Hiçbir söz söylenmeden, hiçbir şey yapılmadan dökülüveren bu gözyaşları nedendi? Bazıları başlarını sallayarak çıkıyor, bazılarıysa, sessizliğini Allah'ın sesi olarak kabulleniyor ve hocalarını bu mertebeye ulaştıran Şems'in önünde saygıyla eğiliyorlardı. En yakın

müridi olan Hüsameddin, Şems ile bâtinî meselelerde konuşmaya kalkışsa da, Şems, kendisiyle konuşulduğunda tıpkı sağır bir adam gibi başını belli bir ritimle sağa sola sallayıp duruyordu. Daha cesur müritler bizim yanımıza gelip birlikte oturmaya kalktıklarında ise, Şems'in derin bir vecd içinde saatlerce sıradan bir şeye; bir tüye, feracesinin kıvrımlarına, yere vurmuş güneş ışığına gözünü kırpmadan bakışını

seyrediyorlardı.

Benim Şems'im sıradan insanların asla ulaşamayacakları biriydi; farklı bir fırtınaydı, ani patlamaların ve önceden kestirilemeyen ruh hallerinin insanıydı. Bir gün dergaha arada sırada bağış yapan zengin biri beni ziyarete geldi. O esnada avluda Şems ile oturup sohbet ediyorduk. Şems, adamın bana yaklaştığını görür görmez oturmasına fırsat vermeden, avazı çıktığı kadar

bağırmaya başladı. Kendine zor hâkim oluyormuşçasına ellerini adama vurmamak için titriyordu. Tüccarı hemen dışarıya çıkarıp sinirden titreyen dostumu sakinleştirmeye çalıştım.

- O mahlûk bir daha ben olduğum müddet senin yanına gelmeyecek. Daha önceden dergaha ne bağışlamışsa gönderin gitsin.

- Bu adamı nereden

tanıyorsun? Konya'da pek durmaz ki, kervan işiyle uğraşır.

- Handa kalacak param olmadığına ve yatacak cami bulamadığımda kabristana gider, orada uyumaya çalışırdım. Seneler önce Bağdat yakınlarında bir kasabanın kabristanlığına uyumak için gidip uzanmıştım. Dalmışım. Tuhaf seslere uyandım. Karanlıktı. Bir adam yeni gömülmüş bir kabri kazmış, bir kadının vücudunu okşayıp öpüyordu, sonra eline

bir taş alıp çenesine vurmaya başladı. Olduğum yerden birden kalkıp yanına koştum, benim geldiğimi görünce "Sen nerden çıktın?" diye beni iterek kaçtı. Kadının altın dişlerini almakmış amacı. Bir de taciz etmeye çalışmış. Kadını tekrar kefenine sardım. Toprağını örttüm, duasını okudum ve sabaha kadar kabrin başında nöbet tuttum. İşte gelen adam oydu.

Bütün Konya halkı sesine hasret kaldıkları, yüreklerine

hoş gelen vaazları veren adamı
arar olmuşlardı. Sesimi,
sohbetimi dinlemek için
sabırsızlanmalar boşunaydı.
Şems artık vaaz vermemi
istemiyordu. Medresedekiler ise
hâlâ doyamamışlardı.
Vaazlarıma yeniden kaldığım
yerden başlamam için
Hüsameddin'i araya koyarak
rica ediyorlardı. Baktılar ki umut
yok, halk saraya giderek sultana
müracaat ettiler. Sultan,
dergâha kadar bizzat bizi

ziyarete geldi ama kendi zengin kaftanından utanarak sessizlik içinde yanımızdan ayrıldı. Konya halkına,

- Bu iki adam maneviyat dünyasının sultanları, orada benim hiçbir selâhiyetim yok.

Tebrizli Şems, bir ney'den başka silahı olmayan bir derviş, bir hükümdarlığın başşehrini ele geçirmiş, sultanın yüreğinin ortasından fethetmişti. Halk Şems'ten artık sakınır oldu.

Hayranlıkla fesatlık arasında neyin Şems'e yakışacağında çaresiz kaldılar. Artık kıyametin suru üflenmişti benim için. Halvetten sonra yaşayacaklarım hususunda Şems'in ikazları teker teker gerçekleşiyordu. Hayranım olanlar dedikodu kazanlarının altına odunlarını atıp ateşi tutuşturmaya başlamışlardı. Umurumda değildi...

Halvetten sonra üzerimde Şam dönüşü giydiğim baba yadigârı şeyh cüppesini çıkarıp

başıma keçeden yapılma sade
bir derviş külahı giydim. Bu
sikke, tıpkı bir mezar taşına
benziyordu ve bunu giyenin
ölmeden önce öldüğünü temsil
ediyordu.

Şems Sevdamdîr

*Aşka âşık olduğumu iterden
bildin sultanım*

*Eğer âşık olmasaydın, ne
bilirdin a canım,*

*Gerçek o ki: “Aşk imiş her ne
varsa âlemde!”*

Yaşadığım mucizeyi anlatamaz lisanım..

Hayatı boyunca böyle bir mutluluk tatmamıştım. Ruhumu gece gündüz yakıp duran fırını 'aşk' olarak adlandırmak, bu fırının gücünü anlatmaya yeterli gelmiyordu. Daha önceden de sevmiştim; babam Baha Veledi, mürşidim Seyyid Burhaneddin'i, bir erkeğin eşini sevdiği gibi Gevher Hatun'u ve Kerra Hatun'u, bir baba gibi de çocuklarımı sevmiştim. Ama bu

alev alev yanan duygu yepyeni
bir şeydi. Müritlerim kendimden
konuşmamı istediklerinde
Şems'in güzelliğinden başka
konuşacak bir şey
bulamıyordum.

Ne yaparlarsa yapsınlar,
insanlar Şems'i anlamıyor, ona
nasıl davranacaklarını
bilemiyorlardı. O, yalnızca bir
tek insanın, yani sadece benim
dilinden anladığım aykırı bir
dosttu.

Bir gün Şems yalnız başına
dergâhın arka sokağına
 ıkmıştı. Hareketsiz bir şekilde
sokağın ortasında durup,
gözlerini önündeki bir noktaya
dikmiş bakmaktadır. Gelip
geçenler ne yaptığına, nereye
baktığına mana veremezler.
Gözlerini nereye dikmişti? Hasta
mıydı yoksa? Aklını kaçırmış
olabilir miydi? Saatler geçer ve
yağmur yağmaya başlar. Hava
soğuktur. Şems yerinden
kıpırdamamaktadır. Meraklı

kalabalık yağmur ile evlerine,
dükkânlarına kaçıır. Bir kişi
vardır yerinden ayrılmadan
Şems'i izlemeyi sürdüren:

Hüsameddin. Mürşidine derîn
bir aşkla bağlı olduğu için
mürşidinin dostuna da aynı
sadakatile bağlıydı ve onun
başına bir şey gelmesinden
korkuyordu.

Yağmur hızlanmaya başlar.
Hüsameddin, Şems'e seslenir:

- Efendim, ne olur dergaha girelim!

Şems'ten en ufak bir hareket belirtisi gelmez. Hüsameddin, dikkatlice baktığında Şems'in bu muhteşem tefekkürüne sebep olan şeyi görür: Hiçbir çekiciliği olmayan, sıradan, bir çakıl taşı. Şems'in yağmur altında, soğuktan titremeden, saatlerce baktığı, bir çakıl taşıdır.

Hüsameddin sonunda dayanamayarak saçak altından

fırlar ve Şems'in dirseğini dürtmeye cesaret eder:

- Lütfen içeriye gelin; ılandınız ve üşüteceksiniz.

Çarşafına bürünmüş bir kadın ara sokaktan koşarak evine gidiyordu. Hüsameddin ona seslendi:

- Komşu! Ne olur yardım et!

- Mesele ne? Meczup mu adam, can verecekmiş gibi bir hâli var.

Koş! Dergaha git, Mevlâna
Efendimizi buraya çağır!

Koşarak oraya geldiğim
esnada çevrelerinde küçük bir
kalabalık toplanmıştı. Hemen
Şems'e sarıldım, hırkımı
üzerine sardım, saçlarını
kurulamaya çalışırken bir
yandan da gözlerini siliyordum,
çünkü Şems ağlıyordu. Sırtıma
aldım Şems'i, dergaha yöneldik.
Hüsameddin:

- Efendim, ben taşısaydım...

- Benden başkasına sarılmaz,
gitmez.

Hüsameddin yolda giderken
olup biteni anlattı.

Şems'i odasına getirdim.
Artık sakinleşen Şems, ıslak
elbiselerini değiştirmelerine izin
verdi. Ben Şems'i iyice kurulayıp
üzerine kuru elbiseler giydirirken
Hüsameddin de ocağı yaktı.
Maşuğum, Perendemin sakalını
taradım ve saçlarına gülyacağı
sürdüm.

Hüsameddin, elindeki çakıl taşını bana uzatarak:

- Bunun bu kadar değerli olduğunu bilmiyordum, dedi.

Şems'in saatlerce dalıp baktığı çakıl taşı sıradan bir taş değildi. Annesi ve babasının yanarak vefat ettiğini duyduğunda Hoyi köyüne gelmiş, anne babasının küllerinin defnedildiği mezarı ziyaret etmiş ve dua okumuştı. Sonra doğduğu, yanıp kül olan eve

uğramış, enkaz içerisinde
gözüne bir taş ilişmişti.
Çocukluğunda uyurken avucuna
alıp yattığı o çakıl taşıydı yerde
duran. O gündür bugündür
cebinde taşıyor ve yatarken
avucuna alıyordu çakıl taşını.

Köksüz Dal Nereden Bilsin ki Güneş Solmuştur

*Allah, seni yarattıklarından
uzaklaştırdığı zaman bil ki
sana dostluğunun kapısını
aralıyordur. Allah 'a*

*güvenmeyen birisinin “Ben
Allah ’ı seviyorum.”*

*demesinden daha büyük
yalan var mıdır?*

Konya soğuk. Gece ıssız. Bir adam yalınayak yürümektedir gecenin karanlığını yara yara. Gözlerinde hicran, gönlünde figan. Geriye döner, son kez bakar şehre. Dudaklarından söz, gözlerinden yaş döker:

- Elveda hamuşum, Rabb'ime

emanetsin. Elvedâ Mevlâna'm.

Yıldızların altında üşüyor
zaman. Gören gözlerim, insanı
arar. Sevgim insanı aşar. Sevgi,
bu dünyanın yitiğidir. Yalnızım.
Kapanır kapılar. Hiç eleğe
dökülmemiştir, topraktır ruhum.
Ruhumda sızım var. Sızlayan
ruhumda kan çiçekleri açar,
gözlerimde ise şafaklar.
Yalnızlığım gözlerimden yaş yaş
damlıyor. Kuruluk çiğ ruhlarda
olur. Yalnızım. Yalnızlığımla
dostum. Yalnızlığın dostu

olamayan, kimselerin dostu
olamaz. Ey yüreğim, sevgiliye
önce sor: Yalnız mı? Değilse
ona yalnızlığı öğret. Yalnızlığımı
çöller anladı, insanlar anlamadı.
Olsun. Çöller ortasındayım.
Üşüyorum. Düşünen yalnızdır.
Düşünce kuyularına düşmüşüm.
Çıkmak istemiyorum düştüğüm
kuyulardan. Nazlı Züleyha'mı
bekliyorum. Nazarım var
âsumâna, gecenin damarından
yalnızlığıma şiirler sağıyorum.
Yalnızım. Gelinciğim ben.

Yalnızlar gül yahut nilüfer
olamazlar. Gelinciktir onlar ve
yüreklerinin tam ortasındaki
karanlık, onlardaki derin ruh
kuyusunun girişidir.

Ömrümü üç kelime ile
anlatmam gerekse,"Hüzün ördü
ömrümü." derim. Hüzün beni
beklemiyordu, ben hüzne
aşınaydım. Etrafımdakilere
baktığımda, herkes öteki
olmaya çalışıyor, kimse kendi
değildi. Beni bana getiren
Tebriz'den gelen dostumdu.

Beklediğimdi.

Gelmişti gelişi güzelce. şimdi gitti sebepsizce. Kim bilir, kendince sebepleri vardı, ama yine de gitti. Bana kalan hüzüdü. Yüzümü her sabah hüzn ile yıkar, her gece başımı hüzn yastığına koyarken aklımdaki, fikrimdeki şems'ti. Hüzn yağmurları dolan gözlerimle, gecenin karanlığına kaçıyorum, ağlıyorum. Sarılıp şems'sizliğin boynuna, aşkım hüznün hıçkırığından içiyorum.

Allah sevdamızı ve hüznümüzü
eksik etmesin ey dost.

Şems'in sırlara karışıp
gidişinden sonra, dervişlerimi
Konya'nın camilerine ve ara
sokaklarına yollayıp Şems'i
arattım ama kimse onun
varlığına dair en küçük bir ize
rastlamadı. Durmaksızın

Şems'in odasında dolanıp
duruyordum. Şems şimdi çıkar
gelir diye umuyordum. Şems'in
kullanmış olduğu döşegün içine
kadar her yerde onu aradım.

Hatta altına bakıp sanki orada saklanmış olabilecek Şems'i bulmaya çalıştım.

Eve koşup Kerra'ya sordum:

- Onu nereye sakladınız? Onu kendi rızası olmadan aldınız. Yüklüğe, abdesthaneye, matbaha ve kilere baktım. O nerede?

Dergâhın dış kapısına çıktım. Olup bitenleri görmek için dışarıda toplanan meraklı

kalabalığa bağırdım:

- Söyleyin bana, ona ne yaptınız? Ondan nefret ettiniz ve gitmesini istediniz. O, nerede?

Gelecek cevabı beklemeden arkamı dönüp uzaklaştım. Hüsamed- din peşimden koştu.

- Efendim, ne olur kendinize hâkim olun. Eğer Şems gittiyse, bunu kendi arzusuyla yapmıştır.

Ayrılığımızın beni nasıl bir acıya boğduğunu anlayamazsın.

Onu bana geri getir.

Eğer geriye getirebilseydim
getirirdim ama Şems ortadan
kayboldu.

Giden Şems'tir. Buruk
yüreğini susturarak çekip gider.
Ertesi sabah kendimi dağlara,
taşlara vurdum. Yollara anlattım
ağlamaklı hâlimi. Dağlara
seslendim: "Söyleyin ey dağlar,
Şems'im buradan geçti
mi?" Eğildim toprağa avuçladım,
kokladım, Şemsimin kokusu

sinmiş midir diye. Tebrizlimin bir
nebzecikde olsa kokusunu estirin
diye rüzgârlara yakardım.
Ağladım, olmadı. Yalvardım
olmadı...

Kendimi halvet odasına
kapadım. Kerra Hatun'un
getirdiği yatıştırıcı ot çaylarına
dönüp bakmadım bile...
Müritlerim, oğullarım beni
yatıştırmaya geldiklerinde
onlarla konuşmayı reddettim.
Konya halkı, "Kendini hepten
kaybetti." diyordu. "Şems ona

büyü yaptı." diye söylenti yayıyorlardı.

Gerçekten de büyü yapmıştı: sevgi büyüğü. Ama ortalıkta bir kara büyü yoktu, bu tutkulu bir zihnın marifeti değildi.

Kerra Hatun bu acıya ancak üç gün dayanabildi; ardından iki güçlü adam getirip kapıyı kırdırdı. Odanın bir köşesine sinmiştim; oğullarım beni odama taşıyıp yıkadılar, sakalımı taradılar ve parçaladığım

elbiselerimi değiştirdiler. şeyh
cüppesini getirdiklerinde giymeyi
reddettim.

İnsan yapısı tıpkı sırça bir
bardağa benziyordu; ani bir
çarpma ya da yüksek bir ses
onu parçalayacak gibiydi. Az
konuşuyor, konuştuğum zaman
da sesim son derece zayıf
çıkıyordu. Hareketlerim
temkinliydi, duygularım
körelmişti.

Teselli edilmenin ötesinde bir

ruh hâlindeydim. Beni şafakta,
peşine sokak köpekleri takılmış
bir halde bulup, evime
getiriyorlardı. Hüsameddin beni
Kayseri'deki Şifâhaneye
götürdü. Belki Seyyid
Burhaneddin'in kabrinde teskin
olurum diye oraya da uğradık.
Dönüş yolunda Kızılırmak
kenarında konakladık. Burada
ruhları huzura kavuşturacak
şekilde biçimlendirilmiş ırmağın
kenarına oturdum, ama ırmağın
içindeki su çarkı azap çeker gibi

inliyordu.

- Bu inleme, benim sesim. Bu akan su, benim gözyaşlarını. Her damla "Şems... Şems..."diyor, duyuyor musun Hüsameddin?

Tebdil-i mekân da ferahlık vermemişti. Konya'ya döndük. Şehir bıraktığımız gibi hâlâ dedikoducu, sokak ağzı ile Şems'i konuşuyorlardı.

Şems Unutulur Mu?

*Ey Şems! Senin zikrin
olmazsa gönlümde,*

*huzurum yoktur. Bilesin ki
senden gayrı dert ortağım*

*yoktur. Aşkımdan değil,
aklımdan bıktım usandım.*

Sana âşık olmuşun akıl ile ne işi var?

Şehrin mollaları bana hediye etmek üzere Hint kumaşından yapılmış yeşil şeyh cüppesini ellerine alıp yanıma geldiklerinde Şems'in yokluğundan duydukları memnuniyeti gizlemediler. Belki bu matem biraz daha devam edecek ama sonunda yeniden bize dönecek, diye tahmin yürütüyorlardı. Sanki sözlerini tasvip edermiş gibi bana cüppeyi giydirmelerine ses

etmedim. Benden, yeniden medresedeki makamıma dönmemi istediklerinde buna itiraz etmedim. Bütün müritlerim bu dönüşü sevinç içinde kutladılar:

- Sonunda Efendimiz bize geri döndü!

- Konya'nın gelmiş geçmiş en yüce insanı!

- Muhyiddin-i Arabî'den bile büyük!

İlk cuma vaazım için Altunapa Medresesi tıklım tıklım doluydu. Civar beldelerden mollalar ve şeyhler dönüşüme tanıklık etmek için Konya'ya gelmişlerdi. Bütün Konya merak içindeydi. Söylentiler almış başını yürümüştü.

- Her şeyi kara adam gitti, başımızdan da kara bulutlar dağıldı.

- Şems'in Mevlâna'mıza yaptığı büyüü bozdurmak için

onu tâ Kayseri'ye götürmüşler.

-Mevlâna'nın Şems'i kınadığı söyleniyor.

- Zaten böyle de yapması gerekirdi; o tam bir baş belasıydı.

- Adam resmen bozgunculuk yapmaya gelmiş; baksana kırk yıllık âlimi ne hâle getirdi...

Söylenen sözlerin hiçbirisine karşılık vermeden kürsüye yürüdüm. Kürsü minderine

oturup cemaate döndüğümde, fısıldanmalar kesildi ve insanlar, söyleyeceklerimi büyük bir merakla beklemeye başladılar. İki kolumu kürsünün kenarına dayamış, sağa sola bakmadan başımı öne düşürmüştüm bekliyordum. Cemaatteki herkes birbirine baktı:

- Ne oluyor?

- Hâlâ büyüünün tesiri devam ediyor, baksanıza takati kalmamış, düştü düşecek.

- Hasta mı?

- Ne kadar yaşlanmış olduğunu görüyor musun?

- Şu saçlarındaki beyazlıklara bak.

- Konuşamayacak kadar zayıf görünüyor.

Onlar kafalarınca teviller yapı dursun, sağ elimi havaya kaldırdım, herkes susmuştu. Tekrar bir sessizlik oldu... Hem de ne biçim bir

sessizlik, o anda orada tek bir sinek uğsa kanadından ęıkan ses duyulacak kadar derin bir sessizlik...

- Benden konuşmamı istiyorsunuz, öyle mi?"

- Evet. Seni özledik.

- Peki, benim ne söylememi istiyorsunuz?

- Sen anlat da, sana, sesine doyalım da ne anlatırsan anlat.

Söz senin, biz köleniz.

O halde size Şems'ten bahsedeceğim. Oy benim dillerim Şems'imi .inmiyorsa lâl olup kökünden kopsun! Siz benim Şems'imi unuttuğumu mu sandınız, yazıklar olsun size! Siz yalancı yıldızların peşinde oynar, gözünüz kamaşınca da kaçınırsınız. Ben Şems'ime canımın canını adanmışken nasıl olur da ismini anmam. Onu anmadığın bir ânım varsa Rabb'im kahretsin ömrümü!

Ne cemaatin içindeki rahatsız kıpırdanmalar ne de itiraz dolu fısıldamalar umurumda değildi.

Şems, üzerinde yürüdüğüm zemindir. Nefes aldığım havadır. Onun gözleri bana bakan bütün gözler, dudakları her sözü sarf eden bütün dudaklardır.

- Eğer her birinizin yüzünde onun yüzünü görmeseydim, burada durmazdım. Eğer hayat kaynağımdan koparılıp alınsaydım, anasının rahminden

koparılmış, doğmamış bebek gibi olurdum. Bu vaziyette nasıl yaşayabilirdim ki?

Sonra ağlamaya başladım. Acımda kaybolmuş, artık daha fazla konuşmaya mecalim yoktu.

- Sen kendi işini yap! Ne Şems'miş be!

- Bize o şahıstan değil de dinî meselelerden bahset.

Sultan Veled oradaydı ve bana bakıyordu gözleri buğulu,

ağladı ağlayacaktı. Bense
olduğum yerde dona kalmış,
arka tarafta oturan bir
yabancıya takılmıştım.

Nevşehir'den gelmiş olan bir
şeyh ayağa kalktı; müritleri de
onu izlediler.

-Konya'nın gülü solmuş. Bu
düpedüz delilik. Uzak yollardan
bu adamın mecnun laflarını
dinlemek için mi geldik?

İnsanlar birer ikişer dışarıya

çıkmaya başladılar; bazıları kapıda kararsızlıkla durmuştu. Cemaatin büyük bir kısmı hâlâ oturmaktaydı. Bazıları vaziyetim karşısında gözyaşlarını tutamıyorlardı.

Sultan Veled ve Hüsameddin, kolumu tutup beni minberden indirmek istediler. Direndim. Oğlum bir koluma, Hüsameddin diğer koluma girdiler ve medrese bahçesine çıkardılar. Başını çevirmiş, yalnızca benim görebildiğim siyahlar içindeki

yabancıya bakmaya devam ediyordum. Aniden:

- Şems! Bu Şems!., diye bağırdım.

Sultan Veled, beni dışarıya çıkarırken,

- Babacığım neden donup kaldın? Bakışın sabit bir yerde durdu. Ne olduysa ondan sonra oldu.

- Ah oğlum! Tebrizli Şems'i gördüm! Onu gördüm.

Medreseden erken çıkan bir derviş olup bitenleri hemen dergaha koşarak Kerra Hatun'a anlatmıştı. Kadıncağız oraya kadar yalın ayak koşarak gelmişti. Kerra Hatun, hemen beni Sultan Veled'in elinden almak için koştu. Sarıldı, alnımı öptü:

- Ah, bütün Konya'yı affetmesen de Şems hususunda beni bağışla. Rabb'im size ne büyük, ne güzel bir aşk bahşetmiş. Şemsi de, seni de

anlıyorum. Onun geri dönmesi için, kanım akacaksa helal hoş olsun. Yeter ki senin gözlerinin içinin güldüğünü göreyim...

Ben Şems'e Vurgun, Şems Sürgünlere Mahkûm

Sustuğum şiirlerde seni dilşâd etmek ne güzel, susamışım. Serabında umut çıkınlarımı yitirmek ne güzel. Soluklanmak hercai gecelerde âh edip aşk

olsun ile sabahlamak ne güzel...

Şems'im gitti gideli gecelerim derbeder geçiyordu. Uyku uyumak bir yana odamda boğulacak gibi içim daralıyordu. Yine bir gece yatağımdan fırladım ve kendimi dışarı attım. Kerra Hatun, beni odada göremeyince telaşla aramaya çıkar. Gece boyunca Sultan Veled, Alaeddin Çelebi ve Hüsameddin Çelebi ile birlikte telaş içerisinde arayıp durmuştu. Baktıkları her sokakta

bulamayınca endişesi daha da artar. Şehrin dört kapısının hepsindeki asesbaşlarına Mevlâna'yı görüp görmediklerini sorar. Nihayet, beni küçük bir tepenin üzerinde, oturmuş, kendince mırıldanır, şiirler okurken buldular. Kerra Hatun:

- Ne yapıyorsun dünya ve ahiret yığidim?

- Şems'i arıyorum.

-Bana ne yaptınız?

Dünyadan elini eteğini çekmiş
bir münzevî idim; şimdi bu
ayaklar irademe karşı çıkıyor
Bu beden kendine başkaldırıp
dönüyor. Parmaklarımla
kulaklarımı tıkasam. Yalnızca
müziğin sesi daha da artıyor.
Yüreğimi gizlemeye çalıştım.
Ama sen onu bulup çaldın.
Dönüp duran bir kukla: İşte
benden geride kalan...

- Haydi evimize gidelim. Bak
çoluk çocuk sokak sokak seni
aramaktan teief olduk. Biraz

uyusan. Toparla artık kendini.
Rengin benzin solmuş...

- Çok bitkinim Kerra, çok bitkin. Bana Şems'ten müjdeli haber gelene kadar uyku haramdır.

- Babanızı sırtınıza alıp dergâha getirin, ben su kaynatayım onu iyice bir yıkayalım, hafiflesin, uyusun, dinlensin.

Odama geldiğimde her yanım

titreyerek beni yatağa yatırdılar.

-Beni örtün, üşüyorum.

-Yüce Rabb'im, ne olur bana bu adamın refikası olmak için gereken gücü ver. Ve eğer bu senin takdirinse, Şems'in ona geri dönmesini nasip et.

Şiirler yazıyordum, şiirler haykırıyordum sokaklarda.

Muhafızlar, gözetleme kulelerinize gidin. Her yabancından beni haberdar edin.

Bakarsınız geçen yabancı
Şems-i Tebrizî'dir. Güneşin
göründüğünü bana söylemeyen,
insan evladı değildir!

Şiirler, şehirde elden ele
dolaşıyordu. Şiirlerimi "Hamuş"
diye imzalıyordum ama herkes
bunları yazan eli tanıyor ve
bunları yazan kişideki tahavvüle
hayret ediyorlardı.

Şems'ten ilk haber alınıncaya
kadar altı aya yakın bir zaman
geçmişti. Sultan Veled dergaha

bir tüccar getirdi.

- Bana söylediklerini babama da anlat.

-Tebrizli Şems'i gördüm.

İşittiklerim karşılarında
sevinçten ne yapacağımı
bilemedim, yutkundum, derin bir
nefes aldım. Bu söylenenler
kendi sayıklamamın sonuncu
hayali miydi, hakikat miydi
inanamıyordum. Kendimi
toparladım. Tüccara sordum:

- Nerede?

- Şam'da, efendim.

- Ne zaman gördün?

- İki ay önce...

- Allah'a şükürler olsun, güneş tutulması sonunda bitti.

Ayaklarımın üzerine kalkmaya davranırken bir yandan da hırkamı çıkarmaya çalıştım.

- Ne yapıyorsun baba?

- Bu habere, hırkamdan başka verilecek bir şeyim yok. Hüsameddin bana kağıt getirin. Perende'me mektup yazacağım.

Aşk Ruhunu Kalemin Ucundan İçiyor

*Suskunluğum ateşleri
içmekti, içtim.*

*Yalnızlığım boynuma çöken
hükümsüzlüktü, hükümsüzüm.*

Hafızamdaki bütün harfleri

döktüm, alfabetesizim.

*İlk mektubum, biraz da
yüreğimin acı ateşinden olsa
gerek sitem ve efkâr tütüyordu.*

Dil kalbin aynası derler. Çöl
ve kum misali. Dalgalanıyor
kalbim, dağılıyor kelimelerim.
Dilim suskun. Yüreğim seni bana
getirmeyen yollara küskün. Ey
benim canım.¹ Ey benim ay
yüzlü sevgilim! Senden gelen
belâ bana candan tatlıdır. Bu
yüzden ben, tatlı canı bıraktım.

Varsın senin için yansın,
yakılsın.

Ey gönül yâri; yazıklar olsun!
Birçok dertlerle, hasretlerle bizi
bıraktın gittin!

Biliyorum; bizden ayrılmayı
istemedin! Sızlandın, şikâyetler
ettin; ama faydası olmadı! İnsaf
etmeyen, aman vermeyen
hükme, emre uydun, geçtin
gittin!

Her tarafa koştun; yanımızda

kalmak için çareler aradın,
bahaneler düşündün! Fakat bir
çare bulamadın, çaresiz bir
halde gittin!

Güllerle dolu olan kucağın, ay
gibi nurlu yüzün ne oldu? Nasıl
oldu da hor ve hakir bir halde bir
altına gittin?

Dostların meclisinden ayrıldın,
seninle düşüp kalkanların
arasından çıktın da, toprak
altına, karıncalarla yılanlar
arasına gittin!

O nükteli sözler, o güzel
konuşmalar ne oldu? O ilahi
sırlara aşına olan akıl ne oldu?
O elimizden tutan mübarek eller
ne oldu? Meram bağlarına, o gül
bahçelerine giden ayaklar ne
oldu?

Nazik idin, latif idin; insanların
gönüllerini kazanmasını,
insanları sevmesini bilirdin! şimdi
tuttun, insanları sevmeyen,
insanları yiyen toprak içine gittin!

Ne oldu? Nasıl bir fikre

kapıldın da uzun, sapa, bozuk
bir yola düştün gittin?

Sen, ağlaya ağlaya o yola
düşünce, gökyüzü gözyaşı
döktü; ay da, yüzünü tırmaladı,
yırttı! Gönlüm, kanlarla doldu;
ne bileyim de, ne sorayım? Bari
sen söyle; acep; uyanık mı
gittin?

Mademki bizi bırakıp gittin,
acaba, Hakk âşıklarının,
ermişlerin sohbetini mi
seçtin;yoksa aşktan mahrum mu

kaldın?

İnkâr ederek mi gittin? Sana sordukları suallere verdiğin o güzel, o tatlı cevapların ne oldu? Artık sustun, söylemekten vazgeçtin?

Bu, ne biçim ateştir; bu, ne biçim hasrettir? Ansızın yola düşen misafir gibi hiç haber vermeden çıktın gittin!

Nereye gittin ki, izin tozu bile belirmiyor? Bu sefer gittiğin yol,

ne de kanlarla dolu yol ki, kin
güderek çektin gittin.

Can, seni görünce kendinden
utanır. Gönlüm şaşırır, ayağı
balçığa saplanır. Benim gönülle
alâkam kalmadı. Çünkü o,
gönülde yaşamaktadır. Gönül
onun yeri yurdu oldu. Sen bir
güneşsin, gönül ise bir kuyuya
düşmüştür. Arada sırada ışığını
kuyuya düşür. Çünkü gönül,
cana canlar katan aşkınla eriyip
gitmededir.

İlk mektubun cevabını beklemeden, sabırsızlığımla ard arda diğer mektupları kağıda yüreğimi akıttırcasına yazıp yolladım:

Bütün sözlerde ustayım. Bir senin güzelliğini anlatmakta âcizim. Kalem, gönülden aldığı su ile yaşayan bir güldür. Kalemim kırıldı, gel can suyumu dirilt kalemlerimi. Ben ömrümü gözyaşları, riyazetler, yalnızlıklar, gamlar ve hüznlerle mi büyüteceğim? Sensizim,

anlaşana. Gel sevgili gel. ..Aşk
hanem ılık saçar... Gel sevgili
gel... Yüreğim ateşler saçar...
Gel sevgili gel... Gözlerim seni
arar... Gel sevgili gel... Hasretin
beni yakar... Gel sevgili gel...
Yetmedi mi bu ayrılık? Gel
sevgili gel... Gel de dinsin bu
azab...

Geri dön, ey yol sevdalısı!
Buradan başka yere çıkış yok
Âh, ne kadar da susadım sana.
Tıpkı bir çocuk gibi oldum.
Ağlayan ve okşanmak isteyen

bir çocuk gibi. Hicret her âşığının kaderi midir? Ben nereye hicret edeyim peki? Benimki düpedüz kaçış olur. Ciğerimi ısırmak ve kaçmak. .. Gel de gecenin kara çarşafını yak! Buz tutmuş zirveleri ve üzgün nehirleri ateşe ver. Dünyayı ateşle yak. İbrahim'in ateşini, İbrahim'e tamamen kırmızı gül olan ateşi getir soluğunda.

Ey yüreğimi zebun eden Şems! Çok iyi biliyorsun ki ben asla kendimi düşünmüyorum.

Herkes biliyor ki kalbim sana
olan aşk ve inançla doludur. Ben
kendimi sana feda ettim.
İnancım sensin, ümidim sensin,
aşkım sensin. Sen de biliyorsun
ki, hayat dudaklarıma bir
tebessüm kondurmaktan,
bakışıma ümit ışıkları
vermekten ve yüreğimde neşe
dalgaları salmaktan acizdir.
Güzel yazamıyorum, bu sade
kelimeler, zayıf cümleler ve
düşük ifadeler altına gizlediğim
gücü keşfet, beni bul.

Hayatımın tüm günleri ve geceleri, her anım bu dostluğun şahididir. Gelme umudun yegâne arzumdur. Ne diyeyim? Ağlamak sadece zayıf insanın işidir? Ben ise oldukça zayıfım. Ben beni bilirim, gel gör anlatamam. Gir bak içerden, hem bahar hem güz...

İlk mektupların üzerinden haftalar geçti, ne cevap vardı ne de bir haber. Derken bir mektup daha yazdım:

Aşkın esiri olmuşum, bu rütbe padişah'ta bile yok. Sana vurgunum Şems, böyle bir makam şah'ta bile yok. Cemâlini aynada görürsen dersin ki benim aşkıma kul köle olanın günahı yok. Gönlüme inersen görürsün, aşk sancağını öyle bir yere diktim ki indirmenin yolu yok. Aşkıma yemin olsun ki her âşık senin esirindir. Onu bu kapıdan kovarsan gidecek yeri yok.

Ne güzel! Derin bir "ah" ile yâd etmek seni. Her güne seni

düşünerek uyanmak, her gece seni hayal ederek uyumak... Ne güzel! Gelişinle çocuklaşmak, gidişinle ağlamak. Sen ne güzel bir yârsın Şems... Yanmaktan usanmadığım, yanarken seni susadığım. İçtikçe daha fazla susadığım...

Benim gurbetimin adı ne Şems? Hâlime bir isim koy. Yalnız mıyım? Hasta mıyım? Garip miyim? Ben nerdeyim? Ben neyim Şems? Harf bir manadır, manası kendindedir.

Benim harflerimi hangi rüzgârda
savurdular Şems? Nefsine
mağlup olmayan aşkta galip olur
demiştin ya, şimdi sen söyle:
Mağlup muyum, mağdur mu?

Sende sevginin yollarını
aştım. Sekizinci ve son
mertebede varlığımı unuttum.
Varlık da yokluk da sade bir
hayal imiş. Aşkı senden
öğrendim. Bir bakışınla yandı
yüreğim. Ab-ı hayat oldu
yüreğime yüreğin. Sensiz adı
yok aşkın. Bildiklerimi unuttum.

Unuttuklarımı hatırladım.
Ruhumun padişahısın, nefesimin
prangasısın. Sen benim içime
dolan ilahi bir nursun. Seninle
kanatlandım ilahi aşka şimdi ise
kanadım kırık dipsiz uçurumlara
yuvarlanıyorum.

Ey gönlümün tabibi, talibim
sana; senden uzak olmanın
acısı ile gönlüm Hz. Eyüp gibi
hastadır. Bende ne gezer Eyüp
sabrı? Gel, yeter ki gel. Yakub'a
Yusuf gibi gel. Gönlümün
perdelerini yırt gözümü aç.

Gözlerini tekrar bahşet
gözlerime. Gözlerin kudret
huzmesi. Gözlerin miraç
sürmesi. Gözlerin Kevser
çeşmesi. Gelsin artık ciğerimi
püryan eden gözlerin. Aşk
illetine müptelayım, ayrılığın
esiri olmuşum. Bu yüzden
şaşkın, bu yüzden ne
yapacağımı bilmez haldeyim.

Yüreğimden sana doğru
koşan coşkun ırmaklar var.
Dindiremediğim gözyaşlarım var
akıp duran. Hasret mektupları

yolluyorum gönülden. Senin saçlarında parlayan yıldızların peşindeyim.

Perendem...

Bugün ruhum, hüznün düğününe davet etti yine yüreğimi... Hiç itiraz etmeden duvak ettim bulutların buğulu bakışlarını tenime... Göğümde gürültüler koptuğu an senin fazilet mabedine sığınışım onarıyor eksikyanlarımı... Şimdi yine kıyılarıma yanaştı üşüyen

ruhumun ateş doğuran
yağmurlan... Yürek toprağıma
ektiğim her mana beni yaşamın
salıncağından düşürüyor... Ben
dudaklarıma huzur keleşini
kondurdukça hücrelerimden
hüzün çiçekleri firar ediyor
yüreğıme...

Ah Perendem...

Sol yanıma saklayamadığım
kemâlimin ıslak kaldırımlarında
yanıyor şimdi düşlerim
Perendem... Korkularım,

ruhumun arka sokaklarında
umudumu istila etti ne yana
dönsem prangalı sessizliklerim...
Seninle hayat yolculuğu ruhumun
rüzgârlarla yarışındaki coşku
tablosuydu hep... Ve seninle
hayat yolculuğu yıldızlara
mehtabın masalını anlatırken
sabahlar doğurmaktı hep...

Dizlerimdeki derman,
yapayalnız bir kelebeğin
mutluluğa ödediği kanatlarının
bedeline eş oldu... Ne zaman
gamzelerime gülüşler değse

gecenin teni yakıyor güneşe
soyunan saçlarımı Perendem...

Ellerini saçlarımdan çekme,
sıcaklığını yüreğimin
duvarlarından alma, şefkatini
yüreğimin sen köşesinde büyüt
büyüt ki alamadığım nefesim,
susturamadığım hıçkırığımda
doğursun içimdeki küskün
mehtabı...

Nereye gittinse gel beni de
taşı kanatlarında Perendem.
Şemsim. Şemsim.

Ay tutuk bu gece. Tutuklu
güneşe. Kaç seyreden var,
göreni, bilen gecenin bu sabaha
el verdiği saatlerinde. Ben
tutuklu sana, bilinse ne bilinmese
ne?.. Pırıl pırı İdi ay gecenin ilk
saatlerine en dolu haliyle ve
odamın tam orta yerinde.
Gittikçe ufaldı, gittikçe karardı
morardı bu gece.

Sen gibi tıpkı. Tıpkı sen gibi
eridi, sen gibi geçti güneşimin
önüne. Kararttı ben gibi bendeki
her şeyi de.

En güzel mevsimi bitiyor
ömrün, görmüyor musun,
görmüyor musun bir aşk bitiyor.
Göçüyor bütün kuşlarım, kanat
çırpışlarını, yürek kıpırtılarını da
takıp peşlerine, görmüyor
musun? Görmüyor musun,
sevgili gidiyor...

Ağla gözlerim, zamanıdır;
sırasıdır sağanakların, yeşerir
mi bilmem kurumaya yüz tutmuş
dallarım? Buharlaşan acıların
kalan tortularıydı şimdi yüreğimi
acıtan, hatta yakan. Onca

gözyaşı bile dindirememişti ki bu yangının ateşini.

Yağmur değil de sen yağırdı
hu şehrin üzerine, sokağa
atardım her defasında kendimi,
ıslanmak güzeldi sende,
sırılsıklam olmak sen yağıdıkça
üzerime...

Yağmur değil de sen yağsan
yine şehrin üzerine, ıslanmak
kim bilir nasıl da güzel olurdu bu
sensiz gecede... Yine yağmur
dövüyor camları bu korkunç

gecede... Yoksun, yağmıyorsun
artık sen bu şehre, ben

hiçbir aşk şiirimi sana
yazmadım zaten, say kibir yaz
günü

ürkek bir bulutun kalbiydi
gözbebeklerimde titreyen...
kurumuş bir dal gibi kırılmaya
meyilliydi kirpiklerim ve
yeminliydi geceler düşlerimi
deşmeye...

Kaç mektup yazdım

bilmiyorum. Aylardan sonra mektuplarıma nihayet bir cevap geldi, can geldi çöller ötesinden, soluk geldi aşk ülkesinden:

Uzun bir ayrılıktır insan, kalbi kendi yalnızlığına gömülü. Baştan başa koca bir ayrılık dünya... Yalnızca biz değiliz ayrılıklarla sınanan... Ayrılıklar üzerine kurulu bir dünyadır üzerinde yasadığımız... Baktığımız her yerde bir ayrılık masalı yaşanır yeni baştan ve aralıksız... Her şey az gider uz

gider... Ağaçlar yapraklardan
ayrılır, yağmur bulutundan
tohumlar bitkilerin gövdesinden
uzaklara savrulur hep, bahardan
yazdan ayrılır dünya, geceden
gündüzünden ayrılır, aynı
hikâyeyi yaşadığımız bir ney'den
kalbimize üflediğimiz hüzündür
ve tamamı aynı redifle yazılmış
bir şiir gibi okutur kendi
ömrümüzün deminde... Kalbine
tutunarak yaşayan herkes için
beşiğin ardından başlar
ayrılıklar. .. Bu ilk ayrılıktan

sonra gelen her yeni ayrılık
yalnızca ilkinin acısının yani
insanlığımızın, sürgünlüğümüzün
tekrar tekrar yaşanmasından
başka bir şey değil ve her
ayrılığa tahammül gücü veren
bir de umut vardır yüreğin
kırımlarında sessizce
gizlenmiş...

Ben uzaktan hayali bir gölge
gibi gözüken, belirsiz bir yolu
bulunan, gözlerini ufuğa diken,
yorgun ve yaralı yürüyen,
yurtsuz bir yolcuyum. Yazgım

yol üzerine konulmuş. Duramam.
Kalamam. Ancak ecelin nefesi
enseme değince olduğum yerde
can verecek kadar kalabilirim.
Ben sadece bir ümitle
sesleniyorum: Yürümeni
istediğim dayanılmaz, taşlıklarla
dolu yolda yürüyebilecek misin ?
Şimdiye kadar bütün öğütlerim,
öğrettiklerim benim olarak
kalabilmen içindi, benim misin?
Ben buğdayımın harmanını
rüzgâra savurmak istemiyorum.
Ben senin gözünde fedakârlığa

değerim, bunu biliyorsun.

Seven gönül maşuk kıymeti
bilmez mi sanırsın? Hiç
gitmeyecekmiş gibi sevdim seni,
hiç sevmemiş gibi gitmiş değilim,
bilesin... Gidişim sevgidendi.
İncitmedin, örselemedin,
yaralamadın bir an dahi. Eğer
gidişimin yazgısına ayak
direseydim, ilk gelişimin ne
manası kalırdı?

Mektubu kaç kez tekrar
tekrar okuduğumu

hatırlamıyorum. Bir annenin
bebeğine sarıldığı gibi safran
sarısı kağıda sarılıp
dolanıyorum. Doyamıyorum
okudukça. Her bir harfinde onun
ruhu var, her bir hecesinde kalp
atışı, her bir kelimesinde cennet
nefesi var. Elime divit kağıt alıp
alelacele, sabırsız çocukların bir
an önce varmak istediği oyun
yerine koşar gibi tatlı heyecan
ile yazıyorum:

Mektubunu ömrümde en çok
teselliye muhtaç olduğum

günlerde aldım. Evet, şimdiye kadar bütün öğütlerin hep bana, kalmam içindi, böylece ben hep kalacaktım. Sen benim havam olacaktın, görünmeyen, her yerde olan, hayat veren hava, varlığımın boş ve sonsuz fezasını dolduran hava... Ama... Ama şimdi sana kendin için kal diye sesleniyorum, benim için değil. Ben artık yokum, hava olman için değil, artık ben nefes almayacağım... Yeniden o boğucu günlerimin geldiğini

hissediyorum. Yaşadığım anları
tasavvur etmekte kelimeler aciz
kalıyor. Dertperestlik
hastalığının pençesindeyim.

Boğulmak üzereyim,
mâşuğunun sesini duymuyor
musun? Ha? Duymuyor musun?
O halde neden bir şey
demiyorsun ? Bir cümle! Bir
kelime! Bir harf, bir hayır de, bir
şey söyle, istediğin şeyi söyle,
saygı istemiyorum, sevgi
istemiyorum, seni istemiyorum
Mevlâna de, sadece bir laf et,

sesini duyayım Senden mahrum kaldım, soluğundan yoksun kaldım. Bari sesinden, yazından mahrum kılma beni. Konuş! Yaz! Sen bu kadar mutaassıp değilsin, sen merhametsiz hiç değilsin. Kalbim dağılıyor, her bir parçasını ayrı ayrı dağlardan toplamaya gelmez misin? Ne zamana kadar bana suskunsun? Bir yıl mı, bir ay mı, bir akşam mı? Şimdi bir şey söyle, sonra dilediğin kadar sus, ya da suratını as. Beni de düşün, ben

ne yapayım? Yarın bana ses
verecek misin? Kim nazar etti
bize Şems'im, kim üfürdü bize?
Kim beddua etti?

Belki her şey iyileşir, ilk
zamanki gibi olur, belki şehrimizi,
Konya'mızı, göklerimizi, yalnızlık
halvetimizi, yüreğimizi,
ruhumuzu, hayatımızı,
hatıralarımızı, ahdimizi,
yakınlığımızı, cümle varlığımızı
aniden sarsan fırtına diner,
belki, Allah'ın izni ile. Ne
yapacağımı bilemiyorum, söyle

Şems, nereye sığınsın bu acuze
yürek?

Dünyayı yok saymak,
görmemezlikten gelmektir;
geldiği ve tekrar gideceği âlemi
düşünmek; kendini anlamaya,
bilmeye çalışmaktır! Söyle; neyi
istersen yakyık! Yalnız,
ayrılıktan bahsetme! Ben ayrılık
sitemini hak etmedim; bu, bana
layık değil! Bana ayrılığı reva
görme de, ne yaparsan yap!

Günlerden sükût... Yüreğim

yaslanacak bir dağ bulana kadar
suskunum. .. Issız ve hecesiz
kalmayı tercih ettim. Bir ikindi
ağırlığında tutuldum ölüm
kokusuna... Ölümlü anmaktan
korkmuyor ruhum... Ölümle
aralanıyor hayatın kapıları...
Ölmek ne güzel şeydir... Hele ki
sükûtle...

Mevsimlerden uzlet... Serap
var serap içinde, dünya benim
için bir çilehâne. Vuslat! Kim
bilir, belki toprakta... Hasret,
hasret içinde... Zamanı hiçe

saymaktan bütün zamanların
sahibine sığınırım... Uzun ve
sıkıntılı bir günün sonunda
ancak duayla sükûnet bulur
metruk sevdam. Haydi yüreğim
sükûta!

Vakitlerden kimsesizlik...
Geçmiyor... Hiçbir şey
geçmiyor... Geçen zaman kalan
acı. Gökyüzünde değil,
yeryüzünde değil kalp yüzünde
kalanlardır... Mevla'm! Sen,
mâliksin... Her şeyin sahibi olan
ancak sensin... Bana kendimi

geri verir misin?

Günlerden Şems... Çöl gibi
ıssızım. Birazdan fırtına kopar.
Terk edilmişliğin kokusu gelir
kumlardan. Kuşlar üşür titreyen
sesimde! Şems gitti ve gelmez
oldu. Hasretinden kara toprak
içti gözlerim.

*Sen gittin ya benden bahan
da alıp,*

*Güller soldu, renkler yitti,
umut bitti,*

*Güneş ara verdi çiğdemle
raksına,*

*Kalem yazmadı şiir, vuslattan
başka...*

*Sen gittin ya dualar hep
senden yana...*

*Dumanlar sana doğru, ışık
yok oldu,*

*Gözümde hep gri, hep mavi
durdu,*

Hülyalar sana döndü, emeller

sana...

*Seni tanıyamadılar ey
Güneş'im!*

*'Ben' ruhuyla göremediler
seni;*

*Samimi niyaza karşı
mütevazı,*

Şarlatanlara karşı kibirli...

*Seni tanıyamadılar ey can
suyum,*

'Ben' gönlüyle göremediler;

*Tende can, canda canan
oluşunu,*

Kelâmıma mana oluşunu...

*Şemsimden mektup yerine
sadece bir şiir geidi:*

*Öyle gezdim ki dünya kazan
ben kepçe,*

*İçemedim doyacağım bir
yâren,*

*Ne zaman ki geldim Rumi
diyarına,*

*Vardım aşka yanıışımın
tadına...*

*Beni sende gördüm can
Mevlâna'm,*

*Yanarken sende söndüm yâ
Mevlâna'm;*

*Kuyuda boğulmak değil
amma,*

Seni yakacağıma öldüm Gül

Mevlâna'm...

Onca mektuplarıma karşı
kısâ ve az mektup yazıyordu.
Olsun! Yazıyordu ya, bir de hiç
yazmamış olsaydı. Yüreğimi
kağıttan okursa -ki okuyacaktır -
duramaz, kalkar gelir umudu ile
yazdıkça yazıyordum:

*bir ben gitti sende, sen
giderken,*

*bir gül gitti sende, veda
ederken!*

*cananım can feda aşkın
yoluna,*

*bir ben yitti sende, sen
giderken!*

*çok bekledim gelmedin,
galiba gitmeye karar verdin
yine ve bana sormadan,
ama beni de alarak...*

*pas tuttu yüreğim
sensizlikten,*

*küf tuttu ciğerim kokunun
yoksunluğundan,*

Bahar gelmesin mi sineme?

Açmasın mı mavi güller?

Bana sen lazım,

... Vermesin mi kader?

Gözlerin, beni kaybettiğim
günlerime döndürdü. Senin
gözlerini görmeden, benim
gözlerimin gördüğü her şey
boşa geçmiş bir zamandı.

Hayatımın bu kısmını nasıl kabul ettiler? Nurunla hayatımın gündeğümü başladı. Senden önce hayatımın ne kadar fazlası kaybedilmiş? O boşa giden bir geçmişti Şems! Kalbim, senden önce mutluluk görmedi. Kalbim, hayatta acı ve ıstırabın tadından başka asla bir şey görmemişti. Aşkı seninle sevmeye başladım Şems! Ve hayatımın benden kaçmakta olduğundan kaygılanmaya başladım.

Senden önce, her mutluluk

için acı çekerdim. Gözlerinin
ışığında onlar benim rüyalarımı
buldular. Ey benim kalbimin
güneşi! Sen benim hayatımdan
daha değerlisin. Neden senin
aşkınla çok önce
karşılaşmadım? Uzun zaman
nce kalbim seni zlemekteydi.
Aşkı seninle yudum yudum
tadayım, zehrini şerbetin
bileyim. Kalbimin merhameti,
senin kalbinin merhametini
zlyor. Gözlerini bana o kadar
yaklaştır ki, gözlerim senin

gözlerindeki hayatta kaybolsun.

Şems'im gel, yeter!
Kaybettiğimiz şey az değil,
ruhumun güneşi! Işığınla
hayatımın sabahı başladı. Sen,
bütün günlerimden daha
değerlisin. Senin sayende
gündüzlerle barıştım. Senin
yüzünden zamanı unuttum.
Seninle acılarımı unuttum ve
seninle sefaletimi unuttum.

Aşk duasına çıktım sevenler
ayrılmasın diye. Yokluğuna

ağladım ya, sen yoktun
gözyaşlarımı silmeye.

Ellerimde gözlerinden
düşürdüğün ateşini saklıyorum,
çöllerin kavurucu ateşlerini
serpmiştin ya, bir zemheri
ikliminde. İşte o ateşleri
avucunda taşıyorum senden
yadigâr kaldı diye, kudsî emanet
görerek. Çaresizliğimin yangını
giderken hiç mi üzülmedin ?
Bilmek istiyorum, acaba üzgün
müsün? Umutsuzluğumdan bana
şöyle söyletiyorsun:

Yokluğun sonsuza kadar
sürecek, Kendi kendime
sorarım: "Ben ne yaptım?" diye.
Benim hatam; sen sadece benim
meselemsin.

Ateşin en alevli yerinden yara
aldım. Aklım hiçbir şeye
ermiyor. Her nefesle adımlarını
sayıyorum. Her bir harfte bile
seninle muhabbetimizi hatırlarım.
Ben hep bu haldeyim. Sabah ve
akşam... Beni görenler
delirdiğimi söylüyor.

Geldin, elimi tuttun ve hemen gittin. Sen olmadan yaşamamın ne manası var ki Şems'im? Sana nasıl anlatayım nasıl? Seni sevmeden önce nasıldım? Dünü hatırlamıyorum: Yarını da bekleyemem. Sanki bu günümü bile yaşamıyorum. Göz açıp kapayınca kadar beni sevgiyle kucakladın... Tatlı günlerin nerede olduğunu gösterdin... Gece, gurbette garip bir şekildeyken ona güven verdin... Çöl olan hayat, bahçe hâline

geldi... İnsanların kendilerine ait
bir dünyası var. Bizim de
kendimize ait bir dünyamız var.
Dünyanın âşıkları için... Hasret
ateşiyle eridiklerini söyleseler de
bu onların ateşi, bizim de
cennetimizdir, sevgi hiçbir zaman
yaratamamıştır. ..Onun bahçesi
hiç kimseyi kovmamıştır.
Neşeden başka... Sevinçten
başka... Şemsim! Kuşa söyle...
Ağaca... İnsanlara... Bütün
dünyaya... Söyle... Sevgi bir
nimettir, bir lütuftur... Sevgi

günah değildir... Allah sevgidir...
İyilik sevgidir. .. Nur sevgidir...

Ey Rabbim! Acı ve ayrılık taşı
bizi hiçbir zaman sulamasın...
Ayrılık ne yerimizi bilsin ne de
yanımıza gelsin. Gecemizi
sevinç kandillerinden başkası
görmesin.

Ey Şems'im! Uzaklığına
dayanamam. Ben kimim ki
sevgilim olmadan, beni
arzulayan gözlerle karşıladı,
bana selam verdi ve elimi elinin

içine aldı, kulağıma haklı
olduğumu söylediğinde, o anda
uzak kaldığımız yılları
unutuverdim. Nerede, o nice
geceler uyumayan yaşı
gözlerim?

Gözlerindeki bir gülümseme
yüzünden, nice kahırlı dillerin
dedikodusuna güldüm geçtim.

En güzel ve en tatlı acılar,
sevgiliye duyulan aşı acısıdır.

Şundandır ki, senden bir gün

dahi uzak kalmaya dayanamam
Şems! Bu kadar acıyı
kaldırabilmek için ikinci bir sabra
daha ihtiyacım var.

Beni çok sevdiklerini
söyleyenler Sana nasıl kıydılar
ey ateş gözlüm?

Beni sevselerdi benim
gözümle yanmazlar mıydı?

Benim gönlümle yanmazlar
mıydı?

Şenle ne kadar bildiğimi

öğrendim,

Elbette aşka âşinâydım
amma,

Şenle aşka ağlamayı
öğrendim...

Seni tanıyamadılar ey
Perende'mi Ben gözüyle
göremediler seni;

İnce yüreğini, naif aşkını,

Cananda can, canda canan
oluşunu...

Gün sayıyordum. Acaba son yazdığım mektup da eline ulaşmış mıdır, ulaşı sıkı sık tembihlemem yeter mi? Yetmez! Ya mektubu düşürüp kaybetmişse?..

Sûru Üfleyen Mektup Geldi

*Gerçeğin tadını alan er, ne
altına aldırış eder, ne
kalenderin*

*tacına bakar. Peki, gerçeğin
tadı nedir? Ölümden*

*korkmamak... ölüm benim
rengime âşık. Söz olsun diye*

*güzel diyorum sana, yoksa
yüzün, güzelden daha güzel..*

En son mektubu gönderdim
göndereli uzun bir zaman
geçmesine rağmen, ne cevap
geldi, ne de geleceğine dair bir
umut ışığı... Beklememi
istiyordu. Sabrımı ölçüyordu.
Elim tutuldu, yüreğim lâl oldu.
Yazamadım. Beklemenin
sancısında kıvranırken,

Şemsimden uzun bir mektup
geldi. Kelimelerde ateş,
kelimelerde gözyaşı vardı.
Mektup başta kıyameti
tattırıyordu, sonunda vuslat
umudunu taşıyordu:

Ben neyim Meviâna? Haydi,
sen söyle! Ben neyim Mevtana?
Ben neyim? Yüz deniz
dalgasında sessiz efsane,
karanlık gecelerin bağrında gizli
bir sır. Bir deliliğin nöbetine ha
yaklaştı ha yaklaşan hatıra bir
bakış... Binlerce ümit gözünün

dibinden damlayan kan... Ben
neyim? Dillendirilmemiş name,
zikredilmemiş sır. Maşuku
ararken, hayat gecesinde
avucuna düşmüş şebnem...
Ölüm güneşinin doğuş
arzusunda, isimsiz, yurtsuz bir
yolcuyum. Evet, ben buyum! Bir
semender. Ben ne ev
tavuğuyum, ne kafesteki
kanarya ve ne de gam güvercini.
Benim kardeşlerim Anka,
Hüdhüd ve turnalardır.
Semender, nasıl toprağa

konabilir? Ateş kuşuyum ben,
benim yiyeceğim arpa ve dan
değil, ateştir. Bu âlem arpa, darı
âlemidir. Benim yurdum ise
göklerdir, güneşin de yurdu olan
ateş ülkesi. Yeryüzüne göz
dikmedim. Göklere doğru,
felekler yolunda ve her an Allah
aşkına daha yakın. Ben, hayat
pençesinde değil, sufinin gül
tomurcuğunda bir şebnemim.
Tasavvuf... Bu yegâne emelim,
mektebim ve memleketim oldu.
İsyancı düşüncelerim siyaseti,

inanç ayırımlarını besleyen akımları ve ekolleri aştı. İnsan için uçtum, kanatlandım. Sufilik bir iman mektebidir. İnsanlığa hizmet etmeyen her akım ise kuru laflarla yük taşıyan merkeptir.

Ben, çöl, güneş, yalnızlık, sıkıntı, çile ve ızdırap adamıyım. Hayat tarzım, terbiyem, fikir ve inançlarım, hele de hâlet-i rûhiyem, beni çocuk yaşımda ihtiyarlattı. Hiç bir zaman çocukluğun sevinç ve

eğlence dolu tadını
yaşayamadım. Şikâyetçi miyim?
Asla! Bir tek sende yaşadım
ilahi aşka götürecek dostluğu,
bunu da halk çok gördü.
Umurumda mı? Elbette hayır.
Aya öfkelenmiş ruh, cılız mum
ışıklarından mı çekinir? Duamın
kefaretiydin, aşk ile amenna
demişim sana. Senin uğruna
değil Konya'yı, dünyayı hallaç
pamuğu gibi savururum
soluğumla. Halkın dedikodusu,
hasedi beni yıldır mı sanırsın?

Senin yolunda idam edileceksem
eğer, halkın galeyanını
mukaddes çarmıhım yaparım
bilesin. Bırak o eyyama
bencilleri! Eğer onlara
"Gözlerinizi mi yoksa
bencilliğinizi mi alayım?" diye
sorsan, "Gözlerimizi al!"
diyeceklerdir.

Eğer beni istiyorsan, ben'i
yitirmen gerek, çünkü ben'i
yitirmen, beni bulmana yardımcı
olur... Gözlerimi kör eden sen
şimdi benden aşkına gözyaşı mı

istersin... Aşk bana olsun ama senden başkasına değil. .. Aşk edemezsem seni bitsin bu ömür.

Bana aşkı mı soruyorsun? Uç, yırt, kurtar, yan ve çek! Aşk; her an kanatsızca göklere uçmaktır: Yüzlerce perdeyi dişlerinle yırtmaktır. Aşkı talep etmeden önce, nefsini kör isteklerden bir kurtar hele, yan dumansız ateşlerde. Aşk heva boşluğundan yokluk hoşluğuna doğru el ayak çekmektir.

Zamana yenik düşmeyen bir
dostluk bizimkisi. Sitem ettiğimi
sanma! Yürek yanar, göz
buğulanır, sine dağlanır ve aşk
vurur her zerremi. Dinmeyen
sancılarımdın iniltisidir, yazdığım
kelimeler.Tarih, Cengiz Hanın
yaktığı şehirlerin kül kokusunu
silip süpürdü. Benim
yanıklığımın tütsüsünü sûr'un
üfleneceği vakte dek kim
silebilir?

Söyle; neyi istersen yakyık!
Yalnız, ayrılıktan bahsetme!

Ben, ayrılık sitemini hak
etmedim; bu, bana layık değil!
Bana ayrılığı reva görme de ne
yazarsan yaz!

Ağzımızdaki dil, gönöl
halkasının halkasıdır; hep
konuşup durarak neden kapı
halkası olup kalıyorsun? Sus,
konuşma! Cana kavuşmak için
kapıyı kır da içeri gir. Bak
içeriye, içimin içindesin, gör
hâlini.

Ey benim Mevlâna'm!

Senden uzak diyarlarda,
sensizliğin gurbetinde senin
ismini anmadığımı sanma. Senin
hasretindeyken tutup da canın
adını mı anayım, ne yüzle? Sen
varken gönlümde, başka başka
güzelliklerin sözünü mü açayım?
Sözlerimden utanmaz mıyım?
Senden gitmekten çok mu
hoşnudum? Sevgiliden uçup
giden cânı, her cansıza yaşıyor
gibi görünen ölmüş kişilere
anlatır mıyım? Yakışır mı? Ben
giderken ay yüzünü yırtıyordu,

gök yaşını döküyordu. Gittim ki,
senin yolun kanlarla dolup
taşmasın diye. Senden gittiğimi
sanıyorsan, yanmış ama
pişmemişsin. Ben Konya
sokaklarına gelmedim
Mevlâna'm, sana geldim! Beni
sokak sokak arama!
İçindeysem, ayaklarını adım
adım orada burada yorma!

Ben aşka geldim ve başımı
aşka vermek için dönüş haktır.
Desturunu beklemekteyim.
Başım dedim de, aşk bana

geldiğinde "Benim yolumda can verir misin?" diye sordu. Afalladım. Hemen arkasından "Neden 'Evet, evet; can veririm!' demiyorsun?" dedi. Ben, aşkı, bir nur burcu olarak gördüm ve canımı vermeyi bir borç olarak kabul ettim. Aşk yolunda yüzlerce yürek bir pula satılır iken ben bu yüreği sana adadım. Çağırmasını bil de icap ederse sürüne sürüne geleyim.

Sana hep sade ve susuz gelmek isterim. Gönlümün

derinliklerine dal, ne onarılmaz
yaralarım var. Âh bir görsen...
Görüp de tel tel sarsan
hicranımı...

Bana ardı ardına mektuplar
yazıp, şiirler düzme. Benim seni
yaktığım gibi, yaktığım
ateşlerden daha büyük bir
ateşte yak beni. Beni yazıp
durma! Bir kelime yaz, bam
telime mızrap vur! Bir söz söyle,
hasret çuvalına mızrak vur. Deş
içimi, yar sadrımı, gör içimdeki
kıyametini bekleyen mahşeri.

Söz kalabalığı yapma. Bir kelime yaz. Sadece bir kelime...

Yaz ki yollara düşeyim!
Dağları sırtımda, çölleri göğsümde taşıyarak sana koşayım. Cehennemleri söndürsün yazacağın tek kelimen. Şems'in, yoluna kurban olsun. Kanat vursun Perende'n, gelsin sadrına konsun. Durma yaz! Yaz bir kelime, saçlarım ağarsın, sabahlarım gecelerime kafa tutsun. Haydi, durma yaz! Yaz ki güneşi yakala, indir gök

kubbeden. Sadece bir kelime istiyorum. Yazabilecek misin?

Mektubu okurken dizlerimin bağı çözülüyordu, hem sevinç hem "acaba"ların sancısından... Acaba onu getirecek o kelimeyi yazmaya güç yetiremezsem?.. Ne olabilirdi istediği söz? Neydi o kelime? Kelimelerim göklere uçtu, aklım buharlaştı. Bütün düşünceler yavan, bütün sözler yalın kalırdı Şems'in dilediği kelimenin yanında. Odasına girdim, ufak bir işaret arıyordum

o esrarengiz, o tılsım kokulu
kelimeyi bulmak için. Koynuma
soktuğum mektubu çıkarıp,
tekrar tekrar okudum. Derin bir
âh çekerek okudum. Oturdum
Acem kilimin üzerine. Hatıralar
içinde bir başka hatıraya
geçiyordum. Her bir hatıra,
gözyaşımı pınarından sökerek
kilime düşürüyordu. Kimsenin
söylemediği, sadece Şemsimin
bana hitap ettiği kelimeyi
bulmuştum. Onun bana en çok
söylediği kelimeyi bulmuştum.

Duydukça yüreğimi hoplatan
Şemsin bal ağzından düşen
damlayı bulmuştum. Nihayet,
gece boyu aradığım kelime
gözyaşlarım ile yanağımdan
dudağıma düşmüştü.
Gözyaşlarımdan bir damlayı,
divitin ucuna sürerek boş bir
kâğıda tek bir kelime yazdım:

“HÂMÛŞ”..

O Geliyor, O!

*Aşk, düştüğü yeri yakıp kül
eden ateşse;*

*Gönül, küllerinden yeniden
doğan “mâbed” dir...*

Şems'ten bir haber geldi.
Şam'dan Konya'ya döneceğini

yazıyordu. Elhamdülillah!..
Hemen yola çıkmak istedim ama
oğlum Sultan Veled ve
Hüsameddin, gitmemem için
yalvardılar. Onlara göre,
üzüntüyle bu kadar yıpranmış
bir insan için bu, uzun ve tehlikeli
bir yoldu. Alaeddin:

- Ben de ağabeyimle birlikte
gideceğim Onu geri getireceğiz;
gerekirse zor kullanacağız!

- Şems, tatlı sözler ikna
edilmeli. Sen burada kal. Sultan

Veled gidecek.

Alaeddin kaşlarını çatmıştı. Kızgınlıkla aldığı nefes, burun deliklerini her defasında daha da genişletiyordu. Bir evladın, babasına bu kadar sitemkâr bakması, bir babayı nasıl üzerse, işte ben de öyle üzölmekteydim. Şimdi göz göze olsak da öfkesini sesinden fark edebiliyordum.

- Niçin ağabeyim gidiyor?
Niye her zaman onu

kayıırıyorsun?

Elimi, omzuna koydum. Sinirli halinin yavaş yavaş geçmeye başladığını hissedebiliyordum. Bir babaydım ve karşımdaki genç, benim evladımdı. Gençliğinden gelen ateşi anlayabiliyordum.

- O senden daha büyük ve daha bilgiii de ondan...

Alaeddin sakinleşmişti. Bu kez daha yumuşak bir ses tonuyla,

- Eğer haydutlarla karşılaşırsa kitaplar ne işine yarar? dedi.

- O seçildi, sen değil. Ağabeyin, Şems'in huyunu suyunu içinizde en iyi bilenlerden olduğundan, getirmeye o gidecek.

Sultan Veled, yanında yirmi dervişten oluşan bir kervanla birlikte, Şam'a doğru yola çıktı. Sultan Veled, Tebriz Güneşi'ni kendileriyle birlikte geri dönmeye

ikna etmek için yanına armağan olarak iki kese gümüş akçe, pahalı halılar ve pirinçten süslemeler alır.

Kervan yalnızca su kuyularının yanında duraklar ve üç gecenin ikisini eyerleri üzerinde uyuyarak geçirir. Güneşin yaktığı tepeler boyunca Toros Dağları'nı geçer. Geceleri kervansarayların yanından duraklamadan geçerler. Atları, kanat takmışçasına sürerler. Neredeyse rüzgârla yarışacak

hızdadırlar.

Nihayet Şam'a girerler. Hemen hanı bulurlar. Sultan Veled, beraberindekilere avluda beklemelerini, kendisinin yalnız başına odaya çıkmasının daha uygun olacağını tembihler. Besmele çekerek odanın kapısını vurur. Ses yoktur. İkinci kez vurur. Yine ses yoktur. Üçüncü kez vurur. Sessizce bekleyiştir.

- Kapımıza değil kalbimize

vuran buyursun!

Girer usulca içeriye. Şems'i, bir sedire bağdaş kurup oturmuş ve karşısındaki bir genç ile satranç oynarken bulur. Şems, Sultan Veled'i gördüğünde görmemezlikten gelerek satranç oynamasına devam eder. Bekler. Bekler. Tam bir saate yakın ayakta olduğu yerde bekler Sultan Veled. Aldığı terbiyenin gereği, destur verilmeden hareket edilmez. Babasının yetiştirdiği, erdemli

delikanlıdır Sultan Veled. Şems:

- Mevlâna oğlunun burada ne işi var?

- Efendim, size bir emanet getirdim.

- Neymiş getirdiğin emanet?

- Babamdan bir mektup...

Şems, Sultan Veledin kendine uzattığı mektubu alır ama okumadan masanın üzerine bırakır. Sultan Veled, mektupta

yazılan mesajı tekrarlayarak,

- Konya halkı, kendilerini affetmenizi diliyorlar. Tıpkı babam gibi onlar da geri dönüşünüzü bekliyorlar.

Şems başını sallar ama bir şey söylemez. Kısa süren sessizliğe, yine Sultan Veled son verir.

- Konya'ya dönecek misiniz?

- Babanın yazdığı bereketli tek kelimeye bağlı.

-Yazdığına inanıyorum.

Şems zarfı açarken, Sultan Veled sedir önünde çıkarılmış bir çift pabucu eline alır ve pabucun ucunu Konya yönüne doğru çevirir. Şems gördüğü manzara karşısında gülümser:

-Tam babanın oğlusun. Aferin sana, mesajını güzel iletiyorsun. Eh, bana düşen de yola düşmek ve Mevlâna'ma dönmektir.

Bu, yeni bir Şems'ti. Artık

hiddet ve sabırsızlıkla kıvılcımlar saçmıyordu; adeta bütün sesler, bedeni tarafından emilmiş gibi sessizliğe bürünmüştür.

Sultan Veled, yolculuğunun boşa geçtiğinden ve geriye tek başına dönmek zorunda kalacağından korkarak, beraberinde getirdiği hediyeleri koymak dileği ile aşağı iner, dervişlerle getirdikleri hediyeleri Şems'in önüne serer.

Şems omzunu silker:

- Bu oyuncaklara ne ihtiyacım var? Bunları civardaki yoksullara dağıt da kendilerine yiyecek bir şeyler alsınlar. Yanımda Mevlâna olduktan sonra hiçbir yiyeceğe ihtiyacım olmaz.

Sultan Veled, Allah'a şükrederek:

- O halde hemen yola çıkmalıyız.

- Manevi yolda yürümek üç şeyi gerektirir. İlki Allah'ı

zikreden bir dil. İkincisi Allah'a hamd eden bir yürek. Üçüncüsü ise sabırla bekleyen bir beden.

Sultan Veied, kendine sunulan bilgelik hediyesi için teşekkür eder. Babasını bu kadar mutlu edecek bir müjde olamaz. O anda kendisinden mutlu insan yoktur, başarmıştır. Dervişin birini, kendilerinden önce Konya'ya yetişmesi ve müjdeli haberi iletmesi için hemen yola salar.

İki saat sonra yola çıkarlar. Şems, dostunun oğlundan o kadar memnun kalmıştır ki yol boyunca birçok sırrı onunla paylaşır. Şems ona Kuran'dan ve tasavvufun hikmetli mesajlarından bahseder. İlerledikleri derunî yolculukta önlerinde manevi manzaralar serilirken Sultan Veled'in gözlerinden yaşlar boşanır. Geceleri konaklayıp uykuya daldıklarında, Sultan Veled diğer âlemlere geçer, geri

döndüğünde ise, sabah gördüğü
rüyaları Şems'e anlatır. Üç
hikmet umdesini unutmamaya
çalışmaktadır: Allah'ın adını
sessizce zikretmek, hem hayır
hem şer için şükretmek ve hızını
yavaşlatıp kendini Şems'e
ayarlamak. Uzun yolculuk
bitiyordu; Tebriz Güneşi,
Konya'ya yeniden doğmak için
şafağı beklemektedir.

Yollara sular dökün,

Bahçelere müjdelere edin,

Bahar kokuları geliyor,

O geliyor, o...

*Ay parçamız, sevgilimiz,
yârimiz geliyor.*

Yol verin, açılın, savulun.

Beri durun, beri...

Yüzü apaydınlık, ak pak,

*Bastığı yeri ardında
gündüzler gibi bırakarak O
geliyor, o...*

*Ay parçamız, sevgilimiz,
yârimiz geliyor...*

*Gökler yeryüzünü kapladı,
örttü biranda.*

*Bir anda dört yanı misk gibi
bir koku sardı.*

*Bir anda bir velvele, bir
kıyamet koptu cihanda.*

O geliyor, o.

*Ay parçamız, sevgilimiz,
yârimiz geliyor.*

*Bir anda can geldi başlara,
başlar ışıdı.*

*Bir anda açıldı baktı başlara
gözler.*

*Bir anda bizde ne gam kaldı,
ne dert kaldı, ne keder.*

O geliyor, o...

*Ay parçamız, sevgilimiz,
yârimiz geliyor...*

Yayından fırladı ok.

Hedefe ha vardı, ha varacak.

Bahçeler selama durdu.

Selviler ayağa kalktı.

*Çayır çimen yollara düştü,
işte konca, ata binmiş geliyor.*

Biz ne duruyoruz?..

O geliyor, o...

*Ay parçamız, sevgilimiz,
yârimiz geliyor...*

*Sen bizim yöremize gelirsen
göreceksin, ey Şems,*

*Huyumuz sadece susmak
olmuş bizim, susmak...*

*Senin güzel gözlerin için işte
canım pusuda.*

Rahatım kaçtı benim,

*Geceleri uykum kalmadı gitti
ama,*

*Bak işte o güzel günler yola
çıkılmış geliyor.*

Hiç bitmeyecekmiş gibi geien o uzun gece sona ermişti ve güneş gökyüzünü, yıldızlardan emanetini alıyordu. Bu gün, Şems'in yuvasına döndüğü gündü. Şems'in gelmekte olduğu haberi her yana yayılmaya başladı ve insanlar şehir surlarının üzerinde bana eşlik etmeye koştular. Güneş tepeye yükseldiğinde surların üzerinde yüzlerce insan toplanmıştı. Ulema ve tüccarlar, zanaatkârlar ve köylüler, Müslümanlar,

Hristiyanlar ve Museviler, hepsi de yolcuları bekliyorlardı.

Perende'mi dualarla
karşılamak istiyorum. Ellerimi
açmışım semaya,
dudaklarımdan şebnem şebnem
dualar okuyorum:

"Ey Allah'ım! Şems'in ikinci
gelişine hazır kıl beni, ilk kez
buluşuyormuşçasına selamımıza
tatlılık bahşet. Etrafında kuru
gövdeler dizilmiş ilk buluşmamızı
sevince dönüştür!..

Ey Allah'ım! Bize ne ayrılığın
acı kadehiyle sulanmış bir ömür,
ne nerede olduğumuzu bilmeyen,
bize uğramayan bir sevgi, ne de
sevinç dışında yakılmış
mumların olduğu bir gece nasip
eyle!"

Uzaktaki toz bulutunu ilk gören
Hüsameddin oldu:

-Bakın! Efendim geliyorlar!
Müjdeler olsun, sağ salim
döndüler işte!

En öndeki atın üzerinde Şems vardı ve yanında bir genç koşuyordu. Koşan oğlumdu, Sultan Veled'imdi. Çocukken bana sarılmak için koştuğu gibi koşuyordu. Hayırlı evladım benim!..

Yaklaştılar. Yaklaştılar. Daha da yaklaştılar... Kalbim yerinden fırlayacak gibi atıyordu. Titreyen ayaklarıma inat, dayanamadım koştum. Koştum. Şems'ime koşmak şanım olsun diye koştum. Atının yanında soluk

soluğa durdu. Atından aşağıya inmesine yardım edilirken gözlerinde tebessümler vardı.

-Özlemişim gülüşünü
güneşim. Hoş geldin
Perende'm!..

-Hoş buldum Hamuş'umL

Bir hafız yanımızda Kuran okurken iki dost birbirlerimize sarıldık. Koklaştık. Bayılacak kadar sevinçteydim. Sonra maşuğumun eline kapandım:

-Bir daha bu acıyı yaşatma!

Bu Sefer Aşk Ağladı

*Aşıkların gönüllerinin
yanışlarında kıvılcımlar vardır.*

*Gönüllerini, sevgiliye vermiş
olanların gönüllerindeki*

*derdin belirtileri vardır. Sen,
hiç duymadın mı? Yanıp*

*yakılanların gönüllerinden
çıkan, ateşli bir “ah” da*

*Allah’ın rahmet huzuruna
geçer, gider.*

Güneşin son ışıkları
gökyüzünden süzülüp, yerini
kızılığa bıraktığında ikimiz
Şems'in odasında hasbıhal edip
hasret gidermeye çalışıyorduk.
Şems'in dönüşüne hâla
inanamıyordum. Bir yandan
gelişinin mutluluğuyla sarhoş bir
halde, diğer yandan da içimde

adını koyamadığım bir sıkıntı vardı.

-Sormak istediğim bir şey var.

Şems zikir yapıyordu. Zikrini bitirdi. Sustu. Odanın içindeki sessizlik uzadı. Konuşmak istemez bir hâli vardı. Duramadım, "Sor!" demesini beklemeden:

- Beni niye terk ettin?

- Buradan uzaklaştırıldım.

- Ama niçin benden uzak kaldın, sensizliğin cehennemden beter olduğunu bilmez miydin?

- Seni asla terk etmedim. Seni nasıl terk edebilirim ki? Biz ikimiz biriz.

- Peki niye senden hiçbir haber çıkmadı? Çok acımasızdın.

- Sessizliğim senin için bir ders, yokluğum ise bir imtihandı. Piştiğini anlamamanın yolu

yokluğumdu.

- O vakit, sınavı geçtim mi?

- Hem evet, hem de hayır...

- Neye evet ve neye hayır, açıklar mısın?

- Sen bul cevabı.

- Ben senden duymak istiyorum.

Şems olduğu yerden ayağa kalktı. Öylece bir şey demeden

durdu. Tekrar oturdu. Bana dönerek:

- Evet, sınavı geçtiğinin cevabıdır.

- Ya hayır?

- Beni aramaya başladın ama hâlâ bulabilmiş değilsin. Buldukların yalnızca benden geriye kalanlar.

- Seni nasıl bulacağım, yetmedi mi sabrım, bitmedi mi sınavlarım?

- Daha pişmen gerek. Bundan sonraki hasbıhallerimle, sınavlarınla tam pişecek ve beni bulacaksın.

-Tekrar mı sır olup, ardına bakmadan mı gideceksin?

- Bir daha seni asla terk etmeyeceğim ve ardından kefaretimi ödeyeceğim.

- Neyin kefareti?

-Vakti gelince öğreneceksin.

Şems, benim düşüncelerini okuyarak,

- Senin özlemini arttırmak benim görevim, bütün arzunu bir tek noktaya yönlendirmelisin. Öyle ki, bana duyduğun sevgi bir sonraki nefesine duyduğun sevgiden daha fazla olacak. Mürşide duyulan sevgi gerçek sevgi olmasına rağmen bu yalnızca bir başlangıç. Bir başka insana teslim olmak büyük bir başarı değil, bu yalnızca bir köpeğin sahibine duyduğu

bağlılıktan biraz fazlası...

- Peki, ilâhi aşk nasıl? Beşeri aşktan farkı ne?

- Allah'ı sevmek başka bir şeydir. Mürit, Allah'ı, mürşidini sevdiği gibi severse ilerleme kaçınılmazdır. Bütün arzular bir tek arzuda toplandığında, bütün hasretler bir tek hasret olduğunda, yani insan Allah'ın huzurunda olmak için yanıp tutuştuğunda, bir başarıdır bu. O yüzden sana demek istediğim

şu:

- Ben senin son engelinim.
Yalnızca Allah'a yaklaşmalısın!

- O zaman, kalabildiğin kadar
uzun kal.

- Ne kadar kalacağıma Allah
karar verecek.

Şems, bir kez daha
medresenin kapanmasını
emretti. Kapıları kapalı bulan
müritler bana geldiler ama
yanımda ellerini göğsüne

kavuşturmuş bir halde Şems'i görünce, gelme niyetlerini saklı tutarak geri gittiler.

Şems ile birlikte, karanlık bir odaya kapandık yeniden. Her şey eski günlerdeki gibi güzelleşmeye başladı. Derûni sohbetler, efsûni yolculuklar, enfûsi hasbıhaller tadılmayı bekliyordu. Şems'in varlığıyla daha da kendimden geçiyordum. Uçuyordum; biiincim artık bedenimin kafesinde değildi.

Bir gün Şems bana sordu:

- Ömer Hayyam "Kimse aşkın sırlarına ulaŐamadı. UlaŐanın da başı döndü, düştü oracıĝa, "diyor, sen ne dersin Mevlâna?

- Hayyam,-kendi  aresizliĝini ifade etmiş. Onun başı dönmüştü. Sırra ermeyi beceremedi, daha ilk basamakta ayaĝı titremiŐ, başı bulanmış olacak ki, kimi zaman feleĝi, kaderi ve bazı anlarda da ilahi iradeyi suçlar. Bu başı

dönmüşüükten dolayı, bazen
sırrı inkâr eder, bazen de aşkı
feryat etmeye yeltenir. Dağınık,
anlaşılmaz sözler söyler.
Sabaha imana uyanır, gece
münkirliğe yatar. Hayyam bu,
ermek bir yana, ermenin
kıyısına yaklaşmaya cesaret
edemeyecek kadar ürkektir.
Önüne şarabı koy, karşısına
kadınları diz, zevkten coşsun
dursun. Keyfinden taviz
vermeyen, ilahi sırra ulaşma
yolunda karıncadan bile geridir.

Şems sözlerime öyle güldü ki, odanın dışındaki dervişler bile bu gülme sesi kime ait diye şaşırdılar.

- Helal olsun seni doğuran anaya, rahmet duaları gönderiyorum seni yetiştiren babana! Ne yiğit bir evlat getirmişler. Boşuna gelememişim, bu soruyu kime sordumsa zülf-i yâre dokunur diye kemküm terleyip cevap veremedi. Beklediğim cevap buydu. Pişiyorsun. Senin için bin

ile dağını un ufak etmem gerek
olsa değersin! Vallahi değersin!
Tallahi değersin!

Kalktı, sarıldı boynuma. Girdi
koluma ve namaz kılmak için
mescide geçtik.

Namazı Şems kıldırdı, ben
teşbih duası okudum. Şems'e
sordum:

- Onca insan arasında niye
beni buldun?

- Ben kul arar idim, gördüm ki

herkes Allahlık peşinde koşuyor,
bir tek kul seni buldum ya
Mevlâna. Kalpleri hırs
mezarında çürürken, gözlerini
cennete çevirip birbiri ile çekişen
din adamlarını gördüm. Dilinde
aşkı konuşup, tembelliği sabır
sanıp, maneviyattan dem
vurarak aşkı, makam için, şöhret
için satan riyakârları gördüm.

- Evet, bilmeden Allah adına
hüküm verir olmuşuz. Şu
cennetlik, şu cehennemlik der
olmuşuz. Bâtını bilmeden sırf

zâhire bakarak ve onun hakkında Allah'ın ne takdir ettiğini bilmeksizin hüküm verir olmuşuz. Kendi taşıdığımız kalpten bihaber iken kimin cennete veya cehenneme gideceğine karar verir olmuşuz.

- Evet, Mevlâna'm. Tüccarlar yanında çalışana serzenişte bulunur "Rızkını ben veriyorum daha ne nankörlük ediyorsun!" diye. Hakiki Rezzak'ı unuturda kendini "Rezzak" sanır.

- Dünya hırsını terk edip mâna hırsına dönmüşüz de gerçek maksadın her dem hakiki kulluk ve Allah rızası olduğunu unutmuşuz.

- Mevlâna'm sana Süfyan-ı Sevrî'yi anlatayım. Süfyân-ı Sevrî hazretlerinin gençliğinde sırtı kamburlaşmıştı. Sebebini sorduklarında; "Üç üstada talebelik yaptım. Hepsi de zamanının en âlimleriydi. Ölüm zamanında üçü de dünyadan imansız gittiler. Ben onların hâlini

görünce korkudan omurga kemiğim eğildi buyurmuştur.

- Sen ve ben keşköllü derviş gibiyiz. Eski devirlerde bazı dervişler, kenarlarında halkalar bulunan oval bir kabın, yan tarafındaki halkalarına ip geçirerek boyunlarına asar, kalabalık yerlerde nefsi terbiye amacıyla sadaka toplarlarmış. Sadaka vermek isteyen kişiler de dervişin boynunda asılı olan ve adına keşkül denilen bu kaba usulü gereğince niyazlarını

bırakırlarmış.

- Harikasın Mevlâna'm!
Elbette keşköl, bir himmet kabıdır. "Gâni olan Allah'tır. Sîzler fakirlersiniz" (Muhammed suresi/38) âyetinde işaret edildiği üzere şu bir gerçek ki; sadece biz değil, herkes Yaratan'a muhtaç boynunda bir keşköl ile dolaşmalı.

Şems, benimle beraberken dergâhtaki herkes dahil olmak üzere yanımıza gelmesini

yasaklamıştı. Kerra Hatun buna boyun eğdi ama Şems'e karşı itaatkâr olduğu için değil, benim üzülmemi istemediği için...

Kimyâ Şems'e Âşık, Şems Kimyasızlığıâ

*Bir duru bakışınla
doğurmalısın beni, sen, ey
kanımda aşkı*

*arşınlayan hüzün! Öyle bir
sükûtle ateşlerde yürümeliyim*

*ki; hem gecenin dili
çözölsün, hem de gündüzün.*

Şemsi kaç kez hane soframa davet ettiysem hiçbirini kabul etmemişti. Ben onu ailem ile aynı sofrada görmekten mutlu olacaktım. Oysa o bu çeşit oturmalarдан rahatsız oluyordu. Dışarıda hırçın bir şahin gibi gözüken öyle görölen Şems, dergâhta odasında bir serçe gibiydi. Bazen üşürdü, titrerdi, üzerini örtmeye kalkıştığımda "İlişme, iliklerime kadar

üşümeliyim, soğuktan üşümüş garibanları hatırlayayım!" derdi. Kerra Hatun ile Şems hakkında sohbet ederken, kızım Kimyâ pürdikkat anlattıklarımı dinlerdi gizli gizli. Dikkatimi çekti ve ona sordum:

- Şems'ten sakınıyor, korkuyor musun?

- Hayır, ama çok ketum birisi, sanki bu dünyanın adamı değilmiş gibi, hiçbir davranışı sıradan halk adamlarına

benzemiyor. Bir şey sorsam uygun mudur?

- Sorabilirsin.

- Şems için şiir okurken mısralarına "Ey sevgilisi bile olmayan sevgili!" diye başlıyorsun ya babacığım.

- Evet, ne var bunda?

- Şems gibi birisini seven bir kadın neden olmamış ki, bunu anlayamıyorum.

- İlahi Kimyâ'm, güldürdün beni! Mesele Şems'i seven kadınların olup olmaması değil. Çoğu kadınlardan uzaktan uzağa Şems'e âşık olan vardır.

- Neden uzaktan uzağa sevmişlerdir?

- Yakınına kadınların yaklaşmasına izin vermez de ondan.

- Kadınlardan nefret mi ediyor?

- Elbette hayır.

- Bağlı kalmaktan mı hayatında hiç kadın istemiyor?

- Biraz öyle, biraz da çocukluğunda nefsi arzulardan, dünya isteklerinden nefsini terbiye etmiş. Bizlerin haz duyduğu hiçbir şeyden haz almıyor varsa yoksa Allah aşkı ve Allah âşıklarına gönüldaşlık etmek...

- Babacığım ailesi yok mudur,

neden yaban ellerde dolanmış
durmuş?

- Küçük yaşlarda bütün
ailesini kaybetmiş. Kan bağı
olarak kimi kimsesi yok. Diyar
diyar beni aramış.

- Gerçekten mi?

- Evet kızım.

- İlahi aşka ermek kolay mıdır
babacığım?

- Aramak gerekir, adamak

gerekir, çok uzun ve derin bir konu bu; gece gündüz konuşsak zaman yetmez.

- Peki, kadınlar da ilahi aşka erebilir mi?

- Elbette, İlâhi aşka vasıl olmada cinsiyet şartı yoktur. Sahabeden birçok hanım, Peygamber eşleri ve başta Hz. Hatice olmak üzere ismi geçen bütün annelerimiz ilahi aşka vasıl olmuşlardır.

- Dilinden düşürmediğin
Rabiatü'l Adeviyye de mi?

- Evet, çöl aslanı Rabia da
Allah dostlarından olan bir hanım
velidir.

- Ben de onun gibi olabilir
miyim?

- İstemek ermenin yarısıdır.

- Kalan yarısı ne?

- İlahi aşka götürecek
gönüldaşın gelmesi.

- Şimdi ben bu bilinmeyen gönüldaşımı mı bekleyeceğim?

- Nasip...

Kimyâ kızımın Şems'e karşı başlangıçta merak ile başlayan bu ilgisinin, sonradan gittikçe derinleşen bir aşka dönüştüğünü bilmiyordum. Ancak zaman geçtikçe, gönlünün Şems'e aktığını anlamıştım. Buradaki müşkil Şems tarafındandı. Aksi bir tavır gösterip Kimyâ'nın hayalleri başlangıçta kırılırsa ne

yapardım? Ya Şems Kimyâ'yı
tersler, çeker giderse nasıl
dayanırdım? Bir yanda Şems,
diğer yanda ciğerparem Kimyâ.
Meseleyi Kerra ile konuşsam ne
Kimyânın sevdasını anlardı, ne
de onu Şems'e yakıştıırırdı.
Meseleyi Sultan Veled ve
Hüsamettin Çelebi'ye açtığım da
ikisi de olumlu buldu. Onlara
göre de bu hususta Şems'in
yaklaşımı önemliydi. Şems'in ne
diyeceği tam bir meçhuldü.
Nihayet mevzuyu Şems'e

usulünce aktardım. Düşündü.
Sustu. Uzunca düşündü.

- Bu fikrin esası, benim bir
daha Konya'dan gitmeme karşı
tedbir mi?

- Hayır.

- O senin kızın Mevlâna!

- Ne olmuş?

- Konya çalkalanır, Kerra
köpürür. Haydi, bunları geçelim;
benim kadınlara karşı tavrımı

biliyorsun sanıyordum. Bu yaşıma kadar hayatıma hiçbir kadını almadım. Evlilik düşünseydim, Arab'ın, Acem'in, Hind'in kızlarından birini alırdım.

- Kimyâ sıradan bir kadın değildir, ilahi aşk için çırpınıştadır.

- Kadına ayıracak vaktim yok benim. Ben senin için gelmişim. İlahi aşk yolunda kızına vereceğim bir şey yok. Nem varsa seninie paylaştım. Başka

bir gönüldaş ara Kimyâ'ya.

- O seni istiyor.

- Ben istemiyorum! Seni üzerler, başta ev halkın tepki gösterir. Benim kimseden çekindiğim yok ama senin üzülmeni de seyretmeye dayanamam. Ben buraya evlenmeye gelmedim. Allah'tan sırrıma eş istedim, yatağıma eş değil. Ben şehvet, kadın, daha ne kadar dünyalık güzel nimetler varsa gönülden mahrum kıldım

kendime. Çok seneler oldu
içimde dünyayı boğalı.
Rabbimden Hak aşkı yolunda
dost istedim. Seni nasip etti.
Geldim, senin için. Gittim, yine
senin için. Yandım. Yakıldım.
Dayandım. Allah kısmet etti
döndüm, senin için. Şimdi sen
"Evlen, evlen" diye tutturuyorsun.

- Ama ben, senin de sırtın
açık kalmasın istiyorum.

- Otur, sana bir hikaye
anlatayım:

- Şeyhin birisi, dervişinden birini evlendirmeye niyetlenir. Şeyh ve dervişler, kızın evine giderler, dünür olurlar. Eve gitmeden önce şeyh, dervişini uyarır:

- Evlat, bir ömür boyu hayat arkadaşın olacak, iyi karar ver.

Neyse kız, kahve, çay getirir. Derviş pek beğenmez kızı. Dergâha dönüşte şeyh dervişlerinden yüz metre önden gitmekte, dervişler arkadan

gelmektedir. Dervişler kendi aralarında durum değerlendirmesi yaparlar.

- İhvanım, ne yaptın? Kızı beğendin mi?

-Yok sofim, beğenmedim.

- Niye, nesi vardı da beğenmedin kızı?

- Bir bacağı var, çöp gibi. Zayıf, sıska, kara kuru bir kız. Kadın dediğin, etli butlu olmalı.

O esnada yüz metre uzaktan geriye dönen şeyh bağırarak dervişe seslenir:

- Evlat biz kız almaya geldik, kasaptan et almaya gelmedik!

Şimdi Hamuş'um ben buraya kız almaya gelmedim, naz almaya geldim. Közden öz almaya geldim.

- Benim mutlu olmam, seni çok sevindirmez mi Şems?

- Elbette...

- O zaman mutlu olmam için
Kimyâ ile evlen, odanda yanı
başında olsun, manevi
yolculuklarda eşlik et, abdest
suyunu döksün, gece
üşüdüğünde sırtını örtsün.
Benim hatırlım için evet desen...

- Onunla bu hususu
konuşmadan cevap veremem.

- Oldu o vakit ben onu sana
göndereyim.

- Gül bahçesine gelsin. Senin kızın da olsa yalnız başına odama gelmesi uygun değildir.

- Ben de öyle düşünmüştüm. Birazdan onurıia gül bahçesine geliriz.

Şems'siz Nasıl Gülsün Gönül Gözüm

*Biliyorum sözlerini
sözlerimden alacaksın,*

*Zaten sözlerin bitimi değil
midir ömür denen şey.*

Anladım,

*gözlerini gözlerimden
düşüreceksin, gözlerin düştüğü
zemin*

*değil midir kara toprak?
Ateşlere verdim günleri,
seneleri, dumansız efkârımı
şakaklarıma*

*alıp da gidiyorum güneşi
öpen şafaklara.*

Şems'i tanımadan önce ben,
acıkınca bir kap çorba içer,
doyardım. Üşüyünce de

ocağıma iki odun atıp ısınırdım. Fakat şimdi, dünyanın bütün çorbalarını içsem doyamam... Çünkü biliyorum ki, dünyada açlar var. Dünyanın bütün odunları yansa ocağımda, artık beni ısıtmıyor. Zira biliyorum ki, yeryüzünde üşüyenler var. Hiçbir şey yemiyor, hiçbir şey içmiyordum. Herhangi bir insan bu şartlarda tükenip giderdi; oysa ben yalnızca bir tek kaynaktan gelebilecek olan bir güçle sema yapıyor, ağlıyor ve

şiiir okuyordum. Beni ayakta tutan tek şey Allah'ın inayeti idi; yere yığılıp kalmamı engelleyen Rabb'ime duyduğum tevekküldü.

Yanıma eşim, Alaeddin hariç bütün çocuklarım ve iki yarenim Selahaddin Zerkubi ve Hüsamettin Çelebi'nin girmesine izin veriyordum.

Kâh oğluma dönüyor:

-Bana onun bir rüyadan başka bir şey olduğunu, tıpkı diğer

insanlar gibi, bir bedene
bürünüp yürüdüğünü söyle.

Kâh dostlarıma:

- Öğrenin bakalım böyle bir
insan var olmuş mu? Kuşağı
burada duruyor, ayakkabılarının
önü yıpranmış. Ayakları şuraya
basmıştı, Beli bu kuşakla
sarılmıştı. O yaşadı dostlarım,
öyle değil mi?

Kâh da eşime yalvar yakar bir
ses tonu ile:

- Şems var iken kadir kıymet bilmeyenler, onun yokluğunda beni teselli etmesinler.

Artık Şems olmadığına göre, Konya'nın ileri gelenleri kendime gelmemi dört gözle bekliyorlardı. Uzun bir zamandır ortalıkta görülmüyordum. Hüsameddin'e sağlığım hakkında sorular soruluyordu ama ne söyleyebilirdi ki? Daha önceden kim böyle bir derde şahit olmuştu? Hüsametdin, yanıma gelip insanlara söyleyecek bir

şeyi olup olmadığını sordu ve geriye şu sözlerle döndü:

- Şems ile tanışmadan önce ham idim. Ardından piştim. Şimdi ise yanıyorum.

Şems'in şehadetinden haftalar sonra ilk kez insanların arasına çıkıyordum. Eğer Konya halkı daha önceleri beni hiç görmemiş olsaydı, şimdi çarşıda divanece yürüyen adamı Konya'ya gelmiş bir yabancı sanacaklardı.

- Aman ya Rabbi! Bir yüz bir iki haftada bu kadar mı soluklaşır? Mum gibi erimiş bir vücudu titrek bacakları nasıl oluyor da taşıyabiliyor?..

- Sakalında ağarmamış bir tek kıl kalmamış. Gözlerinin ferisi sönmüş, alnındaki kırışıklıklar, yanağındaki kıvrımlar uçurumlaşmış adeta.

Halk merak ve hayret içerisinde beni süzedursun, bense gözlerimde yaşlarla

pazaryerine gidip bağırmaya başladım. İnsanlar önce mürşitlerini görmenin heyecanıyla toplanmaya başladı ama hemen ardından duydukları karşısında dehşete kapıldılar.

Birisi,

- Kendine hâkim ol! dedi.

- Hayatım boyunca kendime hâkim oldum. Artık sel suları beni nereye istiyorsa oraya sürükleyebilir.

İnsanların ne düşündüğüne
aldıracak halde değildim. Tozun
toprağın arasına düşüp bir
meczip gibi yerlerde
yuvarlandım.

Şems'in Şehadeti Sonrası Gelen Özürler

*Ey Şems'i atılamayanlar, ey
yüreğimi okuyamayanlar!*

*Sanmayın ki gözyaşını
tükenir. Şems için deryaları*

yutmuşum ben. Hüseyin

efendim misali vefasızların

*kahkaha çınlattığı çöllerde
susuz kalsam da. Sizden bir*

damla su alırsam nâmerdim.

Şems'i ve beni anlamadılar.
Şems'e bakar bakar doymaya
çalışırdım, ona nazar eder naz
hakkımı kullanırdım. Kâinat başlı
başına nazar ve naz tilsimini
yayar.

Şems'i seyretmek benim naz
hakkımdı. Sahabeden Enes b.

Malik sık sık peygamberimizin (s.a.v.) evine gidiyor, onu seyredeliyordu. Çoğu zaman da kapıyı aralıyor oradan bakıyordu. Sordular:

- Neden böyle yapıyorsun?

- Rasulullah'a doymak için. Ona baktıkça doyuyorum. Naz hakkımı kullanıyorum.

Beni tenkit edenler
yanıldıklarını zaman içinde
anladıklarında özürlerini

sunmaya fırsat kolluyorlardı. Şems'ten sonra halkın arasına pek sık çıkmıyordum. Benim Şems ile dostluğumu çekemeyenler, aramızdaki hoca-mürşid irtibatını kendi kafalarına göre bir kalıba oturtuyorlardı. Çocuklarla sokakta oyun oynamamı bir ilim adamına yakışmıyor diye tenkit ediyorlardı. Halkın bu husustaki tenkitleri belli bir ölçüde makul görebilirim, ancak Peygamberimizi anladıklarını

iddia eden sözde molla kısmını anlamış değilim.

Peygamberimizin torunları, kendi kızları ve ashabın çocukları ile nasıl oyunlar oynadığını okumamışlar mı?

Benim dergâhıma gelenlerin ve bana mürid olanların meslek, konum ve seviyeleri düşük insanlarla hasbıhal ediyor diye beni ayıplamaları ayrı bir yaradır. Hatta bir keresinde, Şeyh Kirameddin bana yolda rastladığında:

- Mevlâna, neden sarayda yapılan ziyafetlere katılmıyorsun, etrafına geçmişte suç işlemiş, tahsili olmayan ve işsiz güçsüz düşkünleri toplamışsın. Ne işin olabilir onlarla, gel senin müridlerin de, seçkin insanlardan olsun. Kötülerle ne uğraşıp yorarsın kendini?

- İyilerle herkes iyi olur, mesele kötüyü iyileştirmektir. Siz saraylarda seçkin, asil dediğiniz zengin tabakanızla

sohbetlerinize devam edin. eşit
eşit yemeklerin ziyafetinde
sahabenin çektiği açlığı anlatın
durun. Sorarım şimdi,
peygamberimizin yolunda
olduğunuzu soylersiniz, peki
peygamberimizin ne zaman
ümmet kayılmıştır. O, "Ben kuru
ekmek yiyen bir kadının
oğluyum" dememiş midir? Halka
kucak amazsan Hakk'a kul
olduğunu nasıl soylersin?

Konya'da ulemadan
arkadaşlarım çoktu. şems

geldikten sonra azalır, benden kaçar oldular. Bir tek Sadreddin Konevî ahde vefa gösterenlerdi. O da benim misalim, gösteriş ve zenginlikten uzak dururdu. Ne de olsa Muhiddin Arabi Hazretlerinin desturunu almıştı. Babalığı büyük kutupdu. Sade ve mütevazı bir hayatı öğretmişti üvey oğluna. Tasavvufun gıdaları ile beslemişti onu.

Sadreddin Konevî ile hadis dersleri mülahaza ederdik. Felsefe ve kelam sahaları

dışında pek ayrı düştüğümüz
olmazdı. Beni çekemeyenler ona
gidip ikimizi mukayese ederek
bizi karşı karşıya getirmeye
çalışsalar da, nafile, o bu tür
dedikodu oyunlarına önem
göstermezdi. Oldum olası
şöhretten ve zenginlikten uzak,
sade yaşamaya gayret ettim.
Zenginlik isteği en beter
hastalıktır. Fakirdim, dergâha
gelen bağışlarla dervişlerin
iaşesini sağlıyordum, imamlık ve
vaizlik hizmetimden aldığım

düşük bir maaşla evimi geçindiriyordum. Bana hediye edilenlerin hepsini insanlara dağıtıyordum. Saraydan gelen erzakları, gece kimseler görmesin, muhtaçların onuru zedelenmesin diye karanlıkta dervişlerimle evlerine götürüp teslim ediyordum. Eşim Kerra bazen dergâhtan sırtıma çuvalı alıp çıktığını gördüğünde:

- Biz açlık çekip zar zor karnımızı doyururken, sen gelen erzakları ona buna mı

dağıtırısın? Bu nasıl bir iş anlamış değilim, dediğin de,

- Cennet nimetleri ile gıdalanmak istiyorsan geleni dağıtacak, fakiri sevindirip dualarını alacaksın, diyordum.

Fakirdim, insanları zenginlikleri ile değerlendirenlerden uzak durmaya başladım. Bazen insanlara hayret ediyorum; afetlerden korku ve ürperti ile şikâyet ediyorlar, sonra da

büyük yoksulluklara sebep olan İskender ve Cengiz Han gibi talancılardan sınırsız övgü ve saygı ile bahsediyorlar.

Şems'in şehadetinden sonra günlerim, halkın özürnâmeleri ve helallik dileyenlerin ziyaretleri ile dolup taşıtı. Ne de olsa ölü sevici bir anlayışımız var. Yaşarken anlayamadıkları değerleri, öldükten sonra anlamamanın kimseye faydası yok. Sevdiğinizi dirileştirmenin yolu, hayatın tazeliğinde itiraf ve ifade

etmektir. Âhhh.. Şemsimi
yaşarken anlamayanlar,
eleştirenler kapıma helalliğe
gelmiş, neyleyeyim... Yine de
kız mıyorum anlamadıkları için,
anlasalar ben pişemezdim.

Kıskançlık ve
çekememezliklerinin esiri
olanlardan birisi geldi:

- Şems'i küçümseyen
birisiydim. Onu, hor ve hakir
görüyordum. Sizin dostluğunuzu
yanlış anlatmışlardı. Gıybetinizi

çok yaptım. Hatta içimden,
Şems'i öldürseler, bir darbe de
ben vursam diye niyetlendiğim
olurdu. Şems'i dükkânımın
önünden geçerken gördüğümde
nefret dolu bakışlarla ardından
bakardım. Evde çoluk
çocuğumla sürekli onun
dedikodusunu yapardık. Onun
şehadet haberi şehirde
yayıldığında" İnşallah öyle
olmuştur, kurtulduk bir
beladan!.." diye sevinmiş ve
mahalledeki çocuklara

dükkânımdan şeker
dağıtmıştım. O günden sonra
işlerim bereketsizleşti.
Dükkânımı kaybettim, mallarım
telef oldu, başım sıkıntıdan
kurtulmaz oldu. Hepsinden daha
beteri, uyku haram oldu. Ne
zaman yatsam içimde bir
daralma, boğulma hissi olmaya
başladı. Zoraki uyuduğumda ise
rüyamda Şems'i görüp, yataktan
sıçrayarak uyanıyorum. Ne olur
hakkınızı helal edin. Ne yapsam,
ne eylesem de Şems'in hakkını

ödeyip ruhumu huzura
kavuşturmuş olsam?

- Benden yana helal hoş
olsun, Şems'in de helal etmesini
diliyorsan, şu kağıtta yazılı
mahalledeki evde yetimler var,
onlara erzak götür dualarını al,
Şems yetimleri gözetir,
sevindirirdi.

- Ama kağıtta yazılı mahalle
bir Hristiyan mahallesi,
Hristiyanlara mı yardım edeyim?

- Allah "Kullarımı gözetin."
diyor. Hristiyan, Yahudi, Mecusi
veya Müslüman ne fark eder.
Seni ısıtan güneş, diğer
inançtan olanlara "Durun siz
farklı inançtansınız, sizi
ısıtamam!"mı diyor? Muhtaçların
ihtiyacının giderilmesi için insan
olması yeterli değı! mi, hatta
hayvan, bitki bütün
yaratılmışların hayrına yapılan iş
sâlih ameldir. Dediğim gibi yap.

Bir başkası sanki bana müjde
yetiştirirmiş gibi gelerek:

- Acem diyarından gelen kervancılardan işittim. Fırat kenarında istirahat için konaklamışlar. Akşama doğru Rum diyarından geldiklerini söyleyen ve Konya'dan bahseden yedi derviş azık istemişler. Namazlarını kıldıktan sonra karşıya geçmek için atlarını sürmüşler. Ne olduysa o zaman olmuş, azgın su yedisini de sürükleyip gözden kaybetmiş. Yetişmişler nehre, ama ne mümkün? Sanki tufan

gibi önüne ne düşerse yutacak şekilde akıyor su. Bu dervişler Şems için gelip sonra muamma olanlar olmasın.

- Öyleyse de değilse de Allah rahmet eylesin.

- Seni anlamıyorum Mevlâna Hazretleri. "Oh olmuş!" diye sevineceğin yerde, mahzunlaştın ve rahmet okuyorsun onlar için. Sen bu dünyanın adamı değilsin. Anlamıyorum.

-Sizin bizi anlamadığınız da bu ya. Biz aşk için gelmişiz. Dua için yaşıyoruz. Bedduadan beriyiz. Bizimle sizin farkınız buradan başlıyor ve gittikçe yayılıyor. Ne yaparsan yap, takdir-i İlâhi mutlaka tecelli edecektir. Dua almaya bak ey misafir, şimdi benim dergâhımda olduğun gibi, dünyada da misafirsin unutma bunu. Buna göre yaşa. Şems'ime dua okumalıyım, müsaadenle uzlete geçmeliyim.

Aşka Bağlılık Söz ile Değil Davranış ile Olur

*Artık yoksun, nasıl
kavuşalım?..*

*Aşkta ayrılık olmaz, gel
gönülden konuşalım...*

Aşkta yanalım ikimiz. Âşıklar

yanar bilirsin;

*Aşkta dirilelim ikimiz. Aşıklar
ölmez bilirsin*

Halk, benim dini merasimler sırasında musiki icra ve semâ etmemin yasaklanmasını rica etmek ve beni şikayet ederek, için Başvezîr Muineddin Pervâne'nin huzuruna çıkar. Başvezir, bu nedenle âlimler ile müftüleri dini bir münazara için saraya davet eder. Müftüler, emirler, şeyhler, dervişler ve

âlimler, hepsi de bu davete katılırlar. Ben ve Şems'te davetliydik, içeriye girdiğimizde salon kapı ağzına kadar doluydu. Sadece arka tarafta iki kişilik boş yer gözüküyordu. Başvezir Muineddin, bizi öne doğru davet etti. Şems benim ardımdaydı, bir de baktım en arka tarafa oturmuş, eline teşbihini almış, bağdaş kurmuş oturuyor. Yanına doğru gidecektim ki, kaşı îie "Gelme!" diye işaret etti.

İlk konuşmacı ayağa kalkıp Başvezi­ri resmi bir şekilde selamladı. Şeyh:

- Geliştirdiğiniz mistik raks şeraite aykırıdır, yasaklansın!

Hiçbir şey söylemedim; sanki sözünü duymamış gibi yaptım.

Şeyh soğuk bir ifadeyle,

- Eğer bir şey söylemezseniz, o zaman tıpkı bazı insanların söylediği gibi aklınızı kaçırmış olduğunuz hükmünü verebiliriz!

- Mekkeli rahipler de Hz. Muhammed'in delirdiğini söylemişlerdi. Eğer size göre delirdiysem, o zaman deliliğim bu türden bir delilik olmalı.

- İşte, şimdi de kendini Peygamber Efendimiz ile bir tutuyor! Başvezir:

- Peki ya medresede müzik çalıp sema etmek? Bu, dinimizce uygun mu?

Bir diğ er molla s  z alınca Ő eyh oturdu. Molla kibir dolu bir tavırla,

- Ben bir devenin taşıyabileceğı kadar çok kitap okudum ve bu kitaplardan hiçbirinde m ziğ e dini kanunlar tarafından izin verildiğ ine dair bir tek satıra bile rastlamadım.

Mollaya dönüp yumuşak bir ses tonu ile:

- O halde dostum, bütün bu

kitapları, onları taşıyan deve gibi okumuşsun.

Oradaki herkesten gülüşmeler yükseldi ama en çok gülen Şems'ti. Yine yumuşak bir tavırla konuşmama devam ettim:

- Musikiyi anlamak için, onu kulaklarınla değil, ruhunla dinlemelisin. Musikinin ritminden elde edilecek, hayal bile edemeyeceğiniz kadar çok şey var.

- Sazlar çalmaya başladığında ben kapı gıcırdama sesinden başka bir şey duymuyorum.

- Ben de öyle dostum ama bir farkla: Sana neyin kapıları açılıyor orasını bilmem ama bana cennetin kapılarının açıldığını duyuyorum. Allah musikişinasları korusun ve kollarına, soluklarına derman versin. Onların müzikleri birçok ezik kalbe şifa verdi. Onlara minnettar olmalıyız.

Konya'nın büyük müftüsü Şeyh Sadreddin Konevî ayağa kalktı. Müzik hakkında ileri geri konuşan adama baktı, sonra kalabalığa seslendi:

- Cehaletle süslenip bunu tahsil olarak adlandıran dar kafaları dinlemeyin! Hz. Peygamberi gerçekten seven insanların ortaya attıkları yeniliklerin Hz. Peygamber tarafından yapılmış yenilikler olduğunu söyleyen bir hadis vardır.

Sadreddin

Konevî'nin

konuşması oradakileri dondurdu.
İçlerinden biri hemen karşılık
vermek için atıldı:

- Peki Mevlâna Celaleddin bu
tür bir yenilik yapma salahiyetine
sahip, gerçek bir Hz.
Peygamber âşığı mı? Bir âşık
olduğuna hiçbir şüphe yok ama
acaba kime âşık? Muhabbet
içinde olduğu insana bir bakın!
Bir meczup ve her tür kurala
karşı çıkan bir asi!

- Kullandığınız'muhabbet' kelimesi yalnızca bir kâse, dedim. Ben Şems-i Tebrizi'ye karşı bir duygu okyanusuna sahibim; benim daha büyük bir kaba ihtiyacım var.

- Peki, hangi kelimeyi kullanmalıyız? Çılgınca tutkun olmayı mı? Başka bir şeyh söze karıştı:

- Zehirlenmeyi mi? Aldanmayı mı?

Sultan Veled artık kendisine daha fazla hâkim olamıyordu:

- Babam Şems'i seviyor.
Bırakın doğru kelime'Aşk'olsun!

Gözlerimden bir damla yaş süzüldü ve bakışımı oğluma çevirdim. Bir anda ne yapılması gerektiğini anlamıştım. Hiçbir şey söylemeden ayağa kalktım. Arka tarafa doğru ilerledim. Oradakiler meclisi terk edip gideceğimi düşündüler. Başvezir'in yanında oturan Seyh

Şerafeddin, bağırdı:

- Bir toplantıda şeref yeri kürsünün merkezi değil midir? Olduğum yerde durdum. Sesimi yükselttim:

- Şeref yeri dostun, âşığın yeri mâşuğunun yanıdır! Diyerek, Şems'in yanına oturdum.

Konya anladı ki Mevlâna'yı da, Şems'i de sözle mağlup etmek imkânsız. Her tartışma

Şems'in lehine geliyor.
Mevlâna'yı Şems'ten soğutmak
için kurdukları tezgâhlar tersine
tersine işliyor. Kerra Hatun bile
artık ona sempati duyuyor.
Mevlâna ailesi ona hayran.
Üstelik Kimyâ Hatun bile Şems'e
düpedüz âşık olup çıkmış.
Sultan Veled dersin,
babasından kalır yanı yok,
Şems'e duyduğu saygıdan yana.
Umut kala kala Alaeddin'de.
Alaeddin yaşının verdiği
bıçkınlıkla hırçın. Çocukluktan

bu yana, kavgacı bir kişiliğe sahip. Dergâhtan kaçmak için fırsat kollayan, uçuk bir firari. Tasavvufî yakından uzaktan alakası yok. Dini hayatı "med~cezir"lerle dolu. Dolduruşa müsait bir sel yatağı. Hasetçiler ona;

- Bu adam babanın mahvolmasına neden olacak. Aynı zamanda sahip olduğu itibarı da yok edecek! diyorlardı.

Küçük oğlum Alaeddin'in

kalbinde iki duygu birbiriyle mücadele ediyordu: Bana duyduğu sevgi ve Şems'e karşı duyduğu kızgınlık. Alaeddin'e göre, Şems, hayatıma girdiğinden bu yana yaklaşık olarak iki yıl geçmişti ama bu zaman, yüksek seviyelere ulaşmış o üç kuşağın kazandırdığı saygıyı yerle bir etmeye yetmişti.

Alaeddin ateşli, genđ bir adamdı. Aklına geleni konuşurdu ama diğerleri Şems'e açık açık

söväp sayarken dilini tutmuştu. Babasına zarar verebilecek hiçbir söylentiye alet olamazdı. Kararını vermişti. Şems'in karşısına çıkacak, insanı sindiren bakışlarına karşı koyacak, öfkesinin yanan ateşi üzerine su boşaltacaktı. Konya, bu meczuptan kurtulmalıydı.

Şems, onu yalnızca hatıra binaen huzuruna kabul etmişti: O, Mevlâna oğluydu. Odasına geldiğinde, karşısında duran gence,

- Her şeyin iki yüzü vardır, oğulların da iki yüzü vardır, iyi evlat ve kötü evlat. Sultan Veled iyi bir evlat; sen ise kötü olansındır.

Alaeddin, sanki tokat yemiş gibi gerginleşti. Yere, ayaklarına bakarken, önceden ezberlemiş olduğu kelimeleri söyledi:

- Babam bana büyüklere duyulan saygının Allah'a duyulan saygıdan sonra geldiğini söyledi. İlk olarak Allah'a saygı

duyduğum için bu kelimeleri sarf ediyorum.

Şems, sert bir ses tonu ile:

- İçindeki niyeti okuyabiliyorum. Basit ihtiraslarının ve çocukça öfkenin farkındayım. Burada asla anlamayacağın şeyler oluyor. Azrail'den başka hiçbir güç babanın yanından ayrılmamı sağlayamaz! diye cevaplar onu.

Alaeddin öfkelenmeye

başlayarak,

- Seni burada istemiyoruz!
der.

Başını kaldırmaya ve Şems'e
bakmaya cesaret ederek:

- Sen babamı mahvediyorsun!

Şems bağırır:

- Sen beni yargılamaya mı
kalkışıyorsun. Baban için
getirdiğim armağanı göremiyor
musun? Yalnızca üstümdeki

çulları görecek kadar aptal mısın? Baksana bir etrafına, ailene bir bak. Bir zamanlar ihtirasla tutulduğun Kimyâ bile bana sahiplenir, hürmet gösterirken, hiç gönüllü olmama rağmen benim eşim olmayı teveccüh ederken sen ne yaptığının farkında mısın? Onlar gafil de bir sen mi uyanıksın? Babandan hiç mi nasiplenmedin be evladım, ağabeyine hiç mi huyun benzeşmedi delikanlım? Yazık!.. Yazık!.. Daha ne olsun

sana, yazıklar olsun! Diye
bağırır.

Alaeddin geldiğine
geleceğine, söylediğine
söyleyeceğine bin pişman
olmuşçasına usulca kapıya
doğru çekilir. Çıkarken odanın
kapısını sertçe çarpar. Kapının
çarpılışına avludaki dervişler
şahit olmuşlardır. Durumu bana
ilettiler.

Tavırlarından hoşnut
olmadığım oğlum Alaeddin'i

çağırıp Şems'ten özür dilemesini istedim. Alaeddin hayatında ilk kez olarak bana karşı çıkıyordu:

- Sana neler olduğunun farkında değil misin? Halkın önüne her çıkışında kendini küçük düşürüyorsun. İnsanlar sana gülüyorlar.

- Her birimiz kendi yolumuzu izlemeliyiz ve bu da benim yolum oğlum. Şems'i sana zorla sevdirecek değilim. Gençsin ve bir o kadar da toysun. Tıpkı

ismini taşıdığıın rahmetli amcan gibisin. Kanın seni kavuruyor. Duygularını dudağında köpürten bir dalgasın, o kadar. Evlat sen bilirsin. Evlatlar babalarını ya baba olunca anlayabiliyor yahut da babalarını mezara yollayınca.

- Şehirde pis dedikodular yayılmış durumda. Benim zoruma giden, bu dedikoduculara fırsat vermeniz. Ben bu yalanı uyduranların bahanesini anlamakta

zorlanıyorum. Baba ne olur kendine gel.

- "Allah seni mübarek kılsın."
diye dua eden bir adamın elini öpmüştür baban. Şems ile tensel temasımız sadece bu olmuştur. Gel, sana meselenin aslını anlatayım.

Şeyh Siraceddin, sarayın beni baş imam tayin etmesini bir türlü hazmedememişti. Talip olmadığım halde bu görev bana verilmişti. Şems gelince bu

vazifeden feragat ettim, ama seneler öncesinin kinini hâla taze tutuyordu Siraceddin. Onun dervişleri önceleri sayıca çoktu. Zamanla yanında birkaç dervişi kaldı. Herkes ondan uzak duruyordu. Mal düşkününü, altın biriktirme hastasıydı. Para almadan fetva vermiyordu. Fakirleri kapısından kovuyordu. Halkın gözünden ve gönlünden iyice düşmüştü. Konya'da en çok beni çekemeyenlerin başında o geliyordu. Gözü hâla

Sultan'ül Ulemâ unvanındaydı. Bu makama ulaşmakta tek engel olarak beni görüyordu. Oysa ben makamları mevkiler elim tersi ile itmiş bir adamdım. Şems'li senelerimde elimi eteğimi dışarıdan çektiğimde geçmişin intikamını almaya çalışıyordu kendince. Bir gün baş dervişi ile aralarında şu konuşmalar geçmişti.

- Mevlâna hak etmediği bir şöhreti taşıyor.

- Anlamadım efendim.

- Dağın olmadığı yerde tepe dağ gibi görünür.

- Mevlâna olmasaydı, şimdi siz mi dağın zirvesi olacaktınız?

- Elbette.

- O halde onun ışığını gölgeleyelim efendim.

- Şems varken bu iş zor.

- Onunda icabına bakarız.

- Nasıl? Katledecek miyiz?

- Hayır. Şems'in bilinmeyen efsunlu bir yanı var, onun yanına kötü niyetle yaklaşmanın olduğu yerde kaskatı taş kesilmesi ihtimaldir. Hele bakışı yok mu, o bakış, demiri eritir. Gerçekten güneşten yakıcı bakışları var.

- Peki söyle be adam, Şems'in icabına nasıl bakacaksınız? Üstelik benim derdim Mevlâna ile... Şems ile değil.

- Açıklamamı dinlediğinizde bana hak vereceksiniz. Halk dedikoduyu çok seviyor. Öyle ki, filanın başı ağrıyor diye laf etseniz, iki sokak sonra, filanın başı kesilmiş olarak yayılıyor. Öyle bir fısıltı yayacağız ki, dedikodu yayıldıkça Şems için Konya kabirden daha darlaşacak, sokağa çıkamaz olacaklar, ardından Şems, Mevlâna yıpranmasın diye buradan kaçmak zorunda kalacak. Halkı yanımıza

alacağız. Dedikodu kazanında ikisini de kaynatacağız, birisi buhar olacak, diğeri köz. En azından Şems, Mevlâna yıpranmasın diye buralardan çekip gider, sır olup kaybolur. Mevlâna da Şems'siz kalınca zayıflar, halkın gözünde küçülür, size de gün doğar yeniden.

- Bu nasıl bir dedikodu olacak? İçki içiyor dediler, meğerse adam abdestsizyere basmıyor. İçki imtihanında onlar

kazandı, düşmanlar olarak biz kaybettik. Şarap testisinden çıka çıka süt döküldü yere. Şimdi de fısıltılar bizim elimize yüzümüze bulaşırsa ne yaparız. Ne çeşit bir fısıltı düşünüyorsun?

- Şems oğlancı deriz. Hiç evlenmemiş, bunu koz olarak kullanırız.

- Olmaz. Tutmaz. Hiç evlenmemiş çok arif vardır. Evlenmemek onun livata

düşkünü olduğunu göstermez. Bu fısıltı pek tutmaz. Baksana ben de yetmişime dayandım ve hiç evlenmedim. Konyada benim gibi hiç evlenmemişlerin sayısı az değil. Şimdi hepimiz oğlancı mıyız?

- O vakit, Şems'in Kalenderi ekolünden geldiğini, hatta Cavlakilerden olduğunu yayalım. Cavlakilerde livata(erkek erkeğe ilişki) çok yaygındır. Halk bunu biliyor.

- Saçmalama! Cavlakiler kafaların kazıtıp, sakal ve bıyık bırakmayan kel insanlardır. Asla saçını bir mercimek boyu dahi uzatmazlar. Oysa Şems'in saçını İsfahan gecesi gibi neredeyse beline kadar gelecek şekilde uzundur, üstelik sakalı ve bıyığını ne yapacağız?

- Ben yine de bu hususta fısıltı çıkarayım, halk bu, konu cinsellik oldu mu abartmayı, yaymayı sever. Bir bakarsınız, belki tutar.

- Tamam. Mevlâna'yı halkın gözünde zayıf düşür de nasıl yaparsan yap. Başarırsan sana da ödöl olarak kadılık makamı var, bilesin.

- Teşekkür ederim efendim ben şimdiden başlıyorum fısıltıyı yaymaya, Mevlâna ailesinden çarşı Pazar dolaşan küçük oğludur ve aşırı hararetli bir gençtir, onun kulağına kar suyunu kaçırdık mı işimiz daha da kolaylaşır. Şems'ten en çok nefret edenlerin başında o

geliyor.

İşte dedikodu çıkaranların, çıkarları, hesapları ortada. Peki oğlum madem Şems için böyle düşünüyorlar, Şems gerçekten böyle birisi olsaydı üvey bacın Kimyâ ile nikahlanmayı kabul eder miydi?

- Kimyâ kardeşimin Şems'e gizliden gizliye aşık olduğu doğru mu?

- Evet. Emin olmasam evlilik

için ısrar etmezdim.

- Şems evlenmeye yanaşmamış ama.

- Evet, ikna edene kadar ne çektim.

- Mecbur muydun ikna etmeye?

- Sen anlamazsın evlat.

Kerra Hatun da Alaeddin ile Şems arasındaki tartışmayı duyar. Bu tartışmanın ardından

oğlun ile buna dair
görüştüğümü öğrenir.

Alaeddin ile bir de ben
konuşup öfkesini dindireyim
düşüncesi ile onu yanına
çağırır. Alaeddin gözleri yaşlı
ve kalbi öfke ile dolu bir halde
yanına gelir ve ona her şeyi
anlatır. Kerra Hatun, üvey
oğlunun yumruklarını bir sıkıp bir
açarak odada ileri geri
yürüyüşünü seyrederken onu bir
çocuğun sızlanmaları değil, bir
erkeğin hiddeti olarak

görüydür. Hatta üvey oğluna tatlı nasihatlerde bulunarak:

- Başlangıçta Şems hakkında ben de senin gibi düşünüyordum. Zamanla öğrendim ki Şems meczup değil mürşid, deli değil veli ve düşman değil dostmuş. Oğlum etrafın laflarına kulak asma. Unutma, sen şimdilerde Konya'nın hayran duyduğu, gelecekte bütün cihanın hayranlık duyacağı bir babanın ciğerparesisin. Ona göre davran. Dışarıdakiler seni

kullanmaya çalışıyor.

Kim ne derse desin, Alaeddin bildiğini okumaya devam edecekti. Kaderimizde hayırsız bir evlat sahibi olmak da varmış... Evladımdı, ne kadar da asi olursa olsun, ciğer parçamdı.

Evladıma kızmak bile istemiyorum. Onu üzmemek için ne acılar çekiyorum. Ne kadar zor ve acı bir durum. Neler çektiğimi hiçbir kimse bilmez.

Acılarım ve dertlerim bile kendime özgüdür. Evlat bu, ciğerparemdir. Asiliği benim sabır imtihanımdır. Hz. Âdem ve Hz. Nuh babamızın neler çektiğini şimdi yaşayarak anlıyorum. Beni hiç görmeden seven, sayan ele karşı, evimin içinde gönlümü ağrıtan evlada ne diyeyim ben? Tahammül etmeliyim. Soluğumla nice manevi hastaya şifa vesilesi oldum, gel gör ki ciğerim damarımı çürütüyor. Kader bu

neylersin! Benim çilem de
evladım ve uğruna ömrümü
harcadığım halkım oldu. Benim
bu yaştaki yaşadığım sıkıntım
bambaşka. Yeryüzündeki bütün
acılı ve üzüntülü insanların
çektiği zorluk sadece sıkıntılara
tahammül etmektir. Acılara ve
üzüntülere katlanmanın
zorluğundandır bu.

Ömrümün Miladı: Sevdam Şemsi'mdir!

*Kulluğunu Allah katında öyle
yücelt ki,*

*Allah, sana sorsun: Kaderine
ne yazayım?*

Ömrümün miladı Şems'ti.

Hayatımı ikiye böldüm:
Şems'ten önce, Şems'ten sonra.
Ömrümü üç kelime ile
özetledim: Hamdım, piştim,
yandım. Benim için Şems, sırlar
âleminin elçisidir. Yolcusu
olmayan uzun yolların bir
elçisidir. Ruhlar âleminin
habercisi, samimi ve berrak
duyguların maverai aşkların
sesidir. Benim için Şems, efsane
ve şiirin kokulu, renkli ve yeşil
bağlarına açılan bir kapıdır.
Benim için Şems, sır dolu bir

dildir. Söylenemeyecek sözlerin, her dile yabancı sözlerin, her kelimeye tevessülden hayâ eden kelimelerin dalgalandığı, sessiz durduğu, kalplerde saklıca konuşan bir dildir. Öylesine gizli, yumuşak ve naif bir konuşma ki ben bile onu anlamakta acizim. Benim için Şems, ilginçlikler diyarının elçisidir. Hiçbir duygu kuşunun uçmadığı en uzak ufuklara hayalimi taşıyan ve efsanevi sırlar dolu iklimlerinde gezdiren bir elçidir.

Başında nur bulunan ve sürekli yanaklarına gözyaşları dökülen Şems'e benim baktığım gibi kim bakabilir? Şems, benden başkası mıdır? İş nedir? Niye geldi sanıyorsunuz? Yakmak, alevlemek, ağlamak, erimek, konuşmamak, durmak, yok olmak, körler meclisini kendi ateşi ile aydınlatmak, gözyaşları ve yakıcı alevler yağmuru altında varlığının derinliklerinden cahillerin yüzüne bir tebessüm kondurmak, kalabalık yığınların

arasında yalnız kalmak, her meclisin ışığı olmak; ama hiç kimseye alışmamak gözyaşı tırnağı ile varlığını tırmalamak, damla damla erimek... Âh! Benimle Şems arasındaki aynileşmeyi göremeyenlere artık gücenmiyorum. Gönül gözleri inadına körleşenlere ne diyebilirim ki?

Onun bana, benim ona verdiğimiz sohbet tadlarını özlemenin bambaşka bir hasleti vardı. Bir gün hasbıhalimizde

söz nefis ve benlikten açıldı.
Şems bana sordu;

- Pîrim nefis ile benlik ayrı ayrı
şeyler midir?

-Tasavvufta en yaygın
kavramlardan birisi de sizin
benlik dediğiniz nefistir. Bu terim
bazen "ruh"olarak da tercüme
edilir. Ancak Arapçada nefis, en
çok benlik olarak kullanılır. Nefis
tıpkı bir alev, içinde hem çekici
güzelliği hem de yakıcılığı
barındırır. Her ne kadar rengi

çok çekici de olsa, yakıcıdır. Bir hikâye anlatayım:

Bir derviş uzun bir yolculuğa çıkmıştı. Bineği yoktu, yaya olarak yol alıyordu. Günlerce yürüdükten sonra önüne dik bir tepe geldi. Ellerini kaldırdı ve şöyle dua etti:

"Ey Rabb'im! Biliyorsun, senin aşkına seyahat etmekteyim. Her şeyin ve herkesin dizgini senin elindedir. Lütfen bana bu tepeyi aşmama yardım edecek bir

eşek gönder."

Az sonra derviş, bir anırma duydu ve önüne çalılıkların arasından bir eşek çıktı. Allah'a şükretti ve eşeğin sırtına atlayıp tepeye tırmanmaya başladı. Tam tırmandığı tepeden aşağıya inerken bu kez önüne bir haydut çıktı. Haydut bir Arap atına binmiş, belinde bir kılıç, kaşları çatık, suratı asık bir şekildeydi. Olup biten karşısında hayret eden bizim dervişin karşısında dikildi.

- İşte bir derviş. Dervişleri sevmem. Daima nasihat ederler, tevazudan, başkalarına yardım etmekten ve dürüstlükten bahsederler. Siz kim oluyorsunuz da benim yaşam tarzımı eleştirmeye cüret ediyorsunuz? Utanmadan şu koca, iri yapılı hâlinle küçücük bir eşeğe biniyorsun. Hayvana eziyet ediyorsun. Şimdi in ve eşeği sırtlan bakalım!

- Eşeği sırtıma mı alayım?

- Sana eşekten in ve sırtında onu taşı dedim!

- Ama efendim bu yorgun halimle onu nasıl sırtıma alayım?

- Bırak soru sormayı. Ne diyorsam onu yap, haydi! Üstelik tepeye kadar da geri taşı bakalım.

-Tepenin başına kadar mı?

- Evet!

Derviş sırtında eşek az evvel indiği tepeye tırmanmaya başladı. Her geriye bakışında, haydudun eli kılıcında beklediğini gördü. Sonunda, harap bitap düşen derviş, tepenin zirvesine ulaştı. Eşeği sırtından yere indirdi. Ellerini semaya açarak

- Yâ Rabb! Biliyorum sen her şeyi görüyorsun ve biliyorsun! dedi.

Çoğu insan, sırtında eşeğini taşıyor. Onu, kendimiz için

alıştırmak yerine, nefsimiz için,
benliğimiz için çalışıyoruz.

şemsin bütün yaratılmışlara
karşı bir merhameti
vardı."Merhamet için adalet
lazım."derdi. Benim gözümle onu
göremeyenler, onun bir taş
yürekli olduğunu sanırlardı.
Oysa neredede ağlayan bir ocuk
görse dayanamaz, yanına
ker, o da ağlardı. Hayvanlara
apayrı bir sevgisi vardı.

Konya'ya yaz gelmişti. şems

ile Meram bağlarına doğru gidip kuş sesleri dinlemeye karar vermiştik. Meram bağlarına doğru giderken bir adam eşeğine vuruyordu. Şems adamın elinden sopayı aldı ve bir kez onun sırtına vurdu. Adam:

- Ne yapıyorsun be adam, canımı yaktın!

- Onun da bir canı var. Şimdi anladın mı?

- Ama o bir hayvan ve benim malım! Keyfim ne isterse yaparım. İster binerim, ister döverim!

- Kimse kimsenin malı değildir, hayvanlar da bizlerin malı değildir. Herkes Allah'ın emanetidir. Şu sünnet adına bıraktığın sakalın sahibinden utan! Köpek yavruları ezilir diye, ordunun yolunu değiştirmedim mi?

- Özür dilerim. Haklısınız, gaddarlık yaptım.

-Bizden özür dileme, canını yaktığın hayvancağızdan dile!

-Ama nasıl? O bizi anılamaz ki.

- Git, taze otlar koy önüne ve başını okşa, yeter.

Yolumuza devam ederken:

Şems'im! insanlar hayvanları nankörlükle suçluyorlar. Kendi nankörlüklerini onlara havale ediyorlar.

- Hayvanın nankörü, vefasız olamaz. Hayvan fıtratı üzerine yaşar. İnsan, hayırsızlığını hayvanlara yükleyerek, kurtulduğunu sanır. İnsan, yaratılışı üzerine yaşasa, sıkıntı yok. Bak hayvanlara, fıtratının dışına çıkıyor mu? Sen hiç miyavlamaya çalışan köpek gördün mü?

- Haklısın. Hiçbir hayvan, zevk alayım diye canlı öldürmez. Zorunlu olmadıkça, acıkmadıkça ve tehlikede kalmadıkça başka

canlıya zarar vermez.

Kul Nazarında Pul Olalım da Aşk Pazarında Yol Bulalım

*Hallaç, “Ene’l Hak!” derken,
cennetini dilinde taşıyordu.*

Halk onun cinnetine hükmetti

Ah dilşâd olamayan ağızlar

ne anlar cennetin tadından!

*Kaç elekten geçtik,
dağılmadık, kaç nehirden geçtik
azgın sulara kapılmadık. Şems
ile yürek yüreğeydik. Ulema
kıskanmasın da ne yapsın?*

Konya'daki bütün
medreselerin hocalarını
toplamayı düşünen Cafer
Nasıreddin bu fikrini Mir
Hüsrev'e açar:

- Bu toplantının maksadı

nedir?

- Şems'i Mevlâna'nın gözünden düşürmek.

- Şems bu hitabeti, gizli ilimlerdeki marifeti ile hocaların hepsini sus pus eder.

- Gevhertaş, Nizamiye, Hatuniye, Altunapa başta olmak üzere bütün medreselerdeki en derin hocaları çağırttım. Şems onlarla zor baş eder.

-Toplantıya saray erkânı da

katılacak mı?

-Vezirler geleceklerini bildirdiler.

-Ya Sadreddin Konevî?

- O, Konya dışında seyahate çıkmış.

- Eh bakalım hayırlısı...
Yatsıdan sonra görüşmek üzere...

Yatsı namazından sonra
Şems ile davete icabet üzere

yola çıktık. Yeni inşa edilmiş olan Sırçalı Medrese'ye geldiğimizde, davetlilerin hemen hemen hepsi bizden önce gelmiş, yerlerine oturmuşlardı. Selam vererek ilerledik. Büyük odanın duvarlarındaki çiniler Şems'in dikkatini çekmişti. Kulağıma fısıldayarak "Bu medrese bana, Tebriz'deki ilk medreseymi hatırlattı."Ebruli ışık huzmelerinin aydınlattığı sedire kurulmuş olan hocalar, hürmet ile ayağa kalkıp, yer gösterdiler.

Şems, önce benim oturmamı bekledi. Ben ise kolundan tutarak, birlikte oturmayı teklif ettim. Aynı anda oturup, sağ elimizi sol omzumuza koyarak, odadakilerin merhabalarını aldık. Hâl hatır sualinden sonra, sohbeta Nasireddin başladı. Hamdele, Salvele'den sonra, Konya'daki medreselerin problemlerini anlattı. İlim meclislerine eskisi kadar itibar edilmediğini, buna mukabil Bağdat, Halep, Kayseri başta

olmak üzere birçok ilim memleketinde, alimlerin itibar gördüğünü, manevi ilimlere artık rağbet gösterilmediğinden yakındı. Oradakilerin kimi başlarını eğip, yukarı kaldırarak meseleyi tasdik ettiklerini, kimileri de "Haklısın" diyerek onu tasdik ettiler. Bir kaç kişi daha bu meselede söz alarak konuştu. Biz susmuş onları dinliyorduk. Nasireddin, Şems'e yönelerek:

- Görüyorum ki, sohbeta hiç

iştirak etmiyorsunuz. Bu hususta
zatınızın fikirlerini merak
etmekteyiz.

şems, herkesin üzerinde
gözlerini gezdirdikten sonra,
elindeki teşbihi minderin üzerine
bırakarak:

- Ben âlimler meclisi mensubu
değilim. Davete icabet sünnettir,
desturunca gelmiş bir misafirim.
Dinleyici kalmaktan hoşnudum.

- şems Efendi, aramızda

muhabbet hasıl olmuşken, derin bilgilerinizden bizleri de faydalandırırsanız, bizler ikramınızdan nasiplenmeyi dileriz. Dışarıdan gelen biri olarak bize ışık tutup, ayna olmanızı istemekle zahmet mi vermiş oluruz?

- Nedir öğrenmek istediğiniz?

- Ulemânın temel sıkıntıları neler olabilir? Hatta bizlerin eksik ve kusurlarımız nelerdir? Söyleseniz de kendimize

çekidüzen versek...

- Benim usulümdür, sözü pek uzatmam. Size bir hikâye ile cevap vereyim: Adamın biri berbere gitmiş ve demiş:"Sakalımdaki akları ayıklar mısın?" Berber, adamın sakalındaki akların siyah kıllarından daha çok olduğunu görünce, makasla bütün sakalı kesmiş ve adamın önüne sakalındaki kılları dökmüş. Adama: "Benim çok işim var, akını siyahını kendin ayıkla."

diye cevap vermiş

Şems'in verdiği misal, salondakilere soğuk bir hava estirdi. Böylesine bir usule alışık değillerdi. Homurdandılar. Sağa sola bakıp, Şems'e haddini bildirecek kişi aradılar. Nasireddin kıs kıs gülüyordu. Onun amacı da herkesin gözünde Şems'i sivri dilli, kimseye hürmeti olmayan birisi olarak göstermekti. Sanki hiç üzerine alınmamıştı. Şems'in mesajı oradakilere söylenilmiş

gibi davranarak:

- Bu meclisteki âlim kardeşlerime haksız bir ithamda bulunmak ilmi saygıya âlimlik ahlakına yakışıyor mu? Biz senin ne kadar ulvi bir bilge olduğuna inandığımız için görüşüne başvurduk. Sen ise, fil misali fincanları tepeledin. Kırıp, yıktın.

Şems tam cevap verecekti ki, elinden tutup, "Müsaade et! Ben mukabil edeyim." diye söze

kariştım:

- Madem filden misal verdin, ben de filden devam edeyim. şehrin birine Hindistan'dan bir fil getirmişler. İlk kez fil gören insanlar şaşırmışlar. Karanlık odada tuttukları odaya dört meraklı adam girmiş gizlice. Oda karanlık, göz gözü görmüyor. Birinci adam filin kulağını tutmuş," Bu bir yelpaze, fil nerede yahu?" demiş. İkinci adam filin bacağına sarılmış," şimdi sütunlara gelmişiz, ortada

fil falan yok." demiş. Üçüncüsü, filin hortumunu tutmuş, "Bu bir oluk, oluğun odada ne işi var?" demiş. Dördüncüsü filin ayağına basmış, "Koca kaya parçasını odaya kim koydu?" demiş. Bu böyle devam etmiş gitmiş. Sizlerin az önce ortaya sürdüğü fikirler de karanlık odadaki bu meraklı adamların durumuna benziyor. Belki az çok hepsinde gerçek payı vardır. Ancak, problem dediğiniz hususları çözmiyor. Dostum Şems'in

işaret etmek istediği husus da budur işte. Üstelik ona siz "İlla cevap ver" diye ısrarcı oldunuz. Gelen cevap hoşunuza gitmeyince, ayıp eden şems mi oldu? şems dostum ısmarlama cevap vermez. Duymak istediğiniz neyse buyurun, buradayım! Ağzınızdaki saklı ifadeyi ortaya söyleyin! Derdiniz üzüm yemek mi, bağcıyı dövmek mi?

- Oh ne alâ! şems, seni de hırçınlaştırmaya başlamış. Biz

burada, şahısların değil, avamın sıkıntılarını çözmek için toplandık. Siz, meseleyi nereden nereye getirdiniz. Bizim amacımız, bu konuda, dışarıdan gelen, diyar diyar dolaşıp fikir edinen Şems'in görüşlerinden faydalanmaktı.

- O vakit testinin nakşını bırakıp, içindeki suya bakın. "Avamın meselelerini konuşmak için geldik bir araya" dediniz. Buna mukabil ben, hiç avam meselesinin tartışıldığına şahit

olmadım. Hep kendinizden,
azalan gelirinizden, mahsul
ambarınızın daraldığından
konuştunuz. Ulemanın sıkıntıları
derken, ulufelerini mi
kastediyordunuz. ? Daha düne
kadar medreselerinize gelen
dervişleri, ilim isteyen insanları
seçerken, tahsil durumu ve
bilhassa zenginlik derecesine
göre, getireceği altın akçeye
göre değerlendirmiyor
muydunuz? Bugün medreselerin
boşaldığından şikâyet

ediyorsunuz. Benim böyle bir sıkıntım yok! Hamdolsun, talebe sayımız azalmıyor, artıyor.

Köşede tespihini hızlı hızlı çeken Şeyh Siraceddin sakalını sıvazlayarak bana cevap vermeye kalkıştı:

- Evet, haklısın. Nerede ayak takımı, çapulcu, işsiz güçsüz varsa maşallah hepsi de senin medresende toplanmış. Hiç okuma yazma bilmeyen, cahil ve geçmiş suçlarla kabarmış

dervişleri etrafında toplamışsın.
Onlardan ne s fi olur, ne talebe.
Bu yetmezmiş gibi ne dediği
anlaşılmayan, dili sivri dostun da
medresene renk katmış!

Tam o esnada şems, bir
hışımla ayağa kalktı. Odanın
içinde elleri, arka belinde
dolandı durdu. Herkes şaşırmış,
ne yapmak istediğini merak
ediyordu. Genç âlimlerin
oturduğu yerin önünde durdu.
Sağ elini havaya kaldırarak:

- Kimin iyi, kimin kötü olduğunu Allah tayin eder, dış görünüşe bakan şüphesiz aldanır. İnsanları fakir, zengin, köylü, bedevi, yok şu meslekten, yok şu meşrepten diye ayırt etmek, İlâhi kitabın hangi ayetinde yazılıdır? Ey dürüstlük arayıcıları! Niyetiniz samimi ise, Allah "İşinizi kolay kılarım" buyurmuyor mu? Rahmân suresi'ndeki, "O her an yeni bir buluş ve iş peşindedir."ayetini hangi kafa ile okudunuz? İnsan,

nereden geldi ve nereye gidiyor, sorusunun cevaplarını bulmak için tahsil ve terbiye görmelidir. Bazı insanlar dil öğrenmek veya daha iyi mekteplere geçmek için eğitim görür. Meclislerde, meydanlarda, kürsülerde, minberlerde ün kazanmak isterler, insanların kendisi için "Ne kadar güzei konuşuyor."demeleri, alkışlamaları ve meşhur olup zengin çevrelerde itibar görmek için dil döker, tatlı konuşmak

ister. Söz cambazlığı, laf kalabalığı, tatlı hitabet bir yerden sonra para etmez. Bütün bedeni dil olup konuşsa, İlâhi âlemden uzaksa rezilliğe yürümüş olur.

Siz gençler bu medreselere ilim için koşmuyorsunuz! Tıpkı üstadlarınız gibi şöhret peşindesiniz. Dünyalık hevesler, şöhret, şehvet, süslü elbiseler, mücevherler, alkışlar, el etek öptürmeler, itibar ve ihtişam... Bunların hepsi ne kadar tatlı

değil mi? Ancak ilim bunlar için yapılmaz. Derdiniz olmalı. Evet gençler bir derdiniz olmalı. Öyle bir dert ki size sizi getirmeli. Aşk derdiniz olmalı. Aşk, dermanı önünüze sermeli. Bana çocukluğumda sordular: "Derdin nedir? Elbise ise alalım, gümüş para ise verelim. Dedim ki" Keşke bütün üstümdekileri de alsalar ve bana ait olanı teslim etseler!"

Şems hızını alamamıştı. Gençlerin oturduğu yerden,

mollaların oturduğu sedire doğru yaklaştı. Sesini daha da gürleştirerek:

- Sizin medreselerinize koşan gençler, ilme koşturmuyor! Sizin şaşaalı hayatınıza koşuyor. Sizin makamlarınıza hayran onlar, tasavvufun kabuğuna takılıp kalıyorlar, özünden mahrum kalıyorlar. Elma kabuğu veriyorsunuz, onlar da elma yediklerini sanıyorlar. Onlara nereden gelip nereye gittiklerini göstermiyorsunuz. Gençlerin

 inde nasıl bir cevher bulunduğunu ve aslının ne olduğunu öğretmeniz gerekir!

Şems coşkun akan bir ırmak gibiydi, önüne gelen ne varsa alıp süpüren bir ırmak... Gençlerin tarafına tekrar dönerek bu kez sesi kısık bir şekilde sözüne devam etti:

- Hayatta en güzel şey ilim öğrenmek, öğrendiğini yaşamak ve ya atmaktır. Allah rızası için öğrenmeye gayret edin. Bütün

canlılara hizmet edecek bir ahlak kazanın. Birkaç dirhem bal alacağız diye, deryaları zehirlemeyin. Bakara Suresi'nin 216. ayetini iyi düşünün: "Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz."

- Ey Şems! En başta "Konuşmam, misafirim." dedin, şimdi kalkmış vaaz veriyorsun! diye kenardan müdahale eden

Nasireddin'e dönerek sözlerine devam etti:

- Hayret! Gençlere yol göstermemden rahatsız mı oldunuz?

- Sen yol göstermiyor, düpedüz onları kışkırtıyorsun. İlim için çabalamış da ömrü boşa geçmiş olan varmış gibi onların iştahını kapatıyorsun!

- Allah, "Kitap yüklü merkepler" derken kimleri kast

ediyor dersin?

- Anlaşıldı, önce fil olduk, şimdi de merkep. Bakalım sohbetin sonunda daha nelere benzeteceksin?

- Ben benzetmiyorum, teşbihi yapan Yüce Rabb'imiz. İç huzuru ve mutmain olmuş bir nefsin ferahlığını vermeyen şeyler, ilim olamaz. Bunca gayretle öğrendikleri ilimleri boşa harcayanlar, yanlış yönde kullananlar da vardır.

Salona ıhlamur ikramı başladı. Bunu fırsat bilip Şems'i yanıma davet ettim. Ayakta dolaşıp konuşmaktan hem yorulmuş, hem de boğazı kurumuştı. Elimle ıhlamurunu ikram etmeme salondakiler şaşkınca bakıyorlardı. Şems'e yönelerek:

-Yorgunsun, biraz dinlen. Onların şişkinliğini epey iğneledin.

Şems sözüme tebessüm etti.

Nüktem hoşuna gitmişti.
İhlamlar içildikten sonra
sohbet yeniden başladı. Lala
Sahip Ata bana doğru yüzünü
çevirerek:

- Duyduğuma göre tefsir
yazmaya niyetliymişsiniz.

- Hayır, yanlış duymuşsunuz,
öyle bir çalışmam yoktur.

- Hüsamettin Çelebi'nin
kaleme aldığı nedir o vakit?

- Kendince, bize ait kelimeleri

kağıda aktarıyor, o kadar...

-Ama bir sohbetinizde, "Kur'an'ın gerçek anlamını Allah âşıkları bilir." demişsiniz.

- Doğru söylemişim. Ne var bunda şaşıracak? Her ayet, bir mesaj yahut bir çağrı mektubudur. Çağrı, aşka çağrıdır. Mesaj, kullara gönderilmiştir. Âşıklar, ayetin kuru manasını değil, özün özünü tadarlar. Aşk, Hz. Hamza'yı hidayete getiren tılsımdı. Yoksa

onun dinlediklerini Ebu Leheb de dinlemişti, eksiksiz noksansız. Üstelik Ebu Leheb herkesten daha çok dinlemişti. Ancak, aşkyoktu onda.Taha suresi, Hz. Ömer'i çarpıyor da aynı ayetleri okuyan Kisralar niye çarpılmıyor? Ayet aynı ayet, sure aynı sure. Değişen ne? Değişen aşk var mı, yok mu?

- Hallaç da senin tabirinle âşık o halde."Enel Hak" sözü ile küfür işlemedi mi?

- Ne kadar kolay değil mi insanları küfürle günahla itham etmek. Âlimlik kolaydır, âşıklık kısmet işidir. Âşık olan, Hallac'ın maksadını anlar.

- Neymiş Hallac'ın matlubu? İzah et de anlayalım.

- "Enel Hak" kelamının manası, Allah'ı tanımaktır. Hallaç, bu sözü söylerken, şunu diyordu anlayanlara: 'Ben Allah'ın tefsiriyim.' Rahman suresi birinci ayeti anlattı bize.

"Rahîm olan Allah Kur'an'ı öğretti, açıkladı, tefsir etti." Tefsiri Allah'tan dinleyeceğiz. Dünyalık tefsirler, insanların kendi içtihatlarıdır. Kur'an'ın açıklaması değildir. Kelime kelime tercüme etmek, Kur'an'ın bütünlüğünü ifade etmez. Kur'an'ı anlamamanın yolu, tefsiri yudumlamamanın usulü aşk yolunda olmaktır. Hallaç" Ene-I Hakk"dedi fakat halk, gerçeği anlayamadığı için onu darağacına çekti. Eğer Hallaç

şimdi sağ olsaydı, benim sözlerimin ve sırlarımın azametinden Hallaç, beni darağacına çekerdi.

İlim meclisindekiler, duydukları karşısında dudak ısıırıyorlardı. Genç talebeler ise bize hayranlıkla tebessümle bakıyorlardı. Şems bir ara kulağıma eğilerek,"Eğer seni tanımamış olsam, düşündüklerimi şımarırsın diye söylemekten sakınırdım. Seni biliyorum, ondan söylüyorum,

ağzından bal akıyor, senin ilmin karşısında Bağdat yıkılır, Basra harap olur. Öyle feyiz dolu konuşuyorsun ki, ben senin yanında ancak bir çömez kalırım." dedi. Mahcubiyetten alnım terledi. Gençlerden birisi müsaade isteyerek bana şu soruyu sordu:

- Allah'a giden yolun tasdiki kimdedir?

-Yüreklerimizi elinde tutan Allah'a and olsun ki, kıyamet

gününde hükmünü verecek olan Allah'ın yolunu tasdik selahiyeti hiçbir kimseye verilmemiştir. Bu yolun rehberleri vardır, yön gösterirler. Tebliğ edicidirler, hidayet ve tasdik Allah'ın inayetindedir. Aşk yolunda arayış olur, arayana Allah yardım eder. Kimse aşk yolunda şu az iyi, şu çok kötü, falan yaramaz, filan hayırlı deme mührüne sahip değildir.

Vakit epey ilerlemişti. Akşam yemeğinde tiridi fazla kaçırın

mollaların bir kısmı oturdukları yerde uyuya kalmışlardı. Şems, "Karınlarını Firavun gibi doyurup, kuzu gibi uyumaya yeltenenleri adam etmek çok zordur" diyerek gülümsedi. Ben de, "Artık müsaade alıp kalkalım mı, daha dergâhta hadis mukabelemiz var biliyorsun, "dedim. Müsaade alıp ayrılmak için ayağa kalktık. Kapıya doğru yaklaştığımızda, genç talebeler önümüze geçip, her biri tek tek, Şems ve benim elimizi öpmeye başladılar.

İçlerinden en zayıf olanı "Eğer münasip buyurursanız arkadaşlarımızla sizin dergâhınıza katılmayı arzularız, "dedi.

Dışarı çıktığımızda Şems gülüyordu. Niçin güldüğünü sorduğumda,

- Adamlar iyice kuduracak, medreselerini tamtakır boşalttın. Bu gidişle o mollalar da senin medresene katılırlarsa şaşırmam.

Beraber gülüşerek, birlikte
dergâha doğru yürüdük. Havada
bahar havası vardı ve ben
Şems'in gülüşüne bu kadar
yakından şahit olmuştum.
Gülüşü de yüreği gibi gülşendi.

Şems'in Şehadetine Doğru

*İnsanlar günahları ile övünüp
sevaplarla alay ediyorlarsa,*

*şeytan yüreklerinde tavaf
ediyor demektir. Şems'e sırtını*

dönerler şeytanın kucağına

düşmüştür.

Ve 5 Aralık gecesi. Dışarısı
soğuk ve sisli hain gece. İçimi
kanatırcasına yakan gece...
Şehrin Şems'e vefasızlığına
içerleyen kuşların matem
makamında ötüştüğü gece..
Şems'imın şehadete yürüdüğü
gece... Hüznüme eşlik etmek
için yıldızların tek tek söndüğü
gece... Saçımın ve sakalım
hepten ağardığı gece...
Sevdâ'm, Perende'm, ömrümün
varı Şemsimin helalleşmek ve

vedalaşmak için geldiğinde "Gel etme, gel gitme" diye yalvarmama, yakarmama, gözyaşları döküp önüne kendimi atmama rağmen, "Allah'a verilmiş bir sözüm var. Âşıklar kefaret sözüne sadık kalmalı" diyerek, bir gölge gibi karanlığın arasından süzülüp sevgiliye kavuşmak için çırpındığı gece... Hafızamdan silmeye çalıştığım tek gece. Kıyamet ncesi kıyametimi kopartan o bitmez gece. şemsim artık şehittir. Kan

rengine boyanmış siyah feracesini ve hainlerin bana yolladığı zümrüt yeşili mendilini koklayıp koklayıp ağlamak mıydı bana düşen? Şemsimin başı beton zemine bir ağacın kökünden sökülüp de devrildiği gibi düşerken, ben dualar okuyordum.

"Merhametli Allah'ım, acı çekenleri acılarından kurtar, korkanlara cesaret ver. Ayaklarımızın altındaki tek zemin, hayal mahsulü bir

*zeminden ibaret. Düşüyoruz;
bunun farkında olsak da
olmasak da. Yüce Allah'ım, ne
olur düşüşümüzü sen
yönlendir."*

Ey Şems! Üzerine yüzünün
kazılı olduğu bir inci tanesi olan
ve adını anmak için tespih
olarak çektiğim gözyaşları mı
dökmeliyim? Seni geriye
çağırmanın birçok yolu var.
Evet, hatta bir düş olsan bile.
Sana söylemeye fırsat
bulamadıklarım vardı ey

güneşim, sana yazmaya derman
bulamadıklarım vardı. Şimdi
şehadetinin ardı sıra
sesleniyorum güneşıme:

Bir seni bildim yüreğıme en
yakın olan, ne garip ki sende
yalnızlığı mı buldum. İnsanlar
gördüm etrafımda, sözleri tatlı,
iltifatla süslü bakışlarla
yaklaşıyorlardı. Sen gönül
gözümü açtın insanların kendi
kendisinin kuluna dönüştüğünü
gördüm.

Şimdi, sensiz tek başıma
ruhumun sarp ve kayalık
yollarından tırmanacağım.
Varsın aç kalayım, yüreğim
kavrulsun susuzluktan ve ölüp
yok olayım; yeter ki sensiz
uzanmasın ruhum makam-ı
mahşere.

Ağlayın dostlar! Ağlamaktan
göz pınarlarım kurudu. Varsa
birkaç damla gözyaşınız, ödünç
verin bana. Ne olur bir damlacık,
sadece bir damlacık gözyaşı
sunun bana.

Bizi, birbirimize aratan, bizi bizde arıtan aşktı. İnsanlar aşktan uzaklaştıkça azgınlaşıyordu. İnsanlar azgınlaştıkça biz arayıştaydık. Aşk, bizi birleştirebilmişken, kim bizi ayırabilir ki Şems'im? Şehadet aldı seni benden, şimdi beni kim geri getirebilir ki? Beni yanına al Şems! Al beni makamına! Hayat hoyrat, insan dersen kendine yalancı ve yabancı. Oysa cennetin kapısı senin kalbinden geçiyor ey

Şems!

Varlığımızın öncesi de aşk, sonrası da. insan aşksızlıkla iftihar eder mi? Şeytan gurur kabuğunu cilalaya dursun, insana ne oluyor?

Hangi göklerin, hangi köşesinde bu dünyaya damladın ey gözyaşını? Bugün susmak istiyorum. Bana"söyle"deme! Kelimeleri kalbimin kınına sakladım. Kanatma aşkın parmaklarını. Hallaç karşımda

"Sus, ifşa etme sırrı. Aşk
sırrında, mahremdir. Ben bu
mahremi bir kez yırttım, astılar;
yetmedi yaktılar, o da yetmedi,
küllerimi Dicle'ye savurdular.
Sırrım sulara aktı. Sular
bulutlara gözyaşı oldu.. ."diyor.

Aşkta yandığınızı mı
sanıyorsunuz? Siz birbirinize
hâia ayaklarınızla mı
gidiyorsunuz? Aşk için baştan,
ayaktan vazgeçmedinizse, bu
bağrıış, çağrıış ne diye?

Gözlerindeki aydınlığı bırakıp gitmek çok zor, ama gitmekten başka çare yok bil! Sana yüreğimi bırakıyorum, emanetim olsun. Aşka doğduğum güne güzel hatıralar sığdırmak varken, şimdi uzak diyarlara gidiyorum. Bir kere daha görmek ümidi ile tekrar geleceğim. Her şey nasip kaleminin elinde. Aşk için uzun seneler bekledim, seni aramakla geçen zamanlara pişman değilim, beklemekten

usanmadım, yorulmadım. Seni bulmak düşüncesinin ateşi ile düşmanlarıma inat biraz daha fazla yaşadım. Biraz daha fazla yaşamak için güzel bir sebeptin. Şimdi hayata karşı daha fâzla direnme sebebim, seninle vuslata ereceğim o anı beklemek olacak, bilesin! Mahşere ne kaldı şunun şurasında?

Bir gün çarşıya yürüyüşe çıktım. Şems'in konakladığı Şekerciler Hanı'nın önüne

geldiğimde birden aşka gelip
semâ yapmaya başladım.
Herkes etrafıma doluşup beni
seyre dalar. Saatlerce süren
semâdan sonra olduğum yere
yığılmışım. Oğlum gelmiş ve
beni sırtlayarak dergâha
götürmeye çalışıyordu. Oğlum,
babasının acıyla kıvrandığını
görmeye daha fazla
dayanamamıştı. Çevredekiler
duymasın diye kulağıma
fısıldayarak:

- Artık Şems'in öldüğünü

kabul etmelisin baba, asla geri gelmeyecek.

- Nerede? Söyle bana, onun nerede olduğunu biliyor musun?

- Babacığım ellerinle dergaha defnettin ya, sır olarak saklıyoruz ya, kurbanın olayım babam ne olur kendine gel. Bak etraf dedikoducularla dolup taşıyor. Haydi seni Şems'in yanına götüreyim.

- Allah'a şükürler olsun!

Çabuk gidelim sevgilinin
toprağına yüz sürelim. Beni bu
çarşıya kim getirdi?

Sultan Veled, koluma girip
beni dergâha doğru götürürken
halk baba ve oğulun haline
şaşkınlıkla bakıp olup bitene
anlam veremiyorlardı. Yolda
giderken oğlum:

- Hz. Ömer'i hatırlıyor musun?

- İkinci halifeyi mi? Evet,
hatırlıyorum. Çabuk anlat.

Sultan Veled, gözlerinden boşalan yaşlarla konuştu.

- O da senin gibi yâr dostunun ölümünü kabul edememişti.

- Kim bana Hz. Muhammed'in öldüğünü söylerse onun kollarını ve bacaklarını koparırım, diye mırıldandı.

Şimdi, Peygamberin dostunun, onun ölümünün ardından neler hissettiğini hissedebiliyordum. Oğluma

ağlayarak cevap verdim:

- Eğer Hz. Muhammed'e tapıyor idiysen, O öldü ama eğer Allah'a tapıyorsan, o zaman bil ki Allah... Sesim çatallaştı, ellerimle yüzümü kapadım.

- Bil ki Allah yaşıyor ve asla ölmez.

Dergâha yaklaşmıştık. Büyük kapıdan girer girmez, başımı kaldırıp çevreye baktım ve

bakışlarım elindeki kova ve fırçayla matbahın duvarlarını kireçle badana yapan bir dervişin üzerinde durakladı. Oraya doğru yürüdüm ve dervişin elinden fırçayı kapıp, matbahın hemen yanındaki hücrenin kapısı üzerine Şems'in adını yazmaya başladım. Sonra:

Perende'min odasına benden başka kimse katiyen ayak basmayacak. Kapıya bir kilit takın ve anahtarını bana getirin. Odanın içinden hiçbir şey yer

değiştirilmeyecek, temizlemeye
dahi girilmeyecek. Tozu,
toprağı, kokusu ve soluğu
taptaze kalsın! dedim.

Şems'in odasına besmele
çekerek girdim. İçeriye adım
atar atmaz derin bir ah çekerek,
sedire oturdum. Ağlayarak,
mazideki hatıraları
canlandırdım. Şam'da
pazaryerinde ilk
karşılaştıklarında kendisinin
kolundan tutup "beni bul"
sözünü; medrese önünde katırın

önüne geçip, "Hz. Muhammed mi yoksa Bâyezîd-i Bistâmî mi daha büyük?" diye sorması; Şems'in dergâhta kitaplarını suya atıp sonra sudan kupkuru çıkarmasını. Ona, dostuna duyduğu sevgiyi ve Konya halkının öfkesini, Şems'in nasıl Şam'a gittiğini, Sultan Veled'in onu geri getirmesini ve... Ve hunharca şehit edilmesini. Kanlı feracesini, gözyaşı dökerek onu toprağa emanet edişimi. Son akşamı. Şehadete yürürkenki

tevekkülünü, kahramanca
endamlı yürüyüşünü hatırladım.

Ben kavga değil, sevgi adamı
oldum. Beni sevenler, vefamı da
bilirler. Hayatımda bana emeği
geçen çok oldu. Babam,
hocalarım, kitabını okuduğum
güzel insanlar. Çok dostum oldu,
eşim, oğlum, babam, Seydâ'm,
Hüsameddin'im, Selahaddin'im,
Sadreddin'im, niceleri yarenim
oldu. Ancak sevdam diyeceğim
tek dostum Şems'tir. O,
hayatımın bütünüdür. Bugün

herkesi seven bir sevgi adamı
olmuşsam, önce Rabb'im
sonra Rabbimin gönderdiği
dostum Şems sayesinde
olmuştur. Şimdi kalkıp vefasızlık
mı yapayım? Şems... Şems
demeyeyim de ne diyeyim?
Ömrünü beni bulmakla
harcayan, benim için başını aşk
ile feda eden garip Şemsimi
anmayayım da ne yapayım. Suç
mu? Suçsa böyle suça ben
kurban olayım!

Şems'ten Sonraki Sığınağım: Zerkubi

*Söz vardır baldan tatlı duyan
imana gelir*

*Gönül aşka düşer de, her
dem ilana gelir,*

Gönül gözüyle gören, aşkın

şiiirini yazan;

*Şems ile söyleşirken bezm'e
Mevlâna gelir.*

Kimse Şemsimin yerini
tutamazdı. Ben, alemlerin içinde
divane şekilde dolanıp
duruyordum. Bir gün kuyumcular
çarşısından geçerken, bir
kuyumcu dükkânından gelen
çekiş seslerinden çok
etkilendim. Her çekiş

vuruluşunda çıkan
seslerin:"Allah, Allah" dediğini
işittim. Bu sesler, eşi bulunmaz
bir haz ve dükkânın sahibine
karşı kalbinde büyük bir
muhabbet hâsıl etti. Dükkân
sahibi Selahaddin Feridun'du.
Önceleri hocam Seyyid
Burhaneddin Hazretleri'nin
talebesi idi. Kuyumculuk
yapmakta idi. Kapının önünden
geçerken Kuyumcu Selahaddin
ve çırakları, beni hürmetle
selamladılar.

- Lütfen az önceki şekilde çekiçlerinizi vurmaya devam ediniz.

Selahattin, benim, çekiç seslerinin ritmine uyarak sema ettiğini görünce altının zâyi olmasını düşünmeden çıraklarına:

- Mevlâna semâdan çekilinceye kadar varaklar lime lime olsa da çekiç vurun, sesi kesmeyin! dedi ve dışarıya fırlayarak ayaklarıma kapandı.

O gün sem ya   le vaktinden
ikindiye kadar devam ettim. Bu
halimi hayret içerisinde seyreden
Selahaddin, d kk nındaki bütün
malzemeyi, aletleri, çıraklarına
ve fakirlere da ıtıp, pe imden
dergâha geldi. M ridim olmayı
dünya servetlerinden üstün
gördü.

Selahaddin Zerk b , o günden
sonra aralıksız on yıl boyunca
bana yarenlik etti. O lum Sultan
Veled'e, Selahaddin'in kızını
nikahlamak suretiyle, onunla

akrabalık bağımlı oldu. Onu, kendimden sonra yerime vekil olacak şekilde yetiştirdim. Ancak, yakalandığı hastalıktan dolayı ömrü yetmedi. Selahaddin Zerkûb bir gün oğlum Sultan Veled'e:

- Gönlümde bulunan nur çeşmeleri, bende gizli ve örtülü olduğu halde, hocam Mevlâna Hazretleri'nin vücutlarına, nurların nehir gibi aktığını gördüm.

Kayınpederinden bu sözleri duyan oğlum, bana gelerek:

- Efendim, Selahaddin Hazretleri'ni sevmeniz, ona aşırı muhabbet beslemeniz, nurunuzu müşahede ettiği için midir?" diye sordu.

- Evladım! Mıknatısın demiri çektiği gibi, insanoğlu da kendisini sevene karşı muhabbet etmektedir. Çocuğun annesine olan muhabbeti, dünya zevklerinden, onu yedirip

içirmesinden, giydirip kuşatmasından dolayı değildir. Aralarındaki bu bağ, Allah'ın kalbe yerleştirdiği akrabalık, annelik, muhabbetinden dolaydır, diyerek, Selahaddin'in derecesini açıkladım.

Bir mecliste bana:

- Arif kimdir? diye sordular.

- Daha bir şey sormadan, onun sonundan haber verendir. O da bizim Selahaddin'e

mahsustur. Tekrar sordular:

- Selahaddin önceleri, hocamızın nurunu şöyle şöyle gördüm diye anlatırdı. Şimdi bu gibi hallerini hiç anlatmıyor. Acaba kalp gözlerine bir perde mi çekildi de söylemiyor?

- Selahaddin şimdi nur deryasına batıştır. Nurun içinde olduğu için, dışarıdaki nur ona görünmez. Hatta kendisi nur olmuştur, dedim.

Şems'in nurunu Selahattin'de az çok görüyordum. Selahattin'de de aynı ruh halini buldum. Bu yüzden müridlerin eğitimiyle bizzat meşgul olması için onu halife tayin ettim. Sohbetlerimi sever, sürekli benden öğüt isterdi. Özellikle de Şems'e dair hatıralarımızı dinlemekten çok hoşlanırdı... Halk için yanar tutuşurdu. Bir sohbetimizde:

- Efendim halkın belaları nelerdir?

- Bir halk maneviyat deryasından uzaklaşp, maddiyatın çamurunda oynaşıyorsa belalardan sıyrılamaz.

- Peki, halkın hayatında bereketsizliğin sebebi nedir?

- Bir halk zekatını ayarında ve zamanında vermezse, giyindiğini örmez, yediğini ekmez, içtiğine şükretmez, bazılarının çöpe attığı, diğerlerinin sofrasında bile yoksa bereketsizlikten

kurtulamaz.

- Böyle bir halk nasıı iflah olur?

- Bu halk, yaraları ile rüyasında bocalıyor, hatalarına uyanıkken övgüler düzüyorsa iflah olmaz.

- Bu yüzden mi huzur bizden uzak kalıyor?

- Bir halkın eğlencesi hokkabazlık, işi gücü dedikodu olursa, huzursuzluk yakasına

yapışır, gitmez.

- Halkın birliği, dirliği nasıl olacak şimdi?

- Bir milletin, her bir aşireti kendini bir millet kabul ederse birlik hayal olur, birliğin olmadığı yerde dirliği sağlamak mümkün gözükmez.

- İşimiz duaya mı kaldı?

- Kur'an'ı nasıl okuduğumuza bağlı.

- Nasıl yani, biz okumuyor muyuz?

- Okumaktan kasıt şudur: Sen ne kadar Kur'an-ı Kerim'i okumazsan okuma, okunmayan kitap seni daima okuyor. Sen o yolda Kur'an ol! Hayvan ağızdan beslenir, insan kulaktan beslenir. Sapla samanla beslenen kurban olur, Sen Kur'an ile beslen, Kur'an ol!

Selahaddin-i Zerkûbi, beni çok seviyordu. Şems'ten sonra

içimde oluşan boşluğa teselli için gelmiş gibiydi. Onu, kendi yerime halife, şeyh olarak seçtim. Dostlarımı, müridlerimi ona tâbi olmağa çağırdım.

Şeyh Selahaddin çok sakin, temkinli bir insandı. Aşırı derecede ibadete düşkün, riyazetle kendisini ezen, zayıf düşüren bir kişi olarak bilinir. Bir gece vakti Selahaddin Zerkûbi ile sohbet ediyorduk. Sohbet sırasında ateşlendi, coştı."Ben bir dışarı çıkayım"dedi,

medresenin dışına çıktı.
Dışarısı kar, buz. Gitti gelmez,
uçtu konmaz; bekledim bekledim
gelmedi. Kapıyı araladım,
baktım namaz kılıyor. Tekrar
içeri girdim. Bekledim, yine
gelmiyor. Gittim baktım hâlâ
secdede. Eyvah, bir hâl oldu
diye korktum. Yanına yaklaştım,
hâlâ secdede, nefes alıyor.
Ağlamış, gözünden akan yaşlar
buz tutmuş, tahtayla yanağı
arasında buzdan bir sütun var.
Kendinde değil; kaldırıp

kucaklarsam olur ki buz yanağını
acıtır diye hohlaya hohlaya
yanağındaki buzu erittim,
kucağıma aldım, içeri götürdüm.

Selahaddin ile aramızdaki
yakınlığı çekemeyen,
anlayamayan,
hazmedemeyenler de oldu.
Onun tahsili olmadığını, ilim
meclislerinde bulunmayı hak
etmediğini söyleyenler oldu
Oysa onun kısa bir zamanda
asırlara bedel ilim, irfandan
nasiplendiğini göremiyorlardı...

Kimsenin lafı umurumda değildi. Aşk adamının hal ilmini mürekkep yalamışların göreceği yoktu. Şeyh Selahattin on yılın sonunda ebedî aleme göçtü. Selahattin Zerkûbi, cenazesinin ağlanarak değil, neyler üflenerek ve kudümler çalınarak sevinç içinde kaldırılmasını vasiyet etmişti. Çünkü o, istediği yere, uğruna dünya malından vazgeçtiği mertebeye erişiyordu ve ben yine büyük acılara, büyük bir yalnızlığa doğru

yeniden yol alıyordum...

Ben Bende Değilim Ya Siz?

*Ne geceyim ne geceperestim
ki uykudan bahsedeyim.*

*Güneşin kölesiyim, bu
yüzden hep ‘Şems’ derim.*

Öyle harfler vardır ki, ateş

alır ve kül olur. Bu ateşin
aydınlığında, ben, bütün o
kelimeleri tek tek görüyorum.
Ben ateşin alevlerini yüreğimin
derinliklerinde hissettim. Hiç bir
dilin anlatmaya cesaret bile
edemediği alevler kuşanan
yüreğimi susamışlığıma alev
alev deniz bildim. Bir alevi yüz
alev, bir yalımı dev alev, dev
alevi ateş, ateşi de yangın
kılmalıydım ki buzullarda donan
insanlığın ısınması baharların
gelmesi için çöllere, dağlara

taşımalıydım. İnsanlık gurur
buzulunda üşüyor. Dünya
bencillik ayazında titriyor. Ben
yüreğimdeki özü köz edip aleme
ateş taşıyorum kelimelerimle.
Yakan ateş değil, nura taşıyan
ateş." Nâr olmadan nur
olunmaz." demişti babam
Bahaeddin Veled. Seyyid
Burhaneddin hocam: "Nârını
bekle, nârın yârindir demişti."
Bekliyordum. "Ey dünya sarrafı,
beni bul l" diye yankılanan sesin
sahibini.

Asla dünyanın kölesi
olmadım, özgür kaldım. İman ile
kulluk yoluma devam ettim,
ihanet etmedim. Esen her
rüzgara kapılmamak aşkımın
özüdür. Şems'in bana
dostluğunu, benim ona olan
bağlılığımı, aşkımızı, ilahi aşkın
yolunda gösterilen gayretimi
yanlış anlatanlar, bizi
olduğumuzun dışında
değerlendirenler, ilahi aşk
gayretimizi görmeyenler iman
deryasından bir damla bile

yutmamış nasipsizlerdir. Halkın çoğu gündüzleri dedikoducu, eyyamcı, geceleri dindardır. Aşk yolunda şerefle yürüyenleri aşksızlar ne anlasın! Cüneydi Bağdadî, bir gün müridleri ile birlikte Bağdat meydanında geziyordu. O anda meydanda, valiye kılıcı ile zorluk çıkarmış ünlü bir eşkiyayı asmak için getirmişlerdi. Vali, eğer özür diler ve elini öperse bu eşkiyayı affedeceğini söylüyordu. Eşkiya ise," Onurlu idam adamlığın

şanıdır." demiş ve el etek
öpmeyi reddetmişti. Cüneyd,
darağacındaki eşkiyanın yanına
vardı. Eğilip onun ayaklarından
öptü. Yanındakiler itiraz
ettiklerinde: "İnandığı yolunda
buraya kadar gelebilen bir
insanın ayakları öpülür, "der.
Allah'a hamd ediyorum. Bu
sözlerin, benim duruşumda
büyük tesiri olmuştur. Şems
benim sadece derttaşım,
gönüldaşım değil canımın özü
iken kimsenin onu hafife

almasına gönlüm razı gelmez.
Aşk samimiyet ve sadakattir.
İnsanlar aşkı, sadece kırık
dökük konuşuyorlar. Biz aşkı
yaşayanlarız.

Halvet, inziva, yalnızlık ve
gam iliklerime kadar işledi ve bir
daha da ayrılmadı benden. Ciddi
bir sorusu ve meselesi olan
herkes benim yanıma geliyordu.
İçini dökmek, zamandan,
idareden, din tacirlerinden veya
başka şeylerden şikayeti olan
yahut dünya ve ahiret arasında

kalan herkes bana geliyordu. Ömrüm insanların iki alem arasında açtıkları uçurumları doldurmakla geçti. Sonunda adeta sual sorulmak ve cevap vermek için yaratıldığımı inanmaya başladım. Kimse Mevlâna ne istiyor diye aklına bile getirmiyordu, gerçi hoş ben bile bilmiyordum, ne istediğimi, kimi beklediğimi. Herkes beni bütün dertleri çözmek ve her türlü soruların cevabını vermek, bilmek ve her zaman ilim,

ilahiyat, edebiyat, halk ve siyaset hakkındaki tüm itirazlara cevap vermekle yükümlü biliyorlardı. Âlimdim, âriftim onların gözünde. Ancak içimde koftum, boştum ben bu dünyaya alimlik için gelmemiştim. Aşktı derdim, maşukluktu mertebem. Ama hani nerede? Tâ ki Şems'im gelene dek.

Otuz dokuz yaşındayım. Kalbimde büyük bir boşluk var adı konmamış. Bir terennüm var dilimde makamı yazılmamış.

Arayıştayım. Binlerce kitap okudum. Yüzlerce hasbihale şahit oldum. Tadı tarif edilmemiş bir burukluk var. Boşluğumu nasıl dolduracağım? Ne tamamlayacak içimdeki eksikleri bilmiyorum. Bilemiyorum. Yüreği çileli, ruhu yorgun, düşüncesi ufuklarda biriydim. Halbuki 25 yaşlarındayken şiir, araştırma, sohbetlerde coşma, riyazetlerde gezme, saatlerce kâh oturarak kâh ayakta ayın ışığında kitapları okuma, mana âleminin

etrafında nelerin olup olmadığını merak dolu bir dünyam vardı. Şimdi bekleme halindeyim. Neyi, kimi beklediğimi ben de bilmiyorum. Sadece bekliyorum. Her arkadaşım bağ bahçe peşinde, köşklerde saraylarda makam kapma derdindeyken, ben sevinç, şükür ve şevk deryasında yürüyordum. Kimileri isimlerini pula sattılar, ben adıma suya verdim. Hızırdan daha tez, İskender'den daha önce hedefe varmak istiyordum. Onlar lezzet

ve zevk aldılar, bense gam ve keder. Onlar paraperest oldular, ben aşkperest. Onlar altın ve gümüş sergilediler, ben Şems'e serdim ruhumu. Gönül sofrasını açtım bütün insanlar doysun diye. Onlar kapılarını geri çevirdiler, ben uçuruma düşecekleri bahçeye çağırdım. Kandan şerbetler içtim. Onlar para babası oldular, ben dert babası. Onlar hasta ve zayıf koyunlarını, gönüllerini zorlayarak, saray kapılarında

kurban ederken, ben Şems'imi
aşk yolunda kurban verdim.
Onların şen gülenleri varsa,
benim de yanan ve ağlayanlarım
var. Onlar kalabalıklarda
birbirine yabancı iken, Şems ile
biz yalnızlıkta birbirimizi tanırız.
Onların altını varsa, benim de
aşkım var. Onların konakları
varsa, benim de mihrabım var.
Onlar yeryüzünde sürünürken,
ben göklerde uçuyorum. Onlar
biterken, ben daha yeni
başlıyorum. Onlar ihtiyarlayıp

ölüme karşı ayakları titrerken,
ben gençleşip ölüme tebessüm
yolluyorum. Bu yürekte Şems
vardır. Bu yürekte imandan ve
aşktan başka bir şey yoktur. Bu
yürek, hayatın fakir kesesine
asla boyun eğmemiştir.

Ey Şems'im! Ey ruhum! Ey
kendim! Seni gördüğüm an,
üzerinde gurur kılıfı bulunan
çelikten "ben"liğimi kırdım. Bu
öyle bir gururdu ki, zamanın
vurduğu hadiseler ve darbeler
nedeniyle daha da güçlenmiş,

sertleşmişti. Bu yaptığım, talep yolunun ilk adımıydı. Zîra, gurur yoldaki ilk engeldir. Derler ki:"Nâmerd insan, gururunu satar, mert insan ise onu kırar." Elbette dost için kırılmalıydı, dostta "biz"leşilmeliydi. Nasıl ki, gururlar isyan ile sulanırsa, dostluk ise teslimiyetle sulanırdı. Aşk yolunda kurbanlıklardan bahsetmek ne kadar çirkindir. Ben kurbanlığımdan bahsetmek zorunda kaldıysam, alçaklıktan değildir. Herkes biliyor ki, ne

tüccarım ben, ne de aç gözlü.
Şemsimi anlamayanların, aşktan
nasip almayanların yüreklerine
yazık etmesinler diye zikrettim
adını.

Berım hâlim, bakkalın
hikayesine benziyor. Siz sufiler,
hepimiz birbirimizin yakınlarıyız
ve aynı medresenin talebeleriyiz.
Moğollar saldırıp, insanları
öldürüp, her tarafı
yağmaladıklarında, bir bakkalı
da esir almışlar. Moğol'un biri,
bakkalın boynuna ip bağlamış

pazar pazar dolaştırıp satmaya
alışır. Bir alıcı gelip kaça
sattığını sorduğunda, Moğol"
Sen kaça alırsın?" diye sorar.
Alıcı bin dinar vereceğini
söyleyince, bizim bakkal"
Satma, ben daha fazla ede rim.
"der. Moğol da satmaz. Başka
bir pazarda bir başkası bakkal
için bir dinar teklif edince,
bakkal" Sat, bundan daha ucuza
ederim." der. Moğoi bu duruma
kızar ve bakkalın boynunu kılıçla
keser. Evet bu hayat pazarının

apayrı bir alışveriş metodu vardır. Sessiz komşunun cinneti ile telaşlı delinin, anlayacağı bir ticarettir bu. Aşk ve iman, ne kadar da heyecan verici ve büyüktür. Ne yazık ki azlara, alçaklıklara ve düşüklüklere alışmış anlayışlar, onu, kadına, hevese, şehvet düşkünlüğüne, paraya-pula ve nihayet dünyanın dedikodu kazanına bulaştırmışlardır. Yazık! Yazık ki, bu dünyada, şu hayatta bizim içimize düşen aşkın nasıl bir aşk

olduğunu anlamak istemeyen insanlar çok. Bizim içimize düşen, nihayet insanların bildikleri aşk değildir. İnsanların bildikleri kadın, erkek, güç, makam tutkusuna benzemez.

Ben aşkı, heves ve iradeden ayırıyorum. Ama aşk ile hevesi birbirinden ayırt etmek oldukça zordur. Çünkü heves, çoğu zaman aşk perdesine bürünür. Bu yüzden insan bazen şüpheyeye düşer. Fakat ben, bu ikisini kolaylıkla ayırt etmeyi öğrettim.

Şöyle ki, yakınlaştıkça köklü, ağır, derin ve azametli gözüken aşktır.

Aşk, marifet ile dert ortaklığı ve gönüldaşlığın meyvesidir. Yakınlaştıkça küçülen, değersizleşen, adileşen ve düşen ise şehvettir. Bir kadın veya erkek yüreğe ulaşılmaz gözüktüğünde kıymetleşiyor, sonra ulaştınca heyecanını kaybediyor, o kişi size sıradan geliyor. İnsanoğlu erişince maksûda, mutlaka yüzünü döner

mahbûba. İnsanlar ihtiras dolu
şehvetli arzularına aşk ismini
veriyorlar. Sevgiyi sahiplenmek
görüyorlar. Kendilerine köle
ararken köleleştirildiklerinin
farkına kafesin içine girdiklerinde
varıyorlar. O halde sevgili kim?
Sevgiliyi sevenleri sevmişsen,
sevgiliyi tanımışsın demektir.
Bunun adı aşktır işte.

Aşkta kadimkeş bir dostluk,
heves de kuru kör bir bencillik
vardır. Şems'i benim gördüğüm
gibi göremeyen ile aramızdaki

fark işte budur. Ben dostluğu tercih ettim, onlar menfaati seçtiler. Ben, gülü görünce onda sevgilinin kokusunu içine çeken ve sevgiliye hediye edenim, onlar ise daha çok gül olaydı, gül suyu satsaydık da zengin olsaydık diye bakarlar güle. Biz aşk ehliyiz, biz tasavvuf erenleriyiz. Biz Rabb'imize Bezm-i Elest'te verdiğimiz söze sadığız, biz Kur'an'ın özünü içenleriz. Dünya kabuğunu sokak köpeklerinin önüne atıp, "Hû,

Hû!" zikri ile ahireti teşbih edenleriz. Biz Hz. Muhammed'in Medine sokağında ayak bastığı bir toz zerresi olmayı şeref bilip "Elhamdülillah" diyenlerdeniz. Hangi kem göz ve hangi şaşı söz Şemsimi ve beni, Allah aşkımızın dışında görür ve anlatırsa, mahşerde iki elimiz yakalarında olacaktır.

Bütün ömrümü, kalemimi, gençliği ve duygularımı, insanlığa vakfetmişim. Ama bazılarınca kendi felsefi

eyyamlarına kapılmış bir sufî
olmakla suçlanıyorum. Aşka
olan aşkım, insanlığa ve
vatanıma olan bağlılığım, o
kadar şiddetlidir ki, aşığı
olduğum bu ümmetin çehresinde
yeni bir dalga meydana getirmek
için, ailemi, evlatlarım,
yemeğimi, uykumu unutur oldum.
Size yüreğimden başka sunacak
neyim var ki?

Gülün fiziği; gülü alan,
işleyerek güisuyuna dönüştüren
ve onu satan tüccarın malıdır.

Ama gülün metafiziği; güle bakan, hisseden, koklayan, düşünen okuyan, anlayan ve gülleşen maşuka aittir. Hz. Muhammed'in fiziği ümmettir, metafiziği ashabıdır. Benim de metafiziğim Şems'tir. Siz onu anlamadan kokumu sinenize süremezsiniz.

"Canımın

canı....Gel...Beklediğim yolları kısalt da çabucak gel..Bakma arkada bıraktığın ekmek kırıklarına....Gel...Kaybetmeyece

bülbülieryese bile
izlerini....Gel...Ne kadar çabuk
gelirsen, o kadar çoğalarak
geL.Ama kör ama dilsiz kalsan
ama bitsen ama...”

Eğer dolaştığınız diyarlarda
bir kör kuyu görüp de dua
okumadan geçerseniz vah olsun
size.

Gözümün Nuru: Sultan Veled

*Yandık, yakıldık, ama
hüzünden yana asla
yakınmadık.*

*Ne de olsa biz mahzun bir
Peygamberin ümmeti*

*değil miyiz? Hüzün taze tutar
aşk yarasını.*

*Yaramdan da hoşum
yârimden de...*

Oğlum ile bir baba-oğul
olduğum gibi, bir hoca talebe
olduğumuz gibi aynı zamanda
ağabey kardeş gibiydik. Konya
dışından gelen misafir
ziyaretçiler dergâhta bizi yan
yana görünce, iki arkadaş,
ağabey kardeş sandıkları
oluyordu. Oğlum olduğunu

öğrendiklerinde şaşırıyorlardı.

O kadar seviyorum ki
yavrularımı...

Bir gün bana oğlum Sultan
Veled:

- Çoksan benizlisiniz, nedir bu,
hasta gibisiniz? diye sorunca,

- Ne yapalım, Allah'ı sevenler
öyle olur... dedim. Sultan Veled
suratını asıp kendince üzüldü.
Ertesi gün onu asık suratla
dolaşırken gördüm:

- Oğlum, ne oldu, kaç gündür suratın asık geziyorsun?

- Babacığım dün, Allah'ı sevenlerin yüzü benzi sararır diye söylediniz. Ben ise kırmızı yanaklıyım, deyince, gülerek ona sarıldım, yanağından öperek,

- Allah'ı sevenler sarı benizli olur. Allah'ın sevdikleri ise kırmızı yanaklı olur, dediğimde mutlu oldu.

Bir gün Sultan Veled bana:

- Babacığım sana bütün halk "Mevlâna" diyor. İlk isminle hitap etmiyor. "Mevlâna" isminin hikayesi nedir?

- Oğlum aşıkların iki ismi olur. Birisi ailesinden gelir diğeri aşkından. Deden ilk ismimi verdi. Mevlâna ismini maşuğum Şems verdi. Şems bir gün bana dedi ki: "Sen yokluksun. İsminde yokluk olsun. Herkes Mevlâna ismini Efendi manasında anlıyor.

Oysa Farsçada Mev: Yokluk,
Arapçada Lâ: Yokluk ve
Türkçede Na: Yokluk demektir.

Sevdiklerim çok oldu, sevenim
de çok oldu. Sadece Şems
değil, Çelebi Hüsametdin,
Selahaddin Zerkûbi, Sadreddin
Konevî, Seyyid Burhaneddin
hocam ve babam Bahaeddin
Veled dostlarımdı benim, oğlum
bile dostumdu. Ancak Şems'in
yeri bambaşkaydı. Oğlum
sordu:

- Aşkta karşılık beklemek olur mu?

- Buna düpedüz aşkıyla alışveriş yapmak denir. İnsani diye bahsedilen bir muhabbette bile "Ben onu seviyorum ama o da beni sevsin."diyorsan ona aşk demezler. Sen onun tarafından seilmeyi seviyorsun. "O bana ne verir?" diye değil, "Ben ona ne verebilirim?" diye düşündüğün zaman aşk olur.

- İlahi aşk için de mi bu husus

geçerlidir?

- Elbette! Allah ve Resulullah aşkı da böyledir. Onların hatırını incitmemek için davranmaya Allah aşkı denir. Sen namaz kılmazsan Allah üzülür;" Benim emrimi dinlememek suretiyle nefesine zulmediyor. . . "diye. Resulullah da üzülür. Yasak savmak ve borç ödemek için namaz kılınmaz, bu kulu bir yere yükseltmez. Emirler diye tabir edilen haller böyle telakki edilmelidir."Yârim istedi"diye

yaparsan samimiyetin seni ilahi
aşk basamaklarından makam-ı
aşka çıkarır. Aşkın, namazın,
niyazın birlikte yol alacak. Din
muhabbettir, mükellefiyet
değildir. Ama mükellefiyetler
yerine getirilmeden muhabbet
olmaz.

- Allah'ın 'Kahhar' sıfatını
insanlara yanlış anlatıyorlar.
'Kahhar', Allah bizim kötü
huylarımızı, niyetlerimizi,
kahretsin, ortadan kaldırsın
demektir. Bazıları bunu

beddualaştırıyor, "Allah seni kahretsin diyor."Oysa" Allah şendeki kötü huylan kahretsin, seni ıslah edip aşka getirsin" demelidir.

Sultan Veled'im Şems'ten ve benden manevi ziyafetlerden gıdalanmak için çaba sarf eden bir pınardı. Benimle baş başa kaldığımızda sürekli sorular sorarak manevi açlığını doyururdu. Tasavvufa ve hele semâ'ya aşırı düşkünlüğü vardı.

- Babacığım, ne olur söyle!
Allah'a ulaşmanın yolu nedir?

- İnsanın Allah'a ulaşması için iki yol vardır. Biri zahiri yoldur, diğeri de batini yoldur, insan batini yolla Allah'a ulaşabilir ve zahiri yolla da Allah'ı tanıyabilir. Zira menzilin olduğunu bilmeyen menzil istemez.

- Hikmetin adımları nelerdir?

- Hikmetin ilk adımı maddiyattan yüz çevirmek, ikinci

adımı ilahi nurları müşade etmek ve son adımı da sonsuzluktur." Ben yeryüzünün ve gökyüzünün Nuruyum." Nur Suresi35. ayetinde geçen Nur kelimesi mutlak kullandığı için Nur'un kendisi de mutlaktır. Resulullah buyuruyor ki: "Allah veli kullarının kalplerine ışık verir" Yine "Allah kendi işrakında tecellide bulunup Nur bağışlayandır. "" Allah'ın yarattığı ilk şey Nurdur."

- İlahi aşkta da insani aşk

misali hüznün var mıdır?

- Güzellik, aşk ve hüznün her zaman birliktedir. Yusuf yaratıldığı zaman güzellik Yusuf'la birleşir ve diğer iki kardeşini yanına kabul etmez. Bunun üzerine hüznün Kenan'a gidip orada Yakup'la birlikte kalır, aşk da Mısır'a doğru yol alır ve Züleyha'nın yanına yerleşir. Yusuf Mısır'a geldiğinde aşk Züleyha'yla birlikte Yusuf'u görmeye gider. Züleyha Yusuf'u

gördüğünde kınama elini uzatıp iffet perdelerini yırtar. Yusuf'un Mısır'a geldiğini işiten hüznün ve Yakup da, onu görmek için Mısır'a gider ve Yusuf'a secde ederler. Bu, kulun Hakk'a olan sevgisinin isbatıdır.

Hakikat ehli olan sufiler Allah ile kul arasındaki muhabbet ve lezzeti isbatlayıp aşkta aynı cinsten olmanın şart olmadığını açıklamışlardır. İnsan bazen kendi cinsinden olmayan renkleri ve şekilleri de sever. Hakk'a

olan sevgisinin cismani organlarla bir irtibatı yoktur. Bu Hakkın sırlarının merkezi olan Rabbani mahal ve zevkle bağlantılıdır.

- Sufiler semâ halindeyken farklı bir halet-i rûhiyeye sahip oluyorlar, bunun sebebi nedir babacığım?

- Sesi güzel olanın şiiri; def, kaval ve buna benzer bazı güzel sesli müzik aletleriyle birlikte hüzünlü bir yerde, aynı makam

ve ritimde okunursa, hal sahibi gerçek suretini görür ve bunu cânu gönülden dinler. O âlemde kulak işitmez, can işitir. Kulağa denilir ki:"Sen bunu dinlemeye layık değilsin. Zira bu âlemde işitmek kulağın işi değildir."

- Ha! ehli neden semâ yapar?

- Gözümün nuru Sultan Veled'im, can, kafesinden dışarı çıkmak isteyen bir kuş gibi, bedenden çıkmak ister ama beden kafesi buna engel olur.

Ve kuş bütün gücüyle kafesi kırmaya çalışır. Eğer çok güçlü olursa kafesi kırıp çıkar ama buna gücü yetmiyorsa, ne yapacağını bilmeden kafesi kendisiyle birlikte döndürür ve yine uçmaya heves eder. Kafesi kıramadığı için bu sefer kafesi de kendisiyle birlikte götürmek ister ama kafesi fazla yukarı çıkaramadan yere düşer."

- Eli yukarı kaldırmak ne demektir?

- Her neyim varsa ondan el çektim, anlamına gelir. Yani, o âlemde öyle bir şey buldum ki bu âlemde her neyim varsa terk edip tecrit olundum, demektir.

- Pîrim, semâda hırkayı uzağa atmak ne demektir?

-Yani oradan bir şeyler işittik, buradan da bir şeyler atalım, demektir.

- Neden biri kalkıp cezbeye tutulmuş kişinin semâ raksına

eşlik eder?

- Cezbe hâletine sahip olduğunu iddia edenle yoldaş ve hemdem olmak için."

- Neden cezbe hâletinden sonra, cezbeye gelen kişi yerinden kalkıp ellerini birbirinin üstüne koyar ve sessiz kalır?

- Konuşmayan beden dilidir. Zira beden dilinin beyan etmeye kadir olmadığını hal dili beyan eder. Orada bulunan insanların

bunu anlaması gerekir. Semâya kalkan herkes cezbeyle gelemmez. Semâ cezbeyle göredir, yoksa cezbe semaya göre değildir. Kalplerde mücadele vermek yiğitlerin işidir. Elbise kolunu yukarı çekmek gerçek sufilerin işidir. Yoksa mor keçe elbisesi giyen herkes sufi değildir.

- Babacığım Şems sana aşkın sırrını söyledi. Beni bu sırdan mahrum mu edeceksin? Nedir aşkın sırrı?

Aşkın sırrı, cehennemden
korkmamak ve cenneti
arzulamamaktır. Aşkın sırrı,
rahmani nefesin parçası
olmaktır.

*Aşkın sırrı, asıl vatana
dönmektir.*

*Aşkın sırrı, saf tevazu
hâzinesidir.*

*Aşkın sırrı, âlemlere rahmet
olan Sultanımız Efendimizin
(s.a.v.) güzelliğini görmek ve*

hissetmektir.

*Aşkın sırrı, aşkı Cenab-ı
Hakkin cemali vasıtasıyla
öğrenmektir.*

*Aşkın sırrı, su yerine
susuzluğu aramaktır.*

*Aşkın sırrı, açlığın gıdamız
haline gelmesidir.*

*Aşkın sırrı, Allah'tan Allah'a
yakınlığı satın almaktır.*

Aşkın sırrı, kusurlarımızın

farkına varmaktır.

*Aşkın sırrı, Rabb'imizin bize
duyduğu sevgiden dolayı var
olduğumuzu bilmektir.*

*Aşkın sırrı, her şeyi O'nun
nuruyla görmektir.*

*Aşkın sırrı, hem âşık hem
maşuk olmaktır.*

- Babacığım, vesvese
illetinden nasıl kurtulacağız?
Vesvesede çırpınanlara ne
dersiniz?

-Vesvese imanın ta kendisidir. Hırsız dolu eve mi girer, boş eve mi? Şeytan imanı olana gelir. Dürter onu. Vesvese verir. Bir kişi de vesvese varsa korkmasın. Vesvese günah işlenen yerde değil sevap işlediğin yerde gelir. Hiçbir kişi meyhanede vesveseye düşmez. Ancak, camide, hayırda ve hasenatta şeytan ona gelir, imanını çalmaya çalışır. Vesvese varsa rahatsın. Bırak şeytan boşuna yorulsun. Sana

Allah'ın yeter. Fussilet Suresi:
"Eğer şeytandan gelen kötü bir
düşünce seni dürtecek olursa,
hemen Allah'a sığın. Çünkü O,
hakkıyla işitendir, hakkıyla
bilendir."

Uzarlardan Elif Elif Bir Dervifş Gelir

*Söz vardır hançer gibi, duyan
imdâde gelir,*

*Gönül derde düşer de, her
dem feiyâde gelir,*

Dervifş bağırı yanarken,

meclis aşka doyarken

*Yunus 'la söyleşirken bezm
'e Mevlâna gelir.*

Dervişlerle dergah
bahçesinde sohbet esnasında,
bir derviş uzaklardan gelen genç
birisinin beni ısrarla görmek
istediğini haber verdi.

- Buyursun, diye icazet
verdim.

İçeriye orta boylu, cübbesiz,
külahsız ve sakalsız, çok sade

giyimli bir delikanlı girdi. Selam verdikten sonra kendisini tanıttı:

- Efendim ismim Yunus Emre'dir. Hünkârım Hacı Bektaş-ı Veli Hazretlerinin selam ve hatırını getirdim.

- Hoş geldin derviş Yunus, hoşnutluklar getirdin. Ayakta kalma, şöyle otur. Aç mısın susuz musun hele bir söyle bakalım?

- Hamdolsun, tokum efendim,

manevi açlığımı doyurmak için
de diyar diyar dolaşıyorum.

- Dergahın, yerin yurdun yok
mudur?

- Yazgım henüz kalacağım
dergahı göstermedi. Hünkarımın
yanında kalayım dedim, nasip
olmadı. Tapduk Babam"
Hristiyanı bol bir memleket
yurdun olacak" dedi, o gündür
bugündür dolanırım memleket
memleket.

- Demek ki Konya da sana mesken olmayacak dervişim, üzöldüm şimdi. Senin gibi civanın dervişim olmasından mesrur olurdum.

-Allah razı olsun efendim. Sizin dervişiniz olmak şeref verirdi bana.

- Pirimiz Bektaş-ı Velimiz nasıldır, ne haldedir, sağlık ve afiyette midir?

- Hamdenlillah sağlıcakladır,

size uğramamı ve sizden kısa süreli de olsa nasiplenmemi tembihledi. Şu kendi ei yazması Kur'an-ı Kerim'i size hediye etmemi ve onun adına bol bol sarılmamı istedi.

"Gel pirimin kokusunu getiren dervişim!"diyerek ayağa kalktım ve doyasıya sarıldık. Allah aşkı ile tutuşmuş, Rasulullah'ın yolundan asla sapmamış ve rum diyarını Müslümanlaştırmak için ter akıtmış Hacı Bektaş pirimle yüz yüze gelmek hiç nasip

olmamış birbirimize dervişler
yollayarak hasret ve muhabbet
beslemiştik. Odadaki dervişler
bu samimi sarılmaya bir anlam
verememişti, ama havada
manevi yükün ağırlaştığını
anlamakta zorlanmadılar.

Daha sonra Yunus Emre ile
karşılıklı şiirler okuduk, tasavvuf
üzerine sohbet ettik. Bir ben
söylüyorum, bir Yunus Emre
söylüyor. Dervişlerde bizi
hayranlıkla dinliyordu.

- Efendim, Mesnevi'nizde şu sözünüz beni mest etti" On sekiz bin alem içinde,'Onlar O'nu sever, ahdine sahip olan kâseyi insanlar dışında kimseler yudumlamaya yanaşmadı. "Kâsedden kast nedir pirim?

- Kâsedden maksat"emanet"tir, Hz. Âdem'i büyük kılan şey, emanetin yükünü taşımasındandır. Emanet Allah sevgisidir. Aşkın esrârını yalnız Âdem biliyordu, çünkü onun yaratılışının altında yatan sebep

aşktı. Âdem, ayrılık acısının da ne olduğunu biliyordu bu yüzden yasak meyveyi yedi. Aşka güç kazandırmak ayrılık ile uslandırmakla olur.

- Çok güzel söylediniz Mevlâna'm. Yüce Allah Bezm-i Elest'te hitap eder: "Ey Rıdvan, cennet sizindir, ey Mâlik, cehennem sizindir! Ey melekler, arş sizindir, kürsi sizindir. Ey siz yanık kalpli ve benim mührümü taşıyanlar! Siz bana aitsiniz, Ben de size aidim."

- İnsanın hakiki hali; Tek ve Yegâne'ye şiddetle ihtiyaç duyması ve O'nu aramasıdır. Rabbimiz bizim böyle olmamızı istiyor. O halde iblis'in yolu hangisiydi ey Mevlâna'm?

- İblis'in yoluna bak, iddialarda bulunmaktan başka bir şey görmeyeceksin. Sonra Âdem'in yoluna bak. İhtiyaçtan başka hiçbir şey görmeyeceksin. Ey İblis! Ne diyorsun?'Ben ondan hayırlıyım'(Araf/12) Ey Âdem! Ne diyorsun? Rabbimiz!

Nefsimize zulmettik'(Araf/23)

Netice olarak her şey O'nu arayışımızdaki samimiyetle mana kazanır. Üstelik ihtiyaç sahibi bir mahlûk, samimi bir mümin, diğer insanların açlığı ve susuzluğuna karşı nihayetsiz derecede duyarlıdır. Her türlü acil ihtiyaca hazır olmayı ister. Bu yüzden kendi ihtiyaçlarını unutur. Nerede bir ihtiyaç çılgılığı duysa, anında cevap vermeden edemez. Çünkü yardım etmek için dayanılmaz bir cazibe

hisseder. Bu onun yaşam tarzıdır. Kulluk buna denir. Gerçek ihtiyaç, Allah'ı aramaya olan ihtiyaçtır!

- Peki bu dünyadaki en büyük sır nedir efendim?

- Bu dünyadaki en büyük sır insandır Yunus Emre'm. insanın var oluş sırrını aşikâr etmek için aşk ateşine ihtiyaç vardır. İnsan tabiatının gizliliklerini ortaya çıkarmak için derin muhabbet ve yoğun özlem gereklidir, yani

hayatın sırrını açıklamak için
aşk gereklidir. Arayışımızın
sıcaklığında hakikat bulabiliriz ki,
bütünlüğünde gizli hazine odur.
Allah'ı dilemek tevhidi dilemektir.
Kendi içinde Allah'ı bulmak,
tevhide varmak demektir.
Tevhid, insan hayatında
varılabilecek en yüksek
makamdır.

- O halde Tevhid, sevgili
yaratıcımıza yakınlık demektir.
İnsanların arasındaki tek gerçek
fark, kimisinin hakikate

diğerlerinden daha yakın veya uzak olmasıdır. İnsanların büyük bir kısmı tamamen bedensel bir hayat yaşarken, çok büyük bir bölümü de kalplerinin içindeki özü keşfetmiş olarak yaşarlar.

Çok güzel açıkladın, helal olsun Yunus'um! İslâm dini ayrıca hayranlık dini demektir. Ahiretin güzel kokusu hayran olanlara ayrılmıştır. Veli, her an daimi bir hayranlık, azamet ve şaşkınlık halindedir. Hayranlığı en ulvi seviyede olan Efendimiz

(s.a.v.) 'di. Efendimiz, o kalp eriten duasında şöyle niyaz etti:

"Ya Rabbi, sana olan hayranlığımı arttır!"

- Hünkar'ımın size uğramamı istemesinin sebebini anlıyorum Siz bir deryasınız efendim. Müsaadeniz olursa yarın sabah Karaman'a yolculuk yapmayı murat etmekteyim.

- Keşke vaktin çok olsa da seni daha çok misafir etsek,

madem yol görünüyor müsade
Rahman'dandır. Karaman
dediğinde içim bambaşka
duygularla doldu taştı. Gençlik
ve ilk yuva kurma dönemim o
güzel topraklarda geçti. Güzel
ve iyi halkı var. Çok ekmeklerini
yedim, sularını içtim. Yedi yıl
boyunca hiç incitmediler bizleri.
Moğollardan epey eziyet
çekmişler ve Haçlı savaşlarının
acı hatıraları hala taze duruyor.
Duam odur ki, Karaman'ın sana
ihtiyacı var. Yurdun olsun

Karaman. Karaman halkına
selam ve muhabbetlerimi iletiniz.
Ayrıca sizden bir istirhamım
olacak kabul ederseniz bu kulu
mutlu edersiniz.

- Efendim ne demek
buyurunuz, gönlüm ruhum
üzerine...

- Karaman'da muhterem
annem ve ağabeyim medfurıdır,
kabirlerine uğrayıp selamımı
ileterek duacı olur musunuz ?

- Allah'ın rahmeti üzerlerine olsun, memnuniyetle selamınız iletir ve dua okurum efendim.

Yunus Emre'ye bir müddet daha dergâhta kalmasında ısrar etsem de teşekkür ederek, yolunun uzun olduğunu bildirdi. Hüsameddin Çelebi'yi çağırarak yazdığı Mesnevi nüshasından getirmesini tembihledim. Yunus Emre dervişe yeşil hırkamı ve Mesnevi nüshasını hediye ettim.

Doğunun Azap Atlıları: Moğollar

*Dini vazif elerini yapmadan,
iyi, yararlı bir insan olmadan*

*Cennet'i isteme! Hakk'a layık
bir kul olmadan, onun*

lütfuna, ihsanına nail

*olmadan Süleyman mülkünü
talep*

*etme. Mademki, işin sonunda
ecel vardır, ölüm bir gün*

*gelip yakana yapışacaktır,
hiçbir insanın*

*kalbinin incinmesini arzu
etme!*

Alâeddin	Keykûbat
zamanında	Selçuklu
otoritesinden çekinen Moğollar,	
onun ölümünden sonra cesaret	

buldular. Baycu Noyan
kumandasındaki Moğol
askerleri, Anadolu için tehlike
arz etmeye başladı. Bu
sıralarda Anadolu
Selçuklularının başında çocuk
yaşlarında hükümdar olan il.
Keyhüsrev ve II. Keykavus gibi
kimseler bulunmaktaydı. Bunlar
oldukça zayıf şahsiyetli
idarecilerdi. Bâbâi isyanı ile
içtimâî bünye hayli zayıflamıştı.
Bütün bunları fırsat bilen Baycu,
önce Erzurum'u kuşattı ve şehri

yağmaladı. Aradan bir yıl geçmeden Sivas, Kayseri ve Erzincan'ı yakıp yıktı. Sonraki senelerde Selçuklular tamamen Moğol hâkimiyeti altına girdi.

Moğollar, Selçuklu ordusunu dağıtıp Konya'nın üzerine yürümek istediler. Babamın uyarısını dikkate almayan Harzemşah'ın hatasının bedelini Belh halk ödemişti. Belh'in başına gelenlerin, Konya'nın başına da gelmesini istemediğimden saraya çıktım.

İdarecilerle toplantı üzerine toplantı yaptım. Savaşın çözüm olmadığını, akliselim ile hareket etmenin halkın yararına olacağı hususunda ikna ettim. Çocukluğumdan kalan acı hatıralarım şunu öğretti ki, savaş barış için, hak için, adalet adına yapılmazsa bir yıkımdır. Kan dökülmesinin engellenmesi mümkünse topluma hizmet adına kendinizi öne sürmek zorundasınız. Herkes evine çekilmiş, korkularından titrerken,

camilere doluşup duaya sığınan halka ümit olmalıydım. Konya'yı ve civar şehirleri kurtarmanın mutlaka bir yolu olmalıydı. Bu da tarafları müzakere ettirerek orta bir yolun bulunmasıydı. Selçuklu sultanı isteğim üzerine Moğol komutan Baycu'ya mektup yazarak barış teklifinde bulundu. Moğollar Sultanın barış mektubunu olumlu karşıladılar, her sene büyük miktarda haraç almakla yetinip yağmalama, tahrip ve öldürme işine

girişmediler. Ancak Moğol komutan Baycu, Konya'yı yakıp yıkmaya önceden yeminli olduğundan sözünün yerini bulması için kale burçlarından bir kaçının yıktırılması ile yetindi.

Böylece tahrip ve zulümden kurtulan Konya'ya "Evliyâ Şehri" lakabı verildi. Moğol kasırgasından şehri ve halkı kurtarmada gösterdiğim uzlaşmacı tavırdan dolayı bütün şehrin bana duydukları sevgisi

daha da arttı.

Moğol zulmü karşısında halka ümit vermeye çabaladım. Birisi bana sordu:

- Moğollar mallarımızı alıyorlar, ara sıra da bize mallarını bağışlıyorlar. Acaba bunun hükmü nasıl olur?

- Moğolun aldığı her şey tıpkı testideki suyun denize dökülmesine benzer. Su testide durduğu müddet başkasının onu

kullanması doğru olmaz, aksine davranış gasp olur. Ama aynı su denize dökülünce, herkes için helal hale gelir. Bu bakımdan bizim malımız Moğollar'a haram, fakat onların verdikleri bize helal olur.

- Moğollar ilk önce buraya geldiklerinde çulsuzdular. Binek hayvanları öküzdü. Silahları odundandı. Şimdi haşmet ve azamet sahibi oldular, karınları doydu. En güzel Arap atları ve en iyi silahlar onların elinde

bulunuyor?

- Onların gönülleri kırık iken ve kuvvetleri yokken, Allah, yalvarmalarını kabul ve onlara yardım etti. Şimdi ise bu kadar muhteşem ve kuvvetli oldukları şu anda halkın fakirliği, zayıflığı vasıtasıyla Yüce Allah onları yok edecektir.

- Tatarlar kıyamete inanıyorlar "Elbette bir sorgu sual günü olacak." diyorlar.

-Yalan söylüyorlar, kendilerini Müslümanlarla bir göstermek istiyorlar, yani biz de biliyoruz ve inanıyoruz demek istiyorlar. Deveye "Nereden geliyorsun?" diye sormuşlar. "Hamamdan geliyorum" karşılığını vermiş. "Ökçenden belli" demişler. Eğer onlar kıyamet gününe inanıyorlarsa bunun delili hani? Bu günahlar, zulümler ve kötülükler üst üste birikmiş karlar gibi kat kat yığılmıştır. Tövbe ve pişmanlık

güneşı ile bu zulüm yığınlarını eritmedikleri müddetçe, sözden ibaret bir imanın değeri yoktur.

Moğol işgali Anadolu'da yarım asır kadar sürdü. Moğollar bu müddet zarfında Anadolu halkına tatbik ettikleri zulüm, haksızlık ve baskılarla, bu ülkede hafızalardan silinmeyen acı hatıralar bıraktılar.

Moğol zulmünün bir zaman gelip son bulacağını, hatta onların Müslüman olup din

savunucuları hâline geleceğini
söyleyerek moralsiz halka umut
ışıkları verdim.

Hüsameddin Çelebi

*Işık renk için varsa, aşık da
denk için vardır. Denklik nedir?*

*Korkana müjde olmak,
sevene sadık olmaktır denklik*

Hüsameddin yârenimin aslen
Urumiyeli olan ailesi Konya'ya

muhacir olarak gelmişler ve bu şehre yerleşmişlerdi. Çelebi Hüsameddin de Konya'da doğmuştu. Oğlum Sultan Veled ile yaşıttır. Onu oğlumdan ayrı tutmadım. Manevi oğlum gördüm. Hatta çoğu onu ailemden sanıyordu, o sebeble neslimden gelenleri Çelebi adıyla anar oldular. Hüsameddin'in, "Çelebi" lakabından başka "Ahi Türkoğlu" ünvanı da vardır. Hüsameddin'in babası Konya ve havalisinde

yurt edinmiş olan Ahi'lerin başı olduğundan kendisini " Ahi Türkoğlu" diye  ağırırıldadı.

Çelebi Hüsameddin'in babası vefat edince, onu, babasının yerine reis yapmak istediler. Fakat şöhretin, zenginliğin, mevkiin insana bir şey kazandırmadığını idrak eden bu delikanlı, bütün mal varlığını fakire, gariplere dağıtıp sufilik hasleti ile ve derg hıma gelip bana tabi oldu. O günden sonra yanımdan hiç ayrılmadı.

Dergâhta kendisine oda vermeme rağmen derviş kardeşlerimle kalmak istiyorum diyecek kadar mütevâzı bir gönlü vardı. Nezâketle konuşan, istişâreye kıymet veren yanı hoşuma gitmişti. Elinde sürekli divit, kağıt taşır, ağzımdan ne çıkmışsa yazardı. Sonra yazdıklarını bana okur, eksik yanlış yazıp yazmadığını hassasiyetle kontrol ederdi. Gittiğim her sohbetle Çelebi Hüsameddin bulunmazsa,

neşelenmemin imkanı yoktu.
Sultan Veled ile birlikte
yanımdan ayrılmazlardı. İkiz
kardeş gibiydiler. Dergâha ne
hediye gelirse, hepsini Çelebi'ye
gönderirdim, o da herkesin
istihkakına göre onları dağıtırdı.

Mana Deryası Kağıda Akıyor

*Dervişlikle âşıklık bir arada
olursa sultanlıktır. Aşkın gamı,*

*gam değil çok kıymetli bir
hazinedir. Fakat bu hazine*

gizlidir. Ben gönül evini kendi

elimle yıktım, viran ettim.

*Çünkü definenin viranede
saklı olduğunu bildim.*

*bir gün birlikte sohbet
ederlerken Çelebi bir istekte
bulundu ve:*

- Müritler, tasavvuf yolunda
bir şeyler öğrenmek için ya
Hakim Senai'nin Hadika (Bahçe)
adlı kitabını okuyorlar ya Attar'ın
ilahiname'sini, Mantık-ut-Tayr'ını
(Kuş Dili) okuyorlar. Oysa bizim

de eğitici bir kitabımız olsaydı herkes bunu okuyacak ve ilahi gerçekleri ilk elden öğrenecek.

Hüsamettin Çelebi sözünü bitirirken, ben sarığımın katları arasından bükülmüş bir kâğıt uzattım genç dostuma; Mesnevi'nin ilk on sekiz beyti yazılmıştı:

- Ben başladım, gerisini sen yazarsan ben söylerim.

1. Dinle bu neyden ki şikâyet

ediyor, ayrılıklardan bahsediyor.

2. Beni kamışlıktan kopardıklarından bu yana, kadın, erkek (herkes) sesimden ağlamakta.

3. Benim gibi delik deşik olmuş bir sine gerek, ki ayrılık arzu ve acıyı ona anlatabileyim.

4. Kim ki aslından uzak düşerse, Ona tekrar ulaşma fırsatını kollar.

5. Ben her türlü mecliste

ağlar oldum, iyi halli ve kötü hallilerin dostu oldum.

6. Herkes kendi zannınca dostum oldu, içimdeki esrarı hiç mi hiç aramaz oldu.

7. Oysaki sırrım feryadımdan gizli değil, fakat ne kulakta, ne de gözde o nur mevcut değil.

8. Ruh bedenden, beden ruhtan gizli değil, ancak, herkes bunu görme meziyetine sahip değil.

9. Neyin sesi aslında ateştir, hava değil, bu ateşe sahip olmayan yok olsa da kaygı değil.

10. Neye düşen aşkın ateşidir, yalnızca nefes değil, şaraptaki coşku da aşktan dolayıcıdır, başka bir şeyden değil.

11. Ney, dostundan uzak kalmış kimsenin yoldaşıdır, onun perdeleri bizim de perdelerimizi yırtmıştır.

12. Ney gibi hem zehir hem de panzehir az bulunur, ney gibi sırdaş ve özlem duyan dost bulunmaz.

13. Ney kanlı yollardan bahsediyor,

14. Bu sırların sırdaşı ancak kendinden geçmiş kişidir, dile gereken ise onu anlayan kulak sahibi bir kişidir.

15. Gam ve hüznün içinde geçip gidiyor günlerimiz,

gamlarla yoldaş olup akıp gidiyor günlerimiz.

16. Günler geçip gidiyorsa, korku yok, de ki "Gidin!" Fakat ey tertemiz dostum! Sen kal, sen bana yetersin.

17. Balıktan başka her şey suya doyar, rızıksızın günü uzar, bir türlü geçmez.

18. Ham olan kimse olgunun halinden ne anlar? Öyle ise sözü kısa kesmek gerek vesselam...

Hüsamettin okurken ağladı ve sarığın ucuyla gözyaşlarını silerek şöyle dedi:

-Efendimiz koca denizi on sekiz beyte sığdırdınız. Derin anlamlı rumuzlar kullandınız. Birinci beyitte "bu neyden" kastınız ne?

Gizli sırlarını söyleme de cihanın; o yanık ney, o yanık ney, o yanık ney... O busesi güzel cananın; öptüğü şey, öptüğü şey, öptüğü şey...

Bir gün, Peygamber Efendimiz (s. a. v.) Hz. Ali'ye bir sır verir... Öyle derin bîr sırdır ki bu, kor gibi yüreğine çöker Hz. Alî'nin. Ama ondan da kötüsü bu sırrı kimseyle paylaşamaz. Öyle büyük ve derîn bir sırdır ki; yüreği daha fazla taşıyamaz bunu. Hz. Ali bu sırra tahammül edemeyerek nihayet içi boş bir kuyuya varıp sırrını ona söylemek mecburiyetinde kalır. Nefesi yettiğince kuyunun içine "Huuuu" diye haykırır. Kuyu bu

sırra dayanamayıp, su
çıkarmaya başlar. .. Sular
taşar.. Kuyunun etrafında
sazlıklar fışkırır.. Derken..
Günün birinde aşığın biri bu
sazlıktan bir kamış koparır...
Ona şekil verir. .. Ve aşkla
üfler... Kamıştan yani
ney'den"Huuuu"diye bir ses
çıkar... Ses.. Hz. Ali'nin
sırrıdır... Ney sesini duyan Hz.
Peygamber:"Ya Ali niçin sırları
ifşa ettin ?"diye sorar. Hz. Ali'de
"Ya Resulallah, halktan hiç

kimseye ağızımı
açmadım."cevabını verir.
Resulullah:"Ya bu sır nedir, o sır
değil midir?" buyurur. Hz. Alî
dinler, görür ki o sırdır. Hemen
özür dileyip "Ya Resulallah daha
fazla tahammül edemediğim için
kırdı boş bir kuyuda
söylemiştim." der. Bunun üzerine
Allah Resulü:"İşte bu ney bu
sırları kıyamete kadar söyler."
buyurur.

İşte böyle.. Bu sırrı da
sadece âşıklar anlar, sadece

aşıklar...

- Beyitte sır, asıl yurt değil mi
üstadım?

- Aynen öyledir. Ney'in bu
inleyişini anlamak için onun gibi
delik deşik olmuş bir sine gerek.
Yani önce Allah varlığını
kendimizde Keşfetmek ve daha
sonra O yaratıcı arzulayıp O'na
âşık olmak gerek. Böylece
göğüs delik deşik olur. Yanmaya
ve feryat etmeye başlar. Hz.
Şems bana böyle bir aşkı

aşılarmıştı. Ben de ney misali inlemeye ve feryat etmeye başladım.

- Beyitteki "iyi halli" ve "kötü halliler" kimdir?

- Kadın olsun erkek olsun, iki türlü insan vardır: İç âlemini keşfedip onu arayanlar ve iç âlemden hiç haberleri olmayıp sadece maddeye âşık olup dünyalık zevklerine dalıp gidenler. Bu iki zümre de ney'in feryadını dinler ama ondan

anladıkları farklı olur. Maddeciler neyi nefsanî duygularını tatmin etmek için dinlerler. Âşıklara ise ney'in sesi mâşuklarından ayrılma gününü hatırlatıp ayrılık ıstırabına sevk eder. Şems Hazretleri benim bu gibi duygularımı anlamıştı. Onun için sırdaşım oldu. Eğer birisinin yüzü güneş gibi parlak değilse o yüzünü saklamak için gece karanlığını tercih eder.

- Efendim, dizginlenemeyen dünyalık arzuların çemberi nasıl

dara İti la bil ir?

- Nasıl ki ağzı kapalı olan testi kirli su üzerinden akıp giderse dervişliği arzulayan da bu dünyaya fazla dağılmadan öylece akıp gider. Diğer bir deyişle, su gemiye girerse onu felakete sürükler ama geminin altına verilirse onu yüzdürür ve varacağı yere götürür.

- Efendim bugün bir kişi sokakta kin davası güderek kavga çıkardı, kin beslemek

öfkenin esiri olmak mıdır?

- Kin besleyen kişi kin dolu kimselerin mezarları yanına gömülür. Kinin asıl kaynağı cehennemdir ve insanın kini ise onun bir parçası olup dinin düşmanıdır. Eğer insan nefret, öfke ve kin üretiyorsa Allah'tan uzaklaşır ve korkarım, dinini kaybeder. Allah'ın gazabından kurtulmanın çaresi kendi öfkeni yok etmektir.

- Çoğu insanda geçim derdi,

rızık korkusu var. Bunu nasıl giderebiliriz?

- Bu âlemdaki sıkıntıları perde olarak gör ve her an rızkın kaynağının Allah olduğunu bil. Ahmet'ten, Mehmet'ten rızık isteme, Allah'tan iste. Sarhoşluğu bile şaraptan veya esrardan isteme, Allah'tan iste. Bir şey ekeceksen gerçek toprağa (mana âlemine) ek ki orada binlerce ekin meydana gelsin.

- Tasavvufta nefsi terbiye etmek için nasıl bir yol takip etmeliyiz?

- Nefsini terbiye etmek için kendi yükünü başkalarına yüklemek doğru değildir. Baş olmaya da heves etmemeli, zira dünya tuzaklarla doludur ve istekler ise o tuzağa yerleştirilmiş tanelerdir. Onlardan sakın. Suçu kendinde ara, gölgede değil. Kötü işlerinden dolayı kötü neticeler ortaya çıktığında kederine

yüklenme. Şehvet kontrol altına alınınca akıl daha da genişler. Tıpkı ağacın dallarını kesince yeni ve canlı dallarını çıkması gibi.

İnsanı alçaltan onun doymak bilmeyen benliğidir. Her an bir yakınını kırmaya ve bu hoş dünyada hem Allah hem de insanlara kafa tutmaya hazırdır. Benliğini yok edince ne düşmanı kalır ne de özür dilemekten beli bükülür.

-Aziz Sultan'ım! Azgın nefsi kontrol altına almak için insan ne yapmalıdır?

- Her şeyden önce Allah'a yürekten inanmalıdır. Dilenci de Allah'ı anar ama ekmek için; fakat iman sahibi O'nu yürekten anar. Merkep ot gibi sırtında Kuran'ı taşır fakat onun özünden bir şey bilmez. Eğer birisi yürekten'Allah'derse kalbi parçalanır ve nefsi aradan kalkar. Manevî gerçekler seni dünyalık şekillerinden kurtarıp

hür yapar. Aşırı dünya istekleri ham meyveler gibidir. Ham meyveleri yememek gerekir. Mideyi bozar, insanın asıl gıdası Allah'ın nurudur ama bazı kimseler toprak hastası olup onu gıda sanırlar ve onun vücuda güç vereceğine inanırlar. .Yediğimiz her şey netice itibariyle topraktır.Toprak bu vücudu ağırlaştırır; Allah'a yöneliş ise ruhu besler.

- Aşkta ağlamak caiz midir?

-İster bu âlemde olsun, ister öteki âlemde, sevgilisinden uzak düşene ağlamakyaraşır. Ben de günün geceden ayrıldığı gibi ağladım. Sevgilimin gün gibi parlayan yüzünü anarak hep gözyaşlarımı döktüm. Aslında ağlamak sevgilimin hoşuna gidiyor, yani O'nun rahmetini okşuyor. Ben dertlerime ve hüznlerime âşık oldum. Dostumun mutlu olması için neden bu fedakârlığı yapmayayım ki?

Aslında ağlamak Allah'ın rahmetini coşturur. Hele bu ağlamak yürekten İse... Yürek ağladı mı çocuk misali ağlamalı. Bak buna dair bir hikaye anlatayım:

Belh'te borçla geçinen ve varlığını fakirler için harcayan Şeyh Ahmet Hızrevli ihtiyarlayınca ölümün yaklaştığını hissetmiş. Şeyhin öleceğini öğrenen alacaklılar birer birer onun etrafına toplanmışlar, Alacaklılar para

derdinde ve çaresiz, şeyh ise utancından mum gibi eriyip tükeniyordu. Tam o sırada dışarıdan çocuk sesi gelmiş, "Helva var, taze helva". Bu helva sesi şeyhi umutlandırmış, "Tez çağırın helvacı çocuğu" demiş. Çocuk içeriye girip helva tepsisini şeyhin önüne koymuş. Şeyh, "Helvayı herkese dağıt" demiş. Tepsi boşalınca çocuk parasını istemiş. Şeyh, "Evladım bak bütün bu insanlar parayı bekliyor. Param oîsa

onları bekletmem" deyince
çocuk feryat ederek ağlamaya
başlamış. Tepsiyi yere atıp
"Keşke bacaklarım kırılısaydı da
buradan geçmeseydim" diye
bağırmış. Şeyh ses
çıkarmayınca alacaklılar da
şeyhin bu hareketini
beğenmemişler. Zavallı çocuk
geç vakte kadar ağlamış.
Allah'ın rahmeti harekete gelince
şeyhin halini bilen zengin birisi
şeyhe 400 dinar ve ayrıca
kâğıda sarılmış yarım dinar

hayrat olarak göndermiş. 8u kerameti gören alacaklılar şeyhin hikmetine hayran kalmışlar ve daha önceki davranışlarından ötürü özür dilemişler. Şeyh,"Ben Allah'a yalvarmıştım. O bana bir vesile gönderdi. Çocuk ağlayınca Allah'ın rahmeti coştı. Siz de duanızın kabul olmasını istiyorsanız çocuk gibi içten ağlayın" demiş.

- Benliğin eline esir olmamak için ne yapılmalı?

- Benliğini azaltmak ve iç âlemini keşfetmek için şu dört kuşu yok etmelisin: Ördek, horoz, tavus kuşu ve karga. Ördek hırsı, horoz şehveti, tavus kuşu gösterişi ve karga ise çirkin nefsi temsil eder. Yemek insanı maddeye bağladığı için onu az yemeli. Ey can dostum! Bu dünyadaki vatandan fazla bahis açmak da doğru değildir zira ası! vatanımız öteki âlemdir.

"Rızkınız göklerde" sözünü hatırlayın. O halde neden yere

yapışıp kalıyor insan? Sizi yukarıya çağıran her ses, sizi yukarıya yükselten sestir ama hırslara davet eden ses ise vahşi kurdun sesidir. Sizi parçalayacaktır. Eğer önce belalar gözünüzü şaşırtıyorsa sonunda yücelikler göze aydınlık bağışlar. Sonu görebilen göz nura ulaşmıştır demektir ama şehvet içinde olan gözler mezardaki gözler gibidir.

Şekillere takılmayın ve mana âlemine yönelin zira mana

şekiller için kanat vazifesini görür. Mana âlemini bilenlerle sohbet edin, çünkü böylece hem mükâfat hem de dirilik elde etmiş olursunuz.

- Efendim, dikkatimi bir husus çekti sorabilir miyim?

- Elbette...

- Biraz da "günahlar" meselesine temas etsek nasıl olur üstadını? Bir hadis-i şerifte Peygamberimiz şöyle buyuruyor:

" Eğer siz günah işlemeseydiniz, Allah sizi yok eder ve yerinize günah işleyip, tevbe eden bir kavim getirirdi." Burada günaha teşvik var diyenlere karşı bir cevap mı vardır?

- İlk gûnahtan bu yana insanların aklından çıkarmadığı, ancak yüreğine sığdıramadığıdır günah. Hadis-i şerifte ümitsizlik içerisinde olanlara müjde vardır. Bu müjde tevbe kapısıdır. Günahsızlık çok istisnadır. Peygamberlerin

haricinde hangimiz günahsız
değiliz ki? Günah kulluk
sınavında ayağımızın düştüğü
çukurdur. Tevbe bizi bu
çukurdan çıkaran yardım elidir.
Her günah bir tevbe fırsatıdır.
İnsanlar geçmişte işledikleri
suçların ezikliğinde acı duyarak
yaşıyorlar, bu onlarda buhran
haline gelmiş. Peygamberimiz,
korkutan değil müjdeleyendir,
zorlaştıran değil
kolaylaştırandır. İnsanları
ferahlatması onun görevidir.

Karamsar ruhlara, daralan yüreklere su serpiyor. İşte alemlerin efendisi, Rahmet-i Muhammed, cennet-i muhabbet O'dur.

- Evet efendim, gerçek bir pişmanlık ceza ve korkutmalardan daha tesirlidir. Cezaların da bir yere kadar gücü var, ancak asıl güç tevbede değil mi?

- Mü'minûn Suresi'ndeki şu ayet ne kadar güzel anlatıyor

soruyu: "Biz, sizi boşuna yaratmadık" Bazıları bu ayeti sertlik, kahır mesajı olarak yorumladı. Yanlış yaptılar. Bu ayette aşk var, sevgi var, lütuf kokusu var. Allah diyor ki; "Benim için değerlisin. Ama sen bunun farkında değilsin, ben seni boşu boşuna yaratmadım. "Hüsameddin yârenim, insanlara lutufla yaklaş, hatalı olan var, suç işleyen var, ayıbı olan var, günahı olan var. Onları müjde ile cezb et. İnsanın fitratı gönlünü

eken mjdeye meyillidir. Dergahtaki dervifleri ihmal etsem, gaddarca davransam, siz gnahkarsınız diye onları azarlasam Şu anda karıncayı bile incitmekten sakınan bu dervifler birer Őiddet hastası, etrafa zarar veren kendilerini kaybeden birer cani olurlar değil mi? Benim onlardan bir farkım yok ki.

Günahkar hatasını bilendir, hepimiz gnahkarız. İçimizde ilk taşı atacak kimse yoktur. Cahil,

adı üzerinde, ilgi ve terbiyeden geri kalmış, mahrum edilmiştir. Onlarla ilgilenmemiz, onlara el uzatmak farzdır. Ahmak olan, bağnazdır ve bağnazlardan uzak durmak lazım gelir. Bağnaz o kadar hastalıklıdır ki toprak bile onu tedavi edemez. Ahmak kimdir? Ahmak, aciz haline aldırmadan gya aklı sıra Allah'a akıl vermeye çalışan kstahtır. Ne var ki ahmak ve ham olan kimse ilâhi aşka erişemez. Ona laf anlatmak

mümkün değildir. Bir kıssa anlatayım da bu mesele daha iyi anlaşılsın:

Bir gün Meryem'in oğlu İsa hızla dağa kaçıyordu. Sanki bir aslan onu parçalamak için kovalıyordu. Birisi İsa'ya sordu:

- Seni kim kovalıyor da sen kuş misali uçarcasına kaçıyorsun? Seni ne aslan ne de bir düşman takip ediyor. Öyle ise bu kaçış kimden?

- Cahillerden (ahmaklardan) kaçıyorum. Lütfen bana engel olma.

- Körlere ve sağırlara şifa veren İsa sen değil misin? Sihirlerden koruyan, çamurdan olan kuşa can veren İsa da sen değil misin?

- Evet o benim. Kayadan oluşan dağa üfledim çatladı, parçalandı ve dağıldı. Ölüye üfledim, canlandı. Yoktan bir şeyler var ettim ama ahmağın

gönlüne sevgiyle üflediğim halde netice alamadım. Sert kaya oldu veya kum odu da hiçbir tohum bitmedi. Şeklinde açıkladı. Adam tatmin olmayıp:

- Peki Allah'ın adı her şeyi etkiliyordu ahmaklığı neden etkilemiyor?

- Ahmaklık Allah'ın kahrıdır, ani körlük, sağırlık gibi bir hastalık değildir. İnsan bu tür hastalıklara acır ama ahmaklık insanı yaralar, zira o Allah'ın

programladığı vasıftır. Çaresi yok diye açıkladı.

- Efendim, cennetin kokuları dudağınıza sinmiş gibi konuşuyorsunuz.

- Eyvallah! O iltifat söyleyene şamildir.

- Efendim, insanların çoğu ölümden korkar. Bunun sebebi nedir?

- Ölümün yüzü herkesin kendi rengine göre şekil alır. Düşmana

göre dūřman gibi olur. Dosta
göre dost gibi gelir. Yusuf'u
gören herkes canını feda eder
fakat kurdu gören ise doğru
yoldan sapar. O halde ölümden
değil, kendinden kork. Aslında
tövbesiz bir hayat varlığına zarar
verir ve bu şekilde ölmek
Allah'tan uzaklaşmaktır. Hayat
ve ölüm Allah'la birlikte hoştur.
Bilal-i Habeşi öleceğine yakın
zayıflıktan hilal gibi incelmiş ve
ölümün rengi yüzüne vurmuştu.
Karısı bu halini görünce "Eyvah,

mahvolduk!" deyince Bilal "Hayır, mutlu ve şen olduk." dedi."Yaşarken hepten mahvolmuştum ama sen ölümün asıl hayat olduğunu bilmediğin için kaygılanıyorsun." Bunu söylediğinde Bilal'in yüzü lâleler, nergisler ve gül yaprakları gibi canlanmıştı birden.

- Efendim biraz da aşk bahsine girsek...

- Aşkı açıklamak ancak aşkla mümkündür, çünkü aşkı

açıklamada akıl çamura
saplanmış bir merkep misali
çaresizdir. Her ikisi dünyalık ve
mecazî aşk Allah'a yönlendirdiği
için değerlidir. Güneş kendi
varlığının delili sayılır ve sana
eğer delil gerekiyorsa ondan
yüzünü çevirme. Gerçek aşk
daima canlıdır ve insanı
goncadan daha taze tutar.

Mecazî veya İlahî aşkı
anlatmak veya anlamak son
derece zordur. Ney gibi içimizi
benlikten boşaltmak ve onun gibi

göğsümüzün delik deşik olması gerekir. Tabii ki ilk olarak bizi aldatan bu hilekâr nefisten kurtulmamız lazım. Bir an için dahi bu nefsimiz hapis edilirse bütün peygamberlerin ilmi zahir olur ve herkesin talip olduğu o surat bizim idrak aynamızda belirginleşir. Bir kere insan O'na âşık oldu mu artık O'nun için ağlar ve O'nun yüzünü görmek için çırpınır. Ben her iki âlemde ağlarım, zira sevgilim ağlamama dayanamıyor. Neden gecenin

güne erişmek istediği gibi O'na kavuşmak için ağlamayayım? Aslında O'nu mutlu etmek için acılarına ve dertlerime de aşığım. Her şey, aslında, ölüdür. Diri (Hayy) olan ise sevilendir, Allah'tır.

Nerede olursak olalım daima Allah'ı sevmeye yönelmeli ve O'na âşık olmalıyız. Âşık olunca mezarda, mahşer gününde ve hatta cennette aşk hep seninle olur. Allah'ın aşkından başka her şey, şeker gibi tatlı da olsa,

cana ıstırap vericidir. Cana ıstırap vermek veya ölüme ulaşmak de ne? Aslında hayat suyuna el atmamaktır. Aşk hayra veya şerre de vesile olsa ondaki amaç ve gayret önemlidir. Gayret ulu amaçlar için olmalıdır. Atmaca bembeyaz ve değerli de olsa fareleri avlarsa değeri on para olur ama baykuş olduğu halde amacı Şah'a ulaşmaksa o atmacaların kralı demektir.

Allah âşıklarına gelen gamlar

ve kederler kem gözlerden
korumak içindir. Her an ona ait
olana ve akıl ile can O'nun
hâzinesinin bir tek incisine can
verene âşık ol. Kimin sırtını
güneş ısıtıyorsa onun yüzü hiç
değişmez ve o ne kimseden
korkar ne de çekinir. Ruhunuzda
aşk ateşini yakarak sözleri ve
satırları alevleyip, küle çevirin.
Âşıklar her an yanar ve viran
olan köylerden vergi alınmadığı
gibi onlara sorgu sual da
sorulmaz. Kabe'de secde

resmiyeti yoktur. Eğer dalgıcın ayakkabısı yoksa ne çıkar (o yine de suya dalar). Sarhoşlardan yol sorulmaz ve kendi elbisesi yırtılmış olanlara yama için elbise götürülmez.

- Efendimiz, bazen Allah yalvarışlara hemen cevap vermez. Bunun sebebi nedir?

- Birisi "Allah" deyince onun dudağı tatlanırdı. Şeytan ona, "Ey çok konuşan herif! Bu kadar Allah demene karşı O'ndan

hiç'buyur kulum' diye bir cevap
duydun mu? Zavallı adam
Şeytanın bu sözlerine çok
üzüldü ve ağladı. Rüyasında
Hızır göründü ve ona, "Neden
Allah demeyi bıraktın?" diye
sorunca adam, "Bana O'ndan
hiç cevap gelmiyor. Ne
yapayım? Sonra O'nun
kapısından kovulmaktan
korkuyorum," dedi. Hızır,
"Senin'Allah'demen zaten O'nun
"Kulum ben buradayım"
demesidir. Senin niyazların,

yakarışların ve dertlerin hepsi O'na haberci olarak ulaşır." deyip adamı teselli etti. Allah her an hazır ve nazır olduğu için O'nun cevap vermesi gerekmez. Kelimesiz ve sessiz duygular hep O'na ulaşır.

- Gönüller sultanı efendim! Veli ile normal insan arasında başlıca ne fark vardır?

Sahte sufiler ve dervişleri tanımak gerekir. Gerçek sufi maddeden arınmak ister,

gösterişli cübbelere (kıyafetlere) gönül vermez. Onun amacı arılıktır. Oysaki sahte sufi gösteriş ve güzel (pamuktan yapılmış) cübbelere düşkün olup terzilere gider. Sahte şeyhiere itibar etmeyin. Aslan postu giyinmiş çakallar gibidir onlar. Aslanlar (gerçek erenler) ortaya çıkıp onları test edince ne oldukları ortaya çıkar. Bizim gibi, şehvet sarhoşluğundan kurtulun ve devenin geçici sarhoşluğundan ders alın ve

kalıcı sarhoşluğu seçin. Gökten gelen bir tek kadeh canı şaraptan ve dünyalık dostlardan koparır atar. Tatlı suyu tatmadıkça bu bulanık acı su, tatlı ve gözün nuru kadar hoş görünür.

İçinde mehtap (Allah nuru) parlayan gönül, arifler için Allah'a açılan kapı gibidir. Onlar için kapı iken bazıları için duvar veya kimi için taş, dostlar için ise cevher olabilir. Senin aynada gördüğün nesneleri erenler

tuğlada seyrederler. Erenlerin varlığı bu âlemin yaratılmasından da eskidir ve var olmadan önce Allah'ın cömertlik denizinde bulunmaktaydı.

Hüsamettin dostum! Her sakallı ve nurani görünümlü kişiyi de ermiş sanmak doğru değildir. Dünyada beyaz sakallı, yaşlı kimseler çok vardır ama bunlar arasında sakalı beyaz ve gönlü kara insanlar da mevcuttur. Dikkat etmek gerekir. Akıl ne

sakalda ne de ağarmış saçlardadır. Akıl piri (yaşlı ve ermiş kişi) aranmalıdır. Dar görüşlü ve gözleri bağlı olan için o ak saçlar olgunluğun ifadesi olabilir. Taklitçi, aksakallının tek delili görüntüdür fakat taklit perdesini terk etmiş eren ise her şeyi Allah'ın nuruyla görür.

Kur'an'ın anlamını Kur'an'dan ve nefsini yok edenden sor. Heveslerini ve nefsini yok eden kimse Kur'an'da yok olup ruhu da Kur'an olmuştur.

- Pîrim tasavvuf bereketinizden nasiplensek, tasavvufu nasıl anlamalıyız?

- Tasavvuf kelimesindeki her bir harf ilahi aşk yolunun bir durağıdır. Tasavvuf, Tevbe, Safâ, Velâyet, Fenâdır. Tevbe kapısını Hz. Âdem araladı, Safâ çölünü Hz. Hacer adımladı, Velâyet Hırkası'nı Hz. Aii taşıdı ve Fenâ'nın tadını Miraç'ta Hz. Muhammed Efendimiz yaşadı.

Tasavvuf sekiz temel üzerine

kurulmuştur. Birincisi;
cömertliktir. Bu İbrahim (a.s)'ın
sıfatıdır. İkincisi; rızadır ki, bu
İshak (a.s)'ın sıfatıdır.
Üçüncüsü; sabır'dır ve Eyyüb
(a.s)'ın sıfatıdır. Dördüncüsü;
işarettir ki (Allah'ın her
hadisedeki rolünü bilmek),
Zekeriyya (a.s)'ın sıfatıdır.
Beşincisi; kurbettir ki (yakınlık),
Yahya (a.s)'ın sıfatıdır.
Altıncısı; tasavvuftur ki (mana
yolculuğu), Musa (a.s)'ın
sıfatıdır. Yedincisi; fakirliktir

(kulluğu bilmek) ki İsa (a.s)'ın sıfatıdır. Sekizincisi; aşktır ki, bu da Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v)'in sıfatıdır.

Tasavvuf Cenab-ı Hakk'ın bir kulunu nefsinden öldürüp kendisiyle diri kılmasıdır. Tasavvuf dedikodu ve lafla olmaz, maddî alışkanlıklara ve aşırı isteklere açlık ve sevilen şeylerin terk edilmesi ile olur.

- Efendimiz verdiğiniz bilgilerden hem yararlanıyorum,

hem de onları dikkatlice kaleme alıyorum.

- Sizin himmetiniz ve teşvikiniz olmasaydı Mesnevi yazılamazdı. Bu kutsal görevi canla başla üstlendiğiniz için size minnettarım.

- Estağfurullah, efendim. Burada bulunan dostlar ve ben sohbetinizden çok yararlanıyoruz ve aynı şekilde gelecek neslin de istifade edeceğinden şüphem yoktur. Müsaadenizle aldığım

notlan temize çekmek istiyorum,
size nüshaları getireceğim.

Hüsameddin ertesi gün
nüshaları alıp geldi:

- Efendim, dervişleriniz sizden
öğütler istemektedir.
Müsaadeniz olursa çağırayım
gelsinler, tavsiyelerinizden
nasiplensinler.

- Buyursunlar, bana
memnuniyet verir dervişlerimin
hasbıhali. Dervişler gelip

etrafımda oturdular, önce onlara öğütler verdim:

- Yârenlerim öğütlerime kulak değil yürek verin: Siz aşk yolunda yürüyen yo! kardeşlerisiniz. Aşk yolunda olanlar başkaların haklarına riayet etmede son derece hassas olmalıdır.

Hz. Ali ortalığın sıcaktan kavrulduğu bir günde arkadaşları ile birlikte yürüyorlardı. Yakın dostlardan

birinin bağının yanından
geçerken, yanındakilerden birisi
ağaçların altında gölgede biraz
oturup dinlenmeyi teklif etti. Hz.
Ali "yapamam" diye cevap verdi.
Arkasından sözüne şöyle devam
etti:"Bu bağın sahibi daha önce
benden bir miktar para ödünç
aldı. Onun, bana borçlu
olmasından dolayı mihnet
altında kalmasını ve onun
bağında gölgelenme hakkım
olduğunu sanmasını istemem."

Birbirinizin hatırını gözetin.

Birbirinize hürmet gösterin. Saygı, sevginin emzirdiği bebektir. Birbirinize karşı gösterişten sakının. Riya büyük beladır.

Vaktiyle bir derviş, bir Ramazan akşamı iftara davetliydi. Derviş, yatsıya yakın evine döndü ve karısından mümkünse kendisi için sofra hazırlamasını istedi. Karısı:

- Sen davette değil miydin?
Ne yemeği?

- Sorma! Çok yersem arkamdan 'Halis derviş değilmiş' diye konuşmalarından korktum, pek bir şey yiyemedim.

- Tamam. Sen şu akşam namazını kıl da ben o arada sofrayı hazırlayayım.

- Ama, ben akşam namazını orada kılmıştım.

- Sen arkamdan kötü konuşurlar diye pek yemek yiyemediğine göre, arkamdan iyi

konuşsunlar diye namazı da
uzatmışsındır. Hadi, akşam
namazını bir daha kıl iver de o
arada sofrayı hazır edeyim.

Rivayet edilir ki hanımının bu
ikazından sonra dervişin akli
başına gelmiş ve riya derdinden
kurtulup halis bir derviş olmuş.

Beklentisi olmayanın hayal
kırıklığı olmaz. Aşkın kapısına
varmayanın yarası asla olmaz.

Durduk yerde sürekli:

"Afiyet, afiyet... " deyip durmasıyla meşhur bir sufi vardı. Günlerden bir gün kendisine:

"Neden hep böyle deyip duruyorsun?" diye sordular. Adam:

"Ben eskiden hamaldım "diyerek anlatmaya başladı: "Bir keresinde çok ağır bir un çuvalını yüklenmiştim, istirahat etmek için çuvalı bir yere koydum. O sırada:

'Yâ Rabbî Her gün bana çalışmadan iki ekmek versen onunla yetinirdim'dedim.

Tam bu esnada kavgaya tutuşmuş iki adam gördüm. Aralarını bulayım diye koştum, yanlarına vardım. Kavga edenlerden biri diğerine vurmak için eline aldığı şeyi benim başıma vurdu, yüzümü kanattı.

Bu sırada zaptiyeler geldiler ve bu iki kişiyi yakaladılar. Kana bulanmış bir vaziyette görünce,

bu da kavgacılarıdan diye beni de yakalayıp zindana attılar.

Zindandayken bir gece rüyamda bir adamın bana şöyle seslendiğini duydum:

'Yorulmadan her gün iki ekmek bana yeter demiş, fakat afiyet istememiştin. A! işte, Allah istediğini verdi.'

Bu sırada uykudan uyandım ve:

'Afiyet isterim, afiyet!'

demeye başladım. Derken zindanın kapısının çalındığını ve:

'Hamal Ömer nerede?' diye bağırıldığını duydum. Biraz sonra beni zindandan dışarı çıkarıp serbest bıraktılar. İşte o günden beridir, Rabb'imden hep afiyet istemekteyim..."

Ruhundan iki şeyi sök at: bencillik ve imansızlık. Cömertlik sadece verdiklerinizle değil verdiğinizin değeri ile anlaşılır.

Çöpe atacağını vermek
cömertlik sayılmaz. Verdiği
kıymetinden anlaşılmalı.
Verdiğinden pişmanlık duyma,
yeterince dağıtmadığından
pişman ol.

"İnsanın aşkını artırarak, onu
Hakk'a ulaştırmayan bilgiden
beter işkence yoktur! "İyi,
kötü'diye insanları ayıranları aşk
islah etsin!"

Horasan sufilerinden Şakîk-i
Belhî, tevekkülüyle meşhur bir

zattı.

Şakîk'in zühd hayatına atılışının sebebi olarak şu hadiseden bahsedilirdi:

Bir kıtlık senesi, Şakîk oynayıp eğlenen, şen ve şakrak bir köle gördü. Bütün halk geçim derdinde iken, kölenin böyle neşeli olması Şakîk'in garibine gitmişti.

Köleye:

"Bu neşe ne

böyle?"dedi."Halkın kuraklıktan ve kıtlıktan çektiği sıkıntıyı görmüyor musun?"

Köle:

"Bundan bana ne?" diye cevap verdi. "Efendimin hususî bir çiftliği var, ambarı da geniş. Muhtaç olduğumuz her şeyi buradan tedarik ediyorum."

Bunun üzerine Şakîk intibaha geîdi ve:

"Şu işe bakın ki efendi fakir

bir mahlûk iken köle ona
güvenerek rızık kaygısı
çekmiyor. Ya Mevlâsı zengin
olan bir Müsiümanın rızık
kaygısı çekmesi ne derece
uygun olur?"

İşte o günden sonra insanlar,
Şakîk'i diilere destan bir
tevekkül hâlinde bulacaklardı.

Şakîk, tevekkülden söz
açılınca:

"Bir insanı tanımak isterseniz,

bir Hakk'ın, bir de halkın ona vâdettiği şeye bakın. Adam bu iki şeyden hangisine kalben daha fazla güveniyor?" diye sormasıyla meşhurdu.

Vefanın Yürüyen Timsali: Konevî

*Biz cümle dertlerin devası,
çaresizlerin çaresiyiz.*

*Savaşta Hz. Ali'nin
Zülfikâr'ıyız. Biz Hz. Ahmed'in
tevhid müjdesini vermedeyiz.*

Hz. İsâ gibi

*çocukken beşikte konuşmaya
başlamışız.*

Asıl ismi, Muhammed b. İshak b. Muhammed b. Yusuf b. Ali olan Sadreddin Konevî, benimle aynı yıllarda doğmuştur. Üvey babası Muhyiddin İbnü'l-Arabî'dir. Doğum tarihimiz gibi yaşadığımız şehir de aynı olan Sadreddin Konevî, Tasavvufî ilimlere vâkîf olup, bilhassa hadis ilmindeki derinliği ile

tanınmıştır. Başlangıçta Sadreddin ile aramız iyi değildi. Kendisi, beni beğenmeyenlerin sözlerinin tesirinde kalmıştı. Üvey babası Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin düşüncelerini benimser başka görüşlere pek önem vermezdi. Şehirdeki moüalar'da, benimle Muhiddin Arabî'yi yarıştırmaya kalkışıyorlardı. Hatta Arabi'nin yaşadığı zamanı dikkate almadan sanki kendisi ile görüşmüşüm gibi "Mevlâna ondan etkilenmiştir." derlerdi.

Bense bu zannı çürüttüğümünden, beni Konevî ile karşı karşıya getirmeye çalışıyorlardı. Bir keresinde onları ikaz ettim "Hak âşıkları hayırda yarışırlar, Konevî benim kardeşimdir ve benden daima ilerdedir." Bu sözümü duyan Konevî mahcup olmuş ve gördüğü rüyaların sonucunda beni ziyarete gelerek helallik almıştır. Sadreddin, bir rüyasında kendisini benim ayağımı ovarken görür. Bu durum hayretine giderse de

rüyasında devam ile benim, kendisine şöyle dediğimi de ışıtır:"Canın sıkılmasın, bu işler böyledir, bazen siz bizim ayağımızı bazen de biz sizin ayağınızı ovarız. Bizim aramızda birlik vardır, yabancılık yoktur."

Medreselerdeki hocalar semânın haram olduğunu, yasaklanması gerektiğini söyleyip ısrar ile ondan fetvalarına destek beklerler. Sadreddin'in cevabı şöyledir:

"Bana inanıyorsanız, Mevlâna'ya birazcık saygınız varsa bu işe müdahale etmeyin, velîlerden yüz çevirmek uğursuzluk getirir. Velilerin bu türlü hâlleri peygamberlerin sünnetleri mesabesindedir. Allah'ın işareti olmadan onlardan bir şey sâdır olmaz."

Sadece caiz görmekle kalmayıp, başka bazı mutasavvıflar gibi, Sadreddin Konevî'nin de semâ ettiği hakikattir. Hatta bizzat kendi

zaviyesinde semâ toplantıları yapmıştır.

Bir gün Sadreddin ve bir grup ileri gelen mollalar ile Meram bağlarında gezintiye çıkmıştık. Ben topluluktan ayrılıp bir değirmene gittim. Geri dönmeyince beni aramaya koyulurlar. Nihayet beni değirmen taşı üzerinde semâ ederken buldular. Onlara döndüm ve değirmen taşını kastederek: "Allah hakkı için Sübbûh, Kuddûs diyor." dedim.

Sadreddin tasdik edercesine:
"Ben ve Kadı Sırâceddin o anda
hissedilir bir şekilde değirmen
taşından 'Sübbûh, Kuddûs'
sesinin kulağımıza geldiğini
duyduk." dedi.

Konevî ile hadis sohbetleri
yapardık. Bir defasında
sohbetimizin derinliğinden vaktin
nasıl geçtiğini anlamamıştık.
Bana sordu:

-Beni nasıl görüyorsun?

-Mümin müminin aynasıdır.
Bir gün Peygamber Efendimiz
arkadaşlarıyla otururken Ebu
Leheb meclise giriyor ve
Efendimize:

-Yâ Muhammed birçok yerleri
gezdim, senden daha çirkinine
rastlamadım.

-Doğru söylüyorsun Ebü
Leheb.

-Herhalde dünyanın en çirkini
sensin.

-Haklısın Ebû Leheb.

Biraz sonra Hz. Ali içeri girer ve tevafuk bu ya, o da:

- Yâ Muhammed bu dünyada senden güzelini görmedim.

- Doğrusun, Ali.

- Sana baktıkça içime huzur doluyor.

- Doğrusun Ali. deyince, bu konuşmalara şahit olan orada bulunan sahabe:

-Yâ Resulaliâh, biraz önce Ebû Leheb geldi "Ne kadar çirkinsin." dedi. "Doğru söylüyorsun." dediniz; şimdi Ali geldi "Ne kadar güzelsiniz." dedi. Ona da "Doğrusun." dediniz. Hikmeti nedir? Diye sorunca, Efendimiz de:"insan insanın aynasıdır. Kişi kendisi nasılsa, karşısındaki insanı da öyle görür" buyurarak, birbirimize hangi gözle bakmamız gerektiğini açıklamıştır.

- Haklısın, doğrusun Mevlâna

dostum. Biz Kalpleri kırılmış,
gamlara düşmüş kişilere dost
olmaya, onların gamlarını,
kederlerini paylaşmaya gelmişiz.

- Biz altın gibi birkaç kimsenin
öz malı değiliz. Biz ummanlar
gibiyiz madenler gibiyiz; biz bu
âlemde herkesin malıyız. Hor
görülenleri, toprağa düşenleri
ayaklar altında ezilenleri, gül
bahçesine getirelim, onlara
neşeler bahşedelim diye bu
dünyaya gelmişiz.

5 Aralık 1273

*İstersen beni ateşlere at, ateş
bana ne yapabilir?*

*Ben değil gönüllere, göklere
bile aşk ateşi attım,*

*onları tutuşturdum, yaktım,
yandırdım.*

Konya soğuk. Kar kaplamış
her yanı. Benimse içimde hiç
sönmeyen bir ateş. Yalımları
dev alevler. Şu anki hayatım,
saatlerce sessiz kalmak ve
hatıraların geçişini seyretmek.
Yavaş hareket eden bir selin
yolunda yuvarlanan ağır bir
kayanın göğsüme düşüp beni
sürüklemesi gibi bir şey...
Hatıralar birbirinin tekrarı, hiç
birinin yeni bir mesajı yok.
Şems'imın kokusu kokan
hatıralara sarılıp uyumaya

Çalışıyorum her gece. Aklımda
şems, fikrimde şems.

şems'in ardından yirmi dört
sene geçti. Yirmi dört sürgün
lnde şems'siz kalmışım.
Mazimde sessiz ve hasret dolu
yirmi dört çöl var. Gitmeliyim.
şemsimi özlemişim. Ölüm
gecem gelmeli. Bir an bile
durmamalıyım. Zamandır bu,
zamanın merhameti olmaz. Yirmi
dört l kat ediyorum, ayağım
kan revan. Günler kum, kumlar
tuz dolu. Yürüyorum nefes

nefese, ayaklarım şişmiş,
dudaklarım susuzluktan
çatlamış, ağlamaktan gözlerim
kızarmış. Artık adım atacak
hâlim kalmamış. Üşüyorum,
dizlerimin bağı çözöldü. Ne
yapacağımı bilmiyorum.
Bilemiyorum. Güneşim bekle,
sana geliyorum.

Gecedir. Soğuk ayaz
çatılardaki kiremitleri çatlatacak
kadar buz kesmiş havadır. Yatsı
namazını kıldıktan sonra Yâsîn
Suresi'ni her gece olduğu üzere

okur Mevlâna. Şems'ten yadigar kalan kehribar tesbihi avucuna alır. Şemsin o teşbihi hediye ettiği ânı düşünür. Derin bir âh çeker. Oracıkta uyuya kalır. Gördüğü rüya ile uyanır:

Duvarı tuğla mozaik yazıların süslediği bir bahçede Şems elleri göğsünde bekliyordu. Mahzun bir şekilde bahçedeki rengârenk çiçeklere bakıyordu. Duvarın üzerinden bahçeye bir sarı ışık süzüldü, ışığın çimlere değdiği yerde kırmızı güller

açıyordu. Bahçe neredeyse kırmızı glerle dolmuş, taşmıştı. Bir ayak sesi duyuldu. Şems sesin geldiğı yöne doğru baktı. Gelen Kimya'ydı. Süt beyaz bir elbise içerisinde tebessüm ederek yaklaşıyordu. Şems hiç de oralı değildi. Kimya yere eğildi, bir kırmızı gül kopardı. Şems'e uzattı. Şems kafasını kaldırarak, Kimya'ya şöyle seslendi: "Mevlâna'm kokmayan gülü neleyeyim".

Kan ter içerisinde.

Yatağından yavaşça kalkar. Mumu arar, bulamaz; kandili arar, kandil her zamanki yerinde yoktur. Elleri titreyerek taş duvarlara tutuna tutuna Şemsin dergâhta yaşadığı odaya gelir. Dermanı kalmamıştır. Son bir gayretle "Bismillah" çekerek kapının kilidini açar. İçeri girdiğinde odanın taş duvarları, acem kilimi, tahta sedir ne varsa Şems kokmaktadır. Parmakları ile yattığı döşeği okşar, oturduğu minderi sıvazlar.

Rahlenin üzerindeki Kur'an-ı
Kerim'i alıp koklar. Diz çöker
kilime Kur'an-ı Kerimi açar:
"ize'ş-şemsü küvirat..."Güneş
dürüldüğü zaman, Yıldızlar
kararıp döküldüğü zaman,
Dağlar yürütüldüğü zaman, on
aylık gebe develer başıboş
salıverildiği zaman, vahşi
hayvanlar bir araya toplandığı
zaman, denizler tutuşturulduğu
zaman, canlar birleştirildiği
zaman... (Tekvîr 1-7)
Avucundaki teşbihi rahlenin

ucuna asar ve doğrulmaya
çalışır.Tam o esnada duvara
asılmış bir levha gözüne çarpar.
Daha önce olmayan bir levhadır.
Yirmi dört yıldır sayısız kere bu
odaya girmiştir ancak bu levha
yoktur. Sanki bir gece önce
asılmış gibi. Yaklaşır levhaya.
Titrer dil. Terler alın. Kısılır göz.
Levhada yazılanları okur, feryat
kopar, figan çatlar. Ağlamaktan
çatlamış damarlardan yaşlar
boşalır. Levhadaki yazıyı
gözyaşları ile tekrar ederek

odadan dışarı zar zor çıkar. Okuduğu yazıyı mırıldanarak karla kaplı taş zemine sendeleyerek yüz üstü baygın düşer.

Sabah ezanını okumak için yatağından kalkan Bilal Derviş, avludaki çeşmenin donduğunu görünce, matbahtan abdest almayı düşündü. Matbahın giriş kapısına yaklaşırken sağ tarafa gayri ihtiyarî baktığında Şems, odasının kapı önünde zeminde birisinin yattığını gördü. Koşarak

yatanı kaldırmaya çalışırken ne
görsün, beyaz sakalı buz tutmuş
soğuktan çenesi kilitlenmiş
Mevlâna Pîr'idir yatan. Sesi
çıktığı kadar bağırarak
dergâhta uyuyan herkesi
kaldırdı. Dervişler Sultan
Veled'in odasına koşup kapıyı
yumruklayarak uyandırdılar.
Sultan Veled destur çekip
olanları öğrendiğinde apar topar
babasının yanma koştu. İki
derviş kucaklarına baygın ve
soğuktan donmuş babasını

odasına doğru taşıyorlardı. Ağlayarak babasını kucağına aldı, sakalını öpüp soluğu ile yüzünü ısıtmaya çalışıyordu. Kerra Hatun yalın ayak yetişti, efendisinin hâlini görünce kendini kaybederek üstünü başını yırtmaya çalıştı. Mevlâna'nın vefat ettiğini sanmıştı. Elleri ile dizlerine vurarak "Meded Ya Allah," diye feryat ediyordu. Sultan Veled ne yapacağını şaşırmıştı, kucağında babası, avluda dizini döven annesi. Eşi

Fatma Hatun'a annesini
sakinleştirmesini tembihleyerek
babasını yatağına taşıdı.
Mevlâna zangır zangır titriyor ve
zar zor olarak dudağın açıp
"levha, levha.. ."diyordu. Sultan
Veled, babasının ne demek
istediğini anlayamamış, hayret
ile babasının üzerine kat kat
yorgan örtülmesini ve Abdullah
Hekimin acilen çağırılmasını
istedi. Dervişler hekimi
çağırmaya giderken, Kerra
Hatun içeri girdi. Döşeyin

kenarına oturup eşinin alnına elini koyarak ayetler okumaya başladığında, Sultan Veled Bilal Derviş'ten vaziyeti öğrendi ve Şems'in odasına girdi. Odada bir tuhaflık yoktu. Şems'in şehadete yürüdüğü akşamdan bu yana içeriye kimsenin girmesine izin vermeyen babası, bazı geceler bu odaya giriyor ve sabaha kadar çıkmıyordu. Sultan Veled babasını birkaç kez takip etmiş ve odanın penceresine çömelmiş, içeriden

babasının ağlama sesine kendisi duvar kenarından dışarıdan sessizce eşlik etmişti. Odanın kible duvarındaki levhayı fark etti. Okumaya başladı. Babasının neden "levha, levha..." diye sayıklamaya çalıştığını anlıyordu. Hıçkırıklarla yazıyı okudu: "İstemem! Bilinmesin mezar yerim. Dikilmesin mezar taşım! Bu topraklarda aşk soluğu ile cehennemleri söndürmek için yaşamış bir garip Şems yatıyor

desinler yeter!"

Levhayı dikkatice yerinden alıp, babasının odasındaki sandığa yerleştirdi, şems'in kanlı feracesinin yanına koydu.

Şeb-i Arûs'a Doğru

*Zulmün ateşle dansıydı
çıldirtan*

*Sabır gecelerine sığınan
suskunluğumu...*

*Hangi büyük fırtına
uyandırabilir sarhoşluğumdan*

*Başka hangi mahşer
sarsabilir*

*Aşkın gözyaşlarından
sırılsıklam ruhumu?..*

Şimdi benim işim yolculuktur.
Yalnız başıma ağır yükten iki
büklüm, kemiklerim ağrıyarak
gidiyorum. Bu dünyada hiç
kimse bir senenin kaç bin asır
olduğunu bilmiyor. Öyle seneler
vardır ki ebedidirler. Benim
içinse sanki hep vardı bu
seneler. Şems'im şehit olup

aşkın makamına yürüdü yürüyeli
tam yirmi dört sene, yirmi dört
bin asır geçti sanki. Şems'sizliğe
nasıl dayandığımı kimse
bilmiyor. Gitme vakti geldi oğul.

Bu gece ne kadar yorgunum,
iliklerim bedenimden tel tel
sökülüyor. Soğuk bir terleme
alnıma yapıştı. Şu anda yatakta
yatan cesedimdir. Siz bir cesetle
konuşuyorsunuz. Şu dışarıdaki
kadınlara seslenin, ağıt yakmayı
bıraksınlar. Bana kudüm sesi
verin. Kudüm kıyametin

mûsikîsidir. Kıyametim
yaklaşıyor. Ölüme sevinçle
yürüyorum. Gelen benim Şeb-i
Arus'umdur. Düğün geceme ağıt
değil mûsikî yakıştır.

Evladım, Sultanım, sana ad
veren dedenin dediği gibi,
"Allah'ın işleri insanların işine
benzemez. "Beni seven, benim
iyiliğimden değil, Allah için
sevmiştir. Allah'ıma kavuşmayı
feryat figan ile kirletmeyin.
Benim ölümüne değil, doğum
günüme gözyaşları dökün. Günü

gelir, ağlamadığınız güne ağlarsınız."

Kızı Kimya Hatun'un vefatında gözyaşlarını sildiği işlemeli beyaz mendili avucunda yumak etmiş şekilde ağlayarak oturan Kerra Hatun;

- Ey eşim, ömür arkadaşım. Duam odur ki Rabb'im benim kalan ömrümü sana versin, sen yaşa ben öleyim.

-Âh... Beni anlamamışsın,

yanarım da buna yanarım.
Gerçekten ve içten bu
düşünceye olduğuna
inanıyorum. İncesin ve
letafetlisin ey sürmeli çiçeğim.
Bil ki benim hoşnutluğumu
diliyorsan, sevgiliye kavuşmamı
geciktirecek dualar okuma.
Ömür dediğimiz bir rüyadan
ibaret değil mi? Kimi rüyalar
sene sene geçiyor, bazıları fasıl
fasıl... Bazı rüyaları ay ay,
kimilerini de hafta hafta
yaşıyoruz. Sene sene geçen ile

an an geçenin arasında
görunüşte fark var gibi ama
ömrün takvimi olmuyor. Aşkın
hakikatine eren için vuslat
miladıdır. Müsaade edin,
ömrümün rüyası sona ersin,
hakikate uyanayım.

Sultan Veled içeri müsaade
olarak girdi:

- Babacığım, müsaade
buyursanız, Konya uleması
geçmiş olun ziyaretine geldiler.

- Oğlum, gelen hoşnutluk getirmiştir, buyursunlar.

İçeriye tek tek giren âlimler selam verip sedire oturdular. Kısa bir sessizlik sonrası, Sadreddîn Konevî:

- Üstadım, Efendimiz, biliyorum ki ölümden korkmuyor, ölüme aşkın makamına şevkle koşuyorsunuz. Ancak biz sevdiğimiz Pir'imiz için camilerde cemaati duaya davet etmeyi düşündük.

- Seni yetiştirenlerden Allah razı olsun dostum, güzel temennilerinize teşekkür ederim. Ölüm bana hazır mıdır bilemiyorum, ancak ben ona hazırım. Aşk, benim en aziz varlığımdır. Aşk karşısında her tehlike küçüktür. Aşk ile her dert kolaydır. Aşkın dermanı eceldir. Aşk varsa her cihad mutluluktur ve her ölüm hayattır. Beni böyle yetiştirdiler, ben böyleyim. Geniş yeryüzü oldukça dardır. Ben yeryüzünü ateşle yaktım yakalı,

mavera yuvasına akan suyum,
bırakın yatağımı bulayım.

"Allah 'ım, sana
şükrediyorum, bütün ömrümü
senin zikrinle, isminle ve senin
yolunda geçirmeme izin verdiğin
için şükrediyorum. Beni ömrü
harap olanlardan eylemediğin
için sonsuz teşekkürler! Allah'ım,
bana ikramından dolayı
şükrediyorum, senin aşkına visal
olmamın sebebi olan Tebrizli
Şems kulunu bana gönderdiğin
için teşekkür ediyorum. Dilim

sana hakkıyla şükretmekten
aciz. Azametinin karşısında secde
ediyorum. Gözyaşlarım ve
şükrüm sana olsun ey büyük ve
merhametli Allah'ım!
Rahman'sın, aşılsın;
Rahim'sin, muradımsın.

Sadrettin Konevî, Hüsamettin
Çelebi, Sultan Veled ve eşi
Kerra Hatun, Mevlâna'nın son
nefesini verdiği ana kadar onu
yalnız bırakmamaya
çalışıyorlardı. Sadreddin
Konevî:

- Pir'im siz âlimler kutbu bir babanın evladı olarak babanızın emanetini layıkı ile taşıdınız, hatta babanızı İlmî mertebelerde aştınız. Şimdi oğlunuzu arif ve âlim kıldınız. Sizden sonra hizmetin kaldığı yerden mihmandarlığını oğlunuz yapsa uygun mudur, icazetiniz var mıdır?

- Benim güçlü ve yaşlı omuzlarımı bile inciten ve yaralayan ağır yükü oğlum gibi zarif, mütevazı, mülayim ve

mahcup bir yiğidin omzuna nasıl yükleyeyim? Sen devam et diyeceğim, senin yükün fazla ve ben gibi ölümü gözlemektesin. En layığı, Hüsamettin Çelebi'm hizmete devam etsin, Sultan Veledim onun yanında tecrübesini artırsın, sonra emaneti o yüklenir.

- Doğru söylediniz.

- Azizim, sizden bir istirhamım olacak, mümkün müdür?

- Buyurunuz pirim.

-Yüce Sevgili'ye senin imametinde uğurlanmayı murâd ederim.

Gözleri buğulanan Sadreddin Konevî'nin yanaklarına birkaç damla düştü. Sesi titreyerek:

- Ayrılığınızın acısına katlanabilirsem, kalırsa takatim, cenaze namazınıza imamlık etmekten şeref duyarım.

- Şimdi müsaade ederseniz

oğlumla baş başa kalmak isterim.

Odayı dua okuyarak terk edenlerden sonra köşede diz çökmüş, ağlamaklı Sultan Veled babasına doğru geldi. Elini babasının yanağında gezdirdikten sonra:

- Babam, canım, candanım!
Beni sensiz bırakma. Nasıl dayanırım yokluğuna.
Sevdiklerini tek tek toprağa teslim ederken o yüreğin nasıl

dayandı babam? Ne olur bana
da öğret, senin kadar güçlü
değilim. Dedemi, babaannemi,
amcamı, bacım Kimya'yı,
kardeşim Alaeddin'i ve Hak
dostun Şems'i ellerinle
defnederken hangi görünmez
derman üflendi de katlanabildin
bunca acıya? Bana da üflensin o
derman. Dayanamam.
Dayanamam. Babadan öte
aşkım, pirim olansın. Sen bir
oğula tadacak en güzel anları
yaşatan ulvi bir ışıksın.

Sönersen karanlıklar beni boğar
baba.

- Bir baba can verdiği o son
anda bile yanı başına diz
çökmüş, ağlayan ve üzülen
çocuğunun yanında inlememeli,
ne çektiğini söylememeli, can
çekişmenin derdinden
bahsetmemen, çocuklarından,
sevdiklerinden ayrı kalmanın
acılığını hissettirmemen. Sessiz
kalmak, sabretmek ve
kıvranmamakla yetinmeliyim can
oğlum. Bana teselli vermeyin,

ben sizi teskin etmeliyim. Bir baba, matemini, yetimlik derdini sevdiklerine miras bırakmamalı. Kederlerimi yuttum, size neşe bırakmalıyım. Mutlu bir şekilde can vereceğim aklında kalmalı. Feryat etmek bir babaya yakışmaz, hele hele bana hiç yakışmaz. Allah aşkı ile yanmış, yakılmış bir ömrü size armağan bırakıyorum. Sana, dayanmayı tembih ediyorum. Seni en güzel şekilde yetiştirdiğime inanıyorum. Hayırlı, salih ve

vefalı bir oğlum var, böyle olduğun için teşekkür ediyorum. Bir baba teşekkür etmesini de becerebilmeli. Ben eğer böyle bir baba değilsem, utanmam gerekir.

Son vedasını yapan bir baba olarak hatırlama beni. Sözlerimde ördüğüm ben değildim. Ben gurur olarak kabul edilir, hayatım boyunca gurur denen illetten kaçındım. "Ben" imi kendi demir kafesinde esir etmişim. Evladım, kendimi ölüm

döşeginde gördüğüm ve veda vaktimin yaklaştığını hissettiğim şu anda sadece yanımda oturan çocuğumun gamlı ve yaşlı gözlerini görüyorum. Gamlı bakışlarını içime süzülen hediye olarak sunma. Gülmeni istiyorum. Baban bayram sevinci yaşarken o tatlı gülüşünle bana eşlik etmek istemez misin? Ben yerin altına değil, semanın altına defnedileceğim.

- Baba ne olur, içimi rahatlat!..

- Dağlara bir bak, ne büyük bir asaletle kıyam etmişler...
Çöllere bir bak, büyük bir tevazu ile yayılmışlar. Allah'ın türlü lezzetlerle doldurduğu âleme bir bak. İnsanlarda gör güzelliği, manayı. Yaşayan insanlara ümit ol evladım. Allah'ın iki mucizesi olan hayatı ve âlemi insanlara müjdele oğlum. Şu anda yolun henüz başındasın, birçok nimetler sana kavuşmak için sabırsızlanıyor. Nimetleri insanlarla paylaş, kimseyi ayrı

tutma, Âdem'de âlemi yaşa.
Artık sen babasını kaybeden bir
çocuk gibi olmamalısın, sen
artık babanın çocuğu değilsin,
kendinin çocuğusun, sen
kendinin çocuğu olmak, yeniden
doğmak, başlamak, bağısız
olmak, hiçbir hatıranın altında
kalmamak ve insanlara umut
taşıyan bir aşk olmak
zorundasın. Lekesiz ayna olmak
nedir, bilir misin? Bilmiyorsun,
ama ol!..

Ailene değer ver,

babalığımдан misaller al, ben
Baha Veled'in layık evladı
oldum, sen de Mevlâna oğlusun,
hatırından çıkarma. Evladım,
öyle bir eş ol ki hanımın seni
elindeki su ile iftarı bekleyen
oruçlu gibi beklesin. Allah'ın
muradını kazanmak için
etrafındaki hanımların duasını
al. Anne bir hanımdır, eş bir
hanımdır, kız kardeş bir
hanımdır, kız evladı bir
hanımdır, cümle kadın birer
hanımdır. Ben bazı anlar ailemi

ihmal ettim, hakkınızı helal edin!..

- Olur mu babacığım, sen bizim başımızın sertacı bir baba oldun!..

- Bir babanın evladıyım, ben de bir babayım. Ben hepsinden öte bir kulum, bana sığınmak isteyen acizlere kucağımı açmak zorundayım.

- Geçen gece sırrımızı sakla diye sayıklamıştın, sonra da

kendinden geçmiş uyumuştun.
Nedir saklayacağım sır
babacığım?

- Âh benim sultanım, senden
saklaman! istediğim sır,
şemsimin kabri asla bilinmesin.
Yeryüzü mezar kazıcılar, kan
emicilerle dolu. Bizi toprağın
üstünde çok gördüler, bari yerin
atanda vuslatımıza mani
olmasınlar. şemsimizin kabrini
bir sen bir de ben biliyoruz.
Öldüğümde beni sevgilimin yanı
başına defnederken, şemsin

orada medfun olduğu
anlaşılmasın. İtina göster
evladım. Ayrıca her Kadir
Gecesi kabrimizde şems
Suresi'ni okumanı istiyorum.

- Beş üstüne babacığım!.,.

- Bana şems ile şam'dan
dönüşünüzdeki hatıralarınızı
tekrar anlatmanı istiyorum.

- Elbette babacığım.

- Hüsameddin gelsin. Yanında
divit kalem getirsin.

- Hüsameddin gelir.
Ağlamaktan gözleri şişmiştir.
Titrer eileri. ilk defa, yazarken
zorlanacaktır. Mesnevi'yi yazan
parmakların damarı kurumuştur
adeta. Yatağın ucuna otururken
titreyen dizlerini beili etmemeye
çalışır.

- Pîrim, geidim, beni
emretmişsiniz.

- Estağfirullah! Emir değı!
istirham yârenim, istirham...
Söyleyeceklerimi kağıda aktar.

Ha, bir de Kerra Hatun'a söyleyin. Beni Şems'in odasındaki döşeğe yatırsınlar. Orada karşılamak isterim kardeşimi.

- Kardeşiniz?

- Hz. Azrail...

Ben Sevgili'ye gidiyorum. O'nunla beraber olan kimse dindir, konuşan diri odur, mest olmuştur, ebedî hoş olacaktır. Hak'tan başkası ile diri olan

kimse, binlerce akla ve binlerce bilgiye sahip olsa bile, yine de sen onu bütünüyle yok say, ölü olarak bil! Çünkü varlığından geçmedikçe, O'nun varlığına bürünmedikçe, O'na kavuşamazsın! bir gerçektir tam olarak ortaya çıkan ki, her varlığın gerçek canı Hak'tır. Candan öte ne varsa fâni, yok olup gidecek...

"Ölüm günümde tabutum giderken görürsen, Bu dünya derdiyle dertlendiğimi sanma.

Şeytanın tuzağını düşersen,
hayıflanma... Yazık, yazık
demek o zamandır. Onun için
bana yazık yazık demeye
kalkışma. Cenazemi görünce
'elfirâk elfirâk' deme. Benim
buluşmam, görüşmem o
zamandır. Beni mezara koyunca
'elveda elveda' deme. Çünkü
mezar cennetler topluluğunun
perdesidir. Dolunayı gördün ya;
doğmayı da seyret! Güneşle
aya, batmadan ne ziyan gelir ki?
Sana kaybolmak görünür ama

doğmadır o. Mezar hapisane
gibi görünür ama ruhun
kurtuluşudur o..

"Ey aşk Kerbelâsı çölünün
belâsını candan arayanlar. Ey
Allah yolunda şehit olan aziz
varlıklar, neredesiniz? Ey tez
canlı âşıklar, ey havadaki
kuşlardan daha hızlı uçanlar,
neredesiniz? Ey gökyüzünün
padişahları, ey gök kapılarını
açmasını bilenler; neredesiniz?
Geliniz; bize, gökyüzünün
kapılarını açınız, bizi ötelere

gönderiniz! Ey benlik zindanının
kapısını kıranlar! Ey nefsin
esaretinden kurtaranlar,
neredesiniz? Ey gizli hâzinenin,
gönül hâzinesinin kapısını
açanlar! Ey mânâ yoksullarının
varı yoğun olanlar; neredesiniz?
Ey neredesiniz, neredesiniz?..
diye sorduklarım, aradıklarım!
Siz, öyle bir denizdesiniz ki şu
âlem, o denizin köpükleridir! Ey
Tebrizli Şems! Doğudan doğ;
çık, görün! Çünkü her ışığın
aslının aslı sensin!"

"Âh bana bir kere daha aşk ateşi düştü. Bu deli gönül yine yüzünü ovalara doğru çevirdi. Âh, aşk denizi bir kere daha dalgalandı. Sanki, gönlümden her tarafa kan çeşmeleri akmaya başladı. Âh bir ateş sıçradı, gönül evini sardı. Yanan gönül evinin dumanı gökleri kapladı. Benim ateşim de o rüzgarla alevlendi. Gönül ateşi kolay değildir. Hiç kınama!"

17 Aralık; Konya Mahşerî Kalabalık

*İnsan dilini bıraktım,
meleklerin dili ile yalvarıyorum
sana.*

*Gel artık, güzel ölüm, ruhum
seni çok özledi*

*Aşk dolu göğsüme kon da,
dünyanın zincirlerini çöz.*

*Çok yoruldum pas tutan
zincirleri sürüklemekten.*

Konya mahşeri kalabalığı ilk kez görmektedir. Sis ve soğuk hüküm mü sürer yüreklerin pirine sel olup akan kalabalığı durdurmaya? Hastalığının ağırlaştığı bütün şehre yayıldıktan sonra... Kadınlar ağıtlarda, çocuklar dualarda... Şehrin bütün halkı dergâhı

Çepeçevre sarmış. şehirde bir
tane sokak boş değil. Bir
yandan şifa duaları... Diğer
yandan Mekke'den getirilen
zemzemler sunulmakta
Mevlâna'ya vefa borcu adına.
Hristiyan, Yahudi, Rum, Ermeni
kaç çeşit millet ve inanç varsa
hepsi bir meydanda toplanmış.
Üzüntü aynı...Temenni aynı...
Niyazlar aynı... Civar şehirlerden
gelenlerin yolda olduğu
söyleniyor. Saray, kapılarını
onları misafir etmeye açmış.

Aşlar kaynatılmış kazan kazan.
Kudüm sesleri yankılanıyor
dergahtan bütün Konya'ya.
Rebab eşlik ediyor kudüme,
ardından yanık ney sesi geliyor.
Şems'in Sultan Veled'e hediye
ettiği tek dünya malı olan ney
üfleniyor. Nağmeleri bulutlara
değe değe... Gök eşlik etti
edecek yerdeki insanların
hüznüne.

Dışarıda feryat figan, içeride
sessizliği donduracak derin
sükût. Dergâhın bir odasında

kadınlar toplaşmış ağlarken
Mevlâna duymuş ve düğün
evinde ağlanmaz! Söyleyin
sussunlar diye haber yollar.
Şems'in odasındaki döşeğe
yatırıldığında vasiyetini
yazdırmış ve oğlu Sultan
Veled'e:

-Dergahta yaşayan herkesten
teker teker benim için helallik al.
Sonra her bir dervişi şehre yolla,
kapı kapı dolaşıp bana helallik
istesinler. Hüsameddin ile sen
de matbahtan ekmek alıp sokak

sokak neredede hayvan görürseniz
dağıtın. Cami ve çeşme
kurnalarına su doldurun, kuşlar
içsin. Vasiyetimi unutma oğlum,
sırrımızı da. Dediğim gibi, beni
Hüsameddin yıkasın, kefenlesin.
Bilal Derviş salâmı versin.
Salâda söyleyeceği şudur:
"Burada bir âşık vardı,
mâşuğuna kanatlandı."
Namazımı Sadreddin Konevî
kıldıracak ve toprağa senin
elinden defnedileceğim.

Mevlâna, son iki gündür bir

kelime dahi konuşmadan
suskunca tavana baktı durdu.
İçinden ayetler okuyor, masmavi
gözleri ile kerpiç tavanı
süzüyordu. Son zamanlarda
ateşi iyice yükselmiş, alnından
terler akıyordu. Başına
koydukları ıslak bez az sonra
kupkuru oluyordu. Ağrıları,
sayıklamaları yoktu ama arada
ciğerleri sökercesine öksürüğü
tutuyordu. Kerra Hatun başta
olmak üzere kadınlar avluda
toplanmış, Kur'an tilavet

ediyorlardı. Dervişler, hafızlar hatim indiriyorlardı.

Takvimden bir yaprak daha düşüyordu. 17 Aralık akşamıydı... İki gündür sus pus olan Mevlâna'nın hâline kimse mana veremiyordu. Sultan Veled babasını sırtından tutup yatağın içerisinde doğrultuyor, Hüsamettin elindeki ıslak bez ile Mevlâna'nın terini siliyordu. Bir yandan da abdest için yüzünü, kolunu, ayaklarını yıkıyorlardı. Hastalandığından bu yana

namazlarını yattığı yerden ima ile kılmak zorunda kalmıştı. Başını kaldıracak, oturacak dermanı kalmamıştı.

O akşam da namazını yattığı yerde gözleri ile kıldı. Yine sustu... Parmağı ile duvarda asılı duran Kur'an-ı Kerim'i işaret etti. Sultan Veled aldı, bez kılıfından çıkartacaktı ki "Çıkartma!" der gibi başını salladı. Göğsünü gösterdi. Sultan Veled ne demek istediğini anlamıştı. Kur'an-ı Kerim'i

babasının göğsünün üzerine yavaşça bıraktı. Mevlâna kerpiç tavana bakmaya devam etti.

Biraz zaman geçmişti. Odadakiler kendi aralarında konuşuyorlardı. Mevlâna birden bağırdı:

- Susun! Ezanı dinleyin!

Sultan Veled:

- Baba ne ezanı, daha yatsıya çok var.

- Duymuyor musunuz ezanı, tanımadınız mı sesi? Ezanı okuyan Şems... Şems beni çağırıyor. Mâşuğum aşkın son yolculuğunda yolcusunu yalnız bırakmıyor.

Sultan Veled babasını
kucaklar,

- Oğlum duydun değil mi?
Şems ezanımızı okuyor...

Mevlâna, Ezan-ı Muhammedi'nin son cümlelerini

okur ve başı oğlunun omzuna düşer.

-Allahu Ekber, Allahu Ekber.
Lâ ilâhe illallah..!'

KİTÂBİYÂT

ANBARCIOĞLU, M. Ülker,
Sultan Veled, Maarif.

ARAZ Nezihe, Mevlânâ'nırı
Yetişmesinde Hocası Tebrizli
Şems. ARESTAH, Ali Rıza,
Aşkta ve Yaratılışta Yeniden
Doğuş.

BEKİROĞLU, Nazan, Yol
Hali, Timaş Yay.

CAN, Şefik, Divan-ı Kebir,
Ötüken Yay.

CAN, Şefik, Mevlânâ, Hayatı-
ŞahsiyethFikirleri, Ötüken Yay.

CAN, Şefik, Konularına Göre
Açıklamalı Mesnevi Tere,
Ötüken Yay. CİBRAN, Halil,
Kalbin Sırları, Neden Kitap Yay.

ÇELEBİ, B. Celaleddin, Hz.
Mevlânâ Okyanusundan.

DEVLETŞAH, Devletşah
Tezkiresi, Çev: Necati Lügal.

EFLAKÎ, Ahmet, Ariflerin
Menkibeleri, Çev: Tahsin Yazıcı.

FARGER, Robert, Kalp,
Nefes Ve Ruh, Gelenek Yay.

FERÜZANFER; Kitab-ı Fîhi
Mâ fîh, Meclis Matbaası,
Tahran, Iran.CENÇOSMAN, M.
Nuri, Makalat.

GEYLANÎ Abdülkadir, Sırru'l-

Esrâr, Gelenek Yay.

GÖLPINARU, Abdülbaki,
Mevlânâ Celaleddin.

HANZÂDE Hicran, Can
Suyum, Saniye Güler Ekik.

MESNEVÎ'Yİ MANEVÎ;
Nicholson baskısı.

MEYEROVİTCH Eva de
Vitray, Islâmın Güleryüzü.

NESEFÎ Azizüddin, insan-ı
Kamil, Gelenek yay.

MERİÇ, Cemil, Jurnal 1-2

ULUDAĞ Süleyman,
Tasavvufun Dili, Mavi Yay.

PALA, İskender, Mevlânâ,
Kapı Yay.

PALA, İskender, Edebi
Çehreleriyle Mevlevihâneler.

ŞİMŞEKLER, Nuri,
Mesneviden Nasihatlar ve Özlü
Sözler.

TAHİRÜL-Mevlevi, Şerh-i

Mesnevi

TOPTAŞ, Mahmut,
Mevlânâ'nın Diliyle Kur'an
Tefsiri.

TÜRKMEN, Erkan; Mevlânâ
Mesnevisi'nin Evrenselliği, NKM.
VVATSS Nigel, Sevgi Yolu,
Samsara Yay.

YAĞMUR, Sinan, Tennure ve
Ateş, Karatay yay.

YAĞMUR, Sinan, Aşkın
Gözyaşları Tebrizli Şems,

Karatay Yay.YAYLALI, M.
Kamil, Mevlânâ'nın Hayatı-
Eserleri-Fikirleri.

YİĞİTLER, H. Zekai,
Mevlâna'da İnsan Olmak.

ZEMANÎ, Kerim, Minager'i
Aşk, Tahran.